Мартин Иванов

БРУТНИЯТ ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ НА БЪЛГАРИЯ 1870–1945 г.

Martin Ivanov

THE GROSS DOMESTIC PRODUCT OF BULGARIA 1870–1945

ciela

Мартин Иванов

БРУТНИЯТ ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ НА БЪЛГАРИЯ 1870–1945 г.

ciela

Книгата е издадена с подкрепата на ФНИ

© Мартин Иванов, автор
© Дамян Дамянов, дизайн корица
© Мария Терзиева, превод на английски език
© Сиела Норма АД
София 2012

ISBN: ISBN 978-954-28-1198-5

На Иво
с много обич

СЪДЪРЖАНИЕ:

УВОД / 15

ГЛАВА I. МЕТОДИ, ИЗТОЧНИЦИ, АГРЕГАТИ / 18
Национален доход/БНП/БВП / **18**
Хронологични граници / **20**
Базови оценки/Дълги редове / **21**
Предходни опити и ползвана методология / **22**
„Верен сбор от неверни цифри“? Източници / **26**

ГЛАВА II. СЕКТОРНИ ОЦЕНКИ
Първичен сектор (Селско стопанство) / **28**
Добивна промишленост / **55**
Индустрия и занаяти / **57**
Услуги / **62**
Брутен вътрешен продукт 1887–1924 г. / **73**

ГЛАВА III. БВП (1887–1945 г.) ПО КОНСТАНТНИ ЦЕНИ И ТЕРИТОРИЯ / 76
Индекси / **76**
БВП (1887–1924 г.) по постоянни цени / **83**
Корекция за териториални промени / **84**
Международни сравнения / **85**

ГЛАВА IV. ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА БВП ЗА 1870 И 1880 г. / 88
Територия / **88**
Мерни единици / **90**
Селско стопанство / **90**
Индустрия и занаяти / **95**
Услуги / **97**
Ценови индекси / **98**
Население / **99**

ГЛАВА V. БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ИЛИ БРУТЕН НАЦИОНАЛЕН ПРОДУКТ / 101

ГЛАВА VI. ВЕРИФИКАЦИЯ НА РЕЗУЛТАТИТЕ / 103

ЗАКЛЮЧЕНИЕ / 105

SUMMARY:

INTRODUCTION / 117

CHAPTER I. METHODOLOGY, SOURCES, AGGREGATES NATIONAL INCOME/GNP/GDP / 119

Time-span / **121**
Base estimates/Time series / **122**
Previous Attempts and Methodology Used / **122**
Sources: Correct results from incorrect inputs / **126**

CHAPTER II. SECTOR ASSESSMENTS / 128

Primary sector (Agriculture) / **128**
Mining industry / **153**
Industry and Crafts / **155**
Services / **160**
Gross Domestic Product 1887–1924 / **170**

CHAPTER III. GDP (1887–1945) BASED ON CONSTANT PRICES AND TERRITORY / 172

Indices / **172**
GDP (1887–1924) at Constant prices / **178**
Correction for Territorial Changes / **180**
Correction for Territorial Changes / **180**
International Comparisons / **181**

CHAPTER IV. GDP IN 1870 AND 1880 / 184

Territory / 184
Measuring units / 186
Agriculture / 186
Industry and handcrafts / 191
Services / 192
Price indexes / 193
Population / 194

CHAPTER V. GDP OR GNP / 196

CHAPTER VI. VERIFICATION OF THE RESULTS / 198

CONCLUSION / 200

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ И ДИАГРАМИТЕ

Таблица 1. Ползвани източници **/ 109** (текст)

Таблица 2. Чисто производство на зърнени култури, хил. кг **/ 212** (приложение 1)

Таблица 3. Цени на производител на зърнените храни, лв./кг **/ 216** (приложение 1)

Таблица 4. Доход от производството на зърнени култури, хил. лв. (текущи цени) **/ 220** (приложение 1)

Таблица 5. Чисто производство на индустриални култури, хил. кг **/ 224** (приложение 1)

Таблица 6. Цени на производител на индустриалните растения, лв./кг / **228** (приложение 1**)**

Таблица 7. **Д**оход от производството на индустриални култури, хил. лв. (текущи цени) **/ 232** (приложение 1)

Таблица 8. Производство и доход от лозя, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 236** (приложение 1)

Таблица 9. Производство и доход от плодове и ракия, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 242** (приложение 1)

Таблица 10. Производство и доход от зеленчуци и рози, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 248** (приложение 1)

Таблица 11. Производство и доход от варива и бостани, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 254** (приложение 1)

Таблица 12. Производство и доход от фуражи, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 260** (приложение 1)

Таблица 13. Производство и доход от мляко, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 264** (приложение 1)

*Таблица 14***.** Средна млечност на домашните животни по видове, литра / **35** (текст)

*Таблица 15***.** Средна млечност и добив на месо, вълна и яйца от домашните животни в България, литра, кг **/ 36** (текст)

Таблица 16. Среден добив на месо на животно, кг **/ 41** (текст)

Таблица 17. Производство и доход от месо, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 270** (приложение 1)

Таблица 18. Производство и доход от яйца, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 280** (приложение 1)

Таблица 19. Производство и доход от вълна и козина, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 284** (приложение 1**)**

Таблица 20. Производство и доход от пчеларство, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 290** (приложение 1)

Таблица 21. Производство и доход от бубарство, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 296** (приложение 1)

Таблица 22. Производство и доход от гори, куб. м, кг, хил. лв. (текущи цени) **/ 300** (приложение 1)

Таблица 23. Доход от домашен поминък, броя и хил. лв. (текущи цени) **/ 306** (приложение 1)

Таблица 24. Доход от селски покрити имоти, броя и хил. лв. (текущи цени) **/ 312** (приложение 1)

Таблица 25. Производство и доход от лов и риболов, хил. кг и хил. лв. (текущи цени) **/ 318** (приложение 1)

Таблица 26. Доход от домашна прислуга, броя. и хил. лв. (текущи цени) **/ 324** (приложение 1)

Таблица 27. Чист доход от селско стопанство, хил. лв. (текущи цени) **/ 330** (приложение 1)

Таблица 28. Чист доход от добивна промишленост, хил. кг, хил. лв. (текущи цени) **/ 342** (приложение 2)

Таблица 29. Чист доход от занаяти, броя, хил. лв. (текущи цени) **/ 348** (приложение 2)

Таблица 30. Чист доход от дребна индустрия, броя, хил. лв. (текущи цени) **/ 354** (приложение 2)

Таблица 31. Чист доход от едрата индустрия, кг, хил. лв. (текущи цени) **/ 360** (приложение 2)

Таблица 32. Чист доход от строителство, броя, хил. лв. (текущи цени) **/ 368** (приложение 2)

Таблица 33. Чист доход от индустрия и занаяти, хил. лв. (текущи цени) **/ 374** (приложение 2)

Таблица 34. Чист доход от транспорт и съобщения, бр., хил. лв. (текущи цени) **/ 378** (приложение 3)

Таблица 35. Чист доход от търговия, хил. лв. (текущи цени) **/ 396** (приложение 3)

Таблица 36. Чист доход от финансови услуги, хил. лв. (текущи цени) **/ 410** (приложение 3)

Таблица 37. Чист доход от свободни професии, ресторантьорство и хотелиерство, бр., хил. лв. (текущи цени) **/ 438** (приложение 3)

Таблица 38. Чист доход от градски покрити имоти, бр., хил. лв. (текущи цени) **/ 444** (приложение 3)

Таблица 39. Чист доход от държавни и общински услуги, хил. лв. (текущи цени) **/ 450** (приложение 3)

Таблица 40. Чист доход от услуги, хил. лв. (текущи цени) **/ 454** (приложение 3)

Таблица 41. Брутен вътрешен продукт, хил. лв. (текущи цени) **/ 458** (приложение 3)

Таблица 42. Сравнение между различните оценки за БНП/БВП, хил. лв. (текущи цени) **/ 462** (приложение 3)

Таблица 43. Общ ценови индекс (1887–1945 г.), 1911 = 100, 1939 = 100 **/ 470** (приложение 4)

Таблица 44. Индекс на заплащането на труда (1870–1924 г.), 1911 = 100, 1939 = 100 **/ 476** (приложение 4)

Таблица 45. Индекс на наемите (1887–1924 г.), 1911 = 100, 1939 = 100 / **484** (приложение 4)

Таблица 46. Индекс на индустриалните цени (1887–1924 г.), 1911 = 100, 1939 = 100 **/ 490** (приложение 4)

Таблица 47. Индекс транспорт и съобщения (1887–1924 г.), 1911 = 100, 1939 = 100 **/ 496** (приложение 4)

Таблица 48. Индекс на заплатите на държавните служители (1887–1924 г.), 1911 = 100, 1939 = 100 **/ 504** (приложение 4)

Таблица 49. Брутен вътрешен продукт по постоянни цени, хил. лв., (1911 = 100) **/ 512** (приложение 4)

Таблица 50. Брутен вътрешен продукт по постоянни цени, хил. лв., (1939 = 100) **/ 518** (приложение 4)

Таблица 51. Брутен вътрешен продукт по постоянни цени и територия, кв. км., хил. лв. **/ 532**(приложение 4)

Таблица 52. Брутен вътрешен продукт и БВП на глава от населението, Гиъри-Камис 1990 щ. д. **/ 532** (приложение 4)

Таблица 53. Площ на отделните области на България, кв. км. **/ 89** (текст)

Таблица 54. Производство на земеделски култури, ок. 1870 г. **/ 544** (приложение 5)

Таблица 55. Производство на земеделски култури, ок. 1880 г**. / 548** (приложение 5)

Таблица 56. Производство на основните земеделски култури, кг (1870–1899 г.) **/ 550** (приложение 5)

Таблица 57. Индекс на цените на дребно **/ 552** (приложение 5)
Таблица 58. Брутен вътрешен продукт и брутен национален продукт, хил. лв. **/ 556** (приложение 5)
Таблица 59. Агрегирана достоверност на оценките за БВП, % **/ 104** (текст)
Таблица 60. Средногодишен темп на растеж на БВП и БВП на глава от населението (цени от 1939 г. и днешна територия), % **/ с. 106** (текст)

LIST OF TABLES AND DIAGRAMMES

Table 1. Sources Used **/ 204** (text)

Table 2. Net Output of Cereals, thousand kilos **/ 212** (addendum 1)

Table 3. Farm-Gate Prices of Cereals, Leva/kilo **/ 216** (addendum 1)

Table 4. Income from Cereals, thousand Leva (current prices) /. **220** (addendum 1)

Table 5. Net Output of Industrial Crops, thousand kilos / **224** (addendum1)

Table 6. Farm-Gate Prices of Industrial Crops, Leva/kilo / **228** (addendum 1)

Table 7. Income from Industrial Crops, thousand Leva (current prices) / **232** (addendum 1)

Table 8. Net Output of and Income from Vineyards, thousand kilos and thousand Leva (current prices) / **236** (addendum 1)

Table 9. Net Output of and Net Income from Fruits and Rakiya, thousand kilos and thousand Leva (in current prices) / **242** (addendum 1)

Table 10. Net Output of and Net Income from Vegetables and Rose-gardens, thousand kilos and thousand Leva (in current prices) / **248** (addendum 1)

Table 11. Net Output of and Net Income from Legumes and Melon-Fields, thousand kilos and thousand Leva (in current prices) / **254** (addendum 1)

Table 12. Net Output of and Net Income from Fodder, thousand kilos and thousand Leva (in current prices) / **260** (addendum 1)

Table 13. Net Output of and Net Income from Milk, thousand kilos and thousand Leva (in current prices) / **264** (addendum 1)

*Table 14***.** Average Milkiness of Domestic Animals, according to Type, liters / **135** (text)

*Table 15***.** Average Milkiness and Meat, Wool and Eggs Output of Domestic Animals in Bulgaria, liters, kilos **/ 136** (text)

Table 16. Average Yield of Meat per Animal, kilos **/ 141** (text)

Table 17. Net Output of and Income from Meat, thousand kilos and thousand Leva (current prices) / **270** (addendum 1)

Table 18. Net Output of and Income from Eggs, thousand kilos and thousand Leva (current prices) / **280** (addendum 1)

Table 19. Net Output of and Income from Wool and Hair, thousand kilos and thousand Leva (current prices) / **284** (addendum 1)

Table 20. Net Output of and Income from Apiculture, thousand kilos and thousand Leva (current prices) / **290** (addendum 1)

Table 21. Net Output of and Income from Sericulture, thousand kilos and thousand Leva (current prices) / **296** (addendum 1)

Table 22. Net Output of and Income from Forests, cubic meters, kilos, and thousand Leva (current prices) / **300** (addendum 1)

Table 23. Net Income from Domestic Industry, number of people and thousand Leva (current prices) / **306** (addendum 1)

Table 24. Net Income from Rural Real Estate, number of buildings and thousand Leva (current prices) / **312** (addendum 1)

Table 25. Net Output of and Income from Hunting and Fishing, thousand kilograms and thousand Leva (current prices) / **318** (addendum 1)

Table 26. Net Income from Domestic Servants, number of people and thousand Leva (current prices) / **624** (addendum 1)

Table 27. Net Income from Agriculture, thousand Leva (current prices) / **330** (addendum 1)

Table 28. Net Income from Mining, thousand kilos, thousand Leva (current prices) / **342** (addendum 2)

Table 29. Net Income from Crafts, number of people and thousand Leva (current prices) / **348** (addendum 2)

Table 30. Net Income from Small-Scale Industry, number of people and thousand Leva (current prices) / **354** (addendum 2)

Table 31. Net Income from Large-Scale Industry, number of people thousand Leva (current prices) / **360** (addendum 2)

Table 32. Net Income from the Construction Industry, numbers and thousand Leva (current prices) / **368** (addendum 2)

Table 33. Net Income from Industry and Crafts, thousand Leva (current prices) / **374** (addendum 2)

Table 34. Net Income from Transportation and Communications, numbers and thousand Leva (current prices) / **378** (addendum 3)

Table 35. Net Income from Commerce, thousand Leva (current prices) / **396** (addendum 3)

Table 36. Net Income from Financial Services, thousand Leva (current prices) / **410** (addendum 3)

Table 37. Net Income from Freelance Professions, Restaurants and Hotels, numbers and thousand Leva (current prices) / **438** (addendum 3)

Table 38. Net Income from Urban Real-Estate, number of buildings and thousand Leva (current prices) / **444** (addendum 3)

Table 39. Net Income from Public and Pensions, thousand Leva (current prices) / **450** (addendum 3)

Table 40. Net Income from Services, thousand Leva (current prices) / **454** (addendum 3)

Table 41. Gross Domestic Product, thousand Leva (current prices) / **458** (addendum 3)

Table 42. Comparisons with Previous Estimates of GNP/GDP, thousand Leva (in current prices) / **466** (addendum 3)

Table 43. General Retail Price Index (1887–1945), 1911 = 100, 1939 = 100 / **470** (addendum 4)

Table 44. Labour Wage Index (1870–1924), 1911 = 100, 1939 = 100 / **476** (addendum 4)

Table 45. Rents Index (1887–1924), 1911 = 100, 1939 = 100 / **484** (addendum 4)

Table 46. Industrial Price Index (1887–1924) 1911 = 100, 1939 = 100 / **490** (addendum 4)

Table 47. Transport and Communications Index (1887–1924) 1911 = 100, 1939 = 100 / **496** (addendum 4)

Table 48. Index of Civil Servants' Wages (1887–1924) 1911 = 100, 1939 = 100 / **504** (addendum 4)

Table 49. Gross Domestic Product at Constant Prices, thousand Leva, (1911 = 100) / **512** (addendum 4)

Table 50. Gross Domestic Product at Constant Prices, thousand Leva, (1939 = 100) / **518** (addendum 4)

Table 51. Gross Domestic Product at Constant Prices and Territory, sq. kilometers, thousand Leva / **524** (addendum 4)

Table 52. Real GDP and Per Capita Real GDP, Geary-Khamis 1990 US dollars / **532** (addendum 4)

Table 53. Area of the Different Bulgarian Municipalities, square kilometers **/ 185** (text)

Table 54. Output of Agricultural Crops, circa 1870 / **544** (addendum 5)

Table 55. Output of Agricultural Crops, circa 1880 / **548** (addendum 5)

Table 56. Output of Main Agricultural Crops, kilos, (1870–1899) / **550** (addendum 5)

Table 57. General Retail Price Index / **554** (addendum 5)

Table 58. Gross Domestic Product and Gross National Product, thousand Leva / **556** (addendum 5)

Table 59. Aggregate Correctness of GDP Assessments, % **/ 199** (text)

Table 60. Average Yearly Growth-Rate of GDP and GDP per capita (1939-prices and contemporary territory, % **/ p. 201** (text)

УВОД

Реконструирането на брутния вътрешен продукт на България в миналото е идея, която е вече десетилетие част от моята изследователска програма. Първата стъпка в тази посока бе направена през 2005–2007 г., когато успях да публикувам своите оценки за националния доход на страната през няколко отделни години (т.нар. в чуждата литература *spot estimates*): 1892, 1899, 1905, 1911, 1921 и 1924. При представяне на резултатите през 2007 г. пред годишната среща на Българската макроикономическа асоциация, не без помощта на моя колега и приятел Румен Аврамов от Центъра за либерални изследвания, се зароди и амбициозната идея така конструираният ред да бъде „уплътнен“ и върнат колкото е възможно по-назад.

Представените тук оценки за 1870 г. едва ли биха били възможни без неколкогодишното сътрудничество с Пламен Митев от Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. С негова помощ и с финансовата подкрепа на Центъра за академични изследвания и на програмата „Научноизследователски център“ при Софийския университет успяхме да съберем и анализираме изключително ценни статистически данни за икономическото състояние на българските земи в навечерието на Освобождението. Специална благодарност трябва да бъде отправена към Стефан Андреев (бивш директор на Ориенталския отдел на Националната библиотека „Св. Кирил и Методий“), който прегледа и подбра за нас наличната в България османотурска документация, осветляваща стопанската активност на българите в началото на 70-те години на XIX век, и към Светлана Иванова (от СУ „Св. Климент Охридски“), която подкрепяше с идеи и съвети нашата работа. С безценната помощ на Гергана Георгиева и Маргарита Добрева от Института по балканистика при БАН и на Христиан Атанасов от Държавна агенция „Архиви“ тези документи бяха преведени от османотурски и станаха достъпни за нашето изследване.

Списъкът с благодарности задължително би трябвало да включи служителите от различните библиотеки и архивохранилища, които с неуморния си труд съдействаха на безкрайните консултации с различ-

ни важни документални свидетелства: Ваня Блажева, Силвия Стоянова и Веселина Лапатова, Мариана Лечева и Стефка Петрова от Държавна агенция „Архиви“; Светла Владимирова от библиотеката на БНБ; Силвия Найденова и Даниела Джаджева от библиотеката на БАН; Ваня Томова, Мая Пеовска, Катя Харизанова, Петя Попецова, Марлена Паскалева и Камен Младенов от НБКМ, както и Соня Златанова, Катя Николова и Антоанета Парушева от библиотеката на Националния статистически институт.

Публикувайки своите първи изчисления за националния доход преди няколко години, мотивирах интереса си към изследването на БВП с необходимостта най-сетне да придобием една по-точна представа за реалните процеси, протекли в българското общество в края на XIX и първата половина на XX век. Липсата на точни количествени оценки създава благоприятни условия за зараждането и набъбването на различни митове и неточности, които, уви, все още могат да бъдат срещнати дори в някои академични изследвания за периода. В резултат ние сме принудени да говорим често твърде интуитивно за историята си, митологизирайки отделни епизоди и незаслужено прескачайки други. Очакват своите безпристрастни отговори редица важни въпроси: доколко успешен се оказва избраният след Освобождението стопански и социален модел, особено в сравнение с онзи, който доминира преди 1878 г.; дали шокът на трите последователни войни (1912–1919 г.) не е важна причина за често отправяното в литературата обвинение за „провалена модернизация“; какви са били шансовете за пробив на утвърдения от векове нискотехнологичен аграрен модел на развитие без екстремалностите и високата човешка цена на наложения след 1944 г. комунистически проект?[1]

---

[1] Протичащата с твърде приспивно все още темпо дискусия в нашата литература по някои от тези въпроси би могла да бъде проследена в: Gerschenkron, A. 1966. *Economic Backwardness in Historical Perspective: A Book of Essays*. Cambridge Mass.: The Belknap Press; Паларе, М. *Балканските икономики 1800–1914: Еволюция без развитие*. С., Апострофи, 2005, с. 183–212; „Стопанското развитие на България, 1828–1910 г.“ – лекция на д-р Паларет пред семинара Стопанска (Социална) България при ЦЛС, юли 2005; Аврамов, Р. *Комуналният капитализъм. Из българското стопанско минало*. С., ФБНИ и ЦЛС, Т. 1–3; Пенчев, П. Полемично за икономическите последици от Руско-турската освободителна война (1877–1878 г.). – *Исторически преглед*, LXIV, 2008, № 3–4, с. 49–74; Луджев, Д. *Град на две епохи.*

Както в „Националният доход“, така и тук не смятам, че предложеното изследване е в състояние да даде окончателен отговор на тези и други важни въпроси. То обаче ще се опита да конструира една по-обективна рамка, в която биха могли да се водят дискусиите в бъдеще.

С., Университетско издателство „Св. Климент Охридски“ 2005. 696 с.; Иванов, М. Какво би станало, ако… Конструиране хипотезата „развитие без Освобождение“. – В: *Балканският XIX век. Други прочити*. С., Рива, 2006, с. 182–202; Беров, Л. Икономическите последици от Руско-турската война през 1877–1878 – В: *Освобождението на България от турско иго 1870–1958.* Сборник статии. С., 1958, с. 415–447; Иванов, М. Чудото на зачатието, или как България бе „обременена“ с комунизъм? – *Социологически проблеми*, XXXIX, 2008, № 3–4, с. 303–337.

ГЛАВА I.
МЕТОДИ, ИЗТОЧНИЦИ, АГРЕГАТИ

Национален доход/БНП/БВП

Едно от най-важните уточнения, което задължително трябва да бъде направено още в началото на това изследване, е свързано с дефиницията и съдържанието на представените тук агрегати. Според стандартното определение на ООН „брутният вътрешен продукт (БВП)* представлява сумата от реализираните доходи от производство на стоки и услуги през даден период минус стойността на стоките и услугите, използвани за тяхното производство“.[1] Брутният национален продукт (БНП) пък включва БВП *плюс* реализираните доходи на резидиращите в чужбина национални компании и лица *минус* доходите, реализирани в страната от чуждестранни физически и юридически лица. С други думи, водещ при БНП е националният произход, а при БВП – територията, в която са получени доходите.[2]

При предходните опити за оценка на „националното богатство“ на България в литературата се ползва и един друг агрегат, наричан от авторите му „национален доход“. Според безспорния първопроходец у нас и авторитет в тази област Асен Чакалов:

Националният доход се изразява във: (1) Сбора от доходите на отделните физически и юридически лица в дадена територия (народно стопанство); (2) В дохода на лицата в чужбина, който се вли-

---

[1] *National Accounts: A Practical Introduction*. UN: New York, 2003, p. 5.

* Съгласно приетата през 1993 Система на националните сметки БВП е преименуван на „брутен национален доход“ (БНД) без съществено да е изменена неговата дефиниция. И до ден днешен обаче агрегатът често може да бъде срещнат под старото си име. Lequiler, J., D. Blades. *Understanding National Accounts*. Paris: OECD, 2006, p. 18–19.

[2] Преглед на различните агрегати и разликите помежду им прави в излезлите неотдавна книги и Росица Рангелова. Рангелова, Р. *Международни икономически сравнения. Методология и анализ*. С., Next Publishing, 2003, с. 26–45; Рангелова, Р. *България в Европа: икономическият растеж през XX век*. С., АИ „Марин Дринов“, 2006.

ва в страната; (3) Минус дохода, който отива в чужбина, макар и придобит в дадена територия. По този начин националният доход обхваща дохода само за дадено народно стопанство, и то доколкото той е разполагаем в пари у него.[3]

Очевидно съдържанието, което Чакалов и съвременниците му влагат в понятието „национален доход", се припокрива до голяма степен с днешното определение за БНП (БНД).[4] Водейки се от желание за максимално преповтаряне на ползваната от А. Чакалов методология, в предходното свое изследване аз също дадох оценки за българския БНП през няколко контролни години – 1892, 1899, 1905, 1911, 1921 и 1924.[5] Този път обаче предпочитанията ми са повече в посока на по-масовия агрегат – брутен вътрешен продукт. Причина за тази промяна е не толкова значително по-широката употреба на БВП*, колкото невъзможността да бъдат определени точно значителна част от допълнителните компоненти на БНП. И наистина поради липса на каквито и да са статистически данни репатрираните приходи от емигранти и приведените зад граница доходи (дивиденти, възнаграждения) на регистрирани в страната фирми с чуждестранно участие могат да бъдат определени единствено чрез „смели предположения" (*bold assumptions*), които най-малкото ще повишат степента на несигурност на крайния резултат. За по-голяма съпоставимост на резултатите в края на това изследване (пета глава) паралелно ще бъдат представени и двата типа агрегати –

---

[3] Чакалов, А. Националният доход и разход на България. 1924–1945. С., „Книпграф", 1946, с. 10.

[4] На същото мнение за идентичността на националния доход и БНП е и Рангелова, Р. Международни сравнения, с. 42.

[5] Иванов, М. Националният доход на България, 1892–1924. – БНБ *Дискусионни материали*, 2006, № 54. 80 с.; Ivanov, M. Long-Run Bulgarian Economic Development 1892–1945: GNP Estimates, Methods, Data, Sources, in Pamuk, S. and R. Avramov (eds.) *Monetary and Fiscal Policies in South East Europe: Historical and Comparative Perspectives*. First General Meeting of the South-East Europe Monetary History Network, Conference Proceedings. Bulgarian National Bank: Sofia, 2006, pp. 187–196; Ivanov, M. and A. Tooze. Convergence or Decline on Europe's Southeastern Periphery? Agriculture, Population and GNP in Bulgaria 1892–1945, *Journal of Economic History*, 67 (2007): 3, pp. 672–704.

* Според цитираното вече издание на ОИСР „БВП е най-често използваният индикатор в рамката на националните сметки. Той лежи в сърцето на цялостната система на национални сметки": Lequiler and Blades. *Understanding*, p. 15.

БВП и БНП, но основните усилия ще бъдат насочени към реконструирането и анализа на по-синтетичния от тях брутен вътрешен продукт.

Хронологични граници

Водещо в представеното тук проучване бе да се покрие максимално широк времеви отрязък, който да позволи изграждане на по-пълна картина за протичащите процеси в следосвобожденска България. Именно с тази цел като долна граница бе избрана 1887 г. – първата година, за която статистиката ни предоставя пълен набор от цени и заплати.[6] Реконструираният тук дълъг ред завършва през 1924 г., когато започват публикуваните през 1946 г. оценки на Асен Чакалов. Очевидната идея бе да се възпроизведе ползваната от него методика и като се използват официалните статистически данни, да се изчисли брутният вътрешен продукт на страната от 1887 до 1924 г. Приложената сходна методология и източници на информация дават възможност да получим максимално консистентна серия, покриваща почти целия живот на Третото българско царство (1887–1945 г.).

Както и в предното ми изследване, и тук бе преизчислен БВП за 1924 г. използвайки методиката на Чакалов и данните на официалната статистика. Целта ми бе да тествам допълнително надеждността и точността на публикуваната от мен дълга редица. Както ще стане ясно по-нататък, извършената проверка напълно оправда очакванията и даде едва 0,78% разминаване между новите ми оценки и тези на Чакалов (3,69% при предходната ми публикация).[7]

Отделно внимание заслужават първите две проучени години – 1870 и 1880 г. Те маркират най-отдалечените във времето точки, за които (към този момент) е възможно да се представят оценки за българския БВП. Разбира се, тяхната степен на сигурност и надеждност е значително по-ниска от тази за по-късния период (особено след 1900 г.), но въпреки това смятам, че публикуваните резултати очертават сравнително акуратно стопанската картина непосредствено преди и след Освобождението. Подробна информация за качеството на оценките и възможната грешка при изчислението им е дадена в последната, шеста глава.

---

[6] Виж в тази връзка: Пазарни цени в България през 1887–1912 г. – *Месечни статистически известия на ГДС на Българското Царство*, VI, 1914, № 1, с. 15–47.

[7] Иванов, М. Националният доход на България, 1892–1924, с. 54.

Базови оценки/Дълги редове

Един от следващите избори (след хронологическия обхват), който трябваше да бъде направен, е между: (1) изчисляване на отделни базови оценки (*benchmark* или *spot estimates*) за няколко ключови в стопанско или политическо отношение години или (2) конструиране на дълга непрекъсната във времево отношение редица, която да позволи да се очертаят цикличните вариации на БВП. Като подвариант на първата алтернатива съществува и възможността веднъж определен БВП през базовите години, установените тегла на различните сектори след това да се използват, за да се реконструира БВП и през междинните периоди. Един от сериозните плюсове на първия метод е, че той позволява като базови да се подберат години, за които разполагаме с максимално богата и разностранна статистика и така теглата да бъдат уточнени много по-точно. Не без значение е, че по този начин се спестяват значителни усилия и време, като не е необходимо да се събира цялата налична статистическа информация. В резултат на всичко това първият вариант се радва на широка популярност в световната литература.[8] Той обаче крие и естествените рискове на множеството неизбежни „смели предположения“ (*bold assumptions*), които тази методологическа рамка предполага за междинните години.

С пълното съзнание, че избраният тук път е технически по-усложнен и разточителен във времево отношение (необходимостта данни да се събират не само за базовите, а за всички години), все пак аз предпочетох вторият вариант. Водещ мотив при избора ми бе да възпроизведа колкото е възможно по-точно приложената преди шест десетилетия методика от Чакалов. Това би ми позволило да свържа с много помалко притеснения изчислената от мен (1887–1924 г.) и от него (1924–1945 г.) серии.

[8] Например Smits, J.-P., E. Hrolings, J. L. van Zanden. *Dutch GNP and its Components, 1800–1913*. Groningen, University of Groningen, 2000; Crafts, N. C. R. *British Economic Growth During the Industrial Revolution*. Oxford: Clarendon Press, 1985.

Предходни опити и ползвана методология

Многократно в предните няколко страници имах повод да се позовавам на редицата първопроходски изследвания върху националните сметки, в годините между двете световни войни. Благодарение на усилията на Иван Ев. Гешов, Антон Манушев, Кирил Г. Попов, Продан Киранов, Асен Чакалов, Иван Илиев, Асен Кемилев, Христо Мъдров, Георги Тошев и др.[9] България е сред първите 10 страни в света с оценка за своя национален доход.[10] Нещо повече, в резултат на неуморния им труд страната ни присъства (макар и само с няколко опорни точки) в международните сравнения на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и екипа на Ангъс Медисън.[11] Починалият съвсем наскоро шотландски статистик е всепризнат корифей в

---

[9] Гешов, Ив. Ев. *Думи и дела. Финансови и економически студии*. С., 1899, с. 165–167; Попов, К. Г. Стопанска България през 1911. Статистическо изследване – *Сборник БАН, Историко-философски и филологично-обществен клон*, 1916, XX, № 8. 483 с.; Киранов, П. Националният доход на България за 1929–1932 г. – *Известия на Дирекцията на статистиката*, 1933, № 1; Киранов, П. *Националният доход на България за 1934–1944/1945 г.*; Чакалов, А. Националният доход на България 1924–1935. – *Трудове на статистическия институт за стопански проучвания при Софийския държавен университет*, 1937, № 2, с. 1–128; Чакалов, А. Националният доход на България за 1936–1938. – *Българско стопанство*, II, 1940, № 10, с. 147– 149; Чакалов, А. *Националният доход и разход на България*. С., „Книпеграф“, 1946. 158 с.; Илиев, И. Национален доход. – *Български тютюн*, 1939, III, № 1–2, с. 18–23; Кемилев, А. Насочване на паричния национален доход в България. – *Списание на Българското икономическо дружество* (спБИД), 1938, XXXVII, № 7, с. 393–423; Ковачев, И. Националният доход на България. – *Нация и политика*, 1940, V, № 9–20, с. 215–218; Колев, П. Динамика на националния доход под осветлението на закона за натрупването на капиталите. – *Стопански проблеми*, 1939, IV, № 9, с. 351–356; Кръстев, С. Опит за изчисление на националния доход в България през 1926. – *Стопанска мисъл*, 1929, I, № 2, с. 154–158; Мъдров, Х. Национален доход и стопанска политика. – *Стопанство и култура*, 1941, I, № 2, с. 13–16; Павлов, Д. Националният доход на България. – *Български тютюн*, 1941, VI, № 1–2, с. 121–127; Тошев, Г. Националният доход на България. – *Кооперативен подем*, 1930, II, № 1–2, с. 1–5. Критичен преглед на литературата и различните опити прави в най-новото си изследване Росица Рангелова. Рангелова, Р. *България в Европа. Икономически растеж през XX век*. С., АИ „М. Дринов“, 2006, с. 19–52.

[10] В това отношение България изпревара Белгия, Канада, Испания, Дания, Финландия, Швеция и всичките си балкански съседи (Гърция – 1921, Югославия – 1927, Турция – 1935, Румъния и Албания – 1948), виж Studenski, P. *The Income of Nations*. *Part One: History*. New York: New York University Press, 1956, p. 156–157.

[11] Maddison, A. *The World Economy: Historical Statistics*. Paris: OECD, 2003.

областта на историческите международни сравнения, а изследванията му – отправна точка на всички емпирични проучвания.

Оценките си за България Медисън гради върху изчисленията на Кирил Г. Попов (за 1911 г.) и на Асен Чакалов (за периода 1924–1945 г.), вграждайки по този начин работата им в големия проект на ОИСР.[12] Това е и другата основна причина (наред с нуждата за свързване на двата реда) настоящото изследване да се придържа толкова стриктно към ползваната от Чакалов методика. Заради нейното новаторство (първата Система на националните сметки е приета едва през 1953 г.) и почти пълното ѝ припокриване с утвърдените днес практики тя напълно заслужено получава „печата на одобрение“ на Медисън.

При наличната статистическа информация в България Асен Чакалов прибягва до т.нар. „реален“ метод за изчисление на националния доход, почиващ по думите му върху „производствената статистика или специални анкети върху придобиването на благата и добитите доходи“.[13] Според него обаче евентуалното използване на „личния“ метод, ползващ общия подоходен данък, едва ли би дал много по-различни резултати. За отдалечените във времето периоди при „личния“ метод освен това винаги съществува рискът да се мери не толкова ръстът на БВП, а увеличеният данъчен капацитет на администрацията и нарасналата ѝ способност да събира държавните вземания.[14]

---

[12] За годините до 1926 г. Медисън твърди, че ползва публикацията на Колин Кларк. По-задълбочено вглеждане в данните на Кларк обаче показва, че той се осланя на предходната работа на Гини. Неговото изследване обаче се оказва библиографска рядкост и може да се предположи, че в крайна сметка също черпи от изчисленията на Чакалов. Убедително, макар и косвено, доказателство за това е константният коефициент от 5,6 за целия период (1924–1945 г.) между сериите на Чакалов (по цени от 1939 г.) и на Медисън (отчетени в „международни долари“ от 1990 г.). Clark, Colin. *The Conditions of Economic Progress.* London: Macmillan & Co., 1957. За „разследването“ на източниците на Медисън виж също Ivanov and Tooze. Convergence or Decline, p. 675.

[13] Чакалов, А. Националният доход, с. 11.

[14] Подобни обвинения например се отправят към Ведат Елдем, който в средата на 90-те години на XX век публикува своите оценки за БВП на Османската империя. Eldem, V. *Osmanly Ympartorludu'nm Yktisadi Partlary Hakkynda bir Tetkik.* Ankara: Turk Tarih Kurumu Basymevi, 1994. Критичен към използвания от Елдем метод е друг голям познавач на стопанското минало на империята Шевкет Памук. В тази връзка виж Памук, Ш. Развитие на османските финансови институции. – Семинар Стопанска (социална) България: Бъдещето през културата на миналото, 12 април 2006.

Ако преведем тези методи на езика на съвременната Система на национални сметки, ще стане ясно, че всъщност прилаганата и от Чакалов, и тук методология комбинира известните днес производствен метод и метод на доходите. За съжаление ограничените първични данни не ни позволяват да извършим стандартната проверка, като преизчислим БВП и по метода на разходите за крайно потребление. Както ще стане ясно по-долу (при определяне добавената стойност от търговия), крайното потребление може да бъде установено само приблизително, и то за твърде ограничен кръг от търгуваните стоки. Сходен, а сигурно и по-голям проблем крие уточняването на размера на инвестициите в икономиката заради липсата на сведения за местното производство на инвестиционни стоки и за размера на въведените в употреба дълготрайни материални активи. Единствено за колективното потребление могат да бъдат почерпени по-сигурни сведения от бюджета. Не трябва да се забравя обаче, че през разглеждания период ролята на държавата в икономиката е значително по-ограничена.[15]

Конкретните използвани от Чакалов техники за определяне на реализирания в различните сектори и подсектори чист доход е проследен в детайли във втората глава на това проучване. Поради това тук ще си позволя само няколко думи за един общ за цялото изследване проблем. Поради полунатуралния характер на българската икономика и непълното ѝ „покриване“ от статистиката Чакалов е принуден многократно да прибягва до различни обиколни начини за установяване на реализираната добавена стойност (например приходите от лова – на база на изнесените кожи от диви животни). В други случаи доходът се определя по собствена оценка, базирана на лични анкети със специалисти в конкретната област (занаятчии, млекопроизводители, свободни професии и др.).

Сходни, дори по-големи затруднения срещна и настоящото изследване. Поради по-дългата времева отдалеченост на периода и по-ниското ниво на националната статистика преди Първата световна война изчисляването на приходите в редица сектори на стопанството е свързано с неминуемото прибягване до редица „смели“ допускания и оценки,

---

[15] Прави впечатление, че в стандартния български учебник по макроикономика са представени само два възможни метода за изчисление на БВП – като поток от разходи (метод на разходите за крайно потребление) и като поток от доходи. По неизвестни причини обаче производственият метод не е включен. Лисев, С. и др. *Макроикономика*. С., ГорексПрес, 2004, с. 14–22. Много по-пълно методите за оценка на БВП са дадени в Рангелова, Р. *Международни икономически сравнения*, с. 38–46.

което естествено повишава степента на възможното отклонение. Така например поради липсата на всякаква информация за индустрията преди 1904 г. реализираната от нея добавена стойност бе изчислена въз основа потреблението на въглища и кокс в страната. В повечето случаи обаче статистическите празноти се запазват през всички изследвани години. И понеже за нас е по-важно не абсолютно точната стойност на БВП през дадена година, а установяването на темповете на растеж (или спад), подобна повторяемост на грешките в крайна сметка би трябвало да ги компенсира поне отчасти.

Близо 60 г. след излизането от печат на монографията на Асен Чакалов това изследване ще се опита да „преведе“ на неговия език наличната статистическа информация за предходните почти шест десетилетия и да даде сравними с Чакаловите оценки за българския БВП през периода 1870–1924 г. Това е вече пети поред опит за последните няколко десетилетия в региона (след тези на турските стопански историци Шевкет Памук и Ведат Елдем, на гръцкия икономист Георги Костеленос* и на кипърския му колега Александър Апостолидес)[16] за изчисляване на националния доход, който ще се опита, поне частично, да развенчае мита за „статистическата желязна завеса“, покрила страните от източния и особено югоизточния край на Европа.[17] Без да са с днешното качество, балканските национални статистики предоставят един огромен корпус от историческа информация, достатъчен за изграждането на приемливи БВП оценки. В този смисъл „липсата на данни“ звучи повече като оправдание (а сигурно и като признак на незнание),

---

* Искам да изкажа тук своята благодарност на София Лазарету от Гръцката национална банка и на самия Г. Костеленос за предоставените ми изчисления за гръцкия БВП в периода 1858–1938.

[16] Pamuk, S. Estimating Economic Growth in the Middle East since 1820, *Journal of Economic History*, 66 (2006): 3, pp. 809–828; Kostelenos, G. *Money and Output of Greece, 1858–1938.* Athens: Centre for Planning and Economic Research, 1995. Kostelenos, G. et al. *Akatharisto enhorio proion 1830–1939*. Athina: KEPE & IAETE, 2007; Apostolides, A. How Similar to South-Eastern Europe were the Islands of Cyprus and Malta in Terms of Agricultural Output and Credit? Evidence During the Interwar Period, *Bank of Greece Working Paper*, 80, 2008, pp. 1–26.

[17] Преки или косвени обвинения в тази посока се отправят например в: Good, D., T. Ma, The Economic Growth of Central and Eastern Europe in Comparative Perspective, 1870–1989, *European Review of Economic History*, 3 (1999): 2, p. 111; O'Rourke, K., J. G. Williamson. *Globalization and History: The Evolution of a Nineteen-Century Atlantic Economy*. MIT Press: Cambridge, Mass, 2000, p. 18.

отколкото като реален проблем пред подобен род проучвания. Може би е време за един регионален проект, който би направил наличната историческа статистика широко достъпна и би включил Югоизточна Европа в научното обращение.[18]

„Верен сбор от неверни цифри“? Източници

Богатите статистически данни позволяват оценките за повечето сектори и браншове да бъдат основани върху официалните сведения на Главна дирекция на статистиката (ГДС). Освен широко известната серия „Статистически годишник на Царство България“, чийто първи том излиза през далечната 1909 г., настоящото изследване е ползвало всички други поредици на ГДС – за външната търговия; за цените; за дейността на БДЖ; за кооперативните сдружения; преброяванията на населението (особено т. 3 за професиите на активното население); преброяването на добитъка; преброяването на сградите, както и анкетите на насърчаваната индустрия. Използвани са, разбира се, тримесечното списание и месечните статистически известия на ГДС.

Информация за непокритите от националната статистика браншове е черпена от различни официални и полуофициални източници – списанието „Известия на БНБ“ (за индустрията през 1924 г.), списанията „Хладилно-кланично дело“, „Месо и мляко“ и „Ветеринарна сбирка“ за производството на скотовъдни продукти, „Списание на Съюза на популярните банки“ (за тяхната дейност). Сведения за балансите на акционерните дружества за 1887–1924 г. са събрани *де визу* от: публикациите в „Държавен вестник“, прегледа на почти цялата регионална преса през този период (168 вестника); от съхранените фирмени досиета в Териториален държавен архив – София (фонд 7к, описи 6 и 7 – общо 144 дружества), брошурите с отчети на АД, съхранени в Национална

[18] Огромни усилия в тази област вече се полагат от инициираната от БНБ *South-East Monetary History Network*, която през пролетта на 2009 г. публикува първия подобен сборник със съпоставима статистическа информация: *The Experience of Exchange Rate Regimes in Southeastern Europe in a Historical and Comparative Perspective*. Second Conference of the South-Eastern European Monetary History Network, April 13, 2007. Austrian National Bank, Vienna: 2008. Съвсем наскоро излезе и втората много по-подробна публикация с данни на месечна база: Bordo, M. (ed.) *Monetary Time Series of Southeastern Europe from 1870s to 1914*. Bank of Greece Working Paper, no. 94, February 2009.

библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – София, Народната библиотека „Иван Вазов“ – Пловдив, Регионална библиотека „Пенчо Р. Славейков“ – В. Търново, Регионална библиотека „Петко Славейков“ – Варна, Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе, и Регионална библиотека „Стилиян Чилингиров“ – Шумен[19], както и от монографиите на Димитър Йорданов, Любен Беров и Жак Натан.[20] Липсващите баланси на публичните банки са издирени по годишните отчети на БНБ, отчетите на Българската земеделска банка (БЗБ), отчетите на Българската централна кооперативна банка (БЦКБ) и отчетите на Пощенската спестовна каса (ПСК). Данните за заплатите на чиновниците и обществените строежи са почерпени от държавните бюджети, а информацията за събраните данъци – от отчетите на Върховната сметна палата.

При отсъствие на каквито и да било официални или полуофициални сведения бях принуден да прибягвам до различни обиколни пътища за запълване на няколкото бели петна (наемите до 1911 г., общинските и окръжните приходи и разходи до 1892 г. и през военните години, лова и риболова, индустрията и т.н.). В тези редки случаи бяха ползвани качествени оценки на съвременниците, отразени в стопанската периодика или научни монографии. Конкретните източници по сектори и браншове са представени в следващата таблица 1.

---

[19] Подборът на библиотеките бе направен с помощта на дългогодишния библиограф Живка Иванова. Първите три от тях: НБКМ, НБИВ, РБПРС бяха избрани като депозитни библиотеки, следващите две: РБПС и РБЛК – като библиотеки в два от най-динамичните в стопанско отношение градове преди Първата световна война, а шуменската РБСЧ – като една от най-старите и богати регионални библиотеки в страната.

[20] Йорданов, Д. *Кредитните дружества в България*. С., Св. Петка, 1909. 84 с.; Йорданов, Д. *Капиталите на българските акционерни дружества в навечерието на Балканската война (по сведения на Отделението за финансови изучавания при БНБ)*. С., М. Стайков, 1914. 67 с.; Йорданов, Д. *Войната и новите акционерни дружества*. С., Хемус, [1919]. 358 с.; Йорданов, Д. *Преглед на българските дружества и банки. 1922. (По сведения на Отделението за финансови изучавания при Българската народна банка)*. С., Държавна печатница, 1923, 512 с.; Натан, Ж., Л. Беров. *Монополистическият капитализъм в България*. С., Наука и изкуство, 1958. 388 с.

ГЛАВА II.
СЕКТОРНИ ОЦЕНКИ

ПЪРВИЧЕН СЕКТОР (СЕЛСКО СТОПАНСТВО)

До средата на 60-те години на XX век селското стопанство (земеделие, скотовъдство и друг селски поминък) е водещ стопански отрасъл, в който се формира над половината от БВП на страната. През изследвания тук период (1870–1945 г.) в първичния сектор са заети почти 80% от активното население на България, а делът му в брутния вътрешен продукт варира между 55 и 65% през различните години. Поне до средата на 20-те години не се наблюдава ясно изразена тенденция на спад на относителната тежест на селското стопанство. Едва през втората половина на 30-те години се забелязват първите прояви на земеделска трансформация и модернизация, без обаче тези процеси да имат възможност да се отразят съществено преди края на световната война върху дела на първичния сектор в общия БВП.[1] Водещото значение на отрасъла обяснява подчертаното внимание, което му е отделено както в монографията на Асен Чакалов, така и в представеното тук изследване.

Земеделие

Определеният от Системата на националните сметки (СНС) период на изследване е една календарна година. При земеделието обаче, което логично се отчита на база на т.нар. земеделска година (септември-август) се получава известно разминаване. Най-често за уеднаквяване на двата периода (календарна и земеделска година) се използва осредняване на производството за две поредни земеделски години (например на 1886/1887 и 1887/1888, за да се получат данните за 1887 г.). Алтернативно, всички произведени култури да се отчитат през годината, в която е събрана основната част от реколтата.[2] Днес вторият от тези

[1] За началото на земеделската модернизация в навечерието на Втората световна война виж Иванов, М. *Чудото на зачатието*…

[2] *Handbook of National Accounting. Accounting for Production: Sources and Methods*. New York: UN, 1986, p. 26.

два метода се ползва значително по-широко и е възприет като стандарт от ФАО*. В българските условия, при които преобладаващата част от реколтата се прибира между август и октомври, осредняването само би изкривило крайните резултати и изгладило ненужно годишните вариации. Ето защо и тук земеделските години са адаптирани към календарните по простата формула:

$$t\text{-}_1 - t = t$$

Сходен проблем представлява конвертирането на финансовите години (въведени след Първата световна война) в календарни, но той ще бъде разгледан в детайли по-долу.

Другото необходимо уточнение преди представянето на конкретните изчисления е свързано с ползваните цени. Обикновено земеделците продават своята реколта на множество различни места – на хармана, на селския пазар, на пазара в близкия град. Наличната информация обаче не ни позволява да определим съотношението между тези паралелни канали. Освен това статистиката отчита само цените на дребно в градските центрове (1881–1882, 1887–1945)[3] и цените на производител, т.нар. *farm gate prices* (за периодите 1889–1892, 1897–1900 и 1903–1945). След извършено проучване на качествените сведения в литературата за земеделското производство като водещи тук бяха избрани цените на производител. За периодите, за които не разполагаме с информация (1887–1888, 1893–1896, 1901–1902), цените на дребно бяха конвертирани в цени на производител на база на средното съотношение между двете серии за времето, за които имаме данни.

Една значителна част (средно около 40%) от реколтата остава за собствена консумация в семейството. Практически тези количества не минават през пазара и тяхното остойностяване е само счетоводно. Възприетата в СНС практика е нетъргуваното производство да се оценява по цени на производител.[4] Същото решение е приложено и в това изследване.

---

* ФАО е възприетата и на български абревиатура на Световната организация по прехраната към ООН.

[3] При известни вариации през годините във вида на културите, за които се публикуват данни.

[4] *Handbook*, p. 32.

Зърнени храни

Земеделската статистика за зърненото производство е изключително подробна, като за периода 1889–1892, 1897–1900 и 1903–1924 г. дава достатъчно данни за точното отчитане на произведения доход. Като ориентир за запълване на пропуските в официалната информация можеха да се използват или приходите от поземления данък (който е една десета от реколтата), или сведенията за износа. Проверката обаче показа ниска, при това отрицателна корелация от 55% между десятъка и стойността на зърнената реколта от 1903 до 1912 г., най-ранния период, за който разполагаме с по-точни и подробни данни. Значително по-добри са резултатите от корелацията между производството и експорта на зърнени храни. Между 1889 и 1900 г. (всъщност 1889–1992 и 1997–1900 г.) при житото тя е 73% и 81% при ръжта. Зависимостта между износ и производство при останалите култури е много по-ниска, но въпреки това имаме достатъчно основание да използваме експортната статистика като ориентир за размера на добитата реколта. Именно по този начин (на база износа) са определени вероятните количества зърнени храни, произведени в годините 1887–1888, 1893–1896 и 1901–1902.

При изчислението е приспаднато отделеното семе за посев, както и 35–45% от реколтата на онези култури, които се използват предимно за храна на животните (ръж, ечемик, овес, лимец, просо и царевица). Проверката обаче установи, че между 1924 и 1939 г. Асен Чакалов всъщност не намалява производството с тези 35–45%, макар изрично да твърди това в своята монография.[5] Таблици 2–4 представят реализирания доход от зърнени храни по години, като допусканата според Чакалов възможна грешка тук би трябвало да е в диапазона ± 10%.

Маслодайни и индустриални растения

Данните за физическото производство на индустриалните култури са почерпени от Главна дирекция на статистиката, а за 80-те и началото на 90-те години на XIX век – от изследването на Кирил Г. Попов „Стопанска България“. И тук, както и при зърнените храни, не разполагаме със сведения за реколтите през някои от първите години (1887–1888, 1893–1896 и 1901–1902), а за 1889–1892 г. имаме информация само за част от производството (около 1/3). Данни за отглеждания през всички години тютюн са публикувани в сп. „Български тютюн“ и най-ве-

[5] Чакалов, А. *Националният доход…*, с. 19 и сл.

роятно ползват събираните от финансовата администрация сведения.[6] Почти веднага след Освобождението, водена от фискални и данъчни съображения, държавата се опитва да въведе стриктен контрол върху тютюнопроизводството. По неясни причини обаче сведенията за производството преди 90-те години на XIX век не са обнародвани в нито една официална публикация на ГДС.

За годините, за които не разполагаме с никакви данни освен за тютюна, размерът на реколтата бе определен, като се взе средният му дял в общото производство на технически култури за най-ранния период, за който имаме сведения (1903–1911 г.) – 56,23%. Липсващата информация за използваното семе за някои от индустриалните растения (захарно цвекло, рапица, сусам, анасон, резене и мак) бе попълнена, като по аналогия бе приложен средният процент, отделян за посев при зърнените растения през съответните години. Очакваната от Чакалов грешка при индустриалните и маслените култури е ± 10%, но при множеството допускания за по-ранните години вън от съмнения отклонението тук ще е по-високо.* Резултатите от реализирания доход от технически култури е представен в таблици 5–7.

Лозя

Изчислението на дохода от лозя е свързано със значителни трудности. От една страна, статистиката не дава данни за цената на гроздето, поради което се налага де се ползва средната цена на останалите пресни плодове: ябълки, сливи и круши. От друга, произведената шира** трябва да бъде преизчислена в килограми грозде. За тази цел се ползва указанието на Закона за облагане материалите, от които се вари ракия, приет през 1908 г., и на К. Г. Попов, според които от 45–55 кг мъст се добиват 100 л вино.[7] На трето място, преди 1897 г. статистиката не предоставя никаква информация за производството на грозде (и/или шира), а до Голямата депресия двете не са обект на значителен

---

[6] *Български тютюн*, 1938, III, № 8–9, с. 318–319.

* Всички по-нататъшни оценки за възможната грешка са дадени от А. Чакалов в неговото изследване за 1924–1945 г. При възможно нарастване или намаляване на статистическата грешка в настоящото проучване това е отбелязано в текста.

** Шира или мъст е гроздов сок, от който се произвежда вино.

[7] Държавен вестник, XXX, № 163, 25 юли 1908. Попов, К. Г. Стопанска България през 1911. Статистическо изследване – *Сборник БАН, Историко-философски и филологично-обществен клон*, 1916, XX, № 8, с. 167–168.

износ и експортните им обеми не могат да бъдат използвани като ориентир за размера на реколтата. Ето защо за запълване на липсващите данни за производството се наложи да се прибегне до средното съотношение между произведените зърнени храни (най-добре покрития в статистическо отношение сегмент на БВП) и гроздето между 1897 и 1910 г. (7,68%). Това, разбира се, води до известно подценяване на обема на гроздовата реколта за по-ранните години, тъй като от началото на 90-те години лозята у нас са поразени масово от болестта филоксера.

Реализираният доход от вино е изчислен по намалени с 40% цени, тъй като статистиката отчита единствено пазарните цени, които са значително по-високи от онези, получавани от производителя. Вътрешната консумация на грозде в сурово състояние се определя въз основа сведенията на Асен Чакалов. За 1924 г. той дава 140 млн. лв. при цена 6,59 лв. на кг (около 17% от общото производство). Тъй като от научната периодика е известно, че разпространението на десертните сортове става по-масово едва през втората половина на 20-те години за предните години приемам по оценка по-малка консумация на грозде (1887–1904: 14,5%, 1905–1918: 15%, и 1919–1924: 17,5%). Допусканата от А. Чакалов грешка при лозята е малко по-голяма (± 15%). Добитият чист доход от лозя е представен в таблица 8.

Плодове и ракия

ГДС представя сведения за производството и цените на сливите, ябълките и крушите за годините 1897–1899 и 1903–1924. За останалите плодове обаче трябва да се използват сведенията на експортната статистика, за да се определи с известно приближение размерът на реколта.

Стъпвайки върху оценките на Асен Чакалов изчислявам консумацията на плодове за всяка отделна година. Остатъкът от реколтата приемам, че се преработва в ракия. Нейното производство се изчислява с помощта на информацията от Закона за акцизите от 1903 г., че от 100 кг джибри се изваряват 10 л 40-градусово питие.[8] Доходът от ракия се пресмята по цени намалени с 20%, за да се получат стойности, по-близки до реалния доход на производителя. Според Чакалов максималната грешка тук е ± 10%. Чистият доход от плодове е показан в таблица 9.

[8] *Държавен вестник*, XXV, № 287, 30 декември 1903.

Варива, бостани, зеленчуци, розови градини

При изчисление на дохода от тези култури не се правят корекции нито на физическите обеми на производство, нито на посочените от ГДС цени на производител. По подобие на индустриалните растения и тук за някои от растенията (боб, леща, картофи и лук) се отделя известно количество от реколтата за посев. Тъй като не разполагаме с точни данни, съм принуден отново да приложа средния процент на отделено семе за зърнените храни за съответната година.

Тъй като за 1887–1896 и 1900–1902 г. няма информация за производството, добитата реколта от варива, зеленчуци и рози през тези години се определя на база на износа им. За дините, пъпешите и тиквите, които не са експортни артикули, обаче се налага празнотите в статистиката да бъдат запълнени с помощта на средното съотношение между производството на зърнени храни и на бостани между 1903 и 1910 г.

Асен Чакалов приема, че максималното отклонение при тези четири групи култури е ± 15%. Полученият доход от варива, бостани, зеленчуци и розови градини е представен в таблици 10–11.

Фуражни растения

По-голямата част от производството на фуражни растения се ползва за храна на домашните животни, поради което се изключва при изчислението на БВП. Към общия доход, реализиран в земеделието, се прибавя само онази част тях, която излиза на пазара за износ или за консумация в градските ферми. Паричният приход от фуражи Асен Чакалов получава въз основа на превозените по БДЖ храни и данните за техния експорт в чужбина. За съжаление обаче и двете статистики не са напълно акуратни, като отчитат животинската храна заедно с редица други селскостопански произведения (варива, маслени семена, трици и др.). Освен това част от фуражите се транспортират до градските центрове с волски коли, а след войните – и с камиони. Информация за тези превози обаче липсват. Няма и гаранция, че сборът износ + транспорт по железниците не води до двойно пресмятане на едни и същи количества фуражи. Друг проблем създава отсъствието на данни за превозените по БДЖ количества преди 1899 г. Това налага да се ретрополира съотношението между износ и транспорт, валидно между 1899 и 1905 г. (1 : 2). Заради всички направени уговорки представените в таблица 12 изчисления са сигурно с по-висока грешка от допуснатите от Чакалов ± 15%.

Скотовъдство и странични селскостопански дейности

Скотовъдството и страничните селскостопански дейности формират значителен дял (средно 57%) от доходите на неградското население. Високата им относителна тежест в БВП – около една трета през целия период на изследване (1870–1945 г.), и съществуващите статистически непълноти създават сериозен проблем при определяне на получената добавена стойност в тези два подсектора. Най-значителни са празнините в данните за лова, риболова, горите и пчеларството, като за запълването им се наложи да се правят редица „смели“ предположения.

Мляко и млечни произведения

За разлика от земеделието наличната статистическа информация за скотовъдството е крайно недостатъчна. За броя на домашните животни сме принудени да съдим от провежданите преброявания през сравнително дълъг интервал (1870, 1893, 1900, 1905, 1910, 1920 и 1926 г.). Това налага популацията на добитъка да бъде интерполирана с помощта на наличните данни (виж първите колони на таблици 13 и 17). Този метод обаче неминуемо изглажда годишните флуктуации и изкуствено изрязва вариациите.

В изследването си Чакалов определя средната млечност въз основа на по-систематичните наблюдения върху скотовъдството след 1934 г. Така той достига до годишно производство от 800 л от биволица, 1100 л от крава, 30 л от овца и 40 л от коза. Тъй като с течение на времето производителността на домашните животни би трябвало бавно да е нараствала поради прилагането на по-висококачествени храни и по-добри грижи, то в периода 1870–1924 г. приемам, че средната млечност е била, макар и незначително, по-малка.

Таблица 14. Средна млечност на домашните животни по видове, литра

	1870–1889	*1890–1899*	*1900–1911*	*1912–1919*	*1920–1921*	*1922–1924*
България						
Биволици за разплод и мляко	750	780	800	750	780	800
Биволици за работа	350	380	400	350	380	400
Крави за разплод и мляко	950	980	1000	950	980	1000
Крави за работа	400	410	425	400	410	425
Овце	22	25	28	22	25	28
Кози	35	36	40	35	36	40
Гърция						
Добитък (крави/биволици)	62/127	127	127	127	193	193
Овце	26/32	32	32	45	45	45
Кози	26/51	51	51	51	51	51

Източник: България: собствени изчисления на база на данните у Чакалов, Националният доход, с. 28–29; Гърция: Kostelenos, G. et al. *Akatharisto*, pp. 50–53.

Както личи от горната таблица, млечността на овцете и козите в двете държави се движи в горе-долу общи граници, като тази у нас леко изостава. При едрия рогат добитък обаче забелязваме съществени разлики, достигащи до 6 пъти в полза на отглежданите в нашата страна животни. При оскъдността на данните и неясната база, ползвана от Костеленос, съм склонен да се доверя на представените от Чакалов оценки. Още повече че те стъпват на официалните данни на ГДС за 1936–1943 г. и даже „вземат по-ниска млечност“ с 3–5%.[9]

Въпреки всичко това значителната разлика между млечността на крави и биволици в България и Гърция е притеснителна. Това ме накара да прегледам подробно специализираната периодика, за да установя по-точно „рандемана“ и тенденциите в неговата промяна. За целта бе използвано течението на списанията „Ветеринарна сбирка“ (1892–1925), „Месо и мляко“ (1936–1943) и „Хладилно-кланнично дело“ (1933–1944), както и някои други важни публикации на П. Германов и на С. Петров.[10]

Таблица 15. Средна млечност и добив на месо, вълна и яйца от домашните животни в България, литра, кг

	Година	***Живо тегло Кг***	***Месо Кг***	***Мляко Литра***	***Вълна Кг***	***Яйца Броя***
Крави						
Квачковски	1895	300	185	1200		
Германов	1901		370	300		
Игнатовски	1915		434	489		
Игнатовски	1937	150		500		
Петров	1939		110	1300		
Димитров	1941		107	1300		
Радев	1942	145		1300		

[9] Чакалов, А. *Националният доход*, с. 28.

[10] Германов, П. *Домашните животни в разните страни на света и България*. С., Министерство на търговията и земледелието, 1901, 331 с. За статиите на С. Петров виж бел. 18.

	Година	*Живо тегло Кг*	*Месо Кг*	*Мляко Литра*	*Вълна Кг*	*Яйца Броя*
Волове						
Квачковски	1895	550	282			
Германов	1901	545	278			
Игнатовски	1915	550	282			
Игнатовски	1937		162			
Петров	1939		166			
Димитров	1941		107			
Радев	1942		195			
Телета						
Игнатовски	1936	200				
Петров	1939		58,8			
Радев	1942	37,5				
Юници						
Петров	1939		66			
Радев	1942		68			
Биволици						
Германов	1901	400	200	1251		
Тачев	1909			1450		
Игнатовски	1915	480		1440		
Петров	1939			925		
Дойчев	1941			1425		
Дойчев	1941			3000		
Димитров	1941			1425		
Радев	1942			2250		

	Година	*Живо тегло Кг*	*Месо Кг*	*Мляко Литра*	*Вълна Кг*	*Яйца Броя*
Овце						
Андреев	1893		26	120	2,5	
Бичев	1894		14			
Бойкинов	1908		25		3,1	
Германов	1901		18		1,5	
Бичев	1911	44	23			
Мъдров	1938	47		138	3,0	
Петров	1939		14	32		
Петров	1939			44	1,3	
Петров	1939				1,1	
Димитров	1941			42		
Радев	1942	30		72	1,8	
Хлебаров	неизв.				1,4	
Петров	неизв.				1,8	
Овни						
Петров	1939		17			
Радев	1942	40	22			
Агнета						
Андреев	1893		25			
Петров	1939		7			
Кози						
Димитров	1941			80		

	Година	*Живо тегло Кг*	*Месо Кг*	*Мляко Литра*	*Вълна Кг*	*Яйца Броя*
Свине						
Германов	1901	около 100				
Ганушев	1907	105	92			
Петров	1939		81			
Радев	1942	110	96			
Прасенца						
Петров	1939		5			
Кокошки						
Германов	1901					70
Андреев	1905					67
Радев	1942					98
Пуйки						
Германов	1901					14
Гъски						
Германов	1901					9

Източник: Виж текста

Бележки:

Според различните източници лактационният период (през който дават мляко) на кравите е между 180 и 285 дни, на биволиците – между 128–172 и 286 дни.

16% от произведените кокоши яйца (около 10 броя) се оставят за мътене.

Разгледани заедно, таблици 14 и 15 показват, че не се наблюдава някаква ясна тенденция на спад или повишение на производството на скотовъдни произведения (мляко, месо, вълна и яйца).[11] По-важното за това изследване обаче е, че използваните от Чакалов и от мен средни рандемани на млечност са действително „по-ниски“ от наблюдаваните в страната.[12] Ето защо мисля, че с голяма доза сигурност може да се твърди, че приложените български норми за производство на мляко и месо не са твърде високи, а че тези на Костеленос и на Апостолидес са доста ниски в сравнение с българските.[13]

Цената, която дава ГДС за млякото, Асен Чакалов намалява с 30%, за да получи дохода на производителите. Поради липса на записана цена на овчето и на козето мляко съм принуден да използвам за всички по-ранни години даденото от Чакалов съотношение през 1924 г. между цените на краве, овче и козе мляко (респ. 6 лв. : 5 лв. : 3 лв.). Възможното отклонение от представените в таблица 13 данни според Чакалов е ± 15%.

Трябва да отбележа, че тук се прави изчисление само на дохода от мляко, без останалите млечни произведения – сирене, кашкавал, извара, сметана и др. Самият Чакалов избира този път поради невъзможността, при наличната статистическа информация, да бъде пресметнат доходът от млечните продукти. По подобни причини са изключени доходите от

---

[11] Сходно твърдение намираме в едно от най-задълбочените изследвания върху дохода от скотовъдство в България: „Върху действителната млечност на нашите крави има най-противоречиви сведения.“ Петров, С. Скотовъдното богатство и доходът от него. – *Годишник на Софийския университет, Ветеринарномедицински факултет*, XV, 1938–1939, с. 9. В друга своя публикация същият автор прави сходни наблюдения и за други скотовъдни продукти: „Какво е годишното производство на овчето мляко у нас можем да изчислим от броя на дойните овци и средната им млечност. Последната обаче е толкова различна в отделните краища на нашата страна и дори в отделните стопанства, че едно грубо пресмятане би дало много погрешни резултати.“ Петров, С. Нашето овцевъдно производство и възможността за неговото увеличение. – *Годишник на Софийския университет, Ветеринарномедицински факултет*, XV, 1938–1939, с. 179–180.

[12] Чакалов, А. *Националният доход*, с. 28.

[13] Личната комуникация с А. Апостолидес показа, че тези ниски нива на млечност са резултат от незадоволителното количество на фураж по гръцките острови, което натиска надолу средните рандемани в Гърция. Там, където храната не е проблем, като Тесалия и Епир, кравите и биволиците имат много сходна с българската млечност.

продажба на кожите, рогата и копитата на убитите животни. Водейки се от принципа за максимална сравнимост на настоящото изследване с това на А. Чакалов, аз възприемам същия подход, макар други автори[14] да дават оценки за добивите от млечни произведения.

Месо и месни произведения

Поради липса на надеждна статистика пресмятането на реализирания доход от месо и месни произведения изисква множество допускания. Това неминуемо влошава получените крайни резултати. Приетата от А. Чакалов грешка е ± 10%, но тъй като с връщането назад във времето „качеството“ на данните намалява, аз бих приел за вероятно тройното нарастване на отклонението. Толкова (32%) е разминаването между представените в таблица 17 резултати и непълния отчет на ГДС за 1905 г. (94 към 140 млн. кг месо).[15]

Основен проблем тук е да се определи консумацията на месо. ГДС започва да събира по-пълни данни за закланите животни едва след Първата световна война (от 1911 г. – само в окръжните градове). Тази информация обаче се отнася едва за част от градските центрове, в които живее около 25% от населението на царството. Възможният начин за заобикаляне на съществуващата празнина е да се пресметне процентът на заклания добитък от общата скотовъдна популация през годините, за които има сведения (1911–1924 г.), след което да се допусне, че средното съотношение е било валидно и за по-ранния период.

Таблица 16. Среден добив на месо на животно, кг

	Иванов	***Чакалов***	***Костеленос***
Вол	137,0	170,0	
Крава	137,0	110,0	
Биволица	142,0	150,0	
Средно	*139,0*	*143,0*	*71,0*

[14] Паларе, М. *Балканските икономики*, с. 342.

[15] *Статистика за консумацията на месо в градовете на Княжеството през 1905 г.* Габрово, 1907, с. 40–41.

	Иванов	*Чакалов*	*Костеленос*
Теле до 1 г.	50,0	60,0	
Малаче	51,0	60,0	
Средно	*50,5*	*60,0*	*36,0*
Овен	15,0	16,5	
Овца	15,0	14,0	14,4
Агне	6,6	6,0	8,7
Коза	17,0	16,0	11,8
Ярета	6,6	н/д	5,9
Свиня	73,0	90,0	н/д
Прасе	8,0	5,0	н/д

Източник: Чакалов, *Националният доход*, с. 29; Kostelenos, G. et al. *Akatharisto*, pp. 50–53.

Пак както и в таблица 14 предвиденият от Чакалов (и от мен) рандеман на едрия рогат добитък е значително по-висок от този в съседна Гърция и отново при наличните данни е трудно да се определи на какво се дължи това голямо разминаване. В предишната си публикация върху националния доход за определяне на средния добив на месо ползвах дадените от Чакалов оценки. Този път обаче предпочетох да определя рандемана въз основа на дадените от статистиката осреднени данни за периода 1919–1924 г. Както се вижда от горната таблица, те са малко по-ниски от цифрите на Чакалов, което би трябвало да е достатъчно, за да отрази настъпилите нововъведения след войните в отглеждането на домашни животни. Допълнително успокоение внасят и представените в таблица 15 данни за средния добив на месо, който според мнението на съвременните специалисти е също по-висок от ползвания тук.

Така към момента разполагаме с броя на заклани животни в градове със средно 25% от населението (1911–1924 г.) и средния добив месо на животно. Оценката на месното потребление в цялата страна обаче изисква ред допълнителни допускания. Те са направени, като се ползва съотношението между посочената от Чакалов обща консумация

у нас през 1924 г. и измереното от ГДС потребление на една четвърт от населението през същата година. Взето е и предвид, че селското население консумира значително по-малко количество месо от това, което живее в градските центрове.[16]

Ползваните в литературата алтернативи за определяне количеството месо от заклани животни ми се струват доста по-неточни. Според Ръководството на ООН например в някои страни се прилага приблизителен дял (т.нар. take-off rate) на заклания добитък от цялата скотовъдна популация: 7–9% за крави, волове и биволи и 20–25% за овце и кози. Още по-субективен изглежда вариантът, при който се приема, че броят на закланите животни е равен на броя на изнесените кожи.[17] В цитираното си изследване А. Апостолидес пък използва данни от тогавашната ветеринарна периодика в Кипър, според която около 30% от едрия и дребния рогат добитък умира, изгубва се или бива заклан. Принципно обаче този подход не се различава от приложения в това изследване, поради което не виждам смисъл да заменям едно несигурно предположение с друго.

Много по-задълбочен изглежда опитът на Ст. Петров да установи реализираните в стопанството доходи от месо, мляко и вълна. За изходна база авторът също ползва данните от преброяването за броя на добитъка. Тъй като животните в популацията обаче са „извънредно разнообразни по възраст, пол и предназначение“, Петров разделя всеки вид домашни животни на 15 подгрупи в зависимост от тяхната млечност, тежест и среден настриг на вълна и пр. Стъпвайки върху различни публикации в тогавашната ветеринарна и друга периодика, той определя минималния и максималния обем на производството на всеки от артикулите. С помощта на собствени наблюдения и „смели“ предположения тези 15 подгрупи са разпределени между установените долна и горна граница на производителността.[18]

Основно преимущество на избрания от Ст. Петров метод е, че той не третира цялата скотовъдна популация по един и същ начин, а се опитва да дезагрегира добивите от мляко, месо и вълна съобразно

---

[16] Виж в тази връзка: Евтимов, Б. Месодобивът у нас и възможността за неговото увеличение. – *Месо и мляко*, 1942, VII, № 4, с. 104 и сл.

[17] *Handbook*, p. 33.

[18] Петров, С. *Скотовъдното богатство*, с. 1–31; Петров, С. *Нашето овцевъдно производство*, с. 173–200.

възрастта, пола и предназначението на добитъка. Подобна методика е много подходяща при изчисления на добивите и дохода за отделна базова година. Когато обаче се налага да бъде установена добавената стойност от производство на скотовъдни продукти в множество последователни години, отново стигаме до нуждата от верижни предположения за относителната тежест на всяка подгрупа в общата животинска популация. Както може да се очаква, данни за това разпределение за повече от годините липсват, което внася значителна доза субективизъм при следването и на този подход. Ето защо смятам, че избраният в настоящото проучване път за определяне на дохода от месо (и други скотовъдни произведения) е ако не по-добър, то поне не отстъпва на съществуващите алтернативни методи.

Поради липса на статистика за получаваните от производителите цени за продаваното от тях месо на пазара се ползват цените на дребно за живо тегло, намалено с около 25%.

Според правилата на СНС реализираната добавена стойност от дейността на промишлените кланици би трябвало да бъде включена в резултатите на вторичния сектор (индустрия). В случаите обаче, когато наличната статистика не позволява да бъдат разделени заколените животни в машинизирани градски кланици от тези, заклани по селата за задоволяване на лични нужди на стопаните им, СНС допуска включването на целия доход от месо към първичния сектор.[19] Именно това е направено и тук.

Яйца

В многократно цитираното вече изследване на Чакалов производството на яйца се изчислява въз основа на данните за превоза по БДЖ и износа от страната. Отчитаната цена на дребно според него е с поне 20% по-висока от онази, която получават производителите, и при пресмятането на реализирания стопански доход тя е намалена с една пета. Проверката за 1924 г. обаче показа, че има разминаване между получения сбор от експорт и транспорт по БДЖ и дадения от Чакалов резултат.[20] Разликата от почти 11% е приложена ретроактивно и по отношение на предните години (1887–1924). Превръщането на яйцата от кг в бройки е направено с помощта на дадената от Чакалов и К. Г. По-

[19] *Handbook*, pp. 49–50.

[20] Чакалов, А. *Националният доход*, с. 32–33.

пов пропорция – 20 яйца равни на 1 кг Вероятното отклонение при посочените в таблица 18 резултати е ± 10%.[21]

Вълна и козина

Асен Чакалов изчислява броя на овцете, като ползва официалните данни на Министерството на финансите (МФ) за обложените с беглик животни. За съжаление обаче не разполагаме с подробни сведения за годините преди войните. Според закона бегликът се изчислява по специална таблица с 10 различни ставки в зависимост от броя на притежаваните овце. Това прави невъзможно комбинирането на наличната информация (глобалната събрана сума по този данък и броя животни по преброяванията) за подобряване на качеството на данните, с които разполагаме. С изключение на това разминаване обаче тук е повторена останалата част от методологията, следвана от Чакалов за изчисляване дохода от вълна.

Броят на овцете се интерполира от резултатите на провежданите регулярно от държавата анкети на добитъка. Средното производство на овца се определя въз основа на събраните от Чакалов сведения от Клоновия съюз на текстилната и вълнената индустрии и специалисти (1,20 до 1,30 кг за година, аз приемам средното 1,25 кг).[22] Производствената цена се установява от средната цена на вълната, намалена с 20%.

По приблизително същия начин се определя и доходът от козина, която се използва изключително в домашната индустрия. Единствената разлика с производството на вълна е размерът на средния добив на животно (350 г годишно).[23] Тъй като ГДС не отчита цена на козината, аз следвам Чакалов, приемайки я за 1/3 от тази на вълната. Допуснатото отклонение от А. Чакалов на така достигнатия доход е средно ± 5%,

---

[21] Чакалов посочва ± 5%, но поради влошаване на информацията за предните години съм склонен да допусна двойно по-голяма грешка. Освен това за 1911 г. К. Попов пресмята доход от 27 млн. лв., докато полученият в таблица 19 резултат за с. г. е значително по-голям (91 млн.). Въпреки това поради неяснота относно начина на изчисление на Попов предпочитам да се придържам към резултата, представен по-долу.

[22] Ползваният от Костеленост среден настриг е отново малко по-нисък – 0,96 кг за овцете и 0,32 кг за козите. Kostelenos, G. et al. *Akatharisto*, p. 50–51. Сравни и с отчитаните в периодиката средни стойности, представени в таблица 15.

[23] А. Чакалов посочва 300–400 грама, а аз, както и при вълната, приемам средното – 350 грама. Чакалов, А. *Националният доход*, с. 33.

но понеже определям броя на животните по различен от него начин, е много вероятно грешката тук да е няколко процентни пункта по-висока. Резултатите от получените доходи от вълна и козина са обобщени в таблица 19.

Пчеларство и пашкули

Пчеларството е странично занимание на редица селски стопани у нас. Земеделската статистика ни предоставя сравнително подробни сведения за производството и цените на мед и восък от 1903 до 1941 г. За по-ранните години информация за броя на кошерите може да бъде открита в преброяванията на добитъка и в изследването на Кирил Г. Попов.[24] Подробни данни за цените на меда публикуват Янаки Моллов и Атанас Ю. Тотев.[25] Всичко това позволява сравнително точно да бъде изчислен доходът от пчеларство при грешка според Асен Чакалов от порядъка на ± 15%.

Пресмятането на дохода от пашкули става с помощта на предоставените от ГДС сведения за производството (в кг) и за средната пазарна цена. От така получения приход Чакалов приспада 20–30% разноски (тук е прието средно 25%). Проверката обаче показва, че, противно на твърдението си за 1924 г., Чакалов не прави тези намаления.[26] Въпреки това противоречие тук предпочетох да спазя дословно описаната от Чакалов методология и да спадна 25% производствени разходи, което изглежда методологически по-правилно. Очакваната от Чакалов грешка е ± 15%, но дребните разлики помежду ни може би незначително я намаляват. Доходите от пчеларство и бубарство са представени в таблици 20 и 21.

Гори

По-пълна информацията за продукцията на нашите гори става едва от 1911 г. За предните изследвани тук години могат да се ползват публикуваните в „Държавен вестник“ сведения за 1898 и 1901–1902 г. Празнините се налага да бъдат запълнени, като се използват данните

---

[24] Попов, К. Г. *Стопанска България*, с. 266.

[25] Моллов, Я, А. Ю. Тотев. *Цени на земеделските продукти у нас през последните 54 години*. 1881–1934. С., Армейски военно-издателски фонд, [1935], с. 92–93.

[26] Виж таблица 20 в: Чакалов, А. *Националният доход*, с. 36.

за износ на дървен строителен материал, дърва за огрев и дървени въглища.

За да определи стойността на производството, Асен Чакалов ползва цените на едро на дървения строителен материал, намалени с 50%, за да се получи цената на корен. Тук той се води от правилото, че „готовият строителен материал е сравнително два пъти по-малък по обем от получения суров дървен материал“.[27] Цената на въглищата се намалява с една четвърт. От този доход Чакалов приспада прихода от гори, които са държавна, общинска, манастирска или училищна собственост. За съжаление аз съм в състояние да намаля реализирания приход (и то след 1911 г.) само със събраните такси за експлоатация на публичните гори (държавни и общински). При изчислението на дохода не са включени и проходите от билки, гъби, горски плодове и др. Поради всички тези празноти в официалната статистика полученият резултат е с възможно поне 15%-но отклонение (според Чакалов) и по-висок по мое мнение.

Като следствие от доста непълните статистически данни има значително разминаване между получените от Чакалов и представените тук резултати за 1924 г. (респ. 1,354 млрд. и 540 млн. лв.). Разликите се дължат не толкова на обема на производството, колкото на използваните единични цени. Така например А. Чакалов пресмята горивния материал по 200 лв./кг докато в „Статистически годишник на Царство България“ (СГЦБ) е публикувана само цена на кола (побираща около 450 кг) от 267,16 лв. Много съществени са отликите мужду ползваните от Чакалов цени на строителния материал и онези, дадени от ГДС за 1924 г. – респ. 1088 лв. и 467 лв. Последният кръг разминавания включва приспаднатия доход за държава и общини. Докато по СГЦБ в 1924 г. той е 116,6 млн., А. Чакалов го приема за 182 млн., или 36% по-високо.[28] За съжаление Чакалов не посочва откъде черпи своите изходни данни, поради което е невъзможно да се прецени достоверността на крайните му резултати. Ето защо съм склонен да приема посочения в таблица 22 доход от гори, още повече че той представлява едва 1,24% от БВП за 1924 г. Допусканата от Чакалов грешка е ± 15% до 1938 г. и ± 10% след това.

---

[27] Пак там, с. 37.

[28] Пак там. Виж по-специално таблица 20.

Домашен поминък

По определението на Чакалов домашният поминък представлява „придобивната дейност на селския стопанин, която се състои в преработката на сурови материали или земеделски произведения, добити било пряко от стопанина, било купени от него, които той употребява за пряка консумация или за продажба на пазара“.[29] Тук трябва да се причисли домашното предене на вълна и козина, тъкането на платове и килими, приготвянето на облекло и обувки, различните начини за консервиране на храна (кисело зеле, компоти, туршии, сушене на плодове) и др. За съжаление единственият начин за определяне на дохода от домашен поминък е въз основа на потенциалните заети в него – „жените домакини от 16 до 60 години“.[30] Това безспорно повдига редица въпросителни относно получените крайни резултати, които според Асен Чакалов са с възможна грешка от ± 15%.

Броят на жените в трудоспособна възраст през годините се интерполира от данните в преброяванията през 1888, 1893, 1900, 1905, 1910, 1920 и 1926 г. По-трудно е да се определи количеството дни, отделяни от селянката за домашен поминък. Чакалов основава своите изчисления на проведеното в средата на 30-те години изследване от Христина Мочева, според което тук е ангажиран 21,42% от труда им.[31] Данните на Мочева обаче са доста отдалечени от интересуващите ни години, поради което едва ли са напълно приложими за периода преди войните. Известна светлина върху тези сравнително ранни години хвърля наблюдението на К. Г. Попов и П. Пенчев върху домакинските бюджети и извършения труд в село Каси-Лък.[32] В него с домашни дейности е заето 35% от времето на жените в работоспособна възраст и тези данни използвам за годините между 1887–1912. За периода 1913–1923 по оценка са приети стойности между 35 и 21,5%.

Конкретният брой работни дни, посветени на домашен поминък, Чакалов изчислява при база общо 300 работни дни в година. Към уточ-

---

[29] Пак там, с. 38.

[30] Пак там. С право А. Чакалов не приема предположението на П. Киранов, че с домашен поминък се занимават и жени „вън от активното население“.

[31] Мочева, Х. *Селското земеделско домакинство в България през 1935/1936 г. (бюджет, обстановка и разход на труд)*. С., Министерство на земеделието и държавните имоти, 1938, с. 83.

[32] Попов, К. Г., П. Пенчев. *Село Каси-лък (опит за статистично икономическа монография)*. С., Държавна печатница, 1909, 316 с.

нените дни, отделяни за домашни дейности (между 35 и 21,5% от 300 работни дни в годината), Асен Чакалов прибавя допълнително 35 дни за дейностите, които традиционно се извършват от мъжа или които той не взема предвид, но би трябвало да се включат към домашния поминък (например преработката на мляко в сирене и кашкавал). Така, докато в неговото проучване за домашен поминък се отделят средно 100 дни годишно (300 дни × 21,5% + 35 дни), в настоящото изследване те са 140 дни (1887–1912 г.), 120–130 дни през войните и 110–115 дни през 20-те години.

Последната задача преди крайното изчисляване на дохода от домашен поминък е да се определи дневната надницата за този тип дейност. Тъй като ГДС не предоставя нужната информация, за база Чакалов използва заплата на обикновен работник (надничар), намалена наполовина. Сравнението на резултатите за 1924 г. показва и една грешка (най-вероятно техническа) на А. Чакалов. В своята таблица 23 той дава доход 4,032 млрд. лв. вместо 4,016 млрд., колкото е точната сума според неговите собствени данни.[33] Резултатите от домашен поминък са представени в таблица 23 и според Чакалов крият грешка от ± 20%.

Селски покрити имоти

Към дохода от селскостопански дейности Чакалов прибавя и „добива от селски покрити имоти, независимо дали стопанинът живее сам в жилището си или го дава под наем“ (т.нар. косвена рента).[34] За общия брой на сградите информация може да се извлече от извършваните от ГДС преброявания. В изследването на Чакалов те са разделени на две групи според предназначението и доходността им – за живеене и подоходни (работилници, дюкяни, кръчми, воденици, фурни и др.).

Най-голямата трудност при изчисляване на дохода от селски покрити имоти крие липсата на каквато и да било информация за наемите у нас преди войните. Едва в изданието си за 1929–1930 г. СГЦБ публикува данни (за 1914–1915 и 1920–1924 г.) за средния приход при отдаване на недвижима собственост в големите градове. Те обаче запълват само отчасти липсващите сведения. По тази причина бях принуден да прибягна до оценки на съвременници, отразени в научната периодика. Според д-р Христо Мутафов наемът на три- или четиристайна кварти-

[33] Чакалов, А. *Националният доход*, с. 41.

[34] Пак там.

ра в София през 1900/1901 е бил 60 лв., а в 1908/1909 е достигнал до 100–120 лв. месечно. Двустайно жилище с кухня пък в навечерието на Балканската война се отдавало за около 40–50 лв. В „бедните квартали“ според същия източник наемите са наполовина по-малки.[35] „Въоръжени“ с тази информация, вече сме в състояние да повторим в най-груби линии следвания от Чакалов път за пресмятане на чистия доход от селски имоти.[36] За целта освен сведенията на Мутафов са използвани и данните от общия „индекс нумбер“ на цените на дребно.

Накрая за получаването на чистия приход се спадат 5% амортизация за поддръжка и ремонт. Безспорно всичко това прави окончателно пресметнатия доход доста приблизителен с възможна грешка от ± 15% (за 1921–1924) и ± 20% (за 1887–1920). Косвената рента от селски имоти по години е посочена в таблица 24.

Риболов и лов

Като сравнително странични тези два клона от стопанството са почти напълно пренебрегнати от националната статистика. Систематично данни за риболова ГДС започва да публикува едва от началото на 20-те години (1920–1924 г.), като за предния период сведенията съм почерпил от докладите пред Първия рибарски събор, проведен в Свищов през 1910 г., и от няколко откъслечни обнародвания в „Държавен вестник“ за 1897–1899 г.[37] За останалите години (1887–1896 и 1900–1919 г.) се наложи уловът да бъде определен по оценка, основана на износа на прясна, солена и сушена риба. Доходът се изчислява по рапортуваната от статистиката средна годишна цена на шарана, сома и щуката, намалена с 25%. За да установи чистия от разходи доход от риболов, Чакалов допълнително приспада 75% от получената сума.

За приходите от лов може да се съди само по износа на кожи от дивеч. Към него би трябвало да се добави вътрешната консумация на

---

[35] Мутафов, Х. Жилищен въпрос и жилищна политика. – *Списание на българското икономическо дружество*, 1909, XIII, № 7–8, с. 471.

[36] Сблъсквайки се със същия проблем, за жилищните сгради А. Чакалов използва „наема за окръжните градове (без София, Пловдив и Русе) за една стая и кухня средногодишно като го намалява наполовина“, а за магазините и фурните – половината от наема на 3-стайно градско жилище. Чакалов, А. *Националният доход*, с. 41.

[37] *Първи рибарски събор, уреден от Русенската търговско-индустриална камара през 1910 в град Свищов*. Русе, РТИК, 1910, с. 67–68.

кожи и на месо от диви животни. Ето защо стойността на износа е закръглена нагоре, както личи от таблица 25. При това закръгляване съм се водил от процента увеличение, използван от Чакалов за 1924 г.

Всичко това ме кара да мисля, че определената от Чакалов възможна грешка при определяне дохода от лов и риболов от ± 10% би била твърде занижена в случая. Много по-реалистично ми се струва отклонението да е между 20 и 25%. Поради съвсем незначителния дял на приходите от тези два подсектора обаче в общия БВП (0,1%) грешка дори и от подобен порядък не би трябвало да даде сериозно отражение върху крайната оценка.

Доход от домашна прислуга

Броят на лицата, заети като домашни слуги, се определя след интерполиране на посочените в проведените няколко последователни преброявания на населението данни (1888, 1893, 1900, 1905, 1910, 1920 и 1926 г.). Малко по-сложен е въпросът за изчисляване на реализирания годишен доход от тази дейност. За основа използвам дадените от Чакалов заплати и съотношението им за петилетието 1924–1928 г. с осреднената между обикновен работник и зидар надница (при 250 работни дни в годината). Оказва се, че прислужниците получават едва 25% от средната заплата на работници и зидари. При оскъдната информация съм принуден да приложа тази пропорция и за предходните години, а за 1924 г. да приема дадения от Чакалов годишен доход. Възможното отклонение на посочените в таблица 26 резултати е ± 10%.

Чист доход на селското стопанство

След изчислението на дохода от отделните селскостопански дейности А. Чакалов приспада извършваните разноски в сектора, които не са били взети предвид до момента.[38] Тук той включа три вида разходи: (а) лихви по отпуснатите банкови заеми на земеделци; (б) приходи от чужбина на градинари и емигранти и (в) амортизация на вложения капитал в селското стопанство. Поради „трудовия характер“ на българското земеделие инвестициите на селското население са пренебрежимо малки

[38] До момента са били приспадани разходите за семе за посев (зърнени храни, някои индустриални култури, варива и др.), фуражът за храна на добитъка (ръж, ечемик, овес, царевица, сено, слама, фий и пр.), черничевата реколта за изхранване на пашкулите, амортизацията на селските покрити имоти и т.н.

и то почти не прави амортизации. Решението си да не намалява получения доход с разноските за поддръжка Чакалов основава с цитираното вече изследване на Христина Мочева. Нови проучвания на въведените от Института за земеделскостопански проучвания през втората половина на 30-те години на XX век земеделски приходно-разходни книжки все пак говорят, че такива отчисления са били правени поне от някои стопани.[39] Водейки се от споменатия многократно принцип за максимална съпоставимост на това изследване с проучването на А. Чакалов, обаче и тук не са приспадани амортизации на инвестирания капитал.

Определянето на платените от селското стопанство лихви по банкови кредити е сложна задача поради непълната финансова статистика. Наложи се първо да бъде изчислен общият кредитен пласмент на българската банкова система през всяка от разглежданите години. За целта бе привлечена информация от публикуваните баланси в „Списание на Съюза на популярните банки“; обобщенията в серията „Статистика на кооперациите“; съхраняваните в шестте основни библиотеки в страната (в София, Пловдив, Варна, Русе, Търново и Шумен) брошури с отчети на кредитни акционерни дружества; сведенията от монографичните изследвания на Димитър Йорданов, Жак Натан и Любен Беров; обнародваните отчети на БНБ, БЗБ и БЦКБ и непубликувани, но прикрепени към фирмените досиета баланси (става дума за 39 различни банки и финансови институции, изброени подробно в Приложение 2 към таблица 1), съхранявани в ОДА – София. Освен това *де визу* бяха събрани публикуваните баланси в 168 столични и регионални вестници и списания (пълният им списък е даден в Приложение 1 към таблица 1). Събрани бяха практически всички съхранени данни за 187 частни банки и небанкови (спестовни) дружества от 45 селища в страната (пълен списък може да бъде намерен по-долу в параграфа за финансовите услуги). Липсващите баланси бяха попълнени чрез интерполиране, ретрополиране или по оценка. Проверка на достоверността на така получените годишни агрегати бе извършена чрез сравняването им с публикуваните в списанието „Известия на БНБ“ данни за общия пласмент на частния банков сектор между 1919 и 1924 г. Открита бе средна разлика от 2,75%, която най-вероятно се дължи на това, че не всички банки са изпратили свои данни в

[39] Иванов, М. Невидимите граници на модернизацията. Българското село през 1940–1941 г. – *Исторически преглед*, LXVII, 2011, № 1–2, с. 122–145.

БНБ. Сравнението потвърждава надеждността на конструирания дълъг, статистически ред за пласмента на частния банков сектор.

Най-трудно може да се изчислят събраните лихви от лихвари. Нито ГДС, нито други публикации на съвременници не могат да са ни от помощ в тази посока. Поради това приблизителната оценка трябва да бъде направена само въз основа на направеното в 1900 г. проучване от Министерството на финансите, което установява общ дълг от 45 млн. лв.[40] През същата година банките са пласирали 2028 млн. лв. или, лихварите държат около една четвърт от пазара (22%). С толкова (25%) увеличавам кредитната експозиция за всяка от годините до 1910 г., когато кооперативното движение започва да набира ръст. Между 1910 и 1919 г. по оценка приемам, че лихварите са пласирали около 20% от кредитите в частния сектор, а след 1920 г. при истинския разцвет на кооперациите – 15%. Сведенията за събираната от сарафите лихва варират (12–15%) и макар това да противоречи на въведения със Закона за лихвоимството лимит (ОЛП + 2%), приемам, че средната възвръщаемост по тези заеми е била ОЛП + 6% до 1910 г. и ОЛП + 5% след това.

Веднъж определил годишната сума на кредитите между 1887 и 1924 г. (частни банки + кредитни кооперации + популярни банки + БНБ + БЗБ + БЦКБ), като следваща стъпка се наложи да уточня приблизителния процент на земеделските кредити в пласмента на отделните групи финансови институти според тяхната специализация и характеристика. Основавайки се на множество публикации на съвременници и на общото познание за функционирането на българския банков сектор, приех, че към селото е била насочена 10% от експозицията на частните банки, 100% от тази на кредитните кооперации, 25% – на популярните банки, 10% – на БЦКБ, 20% – на БНБ, и 90% – на БЗБ.

Размерът на лихвите върху така изчисления общ земеделски кредитен портфейл е определен с помощта на официалния сконтов процент на БНБ (ОЛП). Това за съжаление е единствената дебиторна лихвена серия, с която разполагаме. Водейки се от постановленията на Закона за лихвоимството, се определя приблизителният лихвен процент, съби-

[40] *Сведения по задълженията на земеделците към лихварите*. С., Централно управление на Земеделските каси, 1901, с. 124.

ран от останалите кредитни централи у нас, който е със спред, вариращ между 0,5 и 2,5% над сконтото на БНБ.[41]

Едва ли е нужно да казвам, че определянето на лихвеното бреме на селото е изчислено по един доста несигурен начин. Както посочва и самият Чакалов, размерът на установените от него лихви е бил критикуван от съветника на Обществото на народите при БНБ проф. Николай Кьостнер.[42] А. Чакалов не посочва възможната грешка при приспадането на лихвите. Лошото покритие от статистиката обаче би трябвало да върви ръка за ръка с едно вероятно по-голямо разминаване.

Накрая Чакалов увеличава реализирания чист доход в селското стопанство със сумите, вливащи се в икономиката ни от градинари, сезонни работници и емигранти. В предните параграфи (Национален доход/БНП/БВП) обаче вече уточних, че по редица причини тук ще бъде изчислен брутният вътрешен, а не брутният национален продукт на страната. По тази причина на този етап оценки за изпращаните средства от сезонни работници и емигранти няма да бъдат правени. Спечелените зад граница и репатрирани суми ще бъдат уточнени едва в шеста глава, където ще се направи и сравнение между БНП и БВП.

В таблица 27 са представени обобщените резултати от получените доходи от селскостопански дейности. Любопитно е да се подчертае второстепенното значение на зърнопроизводството в стопанската структура на сектора. Макар то да носи между една четвърт и една пета от доходите на аграрното население, темповете му на растеж изостават значително от тези на други по-интензивни култури (индустриални растения, варива, фуражи, плодове), както и на произведенията на скотовъдството (яйца, вълна, мляко, пчеларство, пашкули и др.). Трябва да се подчертае и значителната тежест, която има животновъдството. Досега предимно интуитивно се приемаше, че у нас този подсектор има допълваща и подчинена на зърнопроизводството роля. Представените тук резултати обаче би трябвало да модифицират тази картина. Скотовъдството и страничните

---

[41] Лихвите в сектора бяха определени по следната формула: за частните банки – основен лихвен процент (ОЛП) + 2%; за кредитните кооперации и популярните банки – ОЛП + 1%; за БЗБ и БЦКБ – ОЛП + 0,5%. Спорадичните данни за отделни години и подсегменти на банковия сектор ми дават основания да считам, че това разпределение доста точно възпроизвежда реалната картина в страната.

[42] Кьостнер, Н. Влиянието на цените върху някои страни на стопанското развитие на България през 1926–1937 г. – *Трудове на Статистическия институт за стопански проучвания при Софийския държавен университет*, 1938, № 1, с. 15.

дейности формират средно 39% от селските доходи (по постоянни цени) при едва 22% за земеделието (15,4% за зърнените храни). Дори ако изолираме само дела на чисто животновъдните дейности (производство на мляко, месо, вълна, козина и яйца), между 1887 и 1924 г. той е средно 19% от БВП – макар и с малко по-висок от този на приеманото за водещо за икономиката ни зърнопроизводство. Възходящата роля на скотовъдството личи и от нарастващите доходи от производство на фуражи. В рамките на разглеждания период приходите в този подсектор нарастват почти 100%, което е своеобразен „рекорд“ в рамките на цялото селско стопанство.

ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ

Традиционно дейността на мини и кариери у нас се класифицира в рамките на втория сектор (индустрия, занаяти и строителство). Там я откриваме и в рамките на цитираното изследване на Асен Чакалов за националния доход на България. В световната литература обаче се е утвърдила практиката добивната промишленост (заедно със селското стопанство) да се разглежда като част от първичния сектор. Именно по тази причина тук предпочетох да обособя резултатите на този подотрасъл, което би дало възможност впоследствие той да бъде включен според нуждата и към вторичния (при съпоставяне на представените тук оценки с онези на Чакалов) и към първичния сектор (при международни сравнения).

Преди 1936 г. минната статистика е крайно непълна. Сравнително по-подробни (но едва след 1925 г., когато става автономно предприятие) са данните за държавните мини „Перник“. Информация за едрите частни мини, кариери и солници може да се почерпи от анкетите на промишлеността (1904, 1909 и 1921 г.) и от годишните наблюдения, обнародвани в СГЦБ (1911–1912 г.). Много от по-дребните добивни предприятия обаче остават в ничията земя между различните статистически серии.

От тези кратки бележки става ясно, че значително по-ниското качество на наличната информация за първите две десетилетия на XX век не позволява пълно възпроизвеждане на приложената от А. Чакалов методология. В своето изследване той изчислява реализирания доход в подотрасъла, като използва официалните отчети на мини „Перник“ за платените заплати и чистата (след амортизации и отчисления) печалба.

По негово признание „за частните мини сведенията са приблизителни“ и той явно ги определя по оценка.[43] Дохода от производството на руди Чакалов получава, като намалява с около 20% стойността на износа им, тъй като „до 1930 г. у нас цялото [им] производство се изнасяше“.[44]

Оскъдните статистически сведения ме принудиха да възпроизведа само отчасти тази методика – за мини „Перник“ и рудниците. За останалите добивни подотрасли (частни каменовъглени мини, солници) се наложи да бъдат използвани съотношения и допускания. От крайната оценка бе изключен добивът на пясък, чакъл и камъни, който (предвид пълното отсъствие на информация) се наложи да се приеме като междинно потребление на строителството. Организационното разделение между добивна дейност и електропроизводство (електроцентралите на частните дружества „Гранитоид“ и „Бъдаще“ са отделени в специални АД „Пирин“, „Адрее“ и „Бедек“) дава възможност да се избегне смесването на реализираните доходи в тези два подсектора.

Сведения за нетната печалба на мини „Перник“ в периода 1891–1910 г. могат да бъдат почерпени от статията на Иван Загралов.[45] За останалите години обаче определянето ѝ е невъзможно. Ето защо вместо чистата печалба бяха събрани сведения за реализирания доход по бюджета от всички държавни мини (намиращи се в района на Перник, Бобов дол и Белновръх в Стара планина). Сравнението между 1891–1910 г. на печалбата и бюджетните приходи показва, че приетият от мен начин повишава дохода, реализиран от добивната индустрия. Смятам обаче, че тази разлика би трябвало да се компенсира от невключените в крайните изчисления доходи от солници, пясък, чакъл и камъни.

Сведения за платените възнаграждения в мини „Перник“ са взети от гласуваните кредити по държавния бюджет. Дохода от рудниците, А. Чакалов пресмята въз основа на износа на метални руди по цени намалени с 20%, след което приспада от така получения приход разноските за въглища. Проверката за 1924 г. обаче установи, че посоченият от Чакалов доход (6 млн. лв.) е 28.8% от стойността на износа за същата година. Поради това вместо 20% аз намалявам стойността на експорта с 28.8%.

---

[43] Чакалов, А. *Националният доход…*, с. 66.

[44] Пак там, с. 67. Официалното ръководство на ООН разглежда използването на износа на руди и въглища за ориентир за производството на подотрасъла като напълно легитимен начин за запълване на статистическите празнини. *Handbook*, pp. 45–46.

[45] Загралов, Ив. Държавната мина „Перник“ – *СпБИД*, 1911, XV, № 10, с. 894–945.

Доходът от частни каменовъглени мини се определя като процент от онзи на „Перник“. Съотношението се изчислява въз основа на зависимостта между въглищното производството на публичните и частните мини, което е обнародвано в СГЦБ.

Според Чакалов допустимата грешка на представените в таблица 28 доходи от добивна индустрия е ± 2%, но доста грубият начин на определяне доходите за частните каменовъглени и метални мини ме кара да мисля, че отклонението нараства няколко пъти.

ИНДУСТРИЯ И ЗАНАЯТИ

Промишлеността и занаятите формират втория по значение стопански сектор в икономиката на страната през разглеждания период. Въпреки дългогодишната политика на насърчение и индустриални протекции той не отбелязва пропорционален ръст на направените от държавата „жертви“. През 1924 г. относителният дял на индустрията (както тази под закрила на Закона за насърчение на местната индустрия, така и онази, която е непротежирана от държавата) в общия БВП достига 3,7% при 2,6% в 1900 и 1,7% в 1887 г.

В своето изследване на националния доход Асен Чакалов разглежда 5 подсектора – занаяти, строителство, едра насърчавана индустрия, мини и кариери и дребна промишленост. Както вече стана дума, дейността на мините, рудниците и кариерите бе обособена и представена в предния параграф.

Според стандартното определение на ООН към вторичния сектор се включва „всяка механична или химическа трансформация на неорганични или органични вещества, без значение дали тя е извършена с машина или на ръка“.[46] Доста бедната статистическа информация не ни позволява да отделим междинната консумация вътре в сектора (например на брашно за производство на хляб), което неминуемо води до известно надуване на крайния резултат. Не сме в състояние и да представим оценки за дохода в отделните браншове на насърчаваната промишленост (например текстил, химическа промишленост, металургия и пр.), каквато е обичайната практика в литературата.

[46] *Handbook*, p. 49.

Занаяти

Въпреки целенасочената държавна политиката в подкрепа на едрата индустрия занаятчийството запазва своето важно значение за националната икономика. Представените в таблица 29 данни влизат в известно противоречие с огромния корпус литература, посветен на следосвобожденския упадък на еснафите.[47] Очевидно западането на едни занаяти е съпътствано с развитието на други (поправка на машини, автомобили, велосипеди, радиоапарати и пр.), като нетният ефект за стопанството е бил по-слабо от очакваното свиване на относителната тежест на подсектора. Макар и с по-бавни от описаните от съвременниците темпове, манифактурното производство бележи ясно изразена тенденция на спад. Благодарение на представените тук данни вече сме в състояние да опишем по-точно хронологията на упадъка на занаятчийството. Свиването протича на две вълни, първата от която много динамична през 80-те и началото на 90-те години на XIX век, и втора (значително по-слаба) – около 1905–1910 г.

За съжаление натрупаната статистическа информация не отговаря на значението и обществената тежест на този подсектор. Първата занаятчийска анкета ГДС провежда едва през 1936 г., но поради отдалечеността ѝ от разглеждания тук период нейните резултати могат да бъдат използвани само за сведение. Източникът, който единствен дава една макар и груба представа за протичащите в занаятчийството процеси, е серията от преброявания на населението по професии, провеждани през 1888, 1893, 1900, 1905, 1910, 1921 и 1926 г. Резултатите им ще бъдат допълнени с информация, почерпена от изследвания на съвременни икономисти – Асен Чакалов, Кирил Г. Попов и др.

Интерполирайки данните от преброяванията, получаваме приблизителния брой на майсторите занаятчии, калфите и чираците по години. Извършени са някои допълнителни проверки (за 1905 и 1911 г.) с посочения от К. Г. Попов брой заети в този вид стопанска дейност. За да изчисли дохода в подсектора, А. Чакалов привлича данъчна информация от Министерството на финансите. За съжаление разбивки по

---

[47] Това разминаване между оплакващите упадъка на занаятчийството разкази, изпълващи колоните на вестниците и страниците на научните списания, и фактическата му жилавост и съхранена динамика е забелязано още от Александър Гершенкрон в известната му студия, посветена на българското стопанско развитие. Gerschenkron, A. *Economic Backwardness in Historical Perspective: A Book of Essays*. Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1962.

професии и суми на данък занятие статистиката започва да публикува едва от 1925/26 финансова година, поради което бях принуден да използвам един значително по-груб метод за определяне на годишните приходи на еснафите. За основа на пресмятанията си ползвам дадения от Чакалов среден годишен доход на занаятчиите за 1924 г. (негови таблици 51 и 52 на с. 64–65), който след това ретрополирам с помощта на официалните серии за заплати на зидарите (за майсторите) и на обикновените работници (за калфите и чираците). Предположението е, че съществуващото в средата на 20-те съотношение между заплащането на надничари, строители и еснафи е било валидно и за предходните години. Изчисленията си А. Чакалов прави при 250-дневна работна година. Същото количество работни дни приемам и аз.

Допусканата от А. Чакалов грешка при изчисление доходите от занаяти е ± 10%. Поради по-ниското качество на изходния статистически материал, с който боравя, допускам, че отклонението тук е между ± 10 и ± 15%.

Дребна индустрия

Разделението между едра и дребна промишленост у нас се дължи на приетия в средата на 90-те години на XIX век Закон за насърчение на местната индустрия (ЗНМИ). Като „дребна“ остава цялата непопадаща под насърчителните клаузи на закона производствена дейност. Според А. Чакалов в нея се включват „ония малки предприятия, главно в селата и отчасти в градовете, които употребяват механична сила [това е разликата със занаятите] и работят с един или няколко работника“.[48]

За броя заети в дребната индустрия, също както и за занаятчиите, може да се съди само по събраната информация от преброяването на професиите на активното население (през 1888, 1893, 1900, 1905, 1910, 1920 и 1926 г.). Изчислението става, като от общия брой заети в индустрия и занаяти (статистиката ги обединява в една обща група) приспаднем еснафите и работещите в ЗНМИ промишлеността. Доходът на собствениците на дребни фабрики се определя въз основа на тройния размер на надницата на обикновен работник при база от 240 работни дни. По думите на Чакалов „приетата надница в троен размер не е произволно взета, а се е имало предвид големият брой на дребните индус-

[48] Чакалов, А. *Националният доход…*, с. 73.

триалци… и събраният данък“.[49] Годишното възнаграждение на работниците се приема за равно на заплатата на обикновен работник отново на база 240 работни дни (защото повечето малки фабрики работят само сезонно).

Тъй като разграничението между занаяти, дребна и (отчасти) едра промишленост у нас е доста условно, грешките и неправилното класифициране на дадени предприятия е напълно възможно. Все пак по данни на Чакалов вероятното отклонение в дохода от дребна промишленост не би трябвало да надвишава ± 10%. Резултатите, добити в този подотрасъл, са представени в таблица 30.

Едра насърчавана индустрия

Трудно може да се каже, че протежираната по ЗНМИ промишленост е достатъчно документирана в статистическо отношение. От началото на XX век ГДС провежда три промишлени анкети, които обхващат цялото насърчавано производство (през 1904 – частична, и две пълни през 1909 и 1921 г.). Освен това сведения за 1911 и 1912 г. са публикувани в СГЦБ. От 1924 г. откъслечни и непълни данни за производството в някои от най-важните подотрасли на промишлеността започва да събира и публикува БНБ. Едва след 1928 г. официалната статистика е в състояние да стартира ежегодни публикации на индустриални данни. Това, разбира се, не бива да ни учудва. Изготвеното от ООН ръководство по СНС подчертава, че „малко от развиващите се страни могат да разполагат с нужните ресурси за извършването на регулярни анкети на индустрията“.[50]

За множеството липсващи години (1887–1903, 1905–1908, 1909, 1913–1920, 1921–1923) бе необходимо обемът на индустриална продукция да бъде изчислен въз основа на потреблението на въглища и кокс. Използвайки данните от преброяванията в 1904 и 1909 г. за дела на въглищата в общата консумация на горива и темпа на нарастване на броя на насърчаваните предприятия, е възможно да се достигне до едни приемливи оценки за промишленото производство през непокритите от официална статистика периоди. Извършената проверка с резултатите от промишлените анкети показва, че евентуалната грешка е в рамките на допуснатото от А. Чакалов ± 5% – 0,01% за 1904, 1,80% за 1909, 6,12% за 1911 и 1,45% за 1912 г. Начинът за определяне на обема на

[49] Пак там, с. 74.

[50] *Handbook*, p. 51.

промишлена продукция и реализираните в подсектора чисти доходи са обяснени подробно в таблица 31.

Определеното на база на консумацията на въглища годишно производство по ЗНМИ не включва тютюневия бранш, който не е обхванат от действието на закона и поради това не е включен и в проведените първи две индустриални анкети (в 1904 и 1909 г.). За да се запълни тази празнина, се ползват данните на ГДС за количеството обработен (манипулиран) тютюн, като след това получените резултати се коригират с помощта на промишлената анкета от 1921 г. (която единствено включва данни за тютюневия бранш).

След определяне на обема на индустриално производство вече можем да се върнем към приетата от Асен Чакалов методика за изчисляване на дохода от предприятията, действащи под покровителството на ЗНМИ. От сумата на общата готова продукция той спада извършените разходи за суровини, горива и електрическа енергия. За разноските през 1904, 1909, 1911–1912 разполагаме със сведенията на ГДС, а за 1924 г. данни ни дава самият А. Чакалов. За останалите години те са определени по оценка въз основа на съотношението им с индустриалното производство по анкетата от 1909 г.

Най-трудно е да се установи точната сума по години на извършените амортизации и платени лихви от индустрията. Единственият начин за това е да се приложат ретроактивно (с леки изменения) съотношенията им с общото производство и с внесения капитал в 1924 г. Освен тях Чакалов приспада и трансферирания извън страната доход (дивиденти и тантиеми*) от регистрирани у нас чужди и/или смесени предприятия. Тъй като обаче тук сме решили да определяме БВП, а не БНП, за момента няма да намаляваме реализираната в едрата индустрия добавена стойност с репатрираните в чужбина доходи.

Строителство

Строителството е важен промишлен клон, който за съжаление остава встрани от интереса на ГДС. Косвени данни могат да ни дадат само преброяването на населението по професии (за броя на строителите),

* Тантиеми – допълнително възнаграждение (бонус), раздавано на членовете на Управителния и/или Проверителния съвет и персонала на дружествата, отделно от чистата печалба за годината.

държавните и общинските бюджети (за размера на публичните строежи) и преброяванията на сградите в страната (за обема на частните).

Асен Чакалов се опитва да заобиколи празнотите, като допълва тези сведения с лично събрана информация от строителни предприемачи. Въпреки това неговото заключение е, че „тук грешките са твърде вероятни“, допускайки ± 10% отклонение на крайните си резултати. Тях той получава, като от сумата на публичните и частните строежи (които не описва как точно пресмята) отделя дохода на строителите предприемачи (10% в слаби години и 15% в добри) и към него прибавя този на самите строители (при 175 работни дни в годината).

Пресмятането на чистия доход от строителство е представен в таблица 32. Данните за държавните строежи са почерпени от бюджета, а за общинските – от публикуваните в „Държавен вестник“ (за периода 1892–1914 г.) и в СГЦБ (за 1919–1924 г.) сведения. Изчисляването на сумата на частните строежи става, като се взема броят новопостроени частни сгради (разликата между две поредни преброявания) и той се умножи по средната стойност на една постройка. Тя е заимствана от данните на Кирил Г. Попов в „Стопанска България“ за 1899, 1906 и 1911 г., а за останалите години е определена по оценка на база наличните данни и движението на цената на негасената вар.[51] Доходите на самонаетите строители са сметнати, като се интерполира броят им по сведенията от преброяванията на населението, а среднят им годишен доход е определен с помощта на средната дневна надница на зидар (по СГЦБ) и броя работни дни – 155 (по Чакалов). Резултатите от дейността на вторичния сектор (със и без добивната индустрия) са обобщени в таблица 32.

УСЛУГИ

Транспорт и съобщения

В голямата си част транспортът и съобщенията са публична собственост или са субсидирани и контролирани от държавата (морският транспорт) дейности. Това гарантира значително по-богата информация за тези сектори в сравнение с някои други отрасли на икономиката (свободни професии или индустрия например). Изчисленията си Асен Чакалов организира в шест отделни подсектора: а) жп превоз; б) съоб-

[51] Попов, К. Г. *Стопанска България*, с. 127–129.

щения (пощи, телефони и телеграфи); в) воден транспорт; г) транспортни услуги (колари, файтонджии и хамали); д) транспортни дружества и е) автомобилен превоз.

Секторът транспорт и комуникации е със сравнително малко относително тегло при формирането на БВП на страната, но отбелязва плавна тенденция на нарастване във времето от 0,59% в 1887 до 4,45% в 1924 г. Малко под половината от генерираните тук приходи се дължат на жп транспорта, а пощите и превозите с каруци си поделят средно по една четвърт. Останалите три подсектора – водни съобщения, транспортни и автомобилни дружества, имат незначителен дял в брутния вътрешен продукт (доста под 1%), макар през последните години те също да бележат известен ръст.

Жп транспорт

Информация за дохода от БДЖ може да се почерпи от държавните бюджети и СГЦБ. Чистата добавена стойност Чакалов изчислява, като намалява всички реализирани приходи през годината с експлоатационните разноски, „които не съставляват доход на заетите лица“ (за гориво, машинно масло, поддръжка на локомотиви, вагони и линии, наем на складове и помещения, лихви на капитала и др.).[52] Платените надници и заплати на жп персонала обаче не се третират като разход от гледна точка на БВП и те не се спадат от общите приходи на държавното предприятие. Така доходът от железници е равен на чистата печалба плюс платените възнаграждения. Сверката с официалните публикации на БДЖ и ГДС показват, че Чакалов не е включил приходите (и разходите) от теснолинейките (за тях има сведения от 1921 г. нататък), поради което тук те също са изключени от крайните резултати.

При доброто качество на изходния статистически материал приемам, че грешката остава в рамките на допуснатите от Чакалов ± 2%. Крайните резултати от транспорт и съобщения са описани в таблица 34.

Пощи, телефони и телеграфи

По същия начин са изчислени и доходите от съобщения. Първични данни за тях намираме в държавния бюджет и в статистическите годишници. Заради екстремалните събития, разиграли се в страната през 1923–1924 г. Народното събрание не успява да приема бюджета на

[52] Чакалов, А. *Националният доход…*, с. 81.

държавата, а работи с т.нар. дванадесетинки* от бюджета за предходната финансова 1922/23 г. Ето защо доходът от пощи и съобщения за 1924 г. е взет от Асен Чакалов. Допустимата грешка при изчислението на приходите от пощи и телеграфи е ± 2%.

Водни съобщения

До средата на 20-те години Българското търговско параходно дружество (БТПД) е най-значимата фирма в страната за воден транспорт. Макар основано с частни капитали, още от първите години на своята дейност дружеството е субсидирано от държавата. Това налага по-голяма публичност на компанията и тя редовно публикува свои отчети и баланси. Именно от тях е почерпена информацията за изчисления в таблица 34 доход от водни съобщения. С помощта на публикуваните в „Държавен вестник“ и съхранените в ОДА – София, баланси бяха събрани данни и за по-дребните играчи в този пазарен сегмент. Така освен БТПД в таблица 34 са отразени и резултатите на още четири корабни дружества – „Дунав“, „Марица“, „Български Лойд“ и Българско каботажно АД. Поради липса на сведения обаче бяха изключени по-дребните дружества и самонаетите лодкари, които извършват транспортна дейност. Въпреки това възможното отклонение на резултатите е едва ± 2%.

Транспортни услуги и дружества

Асен Чакалов пресмята дохода от транспортни услуги (колари и докери) по данни на БНБ. За съжаление обаче аз не успях да открия подобни сведения в публикациите на централната банка, като най-вероятно те са били за вътрешно ползване и не са били обнародвани. Вместо това изчислението тук е направено въз основа броя на коларите, файтонджиите и хамалите по преброяванията на активното население (от 1888, 1893, 1900, 1905, 1910, 1920 и 1926 г.). Годишното възнаграждение на коларите А. Чакалов приема за „по-голямо от това на квалифициран работник (зидар)“, без да дава повече данни. Направената от мен проверка за 1924 г. установи, че годишният доход на файтонджиите е 40% по-висок от този на работниците надничари и 32% по-нисък (а не по-голям) от зидарския. Същото съотношение (40%) прилагам и към предходните 4 години. Надницата на докерите Чакалов счита за рав-

* Дванадесетинки представляват 1/12 част от приетия ДБ за предната финансова година.

на на онази на обикновените работници. Въпреки твърдението си, че „броят на работните дни се движи от 240 до 280 според празниците“, извършената проверка за 1924–1933 г. показа, че всъщност той прилага 250 дни за колари и 260 за хамали.[53] Тази продължителност на работната година съм използвал и аз при моите изчисления.

В навечерието на войните част от превозните фирми са инкорпорирани като акционерни или събирателни дружества. За „акционираните“ компании информация може да бъде почерпена от публикуваните в „Държавен вестник“ техни баланси или от съхранените им в ОДА – София, отчети. Конкретните включени 15 фирми са: „Софийски електрически трамваи“, „Трасбалкания“ (бивше: Първо българско АД за международни транспорти), „Интерконтинентале“, „Екватор“, „Маритима“, „Якоб & Валентин“, „Услуга“, Балканско транспортно АД, „Български експрес“, АД за вътрешни и международни транспорти „Радио“, „Леванте“, Софийско транспортно дружество, „Балкански транспорти“, „Готлиб Кантор“ и „Бързина“.

Изчислението на дохода става, като от общите приходи на дружествата се спаднат разноските им за амортизации и лихви и се прибавят сумите, отделяни от печалбата за дивиденти и тантиеми. С известни приближения достигам до посочените в таблица 34 резултати за общия им доход. Допусната тук грешка варива около ± 10%.

Автомобилен транспорт

Начинът за определяне на дохода от автомобилни компании напълно съвпада с вече описаната методика, следвана при транспортните дружества. Сведения за балансите на 10 автомобилни дружества са събрани от „Държавен вестник“ и фирмените досиета, съхранявани в ОДА – София. Компаниите, за които бяха намерени данни, са: „Скорост“, Анонимно автомобилно АД, Първо автомобилно АД, „Тунджа“, Превозно АД, „Скороход“, „Мотор“, „Стрела“, Акционерно превозно дружество и Българско автомобилно командитно дружество.

Стоков оборот и търговия

Обичайната практика, възприета в СНС за определяне на добавената стойност в сектора търговия, е да се агрегира чистата печалба на всички фирми, заети с обмяната на стоки. Поради натуралния харак-

[53] Чакалов, А. *Националният доход*…, с. 85.

тер на българската икономика обаче, за да установи дохода от този тип дейност, Асен Чакалов е принуден да мине по друг обиколен път. Вместо да обобщи данните от дейността на занимаващите се с търговия дружества (което е невъзможно, защото голяма част от тях не са инкорпорирани и балансите им не са публични по смисъла на Търговския закон), се налага първо да бъде установен приблизителният обем на обменяните стоки и след това въз основа данните за платения данък занятие да оцени какъв процент върху оборота е чистата печалба на фирмите в сектора. Достъпната статистическа информация освен това не позволява да се отделят доходите от търговия на едро и търговия на дребно, каквато е стандартната методология на СНС.

Основна задача за изчисляване на доходите от търговия следователно е да се определи „каква част от производството на земеделското стопанство отива на пазара… т.е. какъв е паричният доход“.[54] При липса на точни данни от ГДС за обема на консумацията (особено на селскостопански произведения) Чакалов пресмята процента на опазаряване* като сбор от: а) превозените стоки по БДЖ и б) количеството на износа им. Тъй като експортните цени са значително по-високи от онези, които получава земеделецът (т.нар. *farm gate prices*), винаги, когато това е възможно, Чакалов се стреми да работи с количество, а не със стойност на изнесените артикули. В останалите случаи той занижава с известен процент експортните цени, за да получи приблизителната цена на производител (например 20% при гроздето и плодовете).

Установяването на степента на пазарност на скотовъдните произведения крие друг вид трудности. Докато за месото разполагаме със сравнително добра статистика за градската консумация (но чак след 1911 г.), то една незначителна част от млякото достига пазара в непреработен вид. В градските центрове земеделците го изнасят предимно под формата на масло, сирене или кашкавал. Това допълнително усложнява точното определяне на процента на опазаряване в този бранш. Стокооборотът на вълната се пресмята въз основа на данните за употребената местна вълна от текстилната индустрия (за което също имаме данни само за няколко от изследваните години – 1904, 1909, 1911–1912 и 1921). Козината пък се ползва предимно в домашната промишленост

[54] Пак там, с. 47.

* Опазаряване – онази част от натуралното земеделско производство, която се продава на пазара, а не остава за собствени нужди на производителя.

и почти не излиза на пазара. Едва през втората половина на 30-те години (особено след монополизирането на редица дейности от Дирекцията за храноизнос) скотовъдната статистика значително подобрява качеството си.

Всички тези трудности принуждават Асен Чакалов и за по-ранния период да приложи (с леко изменение) съществуващите проценти на опазаряване за отделните животновъдни артикули: 50% от производството на говеждо месо, 35% от това на агнешкото и на млякото, 33% – от козето, 30% – от свинското, 10% – от птичето, 80% – от яйцата, 66% – меда и восъка, 95% от добива на различни материали от горите и 100% – от този на лова, риболова и пашкулите.

Изчисленият стоков оборот на селскостопанските произведения представлява важна част от търгуваните в икономиката стоки. Освен тях обаче на пазара излизат и много други артикули, за които поради тяхната природа статистиката ни дава малко по-точна представа. За да обхване стойността на целия стокооборот, Чакалов разглежда осем групи от стоки и разноски: 1) цялата стойност на отиващите за пазара селскостопански артикули по цени на производителя (без възнаграждението за труд, домашен поминък, трансфери на градинари и сезонни работници); 2) стойността на индустриалното производство се включва без сумата на платените акцизи и разни такси, както и без местните стоки, употребени като суровини на едрата промишленост; 3) стойността на тютюневото производство след спадане акцизите и таксите; 4) пълната стойност на добивната индустрия; 5) от вноса са изключени материалите, използвани от българската индустрия за суровини; 6) сумата на акцизите, бандерола, вносните мита и другите такси, които държавата събира върху стоките; 7) общинския налог и другите общински такси върху консумацията и 8) навлата на стоките за вътрешния оборот (таксите от БДЖ и другите видове транспорт).

Превозните разноски са важен елемент за установяване дохода от търговия у нас. С изключение на железниците обаче не разполагаме с достоверна информация за платените в икономиката навла. А. Чакалов също не описва подробно как е определил плащаните разноски за транспорт по другите видове съобщения. Затова използвам данните му за 1924 г. и пресмятам каква част от тях са жп таксите. Същото съотношение (68%) прилагам „по аналогия“ и за предходните години. Този начин за съжаление е единственият възможен подход, който дава макар и груба представа за платените от стопанството транспортни разноски.

За да установи дохода от търговия, А. Чакалов ползва данните за обложения чист приход на търговците (за 1933–1935 г.). Преди финансовата 1925/26 г. обаче Министерството на финансите не показва каква част от събрания данък занятие идва от конкретните обложени групи професии (занаятчии, свободни професии, индустриалци, рентиери, търговци и др.). Това е причината както от А. Чакалов, така и тук да бъде приложен един среден процент печалба на извършващите търговска дейност лица. Пресмятанията на Чакалов за 1933–1935 г. показват, че търговците запазват като свой доход около 15% от стойността на стокооборота. Разбира се, по години тази печалба варира. Тя би трябвало да бъде увеличена с евентуалните укрити от данъчните власти доходи и намалена, защото тук статистиката включва и някои незанимаващи се с търговия професии (банкери, застрахователи, транспортни фирми и др.). Въпреки всички тези уговорки и при Чакалов, и в настоящото изследване по принуда се прилагат 15-те процента за установяване дохода от търговия. Извършените проверки за годините след 1936 г., когато е въведен данъкът върху прихода[55] и данните са много по-подробни, показва, че възможното отклонение не надхвърля 4–5%, което е в рамките на вероятната грешка според Чакалов от ± 15%. Резултатите от изчислението на дохода от търговия са представени в таблица 35.

И едно последно уточнение. Проверката установи, че по начина, по който е изчислено производството на едрата индустрия (насърчавана и тютюнева), то очевидно не включва платените акцизи и такси. При спадането им за много години се получи отрицателен резултат. Понеже е крайно невероятно данъците и акцизите да са били по-големи от стойността на производството, което би означавало нулева печалба за дълги периоди от време, тук бе преценено, че не се налага допълнително намаляване на реализирания от едрата промишленост чист доход.

Финансови услуги

Доходът, реализиран от различните финансови услуги, е сравнително добре документиран. Банките и застрахователните компании са едни от най-изрядните дружества, публикуващи редовно своите баланси и отчети. Поради естеството си на работа, високата конкурентност на средата и нуждата от ежедневна борба за доверието на вложите-

[55] Данъкът върху прихода облага търговците на база техния оборот, а дребните търговци (които са около 2/3 от всички) плащат само патент.

лите финансовите институти поддържат значително по-висока степен на прозрачност от другите индустриални, търговски или транспортни компании. Процентът на печалба в сектора освен това е по-висок, което намалява относителната тежест на таксите и разноските за обнародване. Докато за едно дребно промишлено предприятие с приход от няколко десетки хиляди левове, спазването на Търговския закон за задължителна публикация в „Държавен вестник“ на годишния баланс и сметката „Печалби-загуби“ представлява сериозен разход, то тези такси не представляват такъв проблем за имащите милионни доходи финансови компании.

Разбира се, не всички банки и застрахователни дружества са толкова изрядни. Някои малки регионални фирми (особено в най-ранния период) традиционно „пропускат“ публикуването на финансовите си резултати. За щастие информацията от „Държавен вестник“ може да бъде допълнена с помощта на някои специализирани издания (списание „Банков преглед“, „Списание на Съюза на популярните банки“, вестник „Търговски фар“, вестник „Кооператор“, издание на Общия съюз на българските земеделски кооперации, и др.) или на приложените към фирмените досиета баланси, съхранявани в ОДА – София. Всичко това ни позволява да изградим една вярна представа за реализираните доходи в сектора, чиято грешка е може би дори по-малка от допусканата от Чакалов ± 5%.

Изчислението на доходите в повечето сегменти (кредитни кооперации, частни, популярни и държавни банки) от сектора става, като към реализираните чисти печалби се прибавят платените заплати и тантиеми на персонала и управителните тела. Стремейки се да установи „националния доход“, Чакалов освен това приспада платените в чужбина дивиденти и възнаграждения (само за частните банки). Тъй като тук предмет на изчисление е друг агрегат – БВП, това намаление няма да бъде правено на този етап.

Поради естеството на кредитните кооперации (задължително реинвестиране на цялата печалба, които се използва за увеличаване на уставния капитал) реализираният от тях доход се пресмята въз основа на платените заплати на заетите лица. По подобен начин се определят и приходите от осигурителна дейност. Към получените възнаграждения от персонала и управителните тела и чистата печалба обаче тук се прибавят изплатените от дружествата застраховки и комисиони, защото те представляват доход за осигурените лица. Доходите от капитали включват платените от сектора лихви на спестители и реализираните

приходи от ценни книжа (за които разполагаме с данни само за държавните банки).

Част от финансовите компании (предимно публичните) отчитат своите резултати не в рамките на календарната, а на т.нар. финансова година. Тази практика е въведена през 1919 и просъществува до 1934 г. През този период всяка финансова година се разполага в две съседни календарни години по правилото $t-_1/t = t$. Така 1919 г. става 1919/1920 финансова, 1920 – 1920/21, и т.н.

За да бъде набавена нужната информация за всеки от изброените подотрасли, се наложи да бъде проведен мащабен паралелен проект по събиране на всички оцелели баланси на финансови компании в периода 1887–1924 г.[56] В параграфа за ползваните източници вече подробно бе описан начинът на събиране и агрегиране на данните от годишните отчети и тук няма да се спирам повече на него. Поради важността на това паралелно проучване на финансовия сектор обаче ще си позволя да представя пълния списък на банкови, спестовни и застрахователни дружества, чиито баланси са ползвани, за да се установи реализираната добавена стойност в този отрасъл на икономиката (виж приложение към таблица 36).

Свободни професии и услуги

В тази група се включват доходите на всички онези лица, „които срещу услугите, които принасят на стопанството, получават възнаграждения“.[57] Тук според класификацията на Асен Чакалов, влизат: 1) лицата със свободни професии – лекари, адвокати, архитекти, артисти, хора на изкуството, които не са на държавна или общинска

[56] В анкетата по дейността на Главна дирекция на статистиката се посочва: „Наистина чрез специален въпросник са събрани сведения за [кредитните] дружества от основаването им, ала: първо, тия сведения имат исторически характер и съвсем не могат да послужат за кредитна статистика; второ, сведенията се отнасят само за съществуващите през 1904 г. дружества, следователно от тях не може да се прави статистика за кредитните дружества от основаването им (значи всички) до 1903 г. При тия факти за Анкетната комисия няма друго заключение, освен че вписването на тая статистика в доклада за 1904 г. се дължи на слабостта да се импонира с грандиозна деятелност, като се служи с фиктивни статистически предприятия…“ *Доклад до г-на Министъра на Търговията и Земледелието по анкетиране дейността на Главната Дирекция на Статистиката през периода август 1903 – февруари 1908 г.* С., Държавна печатница, 1908, с. 24.

[57] Чакалов, А. Пос. съч., с. 100.

служба; 2) извършващите хотелиерски и ресторантьорски услуги и 3) заетите в театри и кинематографи. Самият Чакалов обаче изчислява доходите в подгрупа 3) едва от 1936 г., Следвайки методиката на Чакалов реализираните доходи в подгрупи 1) и 2) също бяха събрани заедно в това изследване.

Доходът от свободни професии и услуги се определя въз основа на реализираните приходи на всяко заето лице в сектора. Броят на упражняващите такъв тип дейности се интерполира от преброяванията по професии на активното население. Възнаграждението на самонаетите се определя с помощта на съотношението (40%) между дадената от Чакалов годишна заплата за 1924 г. и тази на квалифицираните работници (зидари), отчитана от ГДС (при 260 работни дни в годината). Самият Чакалов изчислява възнаграждението въз основа на декларирания чист приход за 1933–1935 г. Този метод обаче е неприложим поради отдалечеността на повечето от изследваните тук години.

Дохода на съдържатели на кафенета, ресторанти, гостилници и пр. Чакалов установява според приблизителния среден годишен приход на занаятчиите, тъй като „това са в грададната си част дребни предприятия“.[58] Доходът на заетия персонал в хотелиерството и ресторантьорството се пресмята според тенденцията в „цената“ на наемния труд, като се ползва „по-голямо възнаграждение от това на работник“. Конкретните проверки за 1924 и годините след това показват, че ползваните от Чакалов доходи на хотелиери са с 21% по-високи от тези на занаятчиите. Завишението при персонала съм извършил по оценка и е средно 1–2%. Общата допускана грешка тук е ± 10%, а крайните резултати са представени в таблица 37.

Градски покрити имоти

Поради липсата на данни за наемите преди 1914 г. градските покрити имоти са едни от най-трудно поддаващите се на изчисление подсектори на БВП. Както вече имах възможност да спомена, тази съществена празнина съм опитал да запълня с публикации в специализираната периодика[59] и ретрополиране на съществуващите за по-късен период

[58] Пак там, с. 102.

[59] Мутафов, Х. *Жилищен въпрос*, с. 465–487; Михайлов, Н. Скъпият живот, чиновническите заплати и надниците. – *СпБИД*, 1923, XXII, № 4–5, с. 191–199.

наеми (виж повече в параграфа „селски покрити имоти“).[60] Сведенията за броя на сградите са почерпени от преброяванията през 1888, 1893, 1900, 1905, 1910, 1920 и 1926, като те са интерполирани, за бъде получен броят покрити имоти в интересуващите ни години.

За по-точното изчисление на дохода от градски покрити имоти Асен Чакалов дели сградите на такива в София (едно-, дву- и тристайни с кухня и „магазини“) и в провинцията („за живеене“ и „магазини“). Тъй като по-ранните преброявания не съдържат сведения за броя на помещенията в София*, тук бе възможно да се възпроизведе единственото разделението между сгради „за живеене“ и „магазини“. Към първата група се причисляват помещенията, дадени в преброяванията като „само за живеене“, както и онези „за живеене и други цели“ (от които се изключват обществените учреждения, училищата и онези с религиозно предназначение). Във втората група на по-доходни имоти се включват работилниците, дюкяните, фурните, складовете, магазините и пр. След установяването на общия реализиран приход се спадат 10% разходи за платени лихви по кредити, амортизации и пр. Крайните резултати могат да бъдат намерени в таблица 38.

Според Чакалов възможната грешка при определяне на дохода от градски покрити имоти е ± 10%, но предвид доста приблизителния начин за изчисление на наемите до 1911 г. аз допускам тя да достигне до ± 15%.

Държавни и общински услуги

Получаваните годишни възнаграждения от държавни и общински служители формират чистия им доход. Информация за тях може да бъде почерпена от държавния и общинския бюджет. Малко по-сложен е въпросът със заплатите на работещите във фондовете и другите автономни учреждения. Тук А. Чакалов включва и заетите в търговско-индустриалните камари и стопанските съюзи, за които обаче не разполагам с данни за периода преди 1924 г. Ето защо това перо съм обединил с доходите на държавните чиновници, без да отделям възнагражденията

[60] Ретрополирането съм извършил с помощта на публикувания от СГЦБ (СГЦБ, 1933, с. 203) индекс на наемите за годините 1914–1915 и 1920–1924. Сравнението му с общия индекс на цените показва, че за 1914–1915 двата почти съвпадат, което позволява той да бъде „върнат“ назад за периода 1887–1911 г.

* Първото с такава информация е преброяването за 1926 г., което е от твърде късна дата, за да може данните му да се приложат за годините преди войните.

плащани на работещите в бюджетни фондове, дирекцията на труда и на статистиката, както и в централната метереологична станция.

Информация за платените възнаграждения на заетите в градски, селски общини и окръжия е събрана от публикуваните им отчети в „Държавен вестник“ за периода 1892–1914 г. и в СГЦБ след войните. За останалите години сумата бе определена по оценка, използвайки информацията, която ни предоставя периодиката и официалната статистика за междинния период. Същото важи и за приходите от общински предприятия.

Затруднения има и при точното установяване на получените пенсии. Събраните по бюджета сведения са около 45% по-ниски от онези, които дава А. Чакалов за 1924 г. Разликата най-вероятно произтича от включването на военноинвалидните пенсии, за които обаче бюджетът не дава никаква информация. Това налага между 1887 и 1923 г. да използвам серията, основаваща се на сведенията от бюджета, и само за 1924 г. да приема изчислената от Чакалов сума на платени пенсии.

Поради липсата на приет държавен бюджет за финансовата 1923/24 г. в резултат на Септемврийското въстание и атентата в катедралата „Св. Неделя“ представените в таблица 39 резултати за 1924 г. са заети от А. Чакалов. Според него допустимите отклонения от така изчисления доход варират между ± 1% (за заплатите и пенсиите) и ± 3% (за прихода от обществени предприятия).

Общите резултати от различните подотрасли в рамките на третичния сектор са събрани в таблица 40. Както се вижда от нейната колона 8, относителният дял на услугите в БВП нараства значително между 1887 и 1924 г. За 37 години третичният сектор почти удвоява относителното си тегло (от 18 на 30%), което говори за постепенната модернизация на българската икономика.

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ 1887–1924 Г.

Обобщените резултати на таблици 2 до 40 вече ни дават възможност да оформим крайната си оценка за брутния вътрешен продукт по текущи цени между 1887 и 1924 г. Тя е представена в таблица 41.

Наличието на други оценки за БВП/БНП позволяват изчислените тук резултати да бъдат подложени на проверка. В таблица 42 е направено сравнение с оценките за „националния доход“ на Антон Манушев и Иван Ев. Гешов (за 1889–1891 г.), на Кирил Г. Попов (за 1892 и

1911 г.) на Асен Чакалов (за 1924 г.), както и с моята по-ранна публикация от 2006. За по-пълната съпоставимост между различните агрегати данните на Чакалов за 1924 г. бяха преизчислени от национален доход в БВП, като бяха отстранени или добавени всички трансферирани от или за чужбина суми. Така бе постигнато почти пълно припокриване между новите ми оценки за брутния вътрешен продукт и тези на Чакалов (0,78%). Това е много важен тест за достоверността и надеждността на цялата дълга БВП редица 1887–1924 г. Трябва да се подчертае, че сегашните резултати са значително по-близки до първообраза на Чакалов отколкото онези в предходната ми публикация от 2006 г., където разминаването бе 3,69% (БНП-Чакалов към БНП-Мартин Иванов).

Известно влошаване представеният тук резултат има спрямо оценките на Кирил Г. Попов за 1892 и 1911 г., респективно -8,13% и +1,57%. Няколко години по-рано разликата бе значително по-малка: -0,12% и 0,65%. Отчасти това вероятно се дължи на променената дефиниция на изчислявания в това изследване агрегат. Фактически сравнението в таблица 42 търси съответствие между БНП (Попов) и БВП (Иванов). Предвид незначителните разлики между двата агрегата (под 0,5% за 1924 г.) това трудно може да обясни разликите. Ако се вгледаме по-внимателно обаче, ще забележим, че проблемна е само оценката за 1892 г., докато при 1911 г. „грешката“ остава статистически незначителна. Това ме кара да считам, че, макар и в по-общи линии, представената тук серия е в добра корелационна зависимост не само с оценките на Чакалов, но и с тези на Попов.

Допълнителните археографски разкопки показват, че при оценката си за 1892 г. Попов сигурно стъпва върху изчисленията на Антон Манушев. Пресмятанията си бъдещият министър на финансите и управител на Земеделска банка представя на сказка в „Славянска беседа“. За съжаление те не са публикувани и за тях научаваме единствено от критичния им анализ, направен няколко години по-късно от Иван Ев. Гешов.[61] Както личи от таблица 42, корекциите на Гешов са много по-близки до представените тук резултати (едва 0,27% разлика), което стопява коментираните по-горе разминавания с Попов и Манушев.

Любопитен резултат от извършените сравнения е, че конструираните тук национални сметки хвърлят мост между националния доход на Гешов,

[61] Гешов, Ив. Ев. *Думи и дела. Финансови и економически студии*. С., Ив. Говедаров & С-ие, 1899, с. 164–167.

на Попов и този на Чакалов. Не се потвърждава и хипотезата на Майкъл Паларет (възпроизведена наскоро и от Румен Даскалов), че изчисленията на Попов са „публикувани, за да рекламират икономическия напредък на България“ и че при тях „не е направена инфлационна корекция… и този пропуск е умишлен“[62]. Експерименталната проверка за 1892 и 1911 г. показва една напълно приемлива разлика, която изцяло потвърждава акуратността на Кирил Г. Попов. Очевидно нито Паларет, нито Даскалов вземат предвид направената уговорка от директора на ГДС, че:

Излагането тук на тия пресмятания… не би хармонирало и по обем, и по характер с целта на „Стопанска България“.[63]

Някак по интуиция по-късните критици предполагат, че Попов не е взел предвид натрупаната през периода инфлация, нещо, което се оказва невярно. Всъщност самият Попов е предполагал, че оценките му ще привлекат „съблазнителни за критиката и спора бележки“, поради което публикува и следното уточнение:

Пресмятането чистия годишен приход от производството и разграничението на прихода от имот и от труд се явява извънредно сложно и мъчно, особено в областта на земледелието. Приравнените при това разграничение пресмятания съставляват верига от предположения и съображения, при които мястото на обективните числа и положителни статистически данни се явява твърде отграничено. Излагането тук на тия пресмятания и разграничения не би хармонирало и по обем и по характер с целта на „Стопанска България“. Пред дилемата да не се спомене нищо за националния приход, щом не може обосновано и последователно да се изложи цялата система за добиване крайния резултат или да се рискува да се отбележат най-общи синтетични данни, тъй съблазнителни за критиката и спора, авторът предпочете последното и изложи горната табличка.[64]

---

[62] Паларе, М. *Балканските икономики 1800–1914: Еволюция без развитие*. С., Апострофи, 2005, с. 342. Даскалов, Р. *Българското общество 1878–1939. Т. 1. Държава. Политика. Икономика*. С., Гутенберг, 2005, с. 256.

[63] Попов, К. *Стопанска България*, с. 459.

[64] Пак там, с. 459.

ГЛАВА III.
БВП (1887–1945 г.)
ПО КОНСТАНТНИ ЦЕНИ И ТЕРИТОРИЯ

ИНДЕКСИ

Базова година (1911 и 1939 г.)

Дотук във втора глава бяха представени базисните оценки за БВП на България през периода 1887–1924 г. Заради сериозната инфлация от порядъка на 2700% съпоставимостта между отделните години е нарушена. За да се неутрализира ефектът на ценовите вариации, в СНС е възприето преизчисляването на брутния вътрешен продукт от текущи в постоянни цени. При предишното ми изследване от 2006 г. като база бе избрана 1911 г. Причините за това бяха, че годината е междинна не само в хронологично, но и в икономическо отношение. След близо десетилетие на растеж (т.нар. от Стоян Бочев „седем тлъсти години“) стопанството ни е подложено на серия от тежки външни шокове (три последователни войни, проточили се 7 г., завършили с две национални катастрофи; загуба на важни в стопанско отношение територии; над 300 хиляди бежанци и пр.), които забавят темповете на развитие и почти връщат икономиката към изходната точка на нашето изследване. Тук 1911 г. е запазена като база, но освен нея е добавена още една година – 1939 г. Основание за това бе изборът на Чакалов в многократно цитираната досега негова монография. В книгата си той обяснява предпочитането на 1939 г. с това, че годината е „най-близката нормална година преди войната“, през която „реколтата бе средна“.[1] Серията на Чакалов по цени от 1939 г. е възприета като база и от авторитетното изследване на А. Медисън. Това, разбира се, бе друга важна причина да приема не само 1911, но и 1939 г. за базова година.

[1] Чакалов, А. *Националният доход*, с. 116.

Коригиране на Чакалов 1939 = 100

Фактическата проверка установи, че Чакалов не е дефлирал акуратно своите оценки за 1924–1945 г. Вместо да приложи секторни цени от 1939 г., които той почти навсякъде използва в своята монография, Чакалов прибягва до официалния индекс на цените на дребно.[2] Тази подробност остава незабелязана от Медисън, който без допълнителни корекции използва публикуваната от Чакалов серия. Независимият тест обаче показа, че между простото дефлиране (с ценовия индекс) и значително по-точното дефлиране със секторни цени води до съществено разминаване. Така оценката на Чакалов за БВП през 1924 г. по цени от 1939 г. е 28 035 млн. лв. срещу 40 387 млн. лв. при по-прецизното секторно дефлиране. Това наложи цялостно преизчисляване на обнародваната от Чакалов серия за периода 1924–1945 г., която е представена в таблица 50. Публикуваният от Чакалов национален доход по текущи цени след трансформирането му в БВП бе преизчислен и по цени от 1911 г. (таблица 49).

Точността изисква да се подчертае, че извършеното тук преизчисление използва официалните ценови индекси. Ясно е, че те не отразяват инфлационните тенденции, развили се в българското стопанство от началото на Втората световна война.[3] Христофоров обаче е песимист относно възможността да бъдат пресметнати с точност реалните темпове на инфлация. В своя статия, отпечатана през 1946 г., той отхвърля всички, предлагани в тогавашната литература алтернативни индикатори за обезценката на лева. Според него оценки, базирани на цената на златото, на тази на недвижимостите, на разширението на паричната маса или пък използващи черноборсаджийски цени, „значително ще надценят действителния размер на обезценката“. Ето защо Христофоров „при съществуващите ценови нормировки, при липсата на свободни курсове на чуждите монети спрямо лева и при контролираните цени

---

[2] „Действителният национален доход при еднаква покупна сила на лева за периода от 1924 до 1945 г. включително се установява при база 1939, равна на сто, като доходът по области в номинални левове се привежда в индексни лева след разделянето за всяка година по *индекса на цените на дребно* за тази година.“ [к. м.] Пак там.

[3] Асен Христофоров говори буквално за „явна порочност на официалните ценови индекси, които „при липсата на свободни разменни курсове на лева спрямо здравите и свободни чужди валути“ подценяват темповете на инфлацията. Христофоров, А. Стабилизацията на лева. – В: *Асен Христофоров. Събрани произведения и документи.* Т. 2. С., БНБ, 2010, с. 376.

в почти всички държави със свободни валути“ не смята за възможно „да се изчисли, макар и приблизително, действителната купувна сила на лева на вътрешния пазар“.[4]

На друго място същият автор изказва предположение, че общата обезценка на лева в периода 1939–1945 г. е някъде между „шесторното увеличение в официалното равнище на цените“ и „максималния петнадесеторен размер на разширение в общото количество парични знаци в обращение“. Христофоров веднага обаче прави уточнението, че нарастването на паричната маса има „твърде голям марж, който остава без всякаква практическа полза“, поради което не може да служи за ориентир при пресмятане на точния темп на инфлацията. Оставаме с впечатлението, че Христофоров приема стойности, по-близки до официалния ценови индекс, отколкото до максималното 15-кратно обезценяване на лева.[5] Независимо дали ще приемем 150% или по-малък процент на инфлация обаче тези оценки са твърде груби, за да ни позволят да изчислим реалния БВП на годишна база. Можем единствено да направим уговорката, че е възможно през годините на Втората световна война брутният вътрешен продукт да е леко завишен (особено през 1944 и 1945 г.).

Общ ценови индекс, 1911=100 и 1939=100 (ОЦИ-1911 и ОЦИ-1939)

За съжаление през интересуващия ни период ГДС неколкократно променя конструирания от нея ценови индекс. За 1887–1912 г. разполагаме с т.нар. „индекс-нумбер“ на 98 стоки с база 1891/1901 г. = 100 (*И-1*). От 1913 г. статистиката преминава към „индекс на пазарните цени“ (поддържан до 1932 г.), при който 1908/1912 = 100 (*И-2*). Не съществува по-точна информация относно състава на двата индекса, начина им на изчисление и типа цени, които те отчитат. С голяма доза сигурност може да се предположи обаче, че тези индекси ползват пазарните цени на дребно, тъй като други* ГДС не наблюдава. Преминаването от *И-1* към *И-2* е направено, като се деконструира базата на

[4] Пак там, с. 376–379.

[5] Христофоров, А. Курс по българско банково дело. Част I. Историческо развитие. В: *Асен Христофоров. Събрани произведения и документи*. Т. 1. С., БНБ, 2010, с. 421.

* Тук се изключват „цените на производител“, за които също има официални данни.

втория индекс (1908/12) с помощта на стойностите за тези 5 г. от *И-1*. Новият общ ценови индекс (*ОЦИ*) е всъщност старият *И-1,* продължен и за годините след 1912 г. Последната стъпка е да се промени базата на *ОЦИ* от 1891/1901 първо на 1911 г., а след това и на 1939 г.

За да се изгради *ОЦИ* до 1945 г., обаче са нужни още две стъпки. Те са направени с помощта на рапортуваните от ГДС общи индекси на пазарните цени – първият при база 1914 г. и покриващ периода 1926–1941 г., а вторият при база 1939 г. (*И-3*) и обхващащ 1939–1945 г. (*И-4*). Преходите помежду им са направени по описания вече начин (също както между *И-1* и *И-2*). Новият *ОЦИ* в двете му разновидности 1911 = 100 и 1939 = 100 е показан в таблица 43.

Индекс на заплащането на труда, 1911=100 и 1939=100 (ИТ-1911, ИТ-1939)

Конструирането на този индекс (таблица 44) е значително по-лесно, тъй като ГДС публикува две непрекъснати серии с дневни надници: а) на общ работник (надничар) и б) на специализиран работник (зидар). След 1934 г. обаче „Статистически годишник“ прекратява обнародването им и поради това бе консултирано изданието на ГДС „Месечни статистически известия“. Така бяха събрани надниците на зидари и надничари до 1942 г. включително. За последните три години се наложи да бъде използван публикуваният в СГЦБ индекс на зидарските и надничарските надници при база 1939 г. = 100.

Индекс на наемите, 1911=100 и 1939=100 (ИН-1911, ИН-1939)

Във втора глава вече бяха дадени някои бележки относно начина, по който изграждам индекса на наемите. Ретрополирането става въз основа на публикувания от СГЦБ (СГЦБ, 1933, с. 203) индекс на наемите за годините 1914–1915 и 1920–1924. Сравнението му с общия индекс на цените (*ОЦИ*) показва, че за 1914–1915 двата почти съвпадат (разминаване от 10%), което позволява да бъде върнат назад за периода 1887–1913 и 1916–1919 г. Реконструираните индекси на градските (*ИГН*) и селските (*ИСН*) наеми са представени в детайли в таблица 45.

Индекс на индустриалните цени, 1911=100 и 1939=100 (ИИнд-1911 и ИИнд-1939)

Статистиката наблюдава ограничен кръг промишлени стоки, суровини и горива. Едва от началото на 20-те години списъкът им е разширен и допълнен. Поради това представеният тук *ИИнд* (1911 = 100 и 1939 = 100) не може да претендира за пълна представителност. Той е пресметнат като непретеглена средна стойност на цените на дребно на 10 различни артикула – обикновено и царевично брашно, бял хляб, каменна и морска сол, захар, каменни въглища, бира, газ и неправа вълна. Начинът на конструиране на *ИИнд* е описан в таблица 46.

Индекс транспорт и съобщения, 1911=100 и 1939 = 100 (ИТС-1911 и ИТС-1939)

Тъй като статистиката за БДЖ не публикува стойността на пътническите билети на км или таксата за транспортиране на един килограм стоки, съм принуден да установя хипотетичните цени за превоз: а) на един пътник, б) на един кг багаж и/или кучета и в) на един т стоки. Изчислението става с помощта на броя хора и тонажа артикули, пренесени по жп линиите, и получените за това такси. Сведения както за броя, така и за сумата на приходите могат да бъдат намерени в СГЦБ. Тъй като статистиката не публикува данни за приходите от държавните железници преди 1893 г., за 1888–1892 г. се наложи да използвам сведенията на Георги Данаилов за общите приходи на БДЖ през този период и така да определя „билетната цена“ на превозен пътник (информация за броя на пътниците дава СГЦБ).[6] Следователно между 1893 и 1945 г. *ИТС* представлява претеглената средна стойност на така получените три „цени“ (пътници, багаж, стоки) при база 1911 и 1939 г., за 1888–1892 г. е равен на цената на пътник, а за 1887 (преди създаването на БДЖ) – по оценка е приравнен на стойността за 1888 г. Конкретните начини за получаването на индекса са дадени в таблица 47.

Индекс държавни служители, 1911 = 100, 1939 = 100 (ИДС-1911 и ИДС-1939)

При предното ми изследване на историческите национални сметки на България бе направен опит за конструиране на индекс на основните заплати на държавните служители (*ИОЗДС*). Поради редица срещнати

[6] Данаилов, Г. Т. Нашите железници. – *СпБИД*, 1901, V, № 2–3, с. 102.

трудности обаче в крайна сметка се наложи сериите с доходи на чиновници да бъдат дефлирани с индекса за заплащане на труда (*ИТ*).[7]

При повторния опит с помощта на публикуваните държавни бюджети* тук успях да изградя един по-надежден индекс на възнагражденията в публичния сектор. Бяха събрани данни за равнището на 68 индивидуални серии със заплати (като се изключват допълнително получаваните представителни пари и средствата за „формено облекло“), като за по-голяма съпоставимост навсякъде, където това бе възможно, те се отнасяха за един и същ пост и за едно и също министерство. Тъй като имаше редица прекъсвания в редовете, се наложи да бъдат изключени над половината длъжности и в крайна сметка индексът включи 35 отделни серии заплати:

1) министър [МВРИ]; 2) главен секретар [МВРИ]; 3) юрисконсулт [МВРИ, по-късно МОСПБ]; 4) началник-отделение (отдел) [МВРИ], 5) счетоводител (главен) [МВРИ]; 6) архивар [МВРИ]; 7) разсилен [МВРИ]; 8) дипломатически агент в Цариград (по-късно в Анкара) [МВРИ]**; 9) Софийски митрополит [МВРИ]; 10) Сливенски митрополит [МВРИ]***; 11) пловдивски окръжен (областен) управител [МВР]; 12) архивар в пловдивско окръжно (областно) управление [МВР]; 13) старши ординатор в софийската Александровска болница [МВР]; 14) аптекар при софийската Александровска болница [МВР]; 15) околийски лекар [МВР]; 16) околийски фелдшер [МВР]; 17) учител в Първа мъжка гимназия в София (последна степен) [МНП]; 18) библиотекар (писец) в Народна библиотека [последна степен] (МНП); 19) писар във второкласно окръжно (областно) ковчежничество [МФ]; 20) член на Софийския окръжен (областен) съд [МП]; 21) нотариус в Софийския

---

[7] Иванов, М. Националният доход, с. 57–58.

* Предишният опит ползваше данните от третото четене на държавния бюджет в Народното събрание, както те са публикувани в стенографските дневници. Невинаги обаче информацията бе напълно съпоставима. Вместо това тук бяха консултирани официалните публикации на Министерството на финансите „Бюджет за приходите и разходите на Княжество (Царство) България“, съхранени почти изцяло в Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“.

** Бе избрано представителството (агентство) в Цариград като едно от най-старите дипломатически мисии на Княжество България.

*** През по-голяма част от разглеждания период българските митрополити са разделени на две категории според получаваното заплащане. В първата група винаги присъства Софийският, а във втората – Сливенският владика.

окръжен (областен) съд [МП]; 22) мирови съдия [първа степен] (МП); 23) надзирател в затвор [МП]; 24) началник на Генералния щаб [МВ]; 25) полковник в пехотен полк [МВ]; 26) майор в пехотен полк [МВ]; 27) адютант/поручик в пехотен полк (командир рота) [МВ]; 28) фелдфебел [МВ]; 29) дърводелец [МВ]; 30) инженер (последен клас) [МОСПБ]; 31) кондуктор (последен клас) [ГДЖП]; 32) началник-влак (първа степен) ([ДЖП]; 33) въгленар (огняр) [ГДЖП]; 34) главен директор [ГДПТТ] и 35) раздавач (междуселищен куриер) (последен разряд) [ГДПТТ].

Като първа стъпка бе калкулиран индексът на заплатите на държавните служители като непретеглена средна стойност на 35-те серии, базирани в 1911 и 1939 г. Поради извънредната ситуация в страната в резултат на Първата световна война, последвалите я Юнско и Септемврийско въстание и хиперинфлационните тенденции в българската икономика бюджетът не предоставя сведения за индивидуалните заплати на държавните чиновници през четири от 37-те години, включени в това изследване (1918, 1919, 1923 и 1924 г.). Те бяха възстановени по оценка с помощта на публикуваните данни от ГДС и движенията в официалните индекси за надниците на зидари и общи работници.[8]

Оказа се обаче, че така конструираният индекс не регистрира точно промените във възнагражденията на държавните служители. Това явно се дължи на възприетата през Първата световна война практика (запазила се и след нея) основната заплата да бъде допълвана с т.нар. добавъчни пари, които да компенсират поне отчасти значителната инфлация в страната. Размерът на добавките варира в зависимост от ранга и семейното положение на всеки отделен служител. Информация за тях обаче държавният бюджет не дава, поради което по принуда те трябваше да бъдат изключени, а *ИОЗДС* да се конструира само върху основната заплата.

За степента, с която невключените добавки са се отразили върху *ИОЗДС,* можем да съдим от публикацията в „Месечните известия“ на ГДС. За 1919 г. например месечното възнаграждение на главни секретари в министерства е 1600 лв. без и 2340 лв. с добавъчните. През 1924 г. съотношението респективно е 3500 и 5775 лв. Разликите са

[8] Управление. Заплатите на държавните служители от 1914 до 1924 (март) по категории и техният индекс на увеличението. – *Месечни статистически известия на ГДС на Българското Царство*, 1924, XIII, № 3, с. 23.

очевидно големи и пренебрегването им води до изкуствено занижаване на темпа на инфлация в заплащането на публичния сектор. Поради оскъдността на сведенията (ГДС дава данни за добавките само през две години – 1919 и 1924 г.) като втора стъпка бях принуден да сравня движението на *ИОЗДС* с *ИТ* (на зидари и надничари) и за дефлиране на чиновническите доходи да използвам тяхната средна стойност (*ИДС*). Начинът на изграждане на индекса на възнагражденията на държавните служители е представен в таблица 48.

БВП (1887–1924 Г.) ПО ПОСТОЯННИ ЦЕНИ

Селско стопанство

Дефлирането на доходите от растениевъдство става, като те се преизчислят от текущи в цени, преобладаващи през 1911 и 1939 г. Единствено част от „другите зеленчуци“ и реколтата от дини, тикви и пъпеши се отчитат от статистиката по стойност, а не във физически обем. Дефлирането при първите става с помощта на осреднената цена между зелето, лука, чушките и доматите, а при вторите – чрез средната цена на пресните плодове (ябълки, сливи и круши).

Преизчисляването при повечето от скотовъдните и страничните браншове също става с простата промяна на ползваните цени (гори, мляко, месо, яйца, вълна, козина, мед и восък, пашкули и риболов). Ловът и платените лихви по земеделски кредити се дефилират по *ОЦИ*[9]; селските имоти – по *ИСН*; а домашният поминък и прислугата – по дохода на заетите с домашен поминък и на прислуга през 1911 и 1939 г.

Индустрия и занаяти

Дефлирането на реализираните доходи от занаяти, строителни работници и дребна индустрия (респ. дохода на занаятчия, строител и дребен индустриалец в 1911 и 1939 г.) става с помощта *ИТ*; за строителите предприемачи – чрез *ОЦИ*; за едрата промишленост – чрез *ИИнд*, а за минната индустрия – по цената на въглищата.

[9] Същата процедура е приложена и за доходите от емигранти, сезонни работници и градинари, включени в БНП.

Транспорт и съобщения

Доходите в този сектор се дефлират с *ИТС*. Само приходите от транспортни услуги (колари, файтонджии и хамали) са преизчислени с *ИТ* (респ. дохода им в 1911 и 1939 г.).

Търговия и кредит

Полученият чист доход от търговия и този от финансови услуги се дефлира по *ОЦИ*.

Държавни служители, свободни професии

Доходите от тези два сектора се преизчисляват с помощта на *ИТ* (за свободните професии), *ИДС* (за държавните чиновници) и дохода за 1911 и 1939 г. (за заетите в хотелския и ресторантьорския бизнес). Само приходите от държавни имоти се дефлират чрез *ОЦИ*.

Градски покрити имоти

Дефлирането на реализираните доходи в сектора става по *ИГН*.

Обобщените резултати от получения БВП по постоянни цени (както от 1911, така и 1939 г.) са представени в таблици 49 и 50.

КОРЕКЦИЯ ЗА ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОМЕНИ

Въпреки че териториалните изменения, които настъпват в резултат на двете балкански и на Първата световна война, не са толкова значителни (през 1921 площта на България е увеличена с 6% спрямо 1911 г.), колкото при някои други съседни държави (напр. Югославия или Румъния), получените резултати би трябвало да бъдат адаптирани към териториалните изменения. Поради голямата тежестта на селското стопанство в БВП при предната публикация за тази корекцията бе използвана промяната в размера на обработваемата площ между 1911 и 1921 г. (намаление с 6,81%). Ежегодната ритмичност на изчислените тук агрегати обаче е причина вместо обработваемата площ като база да приложа много по-широко утвърдената в световната литература обща територия на страната. Представените в таблица 51 и диаграма 1 данни са по постоянни цени от 1911 и 1939 г. и в рамките на константна (днешната) територия.

Диаграма 1. БВП на България по постоянни цени и територия (1939 = 100), хил. лв., лв. на глава от населението

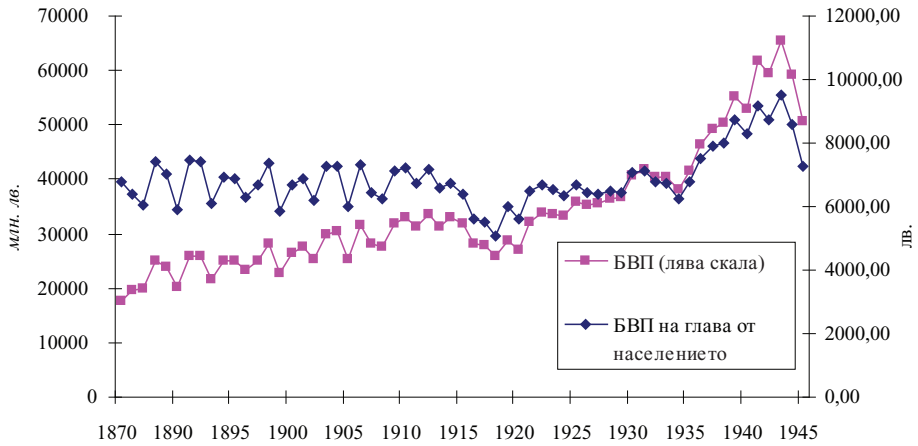

Източник: виж текста.

МЕЖДУНАРОДНИ СРАВНЕНИЯ

В многократно цитираното дотук изследване на Ангъс Медисън, един от най-авторитетните изследователи в областта на историческите национални сметки, той използва т.нар. „Гиъри-Камис щатски долари от 1990 г.“. Те представляват хипотетична валута, която има покупателната способност на американския долар през 1990 г. За първи път методът е предложен от Рой Гиъри през 1958 г., но е разработен в детайли почти две десетилетия по-късно от Салем Камис. Начинът на изчисляване на тези хипотетични „международни долари“ е тясно свързан с концепцията за паритета на покупателната способност (*purchasing power parity*) и има за задача да направи сравними помежду им оценките за БВП на различните страни, които са били изчислени в множество валути.[10]

Медисън пояснява, че „методът на Гиъри и Камис определя теглото на всяка държава в зависимост от размера на нейния БВП“.[11] Авторът не дава директни пояснения относно теглото, което той придава на

[10] Повече за метода на Гиъри-Камис може да бъде видяно в Рангелова, Р. *Международни сравнения*, с. 116–117.

[11] Maddison, A. *Historical Statistics*, pp. 228–229.

България. То обаче може да бъде установено косвено чрез сравняване на неговата серия с оценките на Чакалов при 1939 = 100. По същия начин и тук БВП по постоянна територия и цени (от 1939 г.) бе преизчислен от левове в „международни долари“. Резултатите са представени в таблица 52 и в диаграма 2.

Диаграма 2. Различни оценки за БВП на глава от населението, в Гиъри-Камис 1990 щ.д.

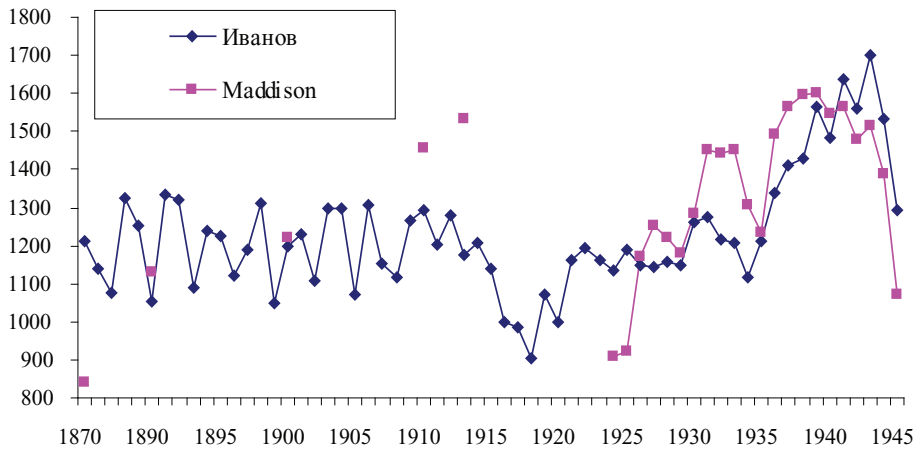

Източник: виж текста

Диаграмата се опитва да сравни оценките на Медисън с тези, изчислени тук. Разликите в първия период (по-конкретно за 1870, 1910 и 1913 г.) се дължат най-вероятно на източниците, които са в основата на изградената от Медисън серия. По собствено признание за годините преди 1924 г. той разчита на косвените оценки на Дейвид Гууд и Тонгуши Ма.[12] Както посочихме в скорошна наша статия с Адам Тууз, обаче самите те страдат от сериозни недостатъци и едва ли могат да послужат

[12] Good, D., and T. Ma. The Economic Growth of Central and Eastern Europe, 1870–1989, *European Review of Economic History*, 3 (1999): 3, pp. 103–138. Техните косвени оценки (*proxy estimates*) за БВП са конструирани чрез регресирането на три индикатора – брой изпратени писма, раждаемост и дял на заетите в неземеделските сектори на стопанството. Самият Медисън също изказва своите резерви: „Макар [по принцип] да отхвърлям използването на косвени оценки… серията на Гууд и Ма

за сигурна база при определянето на БВП.[13] Разминаването за втория период (1924–1945 г.) е резултат от споменато и по-рано неточно дефлиране от Чакалов с индекса на цените на дребно. Значително по-акуратното дефлиране, приложено в това изследване, дава малки, но важни уточнения в стопанските тенденции на развитие през годините на Втората световна война. Оказва се, че върхът на следдепресионния бурен икономически растеж на България е прекършен не през 1939 г. (както твърдеше комунистическата историография), нито през 1940 (както смятахме с Адам Тууз, разчитайки на Чакалов и Медисън), а едва през 1943 г.

Оценките на Медисън за развитието на българската икономика от 1950 до 2001 г. позволяват да се реконструират тенденциите при един вековен хоризонт. В следващата диаграма 3 е даден растежът на БВП и на БВП на глава от населението в Г-К щ.д.

Диаграма 3. Вековен хоризонт (1870–2001). БВП и БВП на глава от населението в Гияри-Камис 1990 щ. д.

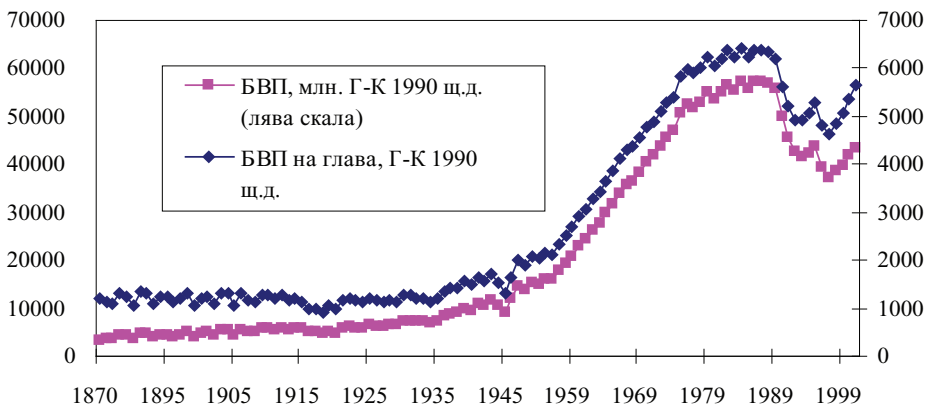

Източник: виж текста

изглежда приемлива за запълване на празнините до появата на директни оценки“ за всяка от страните. Maddison, A. *Historical Statistics*, p. 93.

[13] Ivanov, M., and A. Tooze. Convergence or Decline on Europe’s Southeastern Periphery? Agriculture, Population, and GNP in Bulgaria 1892–1945, *Journal of Economic Histor*y, 67 (2007): 3, p. 673.

ГЛАВА IV.
ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА БВП ЗА 1870 И 1880 г.

В сравнение с периода 1887–1945 г. наличните статистически данни за 1870 и 1880 г. са от значително по-ниско количество и качество. Това налага изчисляването на брутния вътрешен продукт за тези две най-ранни години да бъде представен отделно.

ТЕРИТОРИЯ

През 1870 г. България все още не съществува като независима държава, а в 1880 г. тя обхваща една значително по-малка територия от тази, която бе използвана при изчисляването на БВП между 1887 и 1945 г. (63 752 срещу 110 842 кв. км). Вследствие на това всички намерени данни бяха несъпоставими директно с наличната статистическа информация за по-късния период. Това породи необходимостта, преди да се пристъпи към секторните оценки, да бъде определена площта, която ще бъде включена в българските земи в рамките на Османската империя.

След началото на Танзимата земите, включени в днешната българска държава (заедно с части от тези на околните Македония, Турция, Сърбия, Румъния и Гърция) са разделени в три вилаета – Одрински, Солунски и Дунавски. По силата на Берлинския мирен договор от 1878 г. днешната българска територия е разпокъсана на две основни провинции – Източна Румелия и Княжество България. През 1885 г. те се обединяват след Съединението, а след Балканската, Междусъюзническата и Първата световна война страната ни губи Южна Добруджа и Западните покрайнини, а присъединява Пиринска Македония и южните покрайнини (включващи днешните Смолянска, Кърджалийска и най-южните части на Хасковска, Ямболска и Бургаска област). Временно към България преминава и Егейска (Западна) Тракия. В 1940 г. Южна Добруджа е върната под българска власт. Площта на всяка от тези териториални области е представена в таблица 53.*

---

* Както е добре известно, наред с посочените териториални изменения през разглеждания период страната ни губи и присъединява и други по-малки по площ

Таблица 53. Площ на отделните области на България, кв. км

Области	*Площ, кв. км*
1. Южна България	
Одрински вилает	39 584,0
Източна Румелия	32 593,5
Южни покрайнини	2 538,5
Пиринска Македония	5 095,0
2. Северна България	
Княжество България	63 752,0
Южна Добруджа и Западни покрайнини	8 500,0
3. България	
1885–1913	96 345,5
1914–1915	111 836,9
1916–1919	114 424,5
1920–1940	103 146,2
1941–2009	110 842,0

Източник: СГЦБ, изчисления с GIS на Калоян Станев.

След като установихме размерите на всички съставни блокове, които изграждат днешната територия на България, и преди да пристъпим към конкретните изчисления на БВП в 1870 и 1880 г., е необхо-

---

земи. Например в 1885 г. след Съединението части от Кърджалийско и Тъмръшко остават в рамките на Османската империя. През 1912 г. България е принудена да отстъпи Силистра на Румъния, а в 1915 г. получава източния бряг на Марица в непосредствена близост до Одрин. Тези промени обаче водят до твърде малки изменения в площта на България и не са отразени в първите два сегмента на таблица 53, макар да са били взети предвид при определяне на общата площ на страната (сегмент 3 на таблицата).

димо да бъдат казани няколко думи и за мерните единици, в които се отчита производството преди 1887 г.

МЕРНИ ЕДИНИЦИ

Благодарение на дългогодишните проучвания на редица изследователи днес сме в състояние да имаме сравнително точна представа за стойността на килетата и оките, в които обикновено е отчитана реколтата преди Освобождението и в първите години на свободна България.[1]

- *1 истанбулско киле* = 23–24 оки жито; 21–22 оки ръж и царевица; 18–19 оки ечемик; 15–16 оки овес и 22 оки за останалите зърнени култури;
- *1 ока* = 1,25 кг

Стойността на турската парична единица грош в левове се определя чрез кръстосания обменен курс през британския паунд:

- 1 лев = 4,406 гроша.

СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Растениевъдство

Изчисляването на добивите от основните зърнени храни през 1870 г. е свързано с редица допускания, поради което крайните резултати могат да претендират само за една обща и приблизителна достоверност. Отправна основа са данните за реколтата в два османски статистически годишника (салнамета) – за Одринския вилает от 1871 (1287 по Хиджра) и за Дунавския вилает от 1869 (1286 г.).[2] Второто обнародва сведения за производството през 1867–1868 г., а първото не прави уточнения, но най-вероятно става дума за 1869–1870 г. или

[1] Веков, М. *Метричната система в България. Метрични реформи и метрична дейност XVIII–XX век*. С., Херон прес, 2007, с. 196–197, 221; Inalcik, H. and D. Quataert (eds.) *An Economic History of the Ottoman Empire*, 1300–1914. Cambridge: Cambridge University Press, 1994; *Istanbul ve Diğer Kenlerde 400 Yıllık Fiyatlar ve Ücretler 1469–1998*. Ankara: T.C. Başbalkanık Devlet Istatistik Enstitüsü, 2000.

[2] НБКМ – БИА, О-602; НБКМ – БИА, О I 501.

най-много година-две по-рано. По-късно информацията за Северна България е повторена в публикуваните от Временното руско управление „Материали за изучаване на България“.[3] Тя е разбита по санджаци (окръзи), което ни позволява да отделим останалите извън днешните български предели земи (Северна Добруджа и Нишко).

Сходни проблеми имаме и при установяване на производството на земеделски култури през 1880 г. Трябва да се подчертае, че както и 1870 г. тук става дума за приблизително, а не за точно датиране, тъй като част от данните ни са за 1880, а други за 1881 и 1882 г. Поради това и двете оценки за 1870 и 1880 г. би трябвало да бъдат възприемани с по-широк времеви диапазон от ± 1 до 3 години. При наличната информация обаче това е единственият начин директно да бъде определен брутният вътрешен продукт през този най-ранен период, без да се използват интерполации или регресии на различни социо-икономически индикатори.

Основни източници са публикуваните в „Държавен вестник“ сведения за десятъка в Княжество България (десятъчни храни) и статистическият годишник на Източна Румелия.[4] За определяне на производството в т.нар. южни покрайнини (днешните Смолянска, Кърджалийска и най-южните части на Хасковска, Ямболска и Бургаска област) и Пиринска Македония се наложи да се използва техният дял в общото производство през много по-късен период (1919–1921 г.) – първите невоенни години след включването им в пределите на страната, за които официалната статистика предоставя информация на регионално ниво.

Добивите от различните земеделски култури около 1870 и 1880 г. са представени в таблици 54, 55 и 56. За повечето произведения изчисляването на дохода следва една обща процедура. Данните за производството се адаптират към днешните граници на България. За 1870 г. това означава да се отдели реколтата в Нишки и Тулчански санджак от общия добив в Дунавския вилает по салнамето от 1869 г. Определянето

---

[3] *Материалы для изучения Болгарии*. Част II, выпуск III, Букурещ, 1877, с. 79–82. Сверката показва, че двата източника дават едни и същи данни за всички санджаци с изключение на Търновския. При разминаване между салнамето и „Материалите“ тук са предпочитани статистическите сведения в османския годишник.

[4] *Годишна статистика на Източна Румелия за 1883*. Пловдив, Дирекция на финансиите, 1885. 163 с.; Статистически сведения на Дирекцията на финансиите на Източна Румелия. Пловдив [б.г.], Областна печатница. 20 с.; *Държавен вестник*, II, № 76, 1 октомври 1880, с. 4; *Държавен вестник*, III, № 16, 14 март 1881, с. 124.

на производството на юг от Балкана изисква много повече корекции. Тук за разлика от северната половина на страната не разполагаме с информация за добивите по региони. Затова се налага първо да бъде определен приблизителният дял на намиращите се днес в пределите на страната ни територии от Одринския вилает.

Един от възможните начини е да се използва площта (в кв. км) на двете части (влизащата и онази, която не влиза в днешна България). Това обаче би предполагало, че всеки декар земя във вилаета дава еднакъв добив независимо от района, в който се намира. За провинция с толкова разнообразен ландшафт – планински (Родопите, Странджа, Средна гора), полупланински (Сакар), равнинен (Тракийската низина, долината на Тунджа), има опасност подобен метод да изкриви твърде много крайните резултати. Вместо това тук е използван относителният дял на влизащите в Одринския вилает български земи в постъпленията от поземлен данък (десятък), както те са представени в салнамето от 1871 г. Разбира се, определянето на тези т.нар. български земи в провинцията е направено с известна условност и включва целия Пловдивски и Сливенски и една трета от Одринския санджак. От тези части се събират около 61–62% от десятъка и след закръгляне приемам, че те дават 65% от земеделската реколта.

Определянето на производството ок. 1880 г. следва малко по-различен път. За Княжеството разполагаме с приблизителна оценка за десятъка (зърнените храни без ориза), а за Източна Румелия благодарение на издадения специален статистически годишник, имаме информация за добивите от много по-широк кръг култури. Сравнени със сведенията за по-късните години, както и с тези за 1870 г., те ни позволяват да изградим приблизителна оценка за реколтата в първите няколко години след 1878.[5] Освен Източна Румелия в днешна Южна и Югозападна България обаче влизат и т.нар. южни покрайнини и Пиринска Македония. Производството от тези райони се определя въз основа на техния дял през 1919–1921 г. в общото производство на региона.

Логично е да се предположи, че държавата, особено в смутните първи години след Освобождението, не разполага с нужния ресурс, за да събере целия десятък от населението. Това очакване се потвърждава и от публикуваните в „Държавен вестник“ данни за десятъчните храни

[5] Както вече беше посочено, данните, с които разполагаме, са за 1880–1881 г. за Северна и 1882 г. за Южна България.

през 1890 г. Сравнени с официалната статистика за същата година, те показват, че от различните зърнени храни държавата е успяла да събере като данък средно 8,6%, а не 10%. Именно този процент (намален по оценка на 8%) е използван за определяне на крайното производство през 1880 г.

Установили каква част от производството се отглежда в рамките на днешните предели на страната, се пристъпва към конвертиране на добива в съвременни мерни единици. Данните в двете салнамета за 1870 г. са дадени в истанбулски килета и според описаните по-горе съотношения те се превръщат първо в оки, а след това – в килограми. Сведенията за Княжеството са в оки, а тези за Източна Румелия в килограми.

След това, следвайки описаната в първа глава на това изследване процедура, се спада онази част от реколтата, която се използва за изхранване на добитъка (45% от царевицата и 35% от останалите фуражни зърнени храни), както и нужните за посев семена. Тъй като не разполагаме с данни за цените от 1870 г., чистият доход от растениевъдство е изчислен само по постоянни цени от 1911 и 1939 г., но не и по текущи цени.

Както личи от таблици 54, 55 и 56, за съжаление не разполагаме с информация за производството на ориз, дини и пъпеши, индустриални култури (с изключение на тютюна), варива (без боба), зеленчуци и плодове. За определяне на реколтата им през 1870 и 1880 г. се наложи да бъде използвано средното съотношение през 80-те и 90-те години на XIX век между дохода от тези култури и този от житото (за което имаме най-сигурни и точни сведения). За приходите от грозде и вино през 1880 г. се използват данните за Източна Румелия – 16 834 683 оки вино (13,5 млн. л), които се умножават по 2, за да се включи и производството в Северна България.[6]

При фуражите се следва една малко по-различна процедура от приложената за годините след 1887 г. Вместо като сбор от износа и превоза по БДЖ, за които по очевидни причини не разполагаме с информация, доходът през 1870 г. е определен въз основа на размера на увеличението в производството на фуражи между 1870 и 1897–1899 г. (първите три години, за които статистиката дава официални данни). Оценката за 1880 г.

[6] През 80-те и 90-те години на XIX век Северна и Южна България произвеждат почти еднакво количество грозде и вино (респ. 53 и 47%).

използва за ориентир нарастването с 3,5 пъти (от 4,8 на 16,9 млн. кг) на реколтата от фуражни растения в Южна България спрямо 1870 г.

Тъй като добитите оценки за доходите от растениевъдство през 1870 и 1880 г. са много субективни, за проверка се наложи да се сравнят установените добиви с реколтата през по-късните години, за които вече разполагаме със значително по-сигурни сведения от статистиката. Както се вижда от таблица 56, полученото производство не се различава драстично от количествата, регистрирани по-късно, което косвено свидетелства за приемливостта на крайните резултати. За 1880 г. бе направена още една проверка, като добивите по околии бяха сравнени с тези в същите административни единици за 1897/98 и 1898/99 г. И тук проведеният тест даде насърчителни резултати и незначителни годишни отклонения, които лесно могат да бъдат обяснени с климатични и циклични фактори.

Размерът на реколтата и начините на изчисление на доходите от различните земеделски култури е представен в таблици 2, 5, 8, 10, 11, 49 и 50.

Скотовъдство и странични селскостопански дейности

Ключ към доходите, реализирани от скотовъдството ни дават данните за броя на домашните животни около 1870 г. Сведения за тях можем да открием в салнаметата за Дунавския вилает от 1869 г. и за Одринския вилает за 1872 г. След сравняването им с информацията от преброяванията през 1893, 1900, 1905 и 1910 г. сме в състояние да определим приблизителния размер на скотовъдната популация у нас през 1870 и 1880 г. За щастие османският годишник за Северна България представя броя на животните по санджаци, което ни позволява да отделим само териториите, влизащи в днешните граници на страната. На юг от Балкана отново данните са агрегирани на провинциално ниво и при обособяването на българските земи се наложи като ориентир да използваме приходите от данъка върху овцете (бедел). Според тях Сливенски, Пловдивски и българската част от Одрински санджак дават около 65% от постъпленията. Толкова приемаме, че е бил делът на тези региони от общата скотовъдна популация в Одринския вилает. Количеството на добитъка през 1880 г. е определен чрез екстраполиране на данните за 1870 г. Информация за конкретния брой домашни животни може да бъде получена от таблици 13 и 17.

Доходите от месо, мляко, вълна, козина и яйца са определени по описания във втора глава начин. Тъй като не разполагаме с данни за

цените на скотовъдните продукти през 1870 г., чистият доход бе изчислен само по постоянни цени от 1911 и 1939 г. Това важи и за останалите сектори и подотрасли, формиращи брутния вътрешен продукт непосредствено преди и след Освобождението.

Производството на мед и восък се определи, като се използваха откъслечните сведения за броя на кошерите в Одринския вилает. За 1880 г. кошерите бяха определени, като за ориентир бе използван средният им брой през 1887–1890 г. (по „Стопанска България“ на Кирил Г. Попов). По сходен начин бе установен и доходът от пашкули. При липса на каквато и да е информация чистият доход от лов, риболов, гори и платените лихви по земеделски кредити бе изчислен на база средното съотношение през 1887–1900 г. между тях и доходите от производството на зърнени храни. Основание за това бе сходното влияние на климата както върху културите, за които имаме данни, така и върху тези, които не са покрити от статистиката.

За установяване на броя на домашните прислужници през 1880 г. бяха използвани преброяванията на населението в Княжеството през 1881 г. и в Източна Румелия през 1884. Слугите през 1870 г. бяха определени по оценка на база дела им от общото население през 1880 г. По косвен път бе получен и доходът от селски недвижими имоти. Като база послужи информацията в салнаметата за броя на населението и официалните данни от двете гореспоменати преброявания. Сравнението с по-късните преброявания (от 1888, 1893 и 1900 г.) показа, че средно в едно домакинство живеят 5,7 души. Това помогна за определяне броя им през 1870 и 1880 г. и респективно за установяване колко са къщите за живеене в селата. Пропорцията между приходоносни и неносещи доходи покрити имоти в 1893 г. (първата, за която ГДС дава информация) послужи като указание за определяне на броя магазини, ханове, кръчми и складове преди и непосредствено след Освобождението. Същите източници (салнамета и преброявания) бяха използвани за пресмятане и на дохода от домашен поминък. Конкретните изчисления са представени в таблици 19, 20, 21, 23, 24, 26, 49 и 50.

ИНДУСТРИЯ И ЗАНАЯТИ

Занаятчийството формира важна част от БВП на България в последното десетилетие на османското владичество. При сблъсъка с по-

евтиното фабрично производство след Освобождението мнозина занаятчии са принудени да фалират. Точните измерения на този процес обаче и до днес остават неясни, а в литературата са изказани основателни съмнения доколко точно оплакванията на съвременниците, пълнещи колоните на пресата, отразяват настъпилото преструктуриране на заетостта във вторичния сектор на икономиката.[7]

Единственият достигнал до нас пътеводител за тези промени са данните от преброяването на населението на Княжеството (през 1881 г.) и Източна Румелия (през 1884 г.). Сравнението с по-късните преброявания (1888, 1893, 1900 г.) обаче показва, че броят на калфите и чираците непосредствено след Освобождението е подозрително нисък (28 хил. при около 90–95 хил. в края на 80-те и началото на 90-те години на XIX век). За да се коригира това странно несъответствие, се наложи да използваме относителния дял от населението на всички групи занаятчии – майстори, калфи и чираци. По този начин с известно приближение бе установен броят им през 1870 и 1880 г., както е показан в таблица 29. Изчисляването на дохода (по цени от 1911 и 1939 г.) бе направеното по описаната вече във втора глава методика.

Определянето на доходите от строителство разчита на сведенията от преброяването на населението (за броя строители около 1880 г.) и на данните от държавния бюджет за публичните строежи. Това са единствените указатели за реализираните доходи от подотрасъла. С помощта на няколко допускания (посочени в курсив в таблица 32) сме в състояние да пресметнем добавената стойност, произведена през 1880 г. от строителната индустрия. За 1870 г. обаче се налагат много по-„смели“ предположения както за броя на строителите, така и за дохода на предприемачите. Като ориентир се ползват съотношенията, валидни за 80-те и началото на 90-те години на XIX век (например това между чистия доход на предприемачи и на строители – 10 : 8).

Поради липсата на каквито и да било статистически данни за чистите печалби в едрата, дребната и добивната индустрия се наложи доходите в тези три подсектора да бъдат апроксимирани, като се използва относителният им дял в дохода от занаятчийство и строителство през по-късни години. В края на 80-те години той варира между 15 и 18%, което ми дава основания да приема, че в 1880 г. е бил около 10% и около 8% през 1870 г.

---

[7] Виж бележка 47 на с. 58 в това изследване.

УСЛУГИ

Сериозната липса на изворови статистически данни, която затормозяваше изчисляването на доходите в третия сектор между 1887 и 1924 г., продължава да затруднява с много по-голяма сила оценките за най-ранните години около Освобождението. Като ориентир за добавената стойност от различните услуги през 1870 и 1880 г. обикновено бе използван техният относителен дял през по-късния период. Тази процедура, разбира се, изглежда съвсем субективна, а резултатите ѝ – твърде груби и неточни. При несъстоялата се структурна трансформация на българската икономика обаче тя дава възможност за едни приблизително достоверни изчисления. Като измерител, спрямо който се отчита относителният дял на отделните услуги, обикновено се ползва доходът от производство на зърнени храни, подотрасълът, покрит с най-надеждна и богата информация. По този начин е пресметнат чистият доход от финанси, транспорт и съобщения. При доминиращата роля на зърнопроизводството в рамките на БВП пряката и косвената връзка между него и тези услуги едва ли се нуждае от допълнително доказване (житото и другите зърнени храни са основен транспортен артикул, а реализираните от тях приходи формират важна част от спестяванията в банките).

За останалите дейности в рамките на третия сектор сме в състояние да открием частични сведения за 1880 г. и по аналогия и след леко адаптиране да ги приложим и за 1870 г. При търговията например се използват изчислените вече доходи и обеми физическо производство на селското стопанство, скотовъдството, занаятчийството и дребната индустрия. Към тях се прибавя вносът на стоки (без този на суровини), за който имаме информация от търговската статистика (за 1880 г.). Понеже няма данни за платените вносни мита, общински такси и транспортни разноски, по оценка ги приемаме за 10% от импорта, колкото приблизително са те в края на 80-те и началото на 90-те години. След това по възприетата от Чакалов методика от установения стокооборот се отделят 15% като чист доход на търговци и комисионери.

Реализираната добавена стойност от свободни професии и градски имоти се определя с помощта на наличните сведения от преброяването на населението (1881 и 1884 г.) и косвените свидетелства от османските регионални статистически годишници – салнамета (за броя на домакинствата). Ориентировъчният брой на занимаващите се със свободни професии, ресторантьорство и хотелиерство през 1870 и 1880 г. е по-

сочен в таблица 37. Изчисляването на доходите от градски имоти става по описания вече в частта за селското стопанство на тази глава начин, а оценката за броя на сградите може да бъде видяна в таблица 38.

Доходите от последния подотрасъл, включващ заплатите на държавните и общинските служители и пенсионерите, се определя въз основа на данните по бюджетите на Княжеството и на Източна Румелия (за 1880 г.), както и на Одринския и Дунавския вилает (за 1870 г.). Сведенията за двете османски провинции, разбира се, са със значително по-ниско качество и от тях трябва да бъде изваден компонентът, който се отнася за останали извън днешна България земи. Този път салнаметата позволяват по-лесно дезагрегиране на информацията, тъй като тя е представена не само на вилаетско, но и на окръжно ниво (санджаци).

Изчисленият брутен вътрешен продукт в 1870 и 1880 г. по постоянни цени (от 1911 и 1939 г.) и територия са представени в таблици 49 и 50.

ЦЕНОВИ ИНДЕКСИ

Както вече бе уточнено, поради липса на достатъчно информация за текущите цени през 1870 и 1880 г. се наложи през двете най-ранни години БВП да бъде изчислен само по константни цени (от 1911 и 1939 г.). Все пак някои от сериите доходи трябваше да бъдат дефлирани, като за целта се наложи да бъдат изградени индекси на цените на дребно и на труда. Поради сериозните недостатъци в количествено и качествено отношение на наличните данни без съмнение те отразяват само основните тенденции на инфлация, протичащи в българското общество, без да са в състояние да фиксират съвсем точно техния темп на годишна база.

Общият индекс на цените на дребно за 1870 г. е конструиран с помощта на различни източници – публикации в тогавашната преса (в. „Дунав“)[8] или по-късни публикации (Беров, Гаврилова, Памук).[9] Начи-

[8] Тук е мястото да изразя дълбоката си благодарност към Цветелина Величкова за скрупульозното преглеждане на течението на в. „Дунав“, без чиято помощ много от ползваните за това изследване данни не биха били достъпни.

[9] Гаврилова, Р. *Колелото на живота: Всекидневието на българския възрожденски град*. С., СУ „Св. Климент Охридски“, 1999, с. 76–77; Беров, Л. *Движението на цените на Балканите XVI–XIX в. и европейската революция на цените*.

нът на изграждането му е представен подробно в таблица 57. За 1880 г. бяха ползвани отпечатаните в СГЦБ данни на статистиката за 1881 г.

Индексът на труда за 1870 г. е съставен с помощта на публикуваните в Описа на османотурските документи за занаяти и търговия 28 надници на наемни работници и 22 на зидари от Шумен в периода 1867–1872 г.[10] Надниците в грошове са преизчислени в левове по посочения по-горе обменен курс (1 лв. = 4,40 гроша) и след това са сравнени с получаваните възнаграждения от 1887 до 1945 г. (за подробности виж таблица 44). За 1880 г., също както и при ценовия индекс, бяха ползвани надниците на зидари и надничари през 1881 г.

НАСЕЛЕНИЕ

В края на тази част трябва да бъдат казани няколко думи и за населението, живеещо по българските земи през 1870 и 1880 г. Както стана ясно, за годините след Освобождението разполагаме със сравнително точни и надеждни сведения от проведените две преброявания в Княжеството (1881 г.) и Източна Румелия (1884 г.). С тяхна помощ още през 90-те години на XIX век българската статистика е определила приблизителното население през 1880 г., живеещо на територията на обединената след 1885 г. държава. Значително по-трудно е да бъде уточнен броят на българите около 1870 г. Единственият наличен указател в тази посока са запазените регионални годишници на Одринския, Дунавския и Солунския (за Пиринска Македония) вилает. Според тях в днешна Северна България живеят около 900 000 души, 380 000 – в Южна, и 51 000 – в Югозападна. Османската практика е обаче да се регистрира само мъжкото население, което плаща данъци. За съотношението между двете полови групи можем да използваме преброяването от 1881 г., което дава 49% жени и 51% мъже. Така приблизителното население в днешните граници на страната е 2 597 000. Почти същата оценка дава и Ангъс Медисън – 2 586 000 души, позовавайки се на

С., БАН, 1976, с. 323; *Istanbul ve Diğer Kenlerde 400 Yıllık Fiyatlar ve Ücretler 1469–1998*. Ankara: T.C. Başbalkanık Devlet Istatistik Enstitüsü, 2000, pp. 1–37. Благодарен съм на Шевкет Памук за предоставените ми ценови серии и нужните обяснения за ползваните мерни единици.

[10] *Опис на османотурски документи за занаяти и търговия (XVI–XIX в.)*. С., НБКМ, 1993. с. 898.

класическото изследване на Колин МакЕведи и Ричард Джоунс.[11] Тук бяха възприети данните на МакЕведи и Джоунс, тъй като салнаметата всъщност се отнасят за няколко, макар и близки години (1869–1874 г.).

Отчитаното от официалната статистика население бе адаптирано към днешните граници на страната с помощта на преброяванията от 1910 и 1920 г. Те са съответно последното и първото, което съдържа информация за броя жители на описаните по-горе териториални блокове – Южна Добруджа, Западни покрайнини, южни покрайнини и Пиринска Македония. Така за периода 1880–1913 г. публикуваното в СГЦБ население е увеличено с 5%, а след 1913 г. (до 1945 г.) е прието без изменение по официалните данни, тъй като в резултат на войните България губи земи, в които живеят 9,4%, и печели територии с 8,6% от жителите на страната.

[11] Maddison, *World Economy*, p. 91; McEverdy, C. and R. Jones, *Atlas of World Population History*, London: Penguin, 1978. Повече за броя на населението около 1870 г. може да се види в Karpat, K. *Ottoman Population 1830–1914: Demographic and Social Characteristics*. Madison, Wis.,: University of Wisconsin Press, 1985.

ГЛАВА V.
БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ИЛИ БРУТЕН НАЦИОНАЛЕН ПРОДУКТ

В първа глава на това проучване вече бе мотивиран изборът на БВП като агрегат за описване на процесите, протичащи в българската икономика през последната четвърт на XIX и първата половина на XX век. Както бе споменато и по-рано в края на изследването ще бъдат представени и оценките за брутния национален продукт на страната през същия период.

Конкретните разлики между БВП и БНП са, че при БВП:

- не са включени паричните потоци, изпращани у нас от градинари и емигранти (т.нар. *remittances*);
- не са приспаднати репатрираните зад граница дивиденти и възнагражденията на чуждестранните собственици и управители на български индустриални, търговски, застрахователни и банкови дружества (подотрасли: „едра индустрия“, „търговия“ и „частни банки“);
- не са приспаднати платените лихви по депозити на чуждестранни физически и юридически лица в български банки (подотрасъл „депозити и ценни книжа“).

Проблемът с всички тези парични потоци е, че за тях не разполагаме с почти никаква информация. Единственият начин за установяване на поне приблизителните им размери е те да се апроксимират въз основа на частично запазените корпоративни баланси или като се използват откъслечните сведения за броя и доходите на емигрантите и градинарите. Акуратността изисква освен това да бъдат спаднати доходите на чуждестранни сезонни работници у нас (от съседните Македония, Сърбия, Гърция и Турция). Преди 1924 г. за тях обаче няма никакви данни, тъй като оценките на Обществото на народите за платежния баланс на България започват едва в средата на 20-те години на XX век.[1]

[1] Вън от съмнение изчислението на платежния баланс през междувоенния период се прави от (или поне със съдействието на) ГДС, но по неясни причини тя не публикува резултатите. Те могат да бъдат открити само в статистическите серии на Об-

Липсата на статистика ме принуди да възприема една значително по-неточна процедура дори от крайно несигурните методи на Чакалов. При предното изследване от 2006 г. бе дадена оценка за всички компоненти на БНП, които не влизат в БВП (трансфери на градинари и емигранти, възнаграждения, дивиденти и лихви на чужди физически и юридически лица) за няколко отделни години (1892, 1899, 1905, 1911, 1921 и 1924 г.). Ползвайки техните тегла в общите доходи на всеки от тези подотрасли, сме в състояние да предположим приблизителния им размер и през останалите междинни години. Вън от съмнение е, че подобен метод може да даде само най-обща представа за вливащите се и излизащите от българската икономика парични потоци. Именно заради това тук бе предпочетено изчисляването на брутния вътрешен продукт, който налага значително по-малко субективни оценки.

Представените в таблица 58 и диаграма 4 данни показват незначително разминаване между двата агрегата. За целия 38-годишен период корелацията между БНП и БВП достига впечатляващите 88%.

Диаграма 4. БНП и БВП на България (по 1939 цени и постоянна територия), 1887–1924 г., хил. лв.

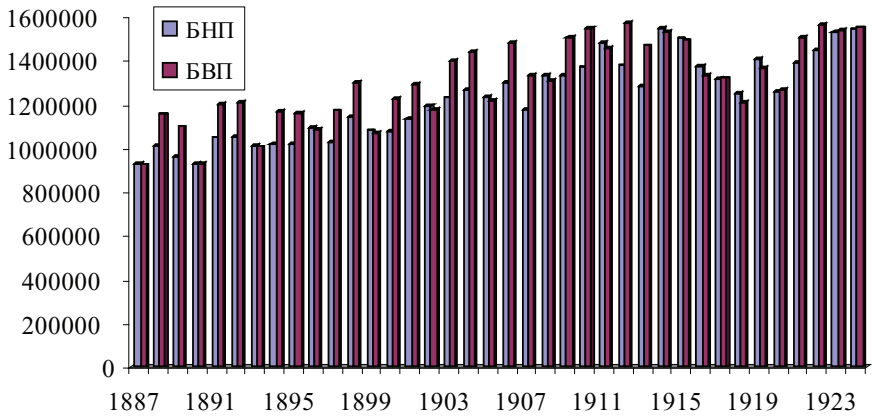

Източник: виж текста

ществото на народите. Оттам данните са използвани и обнародвани и от Асен Чакалов и Борис Недков. Чакалов, А. *Националният доход…*, с. 138; Недков, Б. Развитие на българската финансова система през последното десетилетие. – *Трудове на Статистическия институт при Софийския държавен университет*, 1937, III, № 3–4, с. 15.

ГЛАВА VI.
ВЕРИФИКАЦИЯ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

В историческите национални сметки е прието, че „принципно е невъзможно да се тества качеството на оценките чрез използването на алтернативни данни“.[1] Обикновено за коригирането им се използва сравняването на брутния вътрешен продукт с брутния доход и брутния разход. Подобен метод е приложен и от Чакалов в неговата монография. За годините преди Първата световна война обаче е фактически невъзможно да се изчисли размерът на инвестиции в икономиката (особено в недвижимости), а както видяхме оценките за консумацията са плод на множество субективни допускания. В литературата съществуват и сериозни съмнения до колко подобни проверки действително могат да подобрят крайните резултати.[2] Всичко това тук ме кара да се откажа от подобни методи на верификация и вместо това да използвам станалата вече класическа процедура на Чарз Файнстийн. В изследването си на британските исторически национални сметки той разработва субективен начин за оценка на отделните компоненти на БВП.[3] Те са класифицирани в четири групи в зависимост от наличните данни, използваните методи за оценка и нуждата от прибягване до допускания и предположения. Всяка от тях включва (субективен) размер на грешка. Общият марджин на грешката е изчислен чрез претегляне на горната и долната граница на всеки от компонентите с неговия дял в БВП. В зависимост от качеството и количеството на данните периодът на изследване бе разделен на пет различни хронологически среза – 1870 и 1880, 1887–1899, 1900–1912, 1913–1919, 1920–1924. Претеглянето за всеки от тях ще става по дела на компонентите в БВП през крайните години на подпериодите (1870, 1880, 1887, 1899, 1900, 1912, 1913, 1919, 1920 и 1924). Предложените от Файнстийн четири категории на грешка са:

---

[1] Smits et al. *Dutch GNP*, p. 105.

[2] Ibid.

[3] Feinstein, C. H., *National Income, Expenditure and Output of the United Kingdom* 1855–1965. Cambridge: Cambridge University Press, 1972, pp. 21–22.

• А – отлично (грешка между 1 и 5%). Цялата необходима информация може да бъде открита в историческите източници;

• Б – добро (5–15%). Повечето от данните са налични, но преформатирането им в рамката, заложена от СНС, е свързано с известни допускания;

• В – средно (15–25% грешка). Имаме достатъчно сведения, за да определим чистия доход, макар и за отделни базови години. Попълването на дългите хронологически редове обаче е свързано със значително по-„смели“ предположения;

• Г – слабо (25–50%). Компонентите на БВП могат да бъдат изчислени само с помощта на множество субективни допускания и несигурна и недостатъчна информация.

Таблица 59. Агрегирана достоверност на оценките за БВП, %

	България, БВП					***Холандия, БВП***
	1870–80	**1887–99**	**1900–12**	**1913–19**	**1920–24**	**1850–1913**
А	0,00	4,40	11,40	14,91	16,38	3,00
Б	44,22	52,09	89,51	84,49	83,77	66,00
В	53,62	44,19	0,16	1,20	0,13	25,00
Г	2,62	0,30	0,30	0,24	0,21	7,00
Обща грешка	23,17	12,80	9,23	10,63	9,10	…

Източник: За България: виж текста. За Холандия: Smits et al. *Dutch GNP*, p. 107.

Представените в таблицата оценки за агрегираната грешка на изчисления БВП потвърждава сравнителната точност и надеждност на резултатите. Средната грешка е малко под 13%, но с течение на времето значително намалява (близо три пъти). Българските оценки не отстъпват значително на холандските исторически национални сметки, които стъпват върху значително по-пълна и подробна статистическа база.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите от това проучване, може би не особено оптимистични, със сигурност не са неочаквани. Достигнатият най-висок доход на глава от население през целия период до края на Втората световна война (през 1943 г.) надскача едва с четвърт нивото през далечната 1870 г. Сметнато на годишна база, това дава скромните 0,47% ръст. Дори да приемем, че оценката за 1870 г. е леко завишена, фактът си остава, че основното постижение на българската икономика е да не изостава от темпа на бурен демографски растеж. Зад тази картина обаче се крият множество дълбочинни процеси, чието по-щателно изследване би ни позволило да добием по-многомерна представа както за провалите, така и за успехите на българската икономика преди установяването на комунистически режим.

Между 1870 и 1943 г. населението в селата на днешната територия на страната се увеличава близо три пъти от 2 200 000 на 5 200 000. Същевременно за 46 г. (нямаме данни за първите три десетилетия) обработваемите площи нарастват от 3,5 на 4,8 млн. хектара. Простото уравнение от трите променливи ни дава среден годишен темп на растеж от 0,64% за земята, 0,91% за селското население (при 1,34% за цялото население) и 1,48% за първичния сектор на икономиката. При послабо нарастване на обработваемата площ и експлозивно увеличаване на заетите най-ниско технологичният отрасъл на стопанството успява да утрои своя доход (от 10,3 на 30,1 млрд. лв. по цени от 1939 г.), а годишният му прираст да надвиши този на факторите (труд и земя). Постигнатото в никакъв случай не е икономическо чудо, но говори за адаптивността на структуроопределящия първичен сектор.

Въпреки силно ограничените си възможности (разпокъсаност на земята, пренаселеност, нисък доход, бедност и др.) селското стопанство се оказва способно на нискобюджетни корекции, които да освобождават демографското напрежение и постепенно да променят вътрешната структура на икономиката. За 66 години между първото преброяване от 1880 и последното от 1946 г. делът на живеещите в градовете се увеличава от 16,7 на 24,7%, а неаграрните сектори формират 60 вместо предишните 40% от БВП. Тези промени обаче стават толкова бавно и муд-

но, че създават лъжовно усещане за застой и дори упадък („растеж без развитие“). Анализът на причините за тази летаргичност на българската икономика излиза извън кръга на настоящото проучване, което има за цел да опише само стопанската макрокартина между 1870 и 1945 г. Те обаче сигурно се крият в погрешно избраните приоритети (внос заместваща индустрия) и неефективно действащите институции (корупция, мудна правна система, съмнителна честност на съдебния процес).

В увода бяха маркирани няколко важни въпроса, свързани със стопанското развитие на страната през първата четвърт на XX век. Благодарение на представените в таблици 49 и 50 резултати вече с много по-голяма сигурност може да се обрисува състоянието на българската икономика между 1870 и 1945 г.

Таблица 60. Средногодишен темп на растеж на БВП и БВП на глава от населението (цени от 1939 г. и днешна територия), %

	1870–1945	***1870–1943***	***1870–1911***	***1919–1931***	***1934–1943***
	(1)	***(2)***	***(3)***	***(4)***	***(5)***
БВП	1,42	*1,82*	1,42	3,13	6,19
БВП на глава*	0,09	*0,47*	-0,01	1,46	4,78
Селско стопанство	1,00	*1,48*	1,32	3,65	4,25
СС на глава*	-0,33	*0,13*	-0,11	2,18	2,87
Индустрия	1,11	*1,27*	0,05	3,00	6,44
Индустрия на глава*	-0,22	*-0,07*	-1,37	1,33	5,02
Услуги	2,45	*2,80*	2,68	1,08	8,98
Услуги на глава*	1,11	*1,44*	1,23	-0,56	7,54

Източник: виж текста

Бележка:
* на глава от цялото население на страната

Както личи от първите двете серии в таблицата, българското стопанство не постига особено впечатляващи резултати през близо 80-годишния период (среден ръст от 0,5% на годишна база). Ако се върнем към диаграмите 1–3, ще видим очертанията на описваното с много аналитичен плам в литературата летаргично и немодернизиращо се стопанство. От 70-те години на XIX век чак до десетилетието на войните икономиката ни гравитира около една ниска равновесна точка при по-съществено влияние на климатичните (кризите от 1899 и 1907 г.), отколкото на политическите фактори (Освобождение, Сръбско-българска война).

От средата на 20-те години като че ли икономиката успява да постигне известно ускорение, което обаче твърде скоро е удавено в потопа на Голямата депресия. Справила се трудно с пораженията на кризата към средата на 30-те години, България отново се връща на пистата на ускорен растеж и постига впечатляващ темп на развитие от средно 4,8% на глава от населението. Представеното тук по-акуратно преизчисляване на данните на Чакалов по постоянни цени показва, че всъщност положителната тенденция се запазва чак до 1943 г. и е прекършена едва след бомбардировките над София и включването в т.нар. Отечествена война.

Погледнато на секторно ниво, най-динамичен се оказва третият сектор. През целия 75-годишен период на изследване услугите постигат най-висок ръст в икономиката от средно 1,44% на глава от населението (при 0,13% за селското стопанство и -0,07% за индустрията). Особено стремителен е възходът през втората половина на 30-те и началото на 40-те години на XX век, когато секторът отчита рекорден растеж от над 7,5%. Значително по-незадоволителни са резултатите на индустрията. Радваща се близо четири десетилетия на своя особен привилегирован статут, тя не успява да се възползва от положението си на национален шампион. Пресметнат не на глава от цялото население, а само на онова, което живее в градските центрове, ръстът на вторичния сектор е даже още по-нисък: -0,063% между 1870 и 1943 г. Избраният в края на XIX век модел на внос заместваща промишленост се оказва неефективен и има маргинално въздействие върху модернизацията на икономиката на страната. Без съмнение тези незадоволителни резултати на индустрията имат важна роля за ниския темп на развитие на страната.

Представените в това изследване по-детайлните изчисления на БВП на годишна база позволяват да бъде реконструирана много поточно картината през няколко ключови за България периоди. Повечето

и по-точни наблюдения помагат да бъдат оптимизирани и дори променени някои предишни мои хипотези. Оказва се, че т.нар. краевековна депресия (1897–1902 г.) има значително по-слабо отражение върху реалната икономика, отколкото в тогавашната преса или в по-късната академична литература. Дори през най-тежката година (1899 г.) БВП спада с едва 8,9% спрямо считаната за много по-добра 1895 г. На макроравнище кризата почти не се усеща, като още през следващата 1900 г. вътрешният продукт се връща към своята ниска равновесна точка (2,6 млрд. лв. срещу 2,5 през 1895 г.).

Малкият спад през депресията прави още по-невпечатляващ икономическия бум от средата на новото десетилетие. През т.нар. от Стоян Бочев „седем тлъсти години“ (1906–1912 г.) всъщност стопанството нараства със скромните 6,4%, или под 1% на годишна база. Както показват диаграми 1 и 2, до войните трудно може изобщо да се говори за някаква тенденция на ускорение. В този смисъл съм склонен да повторя по-ранната си хипотеза, че „златното десетилетие“ се оказва един чисто градски разказ с много повече пожелателен, отколкото действителен заряд.[1]

За разлика от преди обаче по-детайлната картина, която ни предоставят дългите редове с годишни оценки, повдига сериозни въпросителни върху твърдението, че „шокът на трите последователни войни всъщност докосва слабо българското стопанство“.[2] От зенит (1912 г.) до надир (1918 г.) икономиката на страната се свива близо една четвърт (23%), но успява бързо да се върне към предишната си ниска равновесна точка. Възстановяването обаче е затруднено от продължения с нова сила демографски бум, подсилен от бежанските потоци.

Последвалата стабилизация бива прекършена твърде скоро от пораженията на Голямата депресия. Тя обаче има сравнително по-слабо отражение заради консервираната все още аграрна структура на българското стопанство. Не може да не направи впечатление, че както и през краевековната депресия, така и сега икономиката се свива със скромните 8–9%. За разлика от преди три десетилетия обаче този път кризата е последвана от един продължителен и даже устойчив темп на растеж, който е пречупен едва през 1944–1945 г. под напора на външни за икономиката събития.

---

[1] Иванов, М. *Националният доход*…, с. 64.

[2] Пак там, с. 63.

Таблица 1. Ползвани източници*

Сектор/бранш	*Източник*
Земеделие	
зърнени храни	СГЦБ.
индустриални култури	СГЦБ.
варива	СГЦБ.
зеленчуци	СГЦБ.
фуражи	СГЦБ, Статистика на външната търговия.
плодове и ракия	СГЦБ, Закон за акциза и ракиите – ДВ, XXV, 287/30-12-1903; Закон за облагане материалите, от които се вари ракия – ДВ, XXX, № 163, 25–7-1908.
лозя и вино	СГЦБ, КГП, с. 195–197, Статистика на външната търговия.
розови градини	СГЦБ.
бостани	СГЦБ.
платени лихви на банките	Виж сектор „Банки и кредит“ в тази таблица.
сезонни работници, емиграция	Мишайков, Д. Населението на България. С., Слово, [1920], с. 175–177; Въжаров, П. Външната миграция на България от Освобождението до 1933 г. включително. – Месечни статистически известия на ГДС, XXIII, 1934, № 5, с. 235; Данаилов, Г. Изследвания върху демографията на България. С., „П. Глушков“, 1930. с. 142–146, 336–337; Табаков, С. Емиграционният въпрос. Принос към българското емиграционно дело. Цариград, „Д. Бандулов“, 1911, с. 179–180; Хинков, Х. Градинарството и градинарските сдружавания в Търновски окръг. – спБИД, 1900, IV, № 2–3, с. 150–165; Хинков, Х. Градинарството (бахчеванджилъкът) в Търновско в свръзка с нашите железници. – спБИД, 1903, VII, № 7, с. 465–473.
Скотовъдство и други земеделски дейности	
мляко	Преброяване на добитъка; ХКД; ВС; ММ.
месо	Преброяване на добитъка, СГЦБ за закланите животни 1911–1924; АсЧ; ; ХКД; ВС; ММ.
яйца	СГЦБ; Статистика на външната търговия; ХКД; ВС; ММ.

* Съзнателно представям ползваните източници максимално подробно, което би позволило евентуалната проверка на представените от мен в следващите две части на студията изчисления.

вълна и козина	СГЦБ; Статистика на външната търговия; ХКД; ВС; ММ.
пчеларство	Преброяване на добитъка, КГП, с. 270–271.
риболов	Първи рибарски събор, уреден от Русенската търговско-индустриална камара през 1910 в град Свищов. Русе, РТИК, 1910. с. 49, 67–68; Йорданов, М. Общ преглед върху рибното ни стопанство (от стопанска и социална гледна точка). – Стопанска мисъл, 1933, IV, № 2, с. 82 – 100; ДВ.
лов	СГЦБ, АсЧ, Статистика на външната търговия.
домашен поминък	Преброяване на населението, Попов, К. Г., П. Пенчев, Село Каси-лак (опит за статистично икономическа монография). С., Държавна печатница, 1909. 316 с., АсЧ.
селски покрити имоти	Общи резултати от преброяването на сградите, СГЦБ, Михайлов, Н. Скъпият живот, чиновническите заплати и надниците. – спБИД, 1923, XXII, № 4–5, с. 191–199; Мутафов, Х. Жилищен въпрос и жилищна политика. – СпБИД, 1909, XIII, № 7–8, с. 465–487.
гори	СГЦБ, АсЧ, ДВ.
домашна прислуга	Резултати от преброяване на населението.
Индустрия и занаяти	
занаятчийство	Резултати от преброяване на населението, АсЧ.
строителство	Резултати от преброяване на населението, АсЧ, ДБ, ДВ.
едра насърчавана индустрия	СГЦБ, Ябландски, Д. Каква трябва да бъде икономическата политика на България изобщо и частно – спрямо съседните ѝ държави. – спБИД, 1901, V, № 4–5, с. 205–249., Анкета на индустрията, Известия БНБ, АсЧ, Статистика на външната търговия, ДБ.
добивна индустрия	Загралов, И. Държавната мина „Перник“ – спБИД, 1911, XV, № 10, с. 894–945., 60 г. мини Перник, АсЧ, баланси на минни дружества от ДВ, ДАС и ДЙр, СГЦБ.
дребна индустрия	Резултати от преброяване на населението, АсЧ.
Транспорт	
БДЖ	Статистика БДЖ, СГЦБ, ДБ.
пощи, телеграфи, телефони	Статистика БДЖ, СГЦБ, ДБ, 60 г. ПТТ.

водни съобщения	Отчети БТПД, ДВ, ДАС.
транспортни услуги	Резултати от преброяване на населението, АсЧ.
транспортни дружества	ДВ, ДАС, ДЙр, Известия БНБ.
Търговия	Резултати от преброяване на населението, Статистика на външната търговия, СГЦБ, АсЧ, ДБ.
Банки и кредит	
частни банки	ДВ, ДАС, ДЙр, Известия БНБ, регионална и централна преса.
популярни банки	Статистика на кооперативните сдружения в Царство България, отчети БЦКБ и БЗБ.
кредитни кооперации	Статистика на кооперативните сдружения в Царство България, отчети БЦКБ и БЗБ.
държавни банки	Отчети БНБ, БЗБ, БЦКБ, ПСК, СГЦБ
доходи от капитали	ДВ, ДАС, ДЙр, Известия БНБ, Статистика на кооперативните сдружения в Царство България, Отчети БНБ, БЗБ, БЦКБ, СГЦБ, История на финансовата и кредитната система на България. Варна, Г. Бакалов, 1983, т. 2, с. 389.
застрахователни дружества	СГЦБ, ДВ, ДАС, ДЙр, История на финансовата и кредитната система на България. Варна, Г. Бакалов, 1983, т. 2, с. 389, регионална и централна преса.
Свободни професии и услуги	
свободни професии	Резултати от преброяване на населението, АсЧ.
хотели, ресторанти, кръчми	Резултати от преброяване на населението, АсЧ.
Покрити градски имоти	СГЦБ, Общи резултати от преброяването на сградите, Михайлов, Н. Скъпият живот, чиновническите заплати и надниците. – спБИД, 1923, XXII, № 4–5, с. 191–199; Мутафов, Х. Жилищен въпрос и жилищна политика. – СпБИД, 1909, XIII, № 7–8, с. 465–487.
Държавни служители	
държавни служители	ДБ, Статистика на чиновниците
общински и окръжни служители	СГЦБ, ДБ, Васильов, Т. Бюджетите на градските общини за 1911 година. – *спБИД*, 1912, XVI, № 1, с. 7–19; Васильов, Т. Окръжните бюджети за 1900 година. – спБИД, 1899, III, № 11–12, с. 494–500; Стоянов, Х. Общинските финансии. – спБИД, 1907, XI, № 2–3, с. 81–148.

пенсии	ДБ, СГЦБ.
държавни и общински редприятия	БИД, 1912, XVI, № 1, с. 7–19; Васильов, Т. Окръжните бюджети за 1900 година. – *спБИД*, 1899, III, № 11–12, с. 494–500; Стоянов, Х. Общинските финансии. – *СпБИД*, 1907, XI, № 2–3, с. 81–148.

***Източник**: виж текста и Таблица А.*

***Легенда на ползваните съкращения**:*

СГЦБ – Статистически годишник на Царство България

ДВ – Държавен вестник

КГП – Попов, К. Г. Стопанска България през 1911. Статистическо изследване – Сборник БАН, Историко-философски и филологично-обществен клон, 1916, XX, № 8. 483 с.

АсЧ – Чакалов, А. Националният доход и разход на България. С., „Книпеграф“, 1946. 158 с.

ДБ – държавни бюджети, втори четения по Стенографски дневници на съответните Обикновени народни събрания.

ДАС – Териториален държавен архив – София

ДЙр – Йорданов, Д. Преглед на българските дружества и банки 1922. С., Държавна печатница, 1923. 512 с.

БПр – списание „Банков преглед“

ТФ – в. „Търговски фар“

СпБИД – Списание на Българското икономическо дружество

ХКД – сп. „Хладилно-кланнично дело“

ВС – сп. „Ветеринарна сбирка“

ММ – сп. „Месо и мляко“

***Приложение 1. Списък на прегледаната регионална и централна преса**:*

Балчик: „Балчик“ (1902), „Балчишки глас“ (1903), „Селски куриер“ (1902–1912), „Страж“ (1904/05–1908/09);

Берковица: „Демократически сговор“ (1923/24), „Пред изгрев“ (1921/23), „Съюз“ (1904/05–1906);

Бургас: „Бургаски фар“ (1924/25), „Морска заря“ (1923/24–1925);

Варна: „Български стопански вестник“ (1921–1922), „Варненска поща“ (1919/20–1922/23), „Варненски общински вестник“ (1915–1916), „Варненски окръжен вестник“ (1915), „Варненски търговски вестник“ (1906–1913), „Икономически известия“ (1922/23–1924/25), „Търговски вестник“ (1918–1919), „Търговски фар“ (1909–1915), „Търговско огледало“ (1924), „Търговско-промишлена защита“ (1920–1925);

Враца: „Нова борба“ (1925), „Трибуна“ (1920/22–1924/25);

Горна Оряховица: „Поминък“ (1906), „Свободна трибуна“ (1924/25);

Добрич: „Добрич“ (1901–1903), „Добрички глас“ (1903–1908), „Добруджанец“ (1901–1912), „Наш край“ (1909–1911);

Дупница: „Рилски Балкан“ (1902/03), „Свободен глас“ (1903), „Сговор“ (1909/10), „Съобщител“ (1904/05);

Каварна: „Вести“ (1907/08);

Казанлък: „Казанлъшки общински вестник“ (1900/01–1903/04);

Карнобат: „Смелост“ (1919/20–1924);

Кюстендил: „Будител“ (1900), „Ехо“ (1912), „Жар“ (1919), „Знаме“ (1906/07), „Изгрев“ (1900/01–1903), „Кюстендилски куриер“ (1904/05–1908), „Кюстендилски общински вестник“ (1914–1915), „Кюстендилски окръжен вестник“ (1922/23–1924/27), „Народен сговор“ (1915), „Обнова“ (1922/23–1923/24), „Общински вестник“ (1921/22), „Югозападна защита“ (1909/10–1910/11);

Ловеч: „Стремление“ (1908–1923);

Лом: „Демократически лист“ (1901–1902), „Живот“ (1902–1904), „Известник“ (1902/03), „Лом“ (1906–1907), „Ломска дума“ (1924/25), „Ломски глас“ (1925/26), „Свобода“ (1902/03), „Хвърчащ лист“ (1905);

Нова Загора: „Новозагорски общински вестник“ (1921–1922/23), „Обединение“ (1921/22–1922/24);

Нови Пазар: „Крепител“ (1903/04–1906/07), „Новопазарски седмични новини“ (1923), „Новопазарска трибуна“ (1924/25);

Орхание (Ботевград): „Огледало“ (1903);

Пазарджик: „Родолюбец“ (1906/07–1912/17), „Родопска трибуна“ (1911–1914/15), „Татар Пазарджик“ (1909–1910), „Утро“ (1901/02);

Плевен: „Бдител“ (1897/97– 1908), „Време“ (1906–1907), „Изглед“ (1911/12), „Истина“ (1908–1910), „Правда“ (1907/08), „Народен глас“ (1909/11), „Тръба“ (1908/09), „Утро“ (1906/07), „19-ти февруари“ (1909–1910);

Пловдив: „Борба“ (1922/23–1923), „Вносно-износен вестник“ (1923/26), „Пловдивски търговски вестник“ (1912–1922), „Стопански вестни на Пловдивската търговско-индустриална камара“ (1922/23–1925), „Търговски вести“ (1899–1902/03), „Търговски известия“ (1902–1903), „Търговски съветник“ (1903–1904), „Юг“ (1923);

Поморие: „Край“ (1908–1914);

Попово: „Защитник“ (1903/04–1904/07), „Поповски новини“ (1924/25), „Пробуда“ (1903), „Селска поща“ (1903/04);

Провадия: „Кооперативен лист“ (1922/23–1924), „Новини“ (1909–1911), „Провадийски вести“ (1924), „Провадия“ (1903–1913);

Радомир: „Демократическа трибуна“ (1909), „Демократическа трибуна“ (1909/10–1910), „Известник“ (1905/06), „Право“ (1919/20–1923/25), „Пробуда“ (1907), „Радомирски вести“ (1904/05), „Стрела“ (1922–1923/25), „Струма“ (1905), „Труд“ (1909–1910), „Шопски глас“ (1922/23–1925), „Югозападна защита“ (1912);

Разград: „Гражданско съзнание“ (1908–1914), „Млада България“ (1910/12), „Преглед“ (1901/02), „Разградски вести“ (1902/03), „Разградски новини“ (1904–1907), „Седмичен лист“ (1902/03);

Русе: „Борба“ (1914/15), „Дунавски търговски вестник“ (1917–1920/26), „Икономически преглед“ (1899/00–1924/25), „Русенска поща“ (1921/22–1924/25);

Свищов: „Дунавски известия“ (1894/95–1906/07), „Работа“ (1899/00), „Ратник“ (1908–1909), „Ред“ (1900/02);

Севлиево: „Борба“ (1904/05), „Изгрев“ (1907), „Искра“ (1911/12), „Севлиевски общински вестник“ (1910–1912), „Съгласие“ (1902/03), „Трибуна“ (1908), „Утринна заря“ (1902/03);

Сливен: „Борба“ (1908/09–1911/12), „Братство“ (1909/10), „Правда“ (1913/14), „Сливенски общински вестник“ (1913/14–1914/20), „Южно ехо“ (1908/10);

София: „Държавен вестник“ (1890–1947), „Банков преглед“ (1908–1913);

Стара Загора: „Бранище“ (1908/09), „Зора“ (1908/09–1925/26), „Нова дума“ (1921/22–1923/25), „Старозагорски окръжен вестник“ (1914–1915), „Тракийска трибуна“ (1914);

Сухиндол: „Вестник на кооперативните дружества“ (1923/24–1924/25);

Троян: „Борба“ (1922), „Троянски глас“ (1919), „Троянски общински вестник“ (1921/23);

Търговище: „Ескиджумайски вестник“ (1906/07–1907/09); „Малки обявления“ (1908/09), „Народна подкрепа“ (1902/03), „Нов вестител“ (1904/06–1906/07), Опора“ (1903), „Служащ“ (1909–1910/11);

Търново: „Търновски вести“ (1910/11); „Търновски общински вестник“ (1909–1911), „Утро“ (1910/11–1911/12);

Хасково: „Изток“ (1923/24), „Нива“ (1921/22–1923), „Хасковски окръжен вестник“ (1923–1924/25), „Хасковска поща“ (1924/25);

Шумен: „Борба“ (1922/23–1924/25), „Защита“ (1899/00), „Народна борба“ (1900/01–1906), „Новини“ (1904/05), „Обществен глас“ (1906/07–1914/15), „Шуменски вести“ (1919–1925);

Ямбол: „Народно благо“ (1903/04–1910/11), „Ново време“ (1913/14), „Тракиец“ (1923/24–1924/25), „Тунджа“ (1919/20–1923/24), „Ямболска дума“ (1912), „Ямболски общински вестник“ (1921–1924/26).

(168 вестника)

***Приложение 2. Списък на прегледаните фирмени дела**:*

Банки и спестовни дружества: „Анжело Куюмджийски“, Австро-българска кредитна банка, Анонимно търговско АД „Съединение“, „Банк Отоман“, Банка „Вардар“, Банка „Съединение“, Банка „Атлантик“, Банка „България“, Банка за народен кредит, Банка за търговия, индустрия и книжнина, Банка „Наредък“, Банка „Отечество“, Банка „Пинкас & Арие“, Банка „Сенде“, Банка „Три кладенци“, Българо-американска банка, Българо-македонска банка, Балгаро-палестинска банка, Българска банка, Българска банка за иностранна търговия, Българска банка „София“ (преименувана на Българо-унгарска банка), Българска кредитна банка, Българска лотарийна банка, Витошка банка, Гаранционна банка, Българска генерална банка, Генерална ипотекарна банка, Генерално кредитно АД, Банка „Гирдап“, Горско-търговска банка, Строителна банка „Градиво“, Дунавска банка, Заложна банка, Източна банка, Интернационална банка на България, Италиано-българска банка, Италианска и българска банка, Кредитна банка, Княжевска банка, Лозарска банка, Малка банка, Одринска банка, Орханийско околийско спестовно АД „Бъдаще“, Осоговска банка,

Банка „Пинкас & Арие“, Подуенска банка, Пражка кредитна банка, Промишлена-търговска банка, Розова банка, Русенска сконтова банка, Русчушка банка, Сконтова банка, Славянска банка, Софийска банка, Софийско търговско кредитно АД, Спестовна банка, Самоковско спестовно АД „Съгласие“, Търговско-индустриална банка „Искър“, Търговска банка „Кирил Кирчев“, Търговска ипотекарна банка на Балканите, Търговско-чиновническа банка, Франко-белгийска банка, Франко-българска банка за международна търговия, Франко-българска ипотекарна банка, Шуменска търговска банка, Банка „Юда Б. Израел“, Българска търговска банка

(общо 66 дружества)

Застрахователни дружества:

Австрийско ЗД „Феникс“, „Алианц“ ЗД, ПЗД „София“, „Асикурациони Дженерали“ ЗД, „Български Феникс“ ЗД, „Виктория“ ЗД, Главно отоманско ЗД, „Задруга“ ЗД, „Алианц“ ЗД, „Америка“ ЗД, „Витоша“ ЗД, „Добруджа“ ЗД, „Европа“ ЗД, „Звезда“ ЗД, „Мусалла“ ЗД, „Норич Юниън“ ЗД, „Ню Йорк“ ЗД, „Орел“ ЗД, „Родина“ ЗД, „Россия“ ЗД, „Слънце“ ЗД, „Сокол“ ЗД, „Сън“ ЗД, „Феникс“ ЗД, „Юнион – Париж“ ЗД, „Кон“ ЗД, Кооперативно ЗД „Мир“, Кредитно АД „Знаме“, „Ла Конфианс“ ЗД, „Ла Насиональ“ ЗД, „Ла Насиональ Пожар“ ЗД, „Ла Патернель“ ЗД, „Ле Солей“ ЗД, „Сила“ ЗД, Чиновническо кооперативно спестовно ЗД, Осигурително дружество „Балкан“, ЗД „България“

(39 общо дружества)

Транспортни дружества:

Акционерно превозно АД, Анонимно автомобилно АД, Превозно бюро „Атлантик“, Българско търговско параходно дружество, „Български експрес“, „Бързина“, „Балкански транспорти“, Балканско транспортно АД, „Български Лойд“, Българско автомобилно КД, Българско каботажно АД, „Бърз превоз“ КД, „Готлиб кантор“, „Дунав“ АД, „Екватор“ АД, „Интерконтинентале“ АД, „Леванте“, „Маритима“, „Марица“, Автомобилно АД „Мотор“, Общо транспортно АД, „Ориент транспорт“, „Превоз“ АД, Превозно АД, Първо акционерно автомобилно АД, „Р. Митлер“ Генерално транспортно АД, „Радио“ АД за вътрешни и международни транспорти, Софийски електрически трамваи, Софийско транспортно дружество, „Скорост“, „Скороход“, „Стрела“ Международно транспортно АД, „Трансбалкания“ Първо българско АД за международни транспорти, „Тунджа“ Автомобилно АД, „Услуга“ АД, Унгарско АД за превоз, „Шенкер & С-ие“, „Якоб & Валентин“

(39 общо дружества)

***Легенда на ползваните съкращения в приложенията към таблица 1**:*

ЗД – застрахователно дружество

ПЗД – презастрахователно дружество

INTRODUCTION:

Reconstructing Bulgaria's gross domestic product (GDP thereafter) has been the focus of my research for over ten years now. I started studying GDP in 2005–2007 when I published my spot estimates of the national income of Bulgaria for 1892, 1899, 1905, 1911, 1921 and 1924. When with the help of my colleague and friend Roumen Avramov I officially presented my initial results in 2007, I conceived the idea to extend them as far back in time as possible.

The estimates for 1870 would not have been possible without the yearlong cooperation with Plamen Mitev from the Faculty of History at Sofia University *Saint Kliment Ohridski* (Sofia University thereafter). With his help and with the financial assistance from the Center for Advanced Studies – Sofia and from the Scholarly-Research Center of Sofia University, I have succeeded in collecting and analyzing valuable statistical data about the economic conditions in Bulgaria on the eve of its liberation. A special „thank you" goes to Stephan Andreev, a former director of the Oriental Department of the National Library *Saint Cyril and Methodius*, who researched, translated and selected for me Ottoman documents related to various economic activities in the early 1870s. I am also indebted to Svetlana Ivanova from Sofia University, who supported my work with ideas and advice. Gergana Georgieva and Margarita Dobreva from the Institute of Balkan Studies at the Bulgarian Academy of Sciences (BAS thereafter) and Hristian Atanassov from the Archives State Agency translated documents from Ottoman into Bulgarian and made them accessible for my research.

The list of acknowledgements must also include the entire staff of the different libraries and archival agencies, who by their incessant efforts enabled my repeated popular with important documental evidence: Vanya Blazeva, Sylvia Stoyanova and Vesela Lepoeva from the Archives State Agency; Svetla Vladimirova from the Library of the Bulgarian National Bank; Sylvia Naidenova and Daniela Djadjeva from the Library of BAS; Vanya Tomova, Maya Peovska, Katya Harizanova, Petya Popetsova, Marlena Paskaleva and Kamen Mladenov from the National Library; as well as Sonya Zlatanova, Katya Nikolova and Antoaneta Parusheva from the Library of the National Statistical Institute.

My interest in studying Bulgaria's GDP arose a few years ago as I was publishing my first calculations of Bulgaria's national income. At that point I realized that scholars need a more exact notion of the processes, which took place in the Bulgarian society from the end of the 19th to the first half of the 20th century. The lack of exact estimates has given rise to the creation and proliferation of different myths and inexactitudes, still extremely popular in academic studies of that period. As a result scholars have often been compelled to very intuitively discuss Bulgarian history, mythologizing some periods and undeservedly skipping over others. A series of important questions still awaits their objective answers:

- how successful was the economic and social model chosen after the liberation, especially when compared to the dominant one prior to 1878;
- was the exogenous shock of the three successive wars (1912-1919) a major reason for the accusation of „failed modernization" and of „growth without development" frequently encountered in scholarly literature;
- what were the chances for dismantling the low technological-agrarian model of development that was sedimented through the centuries without incurring the extremities and high human cost that accompanied the communist project launched in 1944?[1]

I am cognizant that this study will not provide final answers to these and other important questions. It will only attempt to construct a more objective framework, which will serve as a basis for future discussions.

---

[1] The on-going scholarly discussion can be found in: Gerschenkron, A. *Economic Backwardness in Historical Perspective: A Book of Essays*. Cambridge, Mass.: The Belknap Press, 1966; Паларе, М. *Балканските икономики 1800–1914: Еволюция без развитие*. С., „Апострофи", 2005, с. 183–212; „Стопанското развитие на България, 1828–1910 г." – лекция на д-р Паларет пред семинара Стопанска (Социална) България при ЦЛС, юли 2005; Аврамов, Р. *Комуналният капитализъм. Из българското стопанско минало*. С., ФБНИ и ЦЛС, Т. 1–3; Пенчев, П. Полемично за икономическите последици от Руско-турската освободителна война (1877–1878 г.). – *Исторически преглед*, LXIV, 2008, № 3–4, с. 49–74; Луджев, Д. *Град на две епохи.* С., Университетско издателство „Св. Климент Охридски", 2005, 696 с.; Иванов, М. Какво би станало, ако… Конструиране хипотезата „развитие без Освобождение". – В: *Балканският XIX век. Други прочити*. С., Рива, 2006, с. 182–202; Беров, Л. Икономическите последици от Руско-турската война през 1877–1878. – В: *Освобождението на България от турско иго 1870–1958.* Сборник статии. С., 1958, с. 415–447; Иванов, М. Чудото на зачатието, или как България бе „обременена" с комунизъм? – *Социологически проблеми*, XXXIX, 2008, № 3–4, с. 303–337.

CHAPTER I.
METHODOLOGY, SOURCES, AGGREGATES NATIONAL INCOME/GNP/GDP

One of the most important observations to emphasize from the very beginning of this research is related to the definition and content of the aggregates examined here. According to the standard definition of the United Nations, gross domestic product stands for „the value of all goods and services produced in a period, minus the goods and services consumed in the production process during this period".[1] Gross national product (GNP)[2] includes GDP *plus* the actual income of the national companies and persons residing abroad *minus* the income actualized within the country by foreign citizens and legal entities. In other words, national origin is crucial for GNP, whereas the territory, in which the income was procured, is the local point of GDP.[3]

Previous attempts to assess the *national wealth* of Bulgaria have relied on a different aggregate called *national income* by its originators. According to the path-breaking work of the undisputed authority in this area Assen Chakalov:

The national income comprises (1) the sum of the income of the citizens and legal entities within a given territory (national economy); (2) the income brought into the country by persons residing abroad; (3) minus the income that travels abroad, even though it has been acquired within the given territory. In this way the national income encompasses only the

---

[1] *National Accounts: A Practical Introduction*. UN: New York, 2003, 5.

[2] According to the System on National Accounts adopted in 1993, GDP is renamed as gross national income (GNI) without a substantial change in the nature of its definition. Yet, even today, the aggregate is encountered under its old name. Lequiler, J., D. Blades. *Understanding National Accounts*. Paris: OECD, 2006, 18–19.

[3] Rositsa Rangelova offers an overview of the aggregates and their differences in recently published books. Рангелова, Р. *България в Европа: икономическият растеж през XX век*. С., АИ „Марин Дринов", 2006.

income of a given national economy, and this is only to the degree, to which the income can be expressed in monetary terms.[4]

Obviously, the content, which Chakalov and his contemporaries assign to the concept national income, resembles to a large degree the contemporary definition of GNP (GNI).[5] Determined to fully replicate the methodology used by Chakalov so far I also preferred to assess Bulgaria's GNP in several years – 1892, 1899, 1905, 1911, 1921 and 1924[6]. However, this time my preferences are more in line with the greater aggregate – the gross domestic product. The reason behind this change is not so much due to the noticeably many of GDP[7] in national accounts as to the impossibility to assess a many number of GNP's components. In fact, emigrants' remittances and the income that was transferred abroad by firms with foreign shareholding (dividends, remunerations) can be determined only through bold assumptions because of the lack of any solid statistical data. In order to arrive at a better comparison of the results, I present the values of GDP and GNP side by side at the end of my study (*see chapter five*). Throughout the book, though, I dedicate most of my efforts to reconstructing and analyzing the more general aggregate – the gross domestic product.

---

[4] Чакалов, А. *Националният доход и разход на България*. 1924–1945. С., Книпграф, с. 10.

[5] This is also shared by Рангелова, Л. Международни сравнения, с. 42.

[6] Иванов, М. *Националният доход на България, 1892–1924*. – БНБ *Дискусионни материали*, 2006, № 54. 80 с.; Ivanov, M. „Long-Term Bulgarian Economic Development 1892–1945: GNP Estimates, Methods, Data, Sources", in Pamuk, S. and R. Avramov (eds.) *Monetary and Fiscal Policies in South-East Europe: Historical and Comparative Perspectives. First General Meeting of the South-East European Monetary History Network, Conference Proceedings*. Bulgarian National Bank: Sofia, 2006, 187–196; Ivanov, M. and A. Tooze. Convergence or Decline on Europe's Southeastern Periphery? Agriculture, Population and GNP in Bulgaria 1892–1945, *Journal of Economic History*, 67 (2007): 3, 672–704.

[7] According to the already-cited publication by OECD „GDP is the indicator most frequently used in national accounts. It lies at the heart of the entire system of national accounts": Lequiler and Blades. *Understanding*, 15.

TIME-SPAN

My primary wish was to cover the longest possible period of time, which would allow for the construction of a fuller picture of the on-going social and economic processes in newly liberated Bulgaria. I chose 1887 as the lowest time limit because it is the first year for which the statistics provides a full record of prices and salaries.[8]

The time-series reconstructed here ends in 1924, exactly at the point at which the estimates published by Assen Chakalov begin. The obvious motivation behind using an exact replica of Chakalov's methodology and the official statistical data was to calculate the gross domestic product of the country from 1887 to 1924. This approach, similar both in its character and in its sources of information, allows me to obtain a consistent time-series that almost covers the entire life-span of the Third Bulgarian Kingdom (1880, 1887–1945).

As in my previous research, here I re-calculated GDP for 1924 by using Chakalov's methodology, but I also resorted to the official statistical data of my previous work. My aim was to additionally test the reliability and precision of the long time-series. As will become clear later in this study, the verification of the results met my expectations and showed only 0.78 percent difference between the new calculations and those of Chakalov (3.69 percent in my previous publication).[9]

Special attention should be paid to the first two spot estimates for 1870 and 1880. They mark the most distant points in time, for which (up to now) it is possible to assess GDP. Needless to say, the degree of their reliability and precision is much inferior than the one of the later period (especially after 1900). Even then, however, I think that the published results give a comparatively accurate description of the economic situation immediately before and after liberation. Detailed information about the quality of the assessments and any possible mistakes in their calculation is supplied in chapter six.

---

[8] In this regard see: Пазарни цени в България през 1887–1912 г. – Месечни статистически известия на ГДС на Българското Царство, VI, 1914, № 1, с. 15–47.

[9] Иванов, М. *Националният доход на България, 1892–1924*, с. 54., 54.

BASE ESTIMATES/TIME SERIES

A further choice to be made (after determining the chronological range) was between selecting benchmark estimates for a number of key years or constructing a long time-series, which would allow me to show the cyclical variations of GDP. The possibility to use GDP's weight for the different sectors in the benchmark years for reconsructing GDP in the intermediate periods is a sub-variation of the first alternative. One of the major advantages to this method is that it allows selection of years, for which there are rich and varied statistics. This inded helps for the more precise estimation of the weights. It is not insignificant that in this way one saves a lot of effort and time that would have been allotted to data collection. This is probably why such a comparatively simplified method enjoys great popularity in scholarly literature.[10] Of course, it carries the risks of some unavoidable bold assumptions. Fully cognizant that the method I selected is rather more complicated technically and time-consuming than the existing alternatives, I decided to collect real data at sectoral and sub-sectoral levels in order to avoid making bold assumptions as much as possible.

PREVIOUS ATTEMPTS AND METHODOLOGY USED

The ground-breaking research on national accounts from the years between the two world wars has already been mentioned several times. Thanks to the efforts of Ivan E. Geshov, Anton Manushev, Kiril G. Popov, Prodan Kiranov, Assen Chakalov, Ivan Iliev, Assen Kemilev, Hristo Mudrov, Georgi Toshev and others[11] Bulgaria is among the first 10 countries in the world

---

[10] For instance Smits, J. P., E. Hrolings, J. L. van Zanden. *Dutch GNP and its Components, 1800–1913*. Groningen: University of Groningen, 2000; Crafts, N. C. R. *British Economic Growth During the Industrial Revolution*. Oxford: Clarendon Press, 1985.

[11] Попов, К. Г. Стопанска България през 1911. Статистическо изследване – *Сборник БАН, Историко-философски и филологично-обществен клон*, 1916, XX, № 8. 483 с.; Киранов, П. Националният доход на България за 1929–1932 г. – *Известия на Дирекцията на статистиката*, 1933, № 1; Киранов, П. Националният доход на България за 1934–1944/1945 г.; Чакалов, А. Националният доход на България 1924–1935. – *Трудове на статистическия институт за стопански проучвания при Софийския държавен университет*, 1937, № 2, с. 1–128; Чакалов, А. Националният доход на България за 1936–1938. – *Българско стопанство*, II,

to have estimates of its national income.[12] In addition, Bulgaria is presented (even if only with a few spot estimates) in the international comparisons of the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) compiled by Angus Maddison's. Maddison, the Scottish statistician, who recently passed away, is a well-known authority in the area of historical national accounts, and his studies are a starting point for every empirical study in this field.[13]

Maddison bases his assessments of Bulgaria on the calculations by Kiril G. Popov (for 1911) and by Assen Chakalov (for the period of 1924–1945), inserting their work into the OECD project.[14] This constitutes the second major reason (in addition to the need to connect the two sub-series) why the current research follows Chakalov's methodology so strictly. Be-

---

1940, № 10, с. 147– 149; Чакалов, А. *Националният доход и разход на България*. С., Книпеграф, 1946. 158 с.; Илиев, И. Национален доход. – *Български тютюн*, 1939, III, № 1–2, с. 18–23; Кемилев, А. Насочване на паричния национален доход в България. – *Списание на Българското икономическо дружество* (спБИД), 1938, XXXVII, № 7, с. 393–423; Ковачев, И. Националният доход на България. – *Нация и политика*, 1940, V, № 9–20, с. 215–218; Колев, П. Динамика на националния доход под осветлението на закона за натрупването на капиталите. – *Стопански проблеми*, 1939, IV, № 9, с. 351–356; Кръстев, С. Опит за изчисление на националния доход в България през 1926. – *Стопанска мисъл*, 1929, I, № 2, с. 154–158; Мъдров, Х. Национален доход и стопанска политика. – *Стопанство и култура*, 1941, I, № 2, с. 13–16; Павлов, Д. Националният доход на България. – *Български тютюн*, 1941, VI, № 1–2, с. 121–127; Тошев, Г. Националният доход на България. – *Кооперативен подем*, 1930, II, № 1–2, с. 1–5. Rositsa Rangelova supplies an analytical overview of the scholarly literature in Рангелова, Р. *България в Европа. Икономически растеж през XX век*. С., АИ „М. Дринов", 2006, с. 19–52.

[12] In this respect Bulgaria leaves behind Belgium, Canada, Spain, Denmark, Finland, Sweden and all of its Balkan neighbors (Greece with first estimate in 1921, Yugoslavia – in 1927, Turkey – in 1935, Romania and Albania – not before 1948). See: Studenski, P. *The Income of Nations. Part One: History*. New York: New York University Press, 1956, 156–157.

[13] Maddison, A. *The World Economy: Historical Statistics*. Paris: OECD, 2003.

[14] Maddison claims that he uses the publications of Colin Clark for the years prior to 1926. A deeper investigation of Clark's data shows that he uses Ginni's previous work, which appears to be a bibliographical rarity and it can be supposed that he actually draws on Chakalov's calculations. Convincing, though indirect, the proof for this is the constant coefficient of 5.6 for the entire period of 1924–1945 between Chakalov's series (based on 1939 prices) and Madison's (recorded in 1990 „international dollars"). Clark, Colin, *The Conditions of Economic Progress*. London: Macmillan & Co., 1957. For an investigation of Madison's sources see also Ivanov and Tooze, „Convergence or Decline", 675.

cause of its innovativeness (the System of National Accounts (SNA) was adopted only in 1953 and because of its close resemblance to the practices that are normative today, it fully deserves Maddison's seal of approval.

Given the available statistical information for Bulgaria, Assen Chakalov uses what he called the „real method" for the calculation of national income. In his words, this method is based on „production statistics, or on special surveys on the acquisition of goods and on income".[15] Furthermore, he asserts that using the „personal" method based on the income tax, will not deliver different results. The risk exists that what is assessed is not so much GDP's growth, but the increased tax capacity of the administration and its improved ability to collect its due.[16]

If translated into the language of the contemporary System of National Accounts, obviously the methodology applied by Chakalov obviously combines what is known today as the production-method with the income-method. Unfortunately, the limited initial data does not allow me to execute the standard verification by re-calculating GDP by applying the method of final consumption. As will become clear later (when I determine the added value of trade), the final consumption can be approximated only for a small number of traded goods. Even larger problem lurks in determining the size of the total investments because of the lack of evidence about the national production of investment goods and about the size of the new tangible assets. More reliable evidence from the state budget can be obtained only on public investments. It should however not be forgotten, however, that during the period under study the role of the government in the economy was significantly more limited as compared to its present day functions.

The concrete techniques used by Chakalov for determining the actual income of the different sectors and sub-sectors are reviewed in detail in the second chapter of this research. Because of this I only briefly elaborate on the problem, which is common to the entire research. Due to the agrarian character of the Bulgarian economy, only partially covered by statistics, Chakalov is forced to resort to different indirect ways in order to establish the realized added value (for instance, he deduces the income from hunting

---

[15] Чакалов, А. Националният доход…, с. 11.

[16] Such accusations are, for instance, directed towards Vedat Eldem, who published his calculations of the GDP of the Ottoman Empire in the middle of the 1990s. Eldem, V. *Osmanly Ympartorludu'nm Yktisadi Partlary Hakkynda bir Tetkik*. Ankara: Turk Tarih Kurumu Basymevi, 1994.

based on the number of exported hidesand hides and skins of wild animals). In other cases, the value of the income is actually a guesstimate based on personal interviews with experts in a specific area (merchants, milk producers, free-lancers and others). The current research faces similar, sometimes even greater difficulties. Because of the longer distance from the period of study and the lower quality of national statistics before World War I, the calculation of the added value in a number of sectors of the economy demands a series of bold assumptions and guesstimates, which certainly increased the margin of error. For instance, due to the lack of any information about the industry before 1904, the added value had to be calculated based on the coal and coke consumption. In most cases these statistical gaps persist for all years of study. Since it is not the absolute value of GDP for a given year we are after but its growth rates, the repetition of mistakes should compensate for the possible errors in the final results.

Nearly sixty years after the publication of Assen Chakalov's monograph, this research will attempt to translate the available statistical information for the previous nearly six decades (1870s–1920s) into his language. This study constitutes the fifth attempt in the region in the last several decades for calculating national income (after those of the Turkish economic historians Shevket Pamuk and Vedat Eldem, of the Greek economist Georgi Kostelenos and his Cypriot colleague Alexander Apostolides[17]). They all aim at dispelling the myth of the so-called „statistical iron curtain" that supposedly hangs over the east and especially over the southeast end of Europe.[18]

Balkan national statistics offer a huge reserve of historical information, sufficient for crafting GDP estimates. In this sense, the phrase „lack of

[17] Pamuk, S. „Estimating Economic Growth in the Middle East Since 1820", *Journal of Economic History*, 66 (2006): 3, 809–828; Kostelenos, G. *Money and Output of Greece, 1858–1938*. Athens: KEPE, 1995. Kostelenos, G. et al. *Akatharisto enhorio proion 1830–1939*. Athina: KEPE & IAETE, 2007; Apostolides, A. How Similar to South-Eastern Europe were the Islands of Cyprus and Malta in Terms of Agricultural Output and Credit? Evidence During the Interwar Period, *Bank of Greece Working Paper*, 80, 2008, 1–26.

[18] Direct or indirect accusations are voiced in: Good, D., T. Ma, The Economic Growth of Central and Eastern Europe in Comparative Perspective, 1870–1989, *European Review of Economic History*, 3 (1999): 2, 111; O'Rourke, K., J. G. Williamson. *Globalization and History: The Evolution of a Nineteen- Century Atlantic Economy*. MIT Press: Cambridge, Mass, 2000, 18.

information“ sounds more like a good excuse than like a real problem. The time is ripe for a regional project, which will make the available historical statistics easy accessible, and will include southeastern Europe into scholarly debates.[19]

SOURCES: CORRECT RESULTS FROM INCORRECT INPUTS?

The rich statistical records allow that the estimates of added value in most sectors and sub-sectors of business are based on the official data published by the General Directorate of Statistics (GDS). In addition to the well-known series *Statistical Yearbook of the Bulgarian Kingdom*, the first volume of which was published in 1909, the current research uses all other publication series by GDS – on foreign trade; on prices; on the activities of the Bulgarian Railroad Company (BRC); on cooperative associations; population censuses (especially part 3 on the occupations of the active population); domestic animal censuses, construction censuses; as well as surveys of the protected industry. Needless to say the Tri-monthly journal and the Monthly statistical journal of GDS are also used widely.

I have obtained information on the different economic sub-sectors that were not covered by the national statistics from various official or semi-official sources – the journal *BNB Proceedings* (about the industry in 1924), the journals *Refrigerator-Slaughter Activities*, *Meat and Milk* and *Veterinary Meeting* (about stockbreeding), the journal *Union of the Popular Banks* (about the activities of these cooperative banks). Evidence about the balance-sheets of the joint-stock companies (JSC) for the period 1887–1924 is collected *de viso* from the *State Gazette* and from a review of almost the entire regional press of the period (168 newspapers listed in Addendum 1 to Table 1); the preserved company files in the Territorial State Archive –

[19] Huge effort in this area is expended by BNB’s initative „The South-East Monetary Historical Network“, which published the first collection with comparative financial statistical information in the spring of 2009: *The Experience of Exchange Rate Regimes in Southeastern Europe in a Historical and Comparative Perspective. Second Conference of the South-Eastern European Monetary Historcal Network, April 13, 2007*. Austrian National Bank, Vienna: 2008. Recently, it published its second largely improved collection of monthly data: Bordo, M. (ed.) *Monetary Time-Series of Southeastern Europe from 1870s to 1914*. Bank of Greece Working Paper, no. 94, February 2009.

Sofia (fond 7k, inventories 6 and 7 – altogether 144 companies), the brochures with annual reports of the JSC, preserved in the National Library *St. St. Cyril and Methodius* – Sofia, the National Library *Ivan Vazov* – Plovdiv, the Regional Library *Pencho R. Slaveykov* – V. Tarnovo, the Regional Library *Petko Slaveykov* – Varna, the Regional Library *Lyuben Karavelov* – Ruse and the Regional Library *Stilian Chilingirov* – Shumen[20]; as well as the monographs by Dimitar Jordanov, Luben Berov and Jacque Nathan.[21] The missing balance-sheets of various public banks are retrieved from the annual reports of BNB, the reports of the Bulgarian Agrarian Bank (BAB), the reports of the Bulgarian Central Cooperative Bank (BCCB) and the reports of the Postal Savings Bank (PSB). Information on the salaries of the public servants, as well as public construction projects, is taken from state budgets, while information on the collected taxes is taken out of the reports of the Supreme Chamber of Accounts.

In the absence of whatever official or semi-official evidence, I was forced to resort to different indirect ways to fill the few blank spots (rents prior to 1911, municipality and district income and expenses prior to 1892 and during the war-years, added value from hunting, fishing and industry, etc.). In these rare occasions I resorted to the qualitative assessments made by contemporaries, which were reported in economic publications or different scientific monographs. The specific sources are listed in detail in Table 1.

---

[20] The selection of the libraries was conducted with the help of the long-time bibliographer Zhivka Ivanova. The first three – NLCM, NLIV, RLPRS – were chosen as deposit libraries; the next two – RLPS and RLLK – as libraries of the two most dynamic economic areas; while Shumen's ELSC – as one of the oldest and richest regional libraries in the country.

[21] Йорданов, Д. *Кредитните дружества в България*. С., Св. Петка, 1909, 84 с.; Йорданов, Д. *Капиталите на българските акционерни дружества в навечерието на Балканската война (по сведения на Отделението за финансови изучавания при БНБ)*. С., М. Стайков, 1914, 67 с.; Йорданов, Д. *Войната и новите акционерни дружества*. С., Хемус, [1919], 358 с.; Йорданов, Д. *Преглед на българските дружества и банки. 1922. (По сведения на Отделението за финансови изучавания при Българската народна банка)*. С., Държавна печатница, 1923, 512 с.; Натан, Ж., Л. Беров. *Монополистическият капитализъм в България*. С., Наука и изкуство, 1958, 388 с.

CHAPTER II.
SECTOR ASSESSMENTS

PRIMARY SECTOR (AGRICULTURE)

Until the mid–1960s almost two thirds of the active population of Bulgaria was employed in the primary sector – as a share of GDP, it amounted to a number between 55 and 65 percent. Only after the mid-1920s was a clear decreasing trend of the relative weight of agriculture observed. The first signs of transformation and modernization appeared only in the second half of the 1930s, but they did not significantly shrink the size of the primary sector.[1] Because of its significance, agriculture merits much attention both in Assen Chakalov's monograph and this study.

Agriculture

The System of National Accounts (SNA) stipulates that a *calendar year* serves as the measuring unit for calculating GDP. In agriculture however time was accounted according to the so-called *agricultural year* (September-August), which gives rise to an important difference. It is a common practice to use an averaging of the production obtained in two consecutive agricultural years (for instance, 1886/1887 and 1887/1888 to obtain data for 1887). Alternatively, crops are reported in the year when most of them are harvested.[2] Today, the second method enjoys a significantly larger use and is deemed the standard by F.A.O.[3]. In Bulgaria, where a large part of crops are collected between August and October, averaging will only slant the end-results and unnecessarily smooth the yearly variations. This is the

[1] On the beginning of agricultural modernization on the eve of the Second World War, see Иванов, М. Чудото на зачатието, или как България бе „обременена" с комунизъм? – *Социологически проблеми*, XXXIX, 2008, № 3–4, с. 303–337.

[2] *Handbook of National Accounting. Accounting for Production: Sources and Methods*. New York: UN, 1986, 26.

[3] F.A.O. is the acronym of the Food and Agriculture Organization of the United Nations.

reason why the current study have adapted the agricultural years to the calendar years by the use of a simple formula:

$t -_1 - t = t$

A similar problem is raised by the conversion of financial years (introduced after World War I) into calendar years. It will, however, be reviewed in more detail later.

The other necessary specification before presenting the final calculations is related to prices. Usually, farmers sell their yield at many different places: at the stack-yard, at the village market, or at the town market. The available information, however, does not allow me to determine, which option was preferred by Bulgarian peasants and whether it changed over time. In addition, statistical data is only available for prices in small number of town-centers (1881–1882, 1887–1945)[4] and for prices set by producers – the so called farm-gate prices (for the periods 1889–1892, 1897–1900 and 1903–1945). After studying the available evidence in scholarly literature on agricultural production I preferred the prices set by the producers. For the periods, for which no data is available (1887–1888, 1893–1896, 1901–1902), I converted retail prices into farm-gate prices by using the average correlation between the two series for the time-period for which information exists. A large part of the crops (on average about 40 percent) was retained for home consumption. In reality, these quantities did not pass through markets and their valuation remained only for bookkeeping purposes. The practice, adopted by SNA, is to value the crops that were not traded by using the prices set by the producers.[5] This study also adopts the same procedure.

Grains

The agricultural statistics are very detailed for the period 1889–1892, 1897–1900 and 1903–1924 and provide enough information for estimating the income from production. For filling in the gaps in the official statistics it is possible to resort to the land-tax (equal to one-tenth of the crop-yield) or alternatively to the data on the quantities of exported grain. A robustness check, however, showed a low, even negative correlation of 55 percent

[4] In the presence of some variations in crop-types over the years, for which data has been published.

[5] *Handbook*, 32.

between the title and the value of the grains for the period 1903–1912 – the earliest period, on which I have more precise data.

The results from the correlation between the production and the export of grains are significantly better. Between 1889 and 1900 (actually 1889–1992 and 1997–1900), the correlation gets as high as 73 percent for wheat and 81 percent for rye. The correlation between export and production for the rest of the grains is somewhat lower, but I have enough reasons to use the export statistics as a tool for determining the crops output. In this way (basing my estimates on export), I can determine the likely quantities of grain that were produced in 1887–1888, 1893–1896 and 1901–1902. Strictly following Chakalov's procedure for estimating the output from grains, I deduct the sowing-seeds and an additional 35–45 percent for these grains that were used as animal fodder (rye, barley, oats, spelt, millet and maize).[6] Tables 2–4 present the annual income realized from grains with the respective confidence intervals, which according to Chakalov have to be in the ± 10 percent range.

Industrial Crops

The General Directorate for Statistics also publishes information on the physical production of industrial crops. Only for 1880s and for the early 1890s In collected by Kiril G. Popov had to resort to his *Economic Bulgaria.* Similarly to grain crops, I do not have any information about the yield of the industrial plants for some of the early years (1887–1888, 1893–1896 and 1901–1902), and I have only partial data for their yield in 1889–1892 (only for about a third of the industrial crop harvest). Information on tobacco output based on data most probably collected by the financial administration was published in the *Bulgarian Tobacco* journal.[7] Motivated by fiscal and tax considerations the authorities, tried to impose strict control over tobacco-production almost immediately after the liberation in 1878. It remains unclear why information about production in the 1890s has not been promulgated in any of the official publications of the General Directorate for Statistics.

For the years, for which no information on crop yield is available except for tobacco-production, I determined the output by taking tobacco's average share in the entire production of technical crops for the earliest

[6] Чакалов, А. *Националният доход…*, с. 19–20.

[7] *Български тютюн*, 1938, III, № 8–9, с. 318–319.

period for which data was available (1903–1911) – it is 56.23 percent. The missing information for the seedes for sowing for some of the industrial plants (sugar beets, coleseed, sesame, anise, fennel and poppy) was filled in by using the quantity of sawing-seeds for grains in the respective year. Chakalov expects an error of ± 10 percent for industrial plants, but having in mind the multitude of necessary assumptions, it is obvious that the mistake is somewhat higher.[8] The results of the income realized from technical crops are presented in Tables 5–7.

Vineyards

I confronted many difficulties when trying to calculate the income from vineyards. On the one hand, the statistics does not provide information about the price of grapes, which necessitates the use of the average price of other fresh fruits such as apples, plums and pears. On the other hand, the *shira*[9] that was produced must be re-calculated in kilos of grapes. For this purpose I use the *Law for Taxing Ingredients for Making Rakia* enacted in 1908 and the information provided by K. G. Popov as guidelines. According to both of these sources one liter of wine is produced from approximately 45–55 kg of *shira*.[10] Thirdly, the statistics does not offer any information on the production of grapes (and/or *shira*) before 1897. To further complicate the calculation neither grapes nor *shira* feature as significant export items before the Great Depression. That is why their export volumes cannot be used as indicators for the size of the output. In order to fill in the gaps in the data, I was forced to use the average correlation between the grains (the segment of GDP that was covered most throughly by the statistics) and the grapes that were produced between 1897 and 1910 (7.68 percent). Such a correlation, of course, leads to underestimating the volume of the grape-harvest for the earlier years because it does not take into account that the Bulgarian vineyards have been plagued by the philloxera disease since the early-1890s.

I determined the internal consumption of grapes by using Assen Chakalov's data. For 1924 he reports a total output of 140 m. leva at a price of 6.59 leva per kilogram (equal to about 17 percent of the total

[8] All future research of possible mistakes is provided by A. Chakalov in his work on 1924–1945. If there is an increase or a decrease in the margin of error in this study, it is noted in the text.

[9] Shira is the unfermented grape juice, from which wine is made.

[10] Държавен вестник, XXX, № 163, 25 юли 1908. Попов, К. Г. Стопанска България…, с. 167–168.

production). Table grapes types becomes wide-spread only in the second half of the 1920s and because of that I accept a somewhat smaller domestic consumption of grapes during the earlier years (1887–1904: 14.5 percent, 1905–1918: 15 percent and 1919–1924: 17.5 percent). I calculated the income realized from wine using prices reduced by 40 percent because the statistics takes only market prices into account, which however, are significantly higher than the prices set by producers. The mistake accepted by A. Chakalov for the production from vineyards is a bit higher (± 15 percent). The total net income from vineyards is presented in Table 8.

Fruits and Rakia

The General Directorate for Statistics presents evidence for the production and the prices of plums, apples and pears for the years 1897–1899 and 1903–1924. I applied the statistical data on the export of fresh fruits in order to determine the approximate output of other fruits. Then I measured the consumption of fruits for each year by drawing on Assen Chakalov's assessments. I assumed that the rest of the harvest is distilled into *rakia* (brandy). With the help of the Law of Excise Duty enacted in 1903, I calculated rakia production considering that 10 liters of the 40-degree alcohol are made out of 100 kg of marc.[11] The income was determined using market prices reduced by 20 percent. According to Chakalov the margin of error should not exceed ±10 percent. The real income from fruits is shown in Table 9.

Legumes, Vegetables, and Rose-gardens

When calculating the income from these crops I do not make any corrections either to the physical volume of the production or the farm-gate prices reported by GDS. Similarly to the industrial crops, a certain amount of the output is allocated to seeds for sowing (beans, lentils, potatoes and onions). Their amount is determined using the data on sowing-seeds for grains in the respective years.

Because for 1887–1896 and for 1900–1902, I do not have data on the production of any of the crops in these groups, I determined the crop-yield for legumes, vegetables and roses on the basis of the size of their export. For watermelons, melons and pumpkins, which are not subject to export, I

[11] *Държавен вестник*, XXV, № 287, 30 декември 1903..

had to resort to the average correlation of the production of grains and of melons between 1903 and 1910, in order to fill in the gaps in the statistics.

Assen Chakalov takes that the maximal error for these four groups is ± 15 percent. The income obtained from legumes, melons, vegetables and rose-gardens is presented in Tables 10–11.

Fodder

The greater part of the production of fodder is used as feed for domestic animal. This is why most of fodder output does not figure into the calculation of GDP. Only the fodder that was used for export or in the market-oriented farms is to be taken into consideration when calculating GDP. Assen Chakalov gets the number for the cash income from the fodder by using the volumes that were transported by railways and/or exported abroad. Unfortunately, both statistics are not entirely accurate because they account for animal feed inseparably from all other agricultural products (legumes, oil seeds, bran and others). In addition, some fodder is also transported by ox-carts and by trucks to the various city centers. Information about these shipments, however, is missing. Furthermore, there is no guarantee that the sum of export and railroad transport does not result in double counting. Another problem is the lack of any data for the amounts transported by the Bulgarian Railway Company (BRC) before 1899. This demands that the ratio between export and transport (1:2), valid between 1899 and 1905, is also applied to the earlier periods. Because of all these caveats, the calculations presented in Table 12 surely carry an error greater than the one assessed by Chakalov (± 15 percent).

Stockbreeding and Rural By-employment

Stockbreeding and side agricultural activities form a significant part (on average 57 percent) of the income of the rural population. The high relative weight of these components of GDP – around one-third throughout the entire period under review (1870–1945), and the existing statistical gaps create a serious problem in determining the added value acquired from these two sub-sectors. Most significant are the gaps in the evidence on hunting, fishing, forestry and bee-keeping. In order to properly fill them in, a number of bold assumptions were necessary.

Milk and Diary Products

Contrary to husbandry the available statistical information for stockbreeding is very scarce. I am forced to judge the number of domestic animals from the censuses taken in varring intervals of time (1870, 1893, 1900, 1905, 1910, 1920 and 1926). Such assumptions demand that the beast population is interpolated with the help of the available evidence (see the first columns in Tables 13 and 17). This method unavoidably erases the yearly fluctuations and artificially expresses variations.

In his research Chakalov estiates the average milk-yield based on the more systematic observations on stockbreeding after 1934. That is how he reaches the yearly production of 800 liters per buffalo-cow, 1100 liters per cow, 30 liters per sheep and 40 liters per goat. It is highly probable that the production of domestic animals must have improved with time due to the use of foods of higher quality and better care for the animals. This is why I accept somewhat smaller milk-yield for the period of 1870–1924. (Table 14)

As becomes clear from the above table Bulgarian and Greek, the milk-yield from sheep and goats in the two countries is almost the same, with Bulgaria lagging slightly behind. For the cattle, however, milk-yield in Bulgaria is six times higher than the one in Greece. Because of the scant evidence and the unclear basis used by Kostenlos, I am inclined to trust Chakalov's assessments. Moreover, Chakalov borrows his data from GDS official statistics, which are „further reduced" by at least 3–5 percent.[12]

Still, the significant difference between the milkiness of cows and buffalo-cows in Bulgaria and Greece is worrisome. This prompted me to diligently review the specialized literature, in order to exactly determine yield and its change over time. For this purpose, I surveyed the *Veterinary Meeting* journal (1892–1925), *Milk and Meat* journal (1936–1943) and *Refrigerator-Slaughter Activities* journal (1933–1944), as well as some other important publications[13]. (Table 15.)

---

[12] Чакалов, А. *Националният доход*, с. 28.

[13] Германов, П. *Домашните животни в разните страни на света и България*. С., Министерство на търговията и земледелието, 1901, 331 с. and a series of very interesting studies by S. Petrov in the Yearbook of Sofia University [Годишник на СУ – Ветеринарно-медицински факултет 1938/39 and 1939/40].

Table 14. Average Milk-Yield of Domestic Animals, in liters

	1870–1889	*1890–1899*	*1900–1911*	*1912–1919*	*1920–1921*	*1922–1924*
Bulgaria						
Buffalo-cows for breeding & milking	750	780	800	750	780	800
Draught buffalo-cows	350	380	400	350	380	400
Cows for breeding and milking	950	980	1000	950	980	1000
Draught cows	400	410	425	400	410	425
Sheep	22	25	28	22	25	28
Goats	35	36	40	35	36	40
Greece						
Cattle (and cows/buffalo-cows)	62/127	127	127	127	193	193
Sheep	26/32	32	32	45	45	45
Goats	26/51	51	51	51	51	51

Source: For Bulgaria: My own calculations are based on Чакалов, Националният доход, с. 28–29; for Greece: Kostelenos, G. et al. *Akatharisto*, 50–53.

Table 15. Average Milk and Meat Yield, Wool and Eggs Production, (in liters or kilograms)

	Year	*Live Animals Weight Kilograms*	*Meat Kilograms*	*Milk Liters*	*Wool Kilograms*	*Eggs Pieces*
Cows						
Kvachovski	1895	300	185	1200		
Germanov	1901		370	300		
Ignatovski	1915		434	489		
Ignatovski	1937	150		500		
Petrov	1939		110	1300		
Dimitrov	1941		107	1300		
Radev	1942	145		1300		
Ox						
Kvachovski	1895	550	282			
Germanov	1901	545	278			
Ignatovski	1915	550	282			
Ignatovski	1937		162			
Petrov	1939		166			
Dimitrov	1941		107			
Radev	1942		195			
Calves						
Ignatovski	1936	200				
Petrov	1939		58,8			
Radev	1942	37.5				

	Year	*Live Animals Weight Kilograms*	*Meat Kilograms*	*Milk Liters*	*Wool Kilograms*	*Eggs Pieces*
Heifers						
Petrov	1939		66			
Radev	1942		68			
Buffalo-cows						
Germanov	1901	400	200	1251		
Tachev	1909			1450		
Ignatovski	1915	480		1440		
Petrov	1939			925		
Doychev	1941			1425		
Doychev	1941			3000		
Dimitrov	1941			1425		
Radev	1942			2250		
Sheep						
Andreev	1893		26	120	2.5	
Bichev	1894		14			
Boykinov	1908		25		3.1	
Germanov	1901		18		1.5	
Bichev	1911	44	23			
Mudrov	1938	47		138	3.0	
Petrov	1939		14	32		
Petrov	1939			44	1.3	
Petrov	1939				1.1	
Dimitrov	1941			42		

	Year	*Live Animals Weight Kilograms*	*Meat Kilograms*	*Milk Liters*	*Wool Kilograms*	*Eggs Pieces*
Radev	1942	30		72	1.8	
Hlebarov	n/a				1.4	
Petrov	n/a				1.8	
Rams						
Petrov	1939		17			
Radev	1942	40	22			
Lambs						
Andreev	1893		25			
Petrov	1939		7			
Goats						
Dimitrov	1941			80		
Hogs						
Germanov	1901	approx. 100				
Ganushev	1907	105	92			
Petrov	1939		81			
Radev	1942	110	96			
Piglets						
Petrov	1939		5			
Hens						

	Year	*Live Animals Weight Kilograms*	*Meat Kilograms*	*Milk Liters*	*Wool Kilograms*	*Eggs Pieces*
Germanov	1901					70
Andreev	1905					67
Radev	1942					98
Turkeys						
Germanov	1901					14
Geese						
Germanov	1901					9

Source: See text

Notes: According to different sources, the lactation period of cows is between 180 and 285 days and of buffalo-cows – between 128 and 286 days. 16 percent of eggs laid by hens (approx. 10 eggs) are left behind for incubation.

Taken together, Tables 14 and 15 show that there is no clear tendency of decrease or increase in the production of animal products (milk, meat, wool and eggs).[14] The more important observation for this study is, however, that the average yields used by Chakalov and by me tend to be lower

[14] A similar statement is found in one of the most rigorous studies on income from stockbreeding in Bulgaria: „There are controversial studies of the actual milk-yield of our cows". Петров, С. Скотовъдното богатство и доходът от него. – *Годишник на Софийския университет, Ветеринарномедицински факултет*, XV, 1938–1939, с. 9. In one of his other publications, Petrov draws the same conclusions about other animal products: „We can calculate the yearly production of sheep milk in Bulgaria by taking note of the number of milk-producing sheep and their average milk-yields. The second, though, is so different in the different parts of our country and even in the individual farms that any generalization will lead us to very erroneous conclusions." Петров, С. Нашето овцевъдно производство и възможността за неговото увеличение. – *Годишник на Софийския университет, Ветеринарно-медицински факултет*, XV, 1938–1939, с. 179–180.

than those observed in contemporary specialized literature.[15] Therefore, it can be claimed with a large degree of certainty that the Bulgarian yields applied to the production of meat and milk are not too high. On the contrary, those used by Kostenlos and Apostolides seem to be quite low.[16]

Assen Chakalov decreases GDS's market price of milk with 30 percent, so that he is able to obtain a close approximation of the farm-gate prices. Prices for sheep and goat milk are not available in the official statistics, which makes me to use the ratio reported by Chakalov for 1924 between cow, sheep, and goat milk (respectively 6 Leva: 5 Leva : 3 Leva). The possible margin of error of the data presented in Table 13 is ± 15 percent according to Chakalov.

It should be noted, however, that my calculations include only the income from milk. They exclude any diary products like cheese, yellow cheese, cottage cheese, cream, etc. Chakalov himself chooses this simplified procedure because of the drawbacks of the available statistics. The reason why the income procured from the hides skins, horns and hoofs of the slaughtered animals is also excluded from the final calculations is the same. Aiming at utmost likeness between the current study and the one by A. Chakalov, I prefer to follow the same approach, even though other authors[17] supply spot estimates of the income from milk products.

Meat and Meat Products

The lack of trustworthy statistics demands a multitude of bold presumptions for estimating the income from meat and meat products. This unavoidably reduces the quality of the final results. The error accepted by A. Chakalov is ± 10 percent, but I would rather expect a 30 percent error bound. Such (32 percent) is the difference between the results presented in Table 17 and the incomplete account of GDS for 1905 (94 to 140 million kilograms of meat).[18]

---

[15] Чакалов, А. *Националният доход*, с. 28

[16] I am thankful to A. Apostolides, who pointed that these low levels of milk-yields are the result of the inadequate quantity of fodder available on the Greek islands, which pushes down Greece's average yields. Where both the quality and the quantity of animal feed is not a problem, like Thessaly and Epirus, the cows and the buffalo-cows have yields quite similar to those reported in Bulgaria. Personal communication with A. Apostolides.

[17] Паларе, М. Балканските икономики, с. 342.

[18] Статистика за консумацията на месо в градовете на Княжеството през 1905 г. Габрово, 1907, с. 40–41.

The main problem here is to determine the consumption of meat. GDS begins to collect data for the slaughtered animals after World War I (from 1911 in the regional centers). Futhermore, its information pertains only to some of the city centers, in which approximately 25 percent of the population of the Kingdom lives. The possible way for avoiding the existing information gaps is to calculate the percentage of the slaughtered cattle out of the total cattle population for the years, for which at least partial evidence exists (1911–1924), and then to suppose that the average correlation holds for the earlier periods.

Table 16. Average Meat Yields (in kilos)

	Ivanov	*Chakalov*	*Kostelenos*
Ox	137.0	170.0	
Cow	137.0	110.0	
Buffalo-cow	142.0	150.0	
Average for the group	*139.0*	*143.0*	*71.0*
Calf up to 1 year	50.0	60.0	
Buffalo-calf	51.0	60.0	
Average for the group	*50.5*	*60.0*	*36.0*
Ram	15.0	16.5	
Sheep	15.0	14.0	14.4
Lamb	6.6	6.0	8.7
Goat	17.0	16.0	11.8
Goat-kid	6.6	n/a	5.9
Hog	73.0	90.0	n/a
Pig	8.0	5.0	n/a

Source: Chakalov, *The National Income*, 29: Kostelenos, G. et al. *Akatharisto*, 50–53.

The yields foreseen both by Chakalov and me are significantly larger than the one of neighboring Greece. Again, given the available data, it is difficult to determine what accounts for the big difference. In my previous publication on the national income I used directly Chakalov's estimates for 1924, in order to determine the average meat yield per animal. This time, though, I preferred to calculate the yield based on the average data for 1919–1924 as recorded by GDS. As shown in Table 16, the numbers are much lower than Chakalov's, which should be sufficient to reflect the innovations in raising cattle after World War I. Furthermore, the average output of meat presented in Table 15 tends to be higher than the official figures for 1919–1924, which are applied here and which assure the soundness of the calculations.

To conclude, official statistics provided the number of slaughtered animals between 1911–1924 in cities where about one quarter of the population lives. In addition, GDS keeps records of the average yield of meat per animal. To assess the total meat consumption in the country, however, it still requires many additional assumptions. They are based on a ratio between the total meat consumption in Bulgaria for 1924, as indicated by Chakalov, and the consumption of one-fourth of the populace, as measured by GDS. I also took into account the lower meat consumption in villages.[19]

The alternatives for determining the quantity of meat output offered in scholarly literature seem more inaccurate and subjective. For example, an approximate share (the so called „take-off rate") of the slaughtered cattle out of the whole cattle population is used in some countries (7–9 percent for cows, oxen and buffalos, and 20–25 percent for sheep and goats). Even less convincing is the method, which estimates the number of slaughtered beasts based on the export data for hides and skins.[20] In the above-mentioned study A. Apostolides uses contemporary veterinary publications in Cyprus, according to which 30 percent of the cattle dies, gets lost or is slaughtered. In principle, Apostolides' approach does not seems to differ from the one applied here, which is the reason that I do not consider it necessary to change one unsure presumption with another.

Far more convincing is the attempt by S. Petrov to determine the income from meat, milk and wool. For a starting point he also uses the data from the animal censuses. Petrov, however, divides each type of domestic

---

[19] In this respect see Евтимов, Б. Месодобивът у нас и възможността за неговото увеличение. – *Месо и мляко*, 1942, VII, № 4, с. 104 и сл.

[20] *Handbook*, 33.

animals in 15 sub-groups depending on their milk or wool yields and weight because the beasts are „extremely diverse in age, gender and use". Drawing on different veterinary and other contemporary publications Petrov determines the minimal and maximal output of each of those animal products. Using personal observations and bold assumptions, these 15 sub-groups are then distributed between the lower and upper bounds of production previously established.[21] The main advantage to the method chosen by St. Petrov is that he does not treat the entire cattle population in one and the same manner. On the contrary, he tries to disaggregate the milk, meat and wool yields according to the age, gender, and use of the beasts. This method seems applicable when assessing the yield and income for a separate base year. However, when there is a need to determine the added value in a multitude of successive years, I again need consecutive suppositions for the respective weight of every sub-group in the total animal population. Obviously, the data for this distribution is missing, which introduces a great degree of subjectivity when adhering to this approach. All that makes me think that the method selected in the current study is, if not better, then at least not inferior to the other methods used in scholarly literature.

Due to lack of statistical evidence about the producers prices for meat, I use retail prices decreased by about 25 percent. According to the rules of the SNA the added value of industrial slaughter houses should be included in the results of the secondary sector (industry). When, however, it is impossible to differentiate between animals slaughtered in mechanical slaughter-houses from those slaughtered in the villages for personal consumption, SNA allows for the inclusion of the entire income from meat into the primary sector.[22]

Eggs

In his study Chakalov calculates the production of eggs using railways and export statistics as a guideline. Furthermore, Chakalov insists that retail price of eggs is at least 20 percent higher than the one that is actually received by producers. My recalculation of GDP for 1924, however, shows that there is a 11 percent difference between the total amount of exported eggs plus that transportation by the railway company with the figure given

[21] Петров, С. Скотовъдното богатство, с. 1–31; Петров, С. Нашето овцевъдно производство, с. 173–200..

[22] *Handbook*, 49–50.

by Chakalov in his text.[23] This difference is of unclear nature which made me decide to apply those 11 percent retrospectively for the previous years (1887–1924).

I recalculated the amount of eggs exported from kilograms into pieces with the help of the proportion reported by both Chakalov and K. G. Popov – 20 pieces equal a kilogram of eggs. The results are summarized in Table 18. The possible margin of error according to Chakalov is ± 10 percent.[24]

Wool and Goat Hair

Assen Chakalov estimates the number of sheep by using official data from the Ministry of Finance (MF) for the animals taxed with *beglik*.[25] Unfortunately, we do not posses detailed evidence on this tax for the war decade (1912–1918). According to the law, *beglik* is assessed with the help of a special table with 10 different rates depending on the number of the sheep owned. This precludes my efforts to combine the available information (the total sum collected from *beglik* and the number of sheep according to the censuses) in such a way as to improve the quality of the data that I have at my dispossal. With the exception of this difference, the rest of the methodology, followed by Chakalov for estimating the income from wool, is strictly repeated here.

The number of sheep is interpolated based on the results of the regular animal censuses. The average sheep fleece weight is determined by the evidence that Chakalov collected with the assistance of Branch Union of the Textile Industry and experts (varying from 1,20 to 1,30 kg. per annum, here averaged 1,25 kg).[26] The producers' price is estimated using the average retail price of wool, decreased by 20 percent.

---

[23] Чакалов, А. *Националният доход*, с. 32–33..

[24] Chakalov indicates ± 5 percent. Because of a worsening in the information for the previous years, however, I am inclined to allow for a mistake, which has twice that size. In addition, K. Popov estimates an income of 27 mill. Leva for 1911, while the result for the same year shown in Table 19 is significantly larger (91 mill.). Due to the lack of clarity regarding the way through which Popov arrives at his numbers, I am inclined to follow the results presented below.

[25] *Beglik* is tax on sheep.

[26] The average fleece weight used by Kostenlos is again a bit lower – 0,96 kg for sheep and 0,32 kg for goats. Kostelenos, G. et al. *Akatharisto*, 50–51. Compare also with the average values recorded in different publications, which are presented in Table 15.

I applied a similar approach for estimating the income from goat hair, a commodity almost entirely used in the domestic industry. The only difference with the production of wool is the size of the average yield per animal (350 gr. per year).[27] Since GDS does not account for the price of goat hair, I follow Chakalov and estimate it to be one-third of the price of wool.

Chakalov acknowledges a 5 percent margin of error. However, I calculate the number of animals in a different way, which probably increases the error bound by a few percentage points. The results for the income from wool and goat hair are summarized in Table 19.

Apiculture and Sericulture

Apiculture is a by-employment activity for a number of Bulgarian peasants. The agricultural statistics provide detailed evidence for the production and prices of both honey and wax from 1903 to 1941. Information regarding the number of bee hives for the earlier years can be found in animal censuses and in the statistical overview by Kiril G. Popov.[28] Yanaki Mollov and Atanas U. Totev published detailed data regarding the price of honey.[29] All of this information allows for a relatively precise estimation of the income from bee-keeping with an approximate mistake of ±15 percent according to Assen Chakalov.

The calculation of the income from cocoons takes place with the help of the evidence provided by GDS on production (in kg) and on the average market price. From the income, obtained in this way, Chakalov deducts 20–30 percent for operational expenses (I assume they are approximately 25 percent). My recalculations for 1924, though, shows that contrary to his claim Chakalov does not allow for this decrease.[30] Nevertheless, I decided to exactly follow his methodology and to subtract 25 percent of the expenses for production. The error expected by Chakalov is ± 15 percent, but the small differences between our methods for estimation probably increase the error bound in this research. The income from bee-keeping and cocoons is shown in Tables 20 and 21.

---

[27] A. Chakalov indicates 300–400 grams, and I, as was the case with wool, accept the average of 350 grams. Чакалов, А. *Националният доход*, с. 33.

[28] Попов, К. Г. *Стопанска България*, с. 266.

[29] Моллов, Я, А. Ю. Тотев. *Цени на земеделските продукти у нас през последните 54 години*. 1881–1934. С., Армейски военно-издателски фонд, [1935], с. 92–93.

[30] See Table 20 in Чакалов, А. Националният доход, с. 36.

Forests

Information on the production of Bulgarian forestry becomes more detailed only in 1911. The evidence for 1898 and 1901–1902 published in the *State Gazette* can be used for the previous years. The gaps are filled in by using the data on the export of timber, fire-wood and charcoal.

In order to determine the value of the production, Assen Chakalov uses the wholesale prices of the timber decreased by 50 percent, so that he can get the price per root. In so doing he follows the rule of thumb that a „processed timber is almost two times less in volume than a raw wooden material".[31] The price of charcoal is decreased by one-fourth. From this income, Chakalov deducts the income from forests, which are state, municipal, monastery or school property. Unfortunately, I am able to decrease the actualized income (after 1911) only by the taxes collected for the exploitation of the public forests (state and municipal). The calculation of the income does not include the income from herbs, mushrooms, berries and others. Because of all these gaps in the official statistics, the final results most probably bear a higher error bound of least 15 percent.

As a consequence of the incomplete statistical data, there is a significant difference for 1924 between the results obtained by Chakalov and those presented here (respectively, 1.354 billion and 540 million Leva). The differences ensue not so much because of the production volume as much as because of the prices per unit used. For instance, A. Chakalov calculates the fire-wood price to be 200 Leva per kilogram, while the *Statistical Yearbook of the Kingdom of Bulgaria* (hereafter SYBK) only published a price per cart of fire-wood equal to 267.16 Leva (a cart is considered to hold around 450 kg). The differences in the prices for construction materials used by Chakalov and those given by the SYBK for 1924 are even larger – respectively 1088 Leva and 467 Leva. The last source of differences stems from the income from public forests. According to SYBK, it is measured at 116,6 million in 1924, while A. Chakalov takes it to be 182 million, or 36 percent higher.[32] Unfortunately, Chakalov does not quote his sources – a fact that makes it impossible to judge how reliable his results for this sub-sector are. This is why I am inclined to accept the income from forests presented in Table 22 as valid. Furthermore, the added value of forestry constitute only

[31] Ibid., 37.

[32] Ibid. See also Table 20.

a tiny fraction of the total GDP (approx. 1.24 percent), which makes those discrepancies to look relatively insignificant.

Home Industry

According to Chakalov's definition, the home industry includes „the productive activities of the farmers, like processing of raw materials or in agricultural produce either directly acquired by the producers or bought by them, (and) eventually used for consumption or sold at the market".[33] In other words, home industry will include the spinning of wool and goat-hair, the weaving of fabric and carpets, clothes- and shoe-making, the different ways for preserving food (sour cabbage, compotes, pickled vegetables, dried fruits) and other domestic activities. Unfortunately, the only way for determining the income from the home industry is based on the numbers for the work-force – „the women, who act as housewives from the age of 16 to 60".[34] This unquestionably raises concerns regarding the end-results, which according to Assen Chakalov carry a possible error of ±15 percent.

The number of able-bodied women is interpolated from the data of the censuses taken in 1888, 1893, 1900, 1905, 1910, 1920 and 1926. It is harder to determine the quantity of days allocated by village women to engaging with home industry. Chakalov bases his calculations on the study carried out in the mid-1930s by Hristina Mocheva, according to which 21.42 percent of women's work-time is allocated to these tasks.[35] However, Mocheva's data is quite distant from the years that are of interest here, which makes it hardly applicable to the period before World War I. The observations of K. G. Popov and P. Penchev throw some additional light on the household budgets and the work executed in the village of Kasi-Lak in these earlier years.[36] According to this study the able-bodied women devote 35 percent of their time to home industry. I apply this number to the years between 1887–1912. I further estimate the values to be between 35 and 21.5 percent for the period 1913–1923.

---

[33] Ibid., 38.

[34] Ibid. A. Chakalov seems right is to dismiss P. Kiranov's suggestion that women, who are outside of the active population, also engage themselves with home industry.

[35] Мочева, Х. *Селското земеделско домакинство в България през 1935/1936 г. (бюджет, обстановка и разход на труд)*. С., Министерство на земеделието и държавните имоти, 1938, с. 83.

[36] Попов, К. Г., П. Пенчев. *Село Каси-лък (опит за статистично икономическа монография)*. С., Държавна печатница, 1909, 316 с.

Chakalov calculates the exact number of work days dedicated to home industry on a basis of 300 work days per year. After determining the days that were allocated to home industry (from 35 to 21.5 percent out of 300 days), Assen Chakalov adds 35 more days to the total number. In this way he allows for the activities, which are traditionally carried out by man (the making cheese and yellow-cheese). To allow for the longer time spent for home industry before World War I according to Popov and Penchev instead of 100 day (300 days x 21.5 % + 35 days), I estimate them to be 140 days during 1887–1912; 120–130 days during the war decade and 110–115 days during the 1920s.

The last step, before the final estimation of income from home industry, is to determine the daily-wages for this type of activity. GDS, indeed, does not provide the necessary information, which compels Chakalov to use the salary of a day-labourer reduced by a half as a reference point. The comparison of the results for 1924 shows one mistake made by A. Chakalov (most probably, a technical error). In his Table 23, he offers 4.032 billion as the size of the income instead of 4.016 billion Leva. According to his own raw data 4.016 billion Leva is the right number for this sum.[37] The results from home industry are presented in Table 23 and according to Chakalov they can exhibit an error of ± 20 percent.

Rural Dwellings

To the income from agricultural activities Chakalov also adds „the yield from village real-estate, regardless of whether the owner lives alone in his property or rents it" (the so-called „implicit rent").[38] Information for the total number of the buildings can be derived from the census carried out by GDS. In Chakalov's study rural dwellings are sub-divided into two groups according to their use and profit – for habitation and those that generate profit (workshops, shops, pubs, mills, bakeries, etc.)

The greatest difficulty for calculating the income from rural dwellings is created by the lack of any information on rents in Bulgaria before the war decade. Only in its publication for 1929–1930 does SYBK provide data (for 1914–1915 and for 1920–1924) on rents. This information fills in the gaps only partially. That is why I turned to contemporary literature. According to Dr. Hristo Mutafov, the rent for three- or four-room apartments in Sofia in

[37] Чакалов, А. *Националният доход…*, с. 41.

[38] Ibid.

1900/1901 was 60 Leva, while in 1908/1909 it reached 100–120 Leva per month. A two-room apartment with a kitchen was rented for about 40–50 Leva on the eve of the Balkan War. In the „poor neighborhoods", according to the same source, the rents are half as much.[39] „Armed" with this information I was prepared to repeat in general terms the path taken by Chakalov for calculating the net income from village dwellings.[40] In order to supplement Mutafov's data I used the evidence from the general retail price index. To calculate the net income, I deducted another 5 percent for maintenance and repair. Unquestionably, all these assumptions make the final income very approximate with a possible error of ±15 percent for 1921–1924 and at least ± 20 percent for 1887–1920. The implicit rents from rural dwellings for the different years are presented in Table 24.

Fishing and Hunting

These two branches of the primary sector are almost entirely neglected by the national statistics because of their relatively small share. GDS begins to present systematic data on fishing only in the beginning of the 1920s (1920–1924). For the previous period, I have relied on evidence from the reports of the First Fishing Convention that took place in Svishov in 1910 and on several fragmentary publications from the *State Gazette* for 1897–1899.[41] I determined the catch for the rest of the years (1887–1896 and 1900–1919) by making guesstimates based on the export of fresh, salty and dried fish. The income was calculated using the average retail price for carp, sheat-fish and pike reported by the statistics and decreased by 25 percent, in order to get the producers' prices. Moreover, in order to determine the net income from fishing, Chakalov additionally deducts 75 percent from the sum thus obtained.

I can only assess the income from hunting by using the value of the skins and furs from wild animals that were exported. The domestic consumption of the skins, furs, and meat of wild animals should be added to

---

[39] Мутафов, Х. Жилищен въпрос и жилищна политика. – *Списание на българското икономическо дружество*, 1909, XIII, № 7–8, с. 471.

[40] Facing the same problem for apartment buildings, A. Chakalov uses the average yearly „rent in municipal cities" (with the exception of Sofia, Plovdiv and Ruse) for a one-room apartment with a kitchen, which he decreases by half; for shops and the bakeries -half of the rent for a three-room city apartment.Чакалов, А. *Националният доход*, с. 41.

[41] *Първи рибарски събор, уреден от Русенската търговско-индустриална камара през 1910 в град Свищов*. Русе, РТИК, 1910, 67–68.

this number. Hence, I rounded up the value of the exported goods, as shown in Table 25. With this approximation I closely followed the percentage of increase for 1924 used by Chakalov.

All of this makes me think that the possible error of ± 10 percent suggested by Chakalov in determining the income from hunting and fishing is very optimistic. A margin of error between 20 and 25 percent seems much more plausible. However, because of the insignificant on of the income obtained from these two sub-sectors as a share of the total GDP (0.1 percent), even an error of this magnitude should not greatly impact the end results.

Domestic Servants

The number of persons employed as domestic servants is determined after an interpolation of the indicated data that was taken out from several consecutive censuses of the population (1888, 1893, 1900, 1905, 1910, 1920 and 1926). How to estimate the yearly income of servants, however, is a far more complicated matter. For a basis, I use the servants' salaries provided by Chakalov and their ratio to the five-year period, 1924–1928, with the average wage of day-labourers and of masons (for 250 work days). I found that servants receive only 25 percent of the average daily pay of labourers and masons. Because of the scant evidence, I am forced to apply the same proportion to the previous years, while accepting the yearly income given by Chakalov for 1924. The possible deviation of the results shown in Table 26 is supposed to be ± 10 percent.

Net Income from Agriculture

After calculating the income from all agricultural activities, A. Chakalov deducts the costs incurred in the sector, which were not taken into account up to this point.[42] Here, he includes three types of expenses: (a) interest on the bank credits to farmers, (b) the remittances from gardeners working abroad and seasonal emigrants, and (c) the depreciation of capital invested in agriculture. Due to the „labour character" of Bulgarian agriculture, the investments of peasants into their farms are insignificantly small and almost always depreciated. His decision not to decrease the income

[42] Up to this moment, the expenses for sowing-seeds (in the case of grains, some industrial crops, legumen and others), the fodder for domestic animals (rye, barley, oats, maize, hay, straws, vetch and others), the mulberry yield for feeding of the cocoons, and the amortization of the village dwellings etc. have already been deducted.

obtained in this way with the expenses for maintenance, Chakalov also grounds in the already cited study by Hristina Mocheva. However, new research of the peasant account books from the second half of 1930s shows that such discharges were made at least by some peasant.[43] Nevertheless, aiming at the maximal resemblance of this study and the work of A. Chakalov, I also do not deduct the depreciation of the capital that was invested in the primary sector.

Determining the interest service on bank credits to agriculture is a far more complex task because of the incompleteness of the Bulgarian financial statistics. It was necessary to first calculate the total credit exposure to agriculture of the bank system for each year in review. The information was derived from the balance-sheets published in various sources: the *Union of the Popular Banks Journal*; *The Statistics of Co-operatives* publication series; the brochures with annual reports of various joint-stock companies stored in six main libraries in the country (those in Sofia, Plovdiv, Varna, Ruse, Veliko Tarnovo and Shumen); the evidence from the monographs by Dimitar Jordanov, as well as of Jacques Nathan and Luben Berov; the annual reports of Bulgarian National Bank (BNB), Bulgarian Agricultural Bank (BAB), and Bulgarian Central Co-operative Bank (BCCB); and the balance-sheets that survive in the company archives (around 39 different banks and financial institutions listed in detail in addendum 2 to Table 1) preserved in regional archive Sofia.

In addition the balance-sheets published in 168 newspapers and journals all over Bulgaria were *de visio* studied (the full list is provided in addendum 1 to Table 1). Practically, all data on the 187 private banks and non-banking (savings) companies based in 45 towns or cities was collected (a full list can be found below, in the paragraph on financial services). The missing balance-sheets were filled through interpolation or by guesstimates. The verification of the reliability of the total credit exposure calculated this way was made by comparison with data for the period 1919 to 1924 published in the *BNB Proceedings* journal. The median difference of 2.75 percent seems quite acceptable. Most probably this small divergence is due to the fact that some of banks failed to report their data to BNB.

It is most difficult to calculate the interest collected by money-lenders. Neither GDS, nor other publications by contemporaries can help with this

[43] Иванов, М. Невидимите граници на модернизацията. Българското село през 1940–1941 г. – *Исторически преглед*, LXVII, 2011, № 1–2, с. 122–145.

issue. The only available reference is a study by the Ministry of Finance conducted in 1900, which determined that the total debt to money-lenders is equal at 45 mln. Leva.[44] In the same year the total credit portfolio of the banking system (excluding usurers) was 2028 mln. Leva. In other words money-lenders held about one-fourth of the market (22 percent). This makes me increase the total credit exposure of the banking system by 25 percent starting from 1880 up until 1910, when the co-operative movement began to gather force in Bulgaria. Between 1910 and 1919 it is estimated that money-lenders held about 20 percent, while after 1920, when co-operatives mushroomed around the country, it was down to 15 percent.

After determining the total credit exposure of the banking system from 1887 to 1924, I need to estimate the share of the loans extended to farmers. The relative percentage share of the agricultural credits of each group of banks (joint-stock, co-operative, state-owned etc.) is approximated according to their specialization and characterizations. Based on publications in contemporary literature, I accepted that 10 percent of the total credit exposure of the private banks was directed to agriculture, 100 percent for credit co-operatives, 25 percent for popular banks, 10 percent for BCCB, 20 percent for BNB and 90 percent for BAB.

The third and final step is to estimate the annual interest payments on the agricultural credits. For this purpose I use the official discount rate of BNB as a reference since no other debtor interest serries is available. Following the stipulations of the Law Against Usury I determine the approximate interest percentages for each group of banks, which vary from 0.5 to 2.5 percent over the BNB discount rate.[45] The evidence for the interest collected by the money-lenders varies (12–15 percent), which makes me take the average return on these loans as a sum of a BNB discount rate + 6 percent until 1910 and as a sum of a discount rate of + 5 percent afterwards.

Needless to say, this is only a rough estimate of the interest burden on a rural population. Chakalov himself confesses that his guesstimate of the interest rates was subjected to criticism by Prof. Nikolai Köestner, advisor

---

[44] *Сведения по задълженията на земледелците към лихварите*. С., Централно управление на Земледелските каси, 1901, с. 124.

[45] The interest rates in this sector were calculated according to the following formula: for the private banks – the official discount rate + 2 percent; for the credit co-operatives and the popular banks: discount rate + 1 percent; for BAB and BCCB: discount rate + 0,5 percent. The sporadic data for different years and groups of banks makes me think that this distribution closely follows the banking practices.

at the National Bank.[46] Chakalov refrains from indicating the possible error of interest on agricultural credits. The inadequate statistical data, however, certainly widens the error bound.

Finally, Chakalov increases the income realized from the primary sector with the remittances from gardeners and seasonal workers. It has already been pointed out that it is GDP, not GNP, which is the main focus of this study. This is precisely the reason why I exclude money inflows from migrants when calculating the total added value of the primary sector. However, I will return to this problem again in chapter six, when I compare GNP and GDP.

The summarized results for the income realized in the primary sector are presented in Table 27. It is worth noting that the output from grains is of secondary importance for the rural population. Its growth rate lagged significantly behind those of the other more land and labour-intensive crops (industrial plants, legumes, fodder, fruits), and particularly of the animal products. The considerable weight of stockbreeding has to also be emphasized. It is widely believed in scholarly literature that animal husbandry had a complementary role to grain-producing. As it seems, however, pastoral farming formed an important part of the rural income. Stockbreeding and related activities produced almost 40 percent of total added value in the primary sector with husbandry delivering only 22 percent (15.4 percent for grains).

MINING INDUSTRY

It is common wisdom that mining and quarrying in Bulgaria constitute a branch of industry. Chakalov's study also puts them within the secondary sector. It should be noted, however, that classifying mining as a primary sector activity has been solidly established in scholarly literature. To avoid any possible misunderstanding I preferred to devide mining and quarrying in a separate sub-sector, which would allow for their subsequent inclusion into the secondary (for an easier comparison with Chakalov) or alternatively into the primary sector (in international comparisons) as need arises.

---

[46] Кьостнер, Н. Влиянието на цените върху някои страни на стопанското развитие на България през 1926–1937 г. – *Трудове на Статистическия институт за стопански проучвания при Софийския държавен университет*, 1938, № 1, с. 15.

The statistics holds extremely incomplete data on mining before 1936. Comparatively more detailed (still, only after 1925, when it became an autonomous company separated from the state budget) is the data-set for the state-owned *Pernik* mines. Information on large private mines, quarries and salt-works can be derived from the surveys of the industry (1904, 1909 and 1921) and from the yearly observations published in the SYBK (1911–1912). Many of the smaller mining companies, however, remain in *no-men's land* between the different statistical time-series.

From these short notes it becomes clear that the significantly inferior quality of the available information for the first two decades of the 20th century does not allow for a full reproduction of the methodology used by A. Chakalov. In his study, Chakalov calculates the income realized in the sub-sector by using the official reports of the *Pernik* mines for the salaries paid and for the net profit (after the necessary depreciation and deductions). He, however, frankly admits that for the private mines the „evidence is only approximate", which evidently forced him to determine the added value based on his own assessment.[47] Chakalov arrives at the income from the production of ores by decreasing the value of their export price with about 20 percent since „up to 1930 their entire domestic production was exported".[48]

The meager statistical evidence forced me to only partially reproduce this methodology – for the *Pernik* mines and for the ores. For the rest of the quarrying, it was necessary that I resort to correlations and guesstimates. The production of sand, gravel and stones (in view of the full absence of information) was excluded from the end assessment used here as intermediary consumption in the construction sector. The organizational division between mining and electricity production (the electrical power stations of the private companies *Granitoid* and *Badashte* are separated in special share-holding companies *Pirin*, *Adree* and *Bedek*) allows me to avoid confusing the incomes realized in these two sub-sectors.

Evidence for the net profits of *Pernik* mines for the period 1891–1910 can be taken out of the article by Ivan Zagralov.[49] However, this source does not have information for the rest of the period. That is why I collected

---

[47] Чакалов, А. *Националният доход…*, с. 66.

[48] Ibid., 67. The *UN Handbook* views the use of the export of ores and coals as a marker for the production of these raw materials and as a fully legitimate way for filling in of the statistical gaps. *Handbook*, 45–46.

[49] Загралов, Ив. Държавната мина „Перник" – *СпБИД*, 1911, XV, № 10, с. 894–945.

data for the income realized from the budgets of all state mines (located in the Pernik region, as well as those in Bobov Dol and Belnovruh in Stara Planina), instead of information on the net profit. The comparison of the two between 1891–1910 shows that incomes systematically exceed the sum of the net profits. Differences, however, are marginal and are most probably compensated by the above-mentioned exclusion of the income obtained through the production of sand, gravel and stones from the final assessments. Evidence for the remunerations paid in *Pernik* mines are taken from the state budget.

To calculate the income from the metal ores A. Chakalov used their export prices decreased by 20 percent and then deducted the coal expenses. The robustness check for 1924, however, showed that the added value is 28.8 (and not 20) percent of the export value. For this reason, instead of with 20 percent, I decrease the value of the export with 28.8 percent for all remaining years.

The income from private coal mines is determined as a percentage of the added value of the *Pernik* mines. The ratio is set by relying on the correlation between the coal output from state-owned and from private mines as published in the SYBK.

According to Chakalov, the margin of error is ± 2 percent. The final results, presented in Table 28 would inevitably bear a much wider error bound percent.

INDUSTRY AND CRAFTS

Industry and crafts form the second largest branch of the economy during the period under review. Despite the long-lasting industrial protection policy the sector's growth failed to compensate for the perennial state subsidies. In 1924, the relative size in the total GDP of the industry (both protected and not-protected by the state) reached 3.7 percent; in 1900, it was 2.6 percent, and in 1887, 1.7 percent.

In his study of the national income Assen Chakalov investigates 5 industrial sub-sectors – crafts, construction, large-scale protected industry, mines and quarries and small-scale industry. As mentioned already, the activity of the mines and quarries was separated and presented in the previous paragraph.

According to the standard definition given by the UN „manufacturing is defined as the mechanical or chemical transformation of inorganic or

organic substances into new products, whether the work is performed by power-driven machines or by hand, whether it is done in a factory or in the worker's home, and whether the products are sold wholesale or retail".[50] The incomplete statistics prevents me from deducting the intermediary consumption within the secondary sector (for instance, flour production from bread-making). This unavoidably leads to a certain upward bias in the end-result. Furthermore, I am not capable of presenting estimates of the income in the separate branches of the protected industries, which is the usual practice in scholarly literature.

Crafts

Regardless of how purposeful the policy in supporting large-scale industry was, crafts retained their importance for the national economy. The data presented in Table 29 entered into a certain contradiction with the large body of literature dedicated to the post-1878 decline of the craft-guilds.[51] The decline of some crafts is indeed accompanied by the rise of others (the repair of electrical machines, automobiles, bicycles, radio-sets, etc.), preventing the proto-industrial sector from total collapse. At closer inspection, however, it becomes apparent that the crafts' share did infakt contract, much less than was claimed in the contemporary press. Thanks to the data even though presented in this study, we can reconstruct the chronology of the relative decline of craft-production. The contraction takes place in two waves: the first, taking place in the 1880s and early-1890s, was really dramatic and the second, which happened around 1905–1910, was significantly weaker.

Unfortunately, the available statistics does not mirror the importance of this sub-sector. The first quantitative survey of handcrafts was carried out by GDS as late as 1936. Because of its time distance from the period reviewed here, it cannot be very informative. The only source, which gives a general notion of the development of the craft-guilds, is the series of population censuses taken roughly once per decade (1888, 1893, 1900, 1905, 1910, 1921, and 1926). Their results will be supplemented with the infor-

[50] *Handbook*, 49.

[51] Alexander Gerschenkron also questions the popular story about the collaps of hand-crafts after 1878. Gerschenkron, A. *Economic Backwardness in Historical Perspective: A Book of Essays*. Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1962.

mation provided by some contemporary economists – Assen Chakalov and Kiril G. Popov among others.

By interpolating the professional occupation data from the censuses I receive the approximate number of master-craftsmen, journeymen and apprentices in the different years. Two additional verifications (for 1905 and 1911) are made for the number of employees in the crafts industry with the figures presented in Popov's *Economic Bulgaria*. In order to obtain the income for this sub-sector, A. Chakalov takes tax information from the Ministry of Finance. Unfortunately, this statistical time-series began only in 1925/26, which is why I had to resort to a much more inaccurate method for determining the yearly income of all, who were employed in craft-guilds. As a reference point of my calculations, I use the average annual income of the craftsmen as given by Chakalov for 1924 (his Tables 51 and 52 on pages 64–65), which I then backcasted with the assistance of the official data on masons' salaries (for the masters) and of day-labourers (for the journeymen and the apprentices). It seems reasonable to expect that the correlation between the wages of the laborers, the masons and the craftsmen, which was valid for the mid-1920s, also applied to the previous years. A. Chakalov made his calculations for a 250-day work-year. I accepted the same duration for the work-year in my study.

The error allowed by A. Chakalov for the calculation of the income for crafts is ± 10 percent. Because of the lower quality of the statistical data, with which I work, I take that the deviation here varies from ± 10 to 15 percent.

Small-Scale Industry

It is the Law for Protection of National Industry (LPNI) enacted in the mid-1890s, which draws the watershed between large-scale and small-scale industry. All of the production activities that do not fall under the encouragement clauses of the law are deemed „petty". According to A. Chakalov, they include „those small-scale undertakings, chiefly located in villages or in towns, which use mechanical powers [this is what constitutes the difference with crafts] and are operated by one or more workers".[52]

Similar procedures to those already applied are used to determine how the income from handcrafts can be utilized to estimate the added value in the petty industry. The number of people employed in small-scale industry is retrieved from population censuses (during 1888, 1893, 1900, 1905,

[52] Чакалов, А. *Националният доход…*, с. 73.

1910, 1920, and 1926) after deducting all those employed in handcrafts and in large protected industry (censuses tend to lump all those occupations into one). Following Chakalov, I establish the income of the owners of small-scale factories by tripling the wages of day-labourers, taking the duration of the work-year to be 240 days.[53] The annual remuneration of the workers in small-scale industry is taken to be equal to the salary of a day-labourer using the same length of the work-year.

Making a distinction between crafts, small-scale and to some extent large-scale industry is a difficult process as classifications were often arbitrary. However, if Chakalov is to be trusted, the possible margin of error should not surpass ± 10 percent. The results of this sub-sector are presented in Table 30.

Large-Scale and Protected Industry

It is difficult to claim that the industry protected by LPNI is sufficiently documented by statistics. Since the beginning of the 20th century, GDS has carried out three industrial surveys, which encompass the encouraged industry (in 1904 – only a partial survey, in 1909 and 1921). In addition, data for 1911 and 1912 was published in SYBK. Since 1924 BNB began to collect and publish partial and incomplete information on the production of some of the most important industrial branches. Only after 1928 was the official statistics in the position to begin yearly publications of industrial data. This was obviously a common flaw in many Second and Third World countries, if the UN Handbook is to be trusted: „few of the developing countries can muster the necessary resources for conducting regular surveys of their industry.“[54]

Hence, it was necessary to calculate the volume of the industrial production based on the use of coal and coke in the country for several missing years (1887–1903, 1905–1908, 1909, 1913–1920, 1921–1923). In so doing the census data for 1904 and 1909 on the share of coal in the total fuel consumption of the protected industry was utilized. Robustness checks with the results from the industrial surveys show that the potential error falls in line with A. Chakalov's supposition ± 5 percent – 0.01percent for 1904, 1.80 percent for 1909, 6.12 percent for 1911 and 1.45 percent for 1912. The exact procedure for estimating the output of the encouraged industry

[53] Ibid., 74.

[54] *Handbook*, 51.

is presented in detail in Table 31. It, however, excludes the production of manufactured tobacco as the tobacco industry, despite its size and importance, was not protected by LPNI. To fill the gap the industrial survey from 1921 is used, which also includes information on the manufactured tobacco output.

After determining the volume of the industrial production I can safely return to the methodology applied by Assen Chakalov for calculating the income from the encouraged factories. The expenses for raw materials, fuel, and electricity are subtracted from the output value. For the amount of these deductions in 1904, 1909, 1911–1912 I can use the official statistics. For 1924 I have A. Chakalov's information at hand. I have to resort to bold assumptions based on the industrial survey from 1909 for the remaining years.

What is most difficult is to determine the amount of amortizations and interest payments on the industrial banking credits. To do so, I back-casted their ratio to both the total production and the paid-in capital in 1924 (with slight changes). In addition, Chakalov also deducts the income transferred abroad (dividends and bonuses) for the foreign-owned industrial companies. It was, however, already noted that I am after calculating GDP, and not GNP, which makes those subtractions irrelevant at this point of the research.

Construction

Construction is an important industrial branch, which unfortunately remains outside of the interest of GDS. The censuses can yield only indirect information on the number of construction workers and buildings. It could be supplemented with the state and municipality budgets for the value of the public construction projects.

Assen Chakalov attempts to avoid the statistical gaps by enhancing this evidence with information collected through personal interviews with construction investors. Still, his conclusion is that here „mistakes are very probable", allowing for ± 10 percent deviation from his end-results. He obtains his estimates by determining the income of the construction investors (10 percent in bad years and 15 percent during economic boom years) as part of the total value of the public and private construction projects (a sum, which he does not describe how he obtains). To that he also adds the income of the construction workers calculated on the basis of 175 workdays per year.

The estimation of the net income from construction is presented in Table 32. The data for the state construction projects is taken from the state and municipal budgets published in the *State Gazette* (for the period 1892–1914) or in SYBK (for 1919–1924). The values of the private construction projects are obtained by taking the number of the newly-constructed buildings (the difference between two consecutive censuses), which is multiplied by the average value for one building. For the years 1899, 1906 and 1911 this value is taken from Kiril G. Popov's *Economic Bulgaria*. For the rest of the years the average value is determined by an assessment of the available data and the price fluctuations of burnt lime.[55] The income of the self-employed construction workers is calculated by interpolating their number based on evidence from the population censuses. Their average yearly income is determined with the help of the average daily wage of a mason (published in SYBK) and the number of work days – 155 (as provided by Chakalov).

The estimates of the added value in the secondary sector (both with and without mining) are summarized in Table 32.

SERVICES

Transport and Communications

To a large degree transportation and communications are delivered by state owned or state-sponsored companies. This guarantees a much superior statistical coverage of the communication sector. Assen Chakalov sub-divides the sector into six separate branches – (a) railroad transport; (b) communications (postal, telephone, and telegraph services); (c) water transport; (d) transportation services (carters and stevedores); (d) transportation companies; and (e) motor transport.

The sector has a much smaller weight in GDP as compared to agriculture or industry. It, however, experiences a steady growth from 0.59 percent share in GDP in 1887 to 4.45 percent in 1924. A little less than half of the sectoral income is generated by railroad traffic. Postal services and transportation with ox carts have on average 20 percent share. The remaining three sub-sectors – water and automobile traffic and transport companies have an insignificant weight in the total added value in the economy (well

[55] Попов, К. Г. *Стопанска България*, с. 127–129.

under 1 percent), even though in the last few years of the period, they were also on the rise.

Railroad transport

Information on the income from the Bulgarian Railroad Company (BRC) can be derived from the state budgets and SYBK. Chakalov calculates the added value by deducting all operational expenses (for fuel, lubricants, maintenance costs for the rolling stock, rents, interest on the capital and others) from the annual income of the railway services.[56] SNA, do not treat personnel wages and salaries as operational expenses. This is the reason why they are not deducted from the total income incurred by the BRC. Thus, the income from railways is equal to the net profit plus the remunerations that were paid. The verification with the official publications of the BRC and GDS shows that Chakalov excluded the income (and the expenses) from the narrow-gauge lines (data on which is available from 1921 onwards). For a better compatibility with Chakalov's estimates, I also exclude their income from the end results. Good statistical coverage and high quality of the data determine the relatively low margin of error of ± 2 percent suggested by Chakalov. The final results from the entire sector of transport and communications are recorded in Table 34.

Post Offices, Telephones and Telegraphs

The income from communications is calculated following the same procedure. State budgets and Statistical Yearbooks provides basic information. No budget has been voted by the National Assembly for the financial 1923–1924 year because of the military cue followed by a communist revolt in 1923 and the bomb blasts of *Saint Nedelya* church in 1924. Instead, the so-called one-twelfths[57] of the budget for the previous financial year 1922/23 were used. For that reason the income from the postal services for 1924 is taken from Assen Chakalov. The estimated error bound is ± 2 percent.

Water Transport

Until the mid-1920s the Bulgarian Trade Steamship Company (BTSC) was the single most significant maritime transport company in the country.

---

[56] Чакалов, А. *Националният доход…*, с. 81..

[57] One twelfths are a 1/12 part of the state budget voted for the previous fiscal year.

Even though it began as a private initiative the company was subsidized by the state from its cradle. This demanded a greater transparency and the company regularly published its reports and balance-sheets. Information on the profits of the smaller companies that dealt with maritime transport was retrieved from the balance-sheets published in the *State Gazette* or preserved in the Sofia archives. Besides BTSC four other steamship companies are included in Table 34 – *Dunav*, *Maritsa*, *Bulgarian Loyd* and the *Bulgarian Cabotage JSC*. Smaller companies as well as self-employed boatmen had to be excluded because of insufficient or missing evidence regarding their activities. Still, the possible error of the end-results should not exceed ± 2 percent.

Transport Companies and Services

Assen Chakalov calculates the income from transport services (carters and stevedores) by using data collected from the National Bank. Unfortunately, I did not succeed in finding any similar information in the BNB publications. Most probably this data was produced for internal use only and it does not appear in any publication of the central bank. Instead, the calculation here was made by using the number of carters and stevedores based on the professional occupation censuses of the active population (from 1888, 1893, 1900, 1905, 1910, 1920 and 1926). Without supplying any further explanation, A. Chakalov claims that the yearly remunerations of the carters are „greater than those of the qualified workers (masons)". The robustness check for 1924 revealed that the yearly income from transportation with ox carts is 40 percent higher than the annual wage of day-labourers and 32 percent lower (not higher as Chakalov insists in his text) than masons' remunerations. Drawing on Chakalov's calculation I applied the 40 percent ratio to the previous years as well. Chakalov considers that the wages of the stevedore were on par with those of day-labourers. Robustness checks for 1924–1933 revealed a 250 days length of the working year for carters and 260 for stevedores.[58] I use the same duration of the work year in my study as well.

In the 1900s some transportation companies were incorporated as shareholdings or partnership. For the shareholding companies information can be derived from the balance-sheets published in the *State Gazette* or from the archives kept in the Sofia regional archives. The 15 individual

[58] Чакалов, А. *Националният доход*…, с. 85.

transportation companies included here are: *Sofia Electric Trams*, *Transbalkania* (the former: *First Bulgarian JSC for International Transport*), *Interncontinentale*, *Equator*, *Maritima*, *Jacob & Valentin*, *Usluga*, *Bulgarian Transport JSC*, *Bulgarian Express*, *Radio JSC for Internal and International Transport*, *Levante*, *Sofia Transport Company*, *Bulgarian Transport*, *Gottlieb Cantor*" and *Barzina* JSC.

The net income is calculated by deducting amortization and interest expenses from the gross income of transportation companies as reported in their balance-sheets. All dividends and bonuses are then added. In this way I arrive at the net added value of this sub-sector. The error bound is approximated to be ± 10 percent.

Motor Transport

The way of determining the income from motor companies coincides completely with the methodology, which was already described in the previous paragraph. Evidence about the balance-sheets of 10 automobile companies was collected in the *State Gazette* and the firm files are preserved in Sofia archives. The companies, for which quantitative information was found, are *Speed*, *Anonymous Motor JSC*, *First Motor JSC*, *Tundja*, *Transportation JSC*, *Skorohod*, *Motor*, *Arrow*, *Transportation JSC* and *The Bulgarian Motor Limited JSC*.

Commerce

A usual practice for determining the added value from commerce, accepted by the SNA, is to aggregate the net profit for all trading companies. The self-subsistence character of the Bulgarian economy and the small quantities traded on the market, however, make the standard procedure inapplicable. Instead, Assen Chakalov is compelled to look for second-best alternatives. His first step is to estimate the approximate value of agricultural goods traded on the market i.e. „the size of the cash income" from each agricultural commodity.[59] In need of better information Chakalov has to calculate urban consumption by adding (a) the volume of goods transported by the railways and (b) the volume of the export. In this way Chakalov finds the percentage of marketization[60] for each agricultural commodity.

[59] Ibid., 47.

[60] *Marketization* is this part of the agricultural production, which is sold at the market and is not allocated for domestic consumption.

Because the export prices are significantly higher than the farm-gate prices, Chakalov always when possible strives to work with the quantities and not with the values of the exported goods. When these are not available he arbitrary decreases the export prices with a certain percentage, so that he can obtain an approximation of the producer's price.

To determine the degree of marketization of the animal products faces a different type of difficulties. While I have a comparatively detailed statistics for the city consumption of meat (however only after 1911), I possess only scant evidence on milk because an insignificant part of the milk output reaches the market without any additional processing. What usually ends on shops shelves are mainly dairy products like butter and cheese. This makes the exact estimation of marketization practically impossible.

The local wool consumption of the Bulgarian textile industry is used for determining its marketization level. It should be noted, however, that information about local consumption is available for only few of the years studied here (1904, 1909, 1911–1912 and 1921). Goat hair is used chiefly in home industry and almost never reaches the market. Only in the second half of the 1930s (especially after the monopolization of some activities by the *Hranoiznos* Directorate for Food Export) does stockbreeding statistics significantly improve in quality and quantity.

All of these difficulties compel Assen Chakalov to apply (with slight downward changes indeed) the percentages of marketization documented during 1930s: 50 percent of the production of beef, 35 percent of that of lamb and of milk, 33 percent of goat's meat, 30 percent of pork, 10 percent of chicken, 80 percent of eggs, 66 percent of honey and of wax, 95 percent of forests materials and 100 percent of that of hunting, fishing and cocoons.

The turnover in the agricultural production constitutes an important part of the goods that are traded in the economy. In addition to these products, a lot of other goods reach the market, for which the statistics provides a more detailed picture due to their nature. In order to capture the value of the entire produce traded, Chakalov looks at eight groups: (1) the entire value of the agricultural commodities that reach the market; (2) the value of the industrial production after deducting excise duties, different fees and industrial row materials of Bulgarian origin; (3) the value of the tobacco production after subtracting excise-duties and taxes; (4) the full value of the mining industry output; (5) the total import after deducting foreign raw materials used for industrial purposes; (6) all excise duties, excise labels, import duties, as well as other taxes on commodities collected by the state;

(7) all municipal taxes on consumption and (8) freights on the internal transportation of goods (railway taxes, etc.).

With the exception of railways, I do not have more detailed information for the freights paid for other means of transportation (ox carts, steamships, boats, trucks, etc.). A. Chakalov provides no details about how he determines the freight expenses of non-railroad transport. This is why I was compelled to use the ratio between railroad and non-railroad freights in 1924 as given by Chakalov and to apply it to all previous years. Needles to say, such a method yields only very rough results.

A. Chakalov uses tax data for 1933–1935 in order to determine the income from trade. Before the financial 1925/26, however, the Ministry of Finance does not show what part of the occupation-tax is collected from each distinct professional group (craftsmen, free-lance professions, industrialists, persons of independent means, merchants, etc.). Instead, I apply an approximate average percentage of the net profits. It is estimated by Chakalov as 15 percent of the total commodity turnover on the basis of the information available for 1933–1935. Needless to say, the profit varies according to the different years. Furthermore, all concealed profits should be added and profits of non-merchants (bankers, insurance agents, transportation firms, etc.) excluded. Despite all of these assumptions both Chakalov and the current study are forced to apply the 15-percent profit estimate. The calculations made for the years after 1936, when the income tax[61] was introduced and the data are much more detailed, show that the possible margin of error does not surpass 4–5 percent. Such an error is well under the limits of the ± 15 percent error bound suggested by Chakalov. The results with the calculated income from trade are presented in Table 35.

Financial Services

The income realized from the different financial services is relatively well-documented. The banks and the insurance companies are among the most compliant companies, when it comes to publishing balance-sheets and profit and loss statements. The more competitive environment, in which they operate, and the need to win and maintain the confidence of the depositors compels financial institutions to sustain broader levels of transparency than the other industrial, commercial or transport join-stock companies.

[61] The income-tax is applied to tradesmen based on their gross income; small merchants (who are 2/3 of all tradesmen) pay only a patent tax.

Furthermore, profit from both the banking and insurance sectors tends to be systematically higher than the one from the other sectors of the economy deflating the relative weight of fees and expenses for publishing balance-sheet on the pages of the *State Gazette*. For a small industrial company, with a net annual income of several thousand Leva, it is difficult to comply with the Commercial Law, which demands the compulsory publication of balance-sheets and profit and loss statements in the *State Gazette*.

However, not all banks and insurance companies were so meticulous. Some small regional firms (especially in the 1880s and 1890s) traditionally avoided the publication of their financial results. Fortunately, the information in the *State Gazette* can be enhanced with the help of some specialized publications in the *Bank Review* journal, *Union of the Popular Banks* journal, *Trade Lighthouse* newspaper, *Co-operator* newspaper. In addition some of the balance-sheets are preserved in the company files in Sofia regional archives. Combining various sources I can obtain an almost complete picture of the added value in the banking and insurance sub-sectors with an error possibly smaller than the ±5 percent allowed for by Chakalov.

The calculation of the income in most segments (credit cooperatives, joint-stock, popular and state banks) of the sub-sector is done by aggregating the salaries and bonuses of the both personnel and the managing bodies with the net profits. Striving to determine the national income, Chakalov deducts the dividends and bonuses transferred abroad (only for private foreign-owned banks). Since it is GDP, and not GNP, which I am aiming to calculate, I will not follow Chakalov in his deductions for the time being. I apply the same approach to insurance companies. Besides remunerations and net profits, however, the added value also includes all paid insurances and commissions.

The special nature of the credit cooperatives (the obligatory re-investment of the entire profit in the form of a paid-in capital), necessitates a different approach for estimating the net income. Added value is only calculated by using the salaries paid. The income from capital includes the interest paid to bank depositors and the income from securities.

Some financial intermediaries (mostly those that are with public ownership) define annual income within the fiscal and not the calendar year. The concept of fiscal year was introduced in 1919 and was in use until 1934. Thus, what was considered as a fiscal year included months from two consecutive calendar years by the rule X = X/У. That is how, 1919 becomes the financial 1919/1920, 1920–1920/21 and so on.

In order to obtain the necessary information for each of the financial sub-sectors, it was necessary to execute a huge parallel project for collecting the available balance-sheets of all banking and insurance companies for the period 1887–1924. In the paragraph on the sources used, I describe in detail the way, in which I collected and aggregated the data from the yearly reports and here I will not dwell on it any further. Because of the importance of this parallel study of the financial sector, however, I will allow myself a presentation of the full list of banks, savings and insurance companies, which balance-sheets I used for determining the added value in the financial intermediate sector (see addendums to Table 36).

Free-lance Professions and Services

The income of all those, „who receive remunerations for the services they provide to the economy" are included in this group.[62] The following sub-groups, according to Assen Chakalov's classification, are included: (1) free-lance professionals – doctors, lawyers, architects, artists, people of art, people, who are not employed by any state or municipal agency (artists, teachers, private doctors and architects, etc.); (2) those, who provide accommodation and restaurant services and (3) those, who work in theatres and cinemas. Chakalov himself calculates the income in sub-group (3) only after 1936, which is the reason that it is not taken into account in this study.

I aggregate the annual incomes of all employed in this sector to calculate the added value from free-lance professions and services. To arrive at yearly estimates, I take their number from professional occupation censuses and interpolate it afterwards. No data on the remunerations is available, which is why the ratio between a professional's (taken from Chakalov) and a mason's (for 260 work days per year) wage for 1924 (40 percent) had to be used as a reference point. Chakalov's estimate of free-lance remunerations is based on the net income of professionals for 1933–1935. His method, however, is inapplicable in my study because of the distance of most of the years I examine.

Chakalov approximates the income earned by the owners of coffeeshops, restaurants, taverns, etc., by using the average yearly income of the craftsmen because „in its large part these are small undertakings".[63] The income of the personnel hired in the hotel and restaurant business is calculated by using the annual fluctuations of the wage of a day-labourer in-

[62] Ibid., 100.
[63] Ibid., 102.

creased arbitrary by a fraction. The robustness checks for 1924 and the years afterwards show that the income of hotel owners used by Chakalov is 21 percent higher than that of craftsmen. With regards to the employees, lacking any other information, I increased the wages of day-laborers with 1 to 2 percent. The error here is expected to be ± 10 percent, and the end results are presented in Table 37.

Urban Dwellings

The lack of data for the rents before 1914 makes any precise estimation of the implicit rent of urban dwellings almost impossible. It has already been mentioned that the existing gap in the statistical information is only partly filled with the help of contemporary publications[64] and through an interpolation of the existing rents for a later period (see more in the paragraph Rural Dwellings).[65] The evidence for the number of buildings is taken from the censuses (in 1888, 1893, 1900, 1905, 1910, 1920 and 1926), but is interpolated for finding the annual estimates.

For a more exact calculation of the income from urban dwellings, Assen Chakalov separates the buildings into two groups, (1) those located in Sofia (one-, two-, and three-rooms with kitchens and „shops"), and buildings in the countryside (additionally broken down into premises for living purposes and premises for shops). Earlier censuses, however, do not contain evidence for the number of rooms in Sofia[66]. The only possibility was to apply the division between buildings suitable for living and those suitable for commercial purposes. The buildings, reported in the censuses as „suitable for living" together with those „suitable for living and for other purposes" are clustered together. In the second group, profit-earning real-estate is included (workshops, shops, bakeries, store-houses, etc.). After estimating the total income of both groups, I deduct 10 percent to allow for interest paid on credits, depreciation and others. The final results are located in Table 38.

---

[64] Мутафов, Х. *Жилищен въпрос*, с. 465–487; Михайлов, Н. Скъпият живот, чиновническите заплати и надниците. – *СпБИД*, 1923, XXII, № 4–5, с. 191–199.

[65] I use the index of the rents for the years 1914–1915 and 1920–1924 published in SYBK (SYBK, 1933, 203) in order to complete the interpolation. Its comparison with the general retail prices index shows that for 1914–1915, the two almost coincide. This allows its back-casting for 1887–1911.

[66] The first census with this information is for 1926, a relatively late date, so that this information not being applicable to the years before the wars.

According to Chakalov, the possible error is ± 10 percent. Having in mind the inferior quality of the quantitative information for the earlier years, I take it to reach ± 15 percent.

Public Services

The net income of state and municipal civil servants is comprised of their annual remunerations. Information about them can be taken out of the state and municipal budgets. A bit more complicated is the question about the salaries of those working in the public agencies and in the institutions funded by the state. Here, A. Chakalov includes the Chambers of Commerce and Industry and the economic unions. However, no data about them exists for the period before 1924. That is why I excluded them from this study.

I collected information on the remunerations paid to employees in rural and urban municipalities and in regional administrations from reports published in the *State Gazette* for the period 1892–1914 and in SYBK after the wars. For the rest of the years the income is determined by assessment, using the information, which contemporary publications and official statistics provide.

Data on pensions are also not straightforward. The official budget figure for this item is around 45 percent lower than the one, which A. Chakalov presents for 1924. The difference most probably stems from the exclusion of war veteran pensions, for which the budget does not offer any information. This necessitates that official data from the state budget is used from 1887 to 1923, while Chakalov's information on pension payments for 1924 is taken at face value.

Chakalov does not envisage a large margin of error for public services: ± 1 percent for the salaries and pensions and ± 3 percent for the income from state-owned enterprises.

The added value in the tertiary sector is presented in Table 40. It should be noted that the relative weight of the services as part of GDP increases significantly between 1887 and 1924 (column 8 of the Table). The sector almost doubled its relative weight (from 18 to 30 percent) and became symbolic of the gradual modernization underway in the Bulgarian economy.

GROSS DOMESTIC PRODUCT 1887–1924

The final aggregation of GDP at current prices for the period 1887 to 1924 is presented in Table 41. Previous estimates of the Bulgarian national accounts allow me to double-check the results. Table 42 compares the present estimates with those compiled by Anton Manushev and Ivan E. Geshov's for 1889–1891, and by Kiril G. Popov for 1892 and 1911. In addition, my number is juxtaposed with Chakalov's figure for 1924. To make the two different estimates compatible for 1924, the national Chakalov's income is recalculated into GDP by deducting all income transferred to or from abroad. A comparison between the two yields the reassuring result of only 0.78 percent difference. Needless to say, this is a very important robustness check for the results of this study. It should also be noted that the numbers for 1924, calculated in here, are closer to Chakalov than my earlier estimates, for which the discrepancy was 3.69 percent.

The calculations appear sound, even when GDP is compared with the national income assessments of Kiril G. Popov for 1892 and 1911. The margin of difference increases to -8.13 percent and +1.57 percent respectively but is still acceptable. The disparity was much smaller in my earlier paper (0.12 percent and 0.65 percent). This is partially due to the changed definition of the aggregate I seek to calculate in this study. In fact, what Table 42 compares in reality is Popov's GNP with my GDP estimate. Re-calculating Popov's figure into GDP, the procedure employed to convert Chakalov's estimate for 1924, is unfortunately impossible. Kiril G. Popov does not provide any information beside the final aggregate. Still, I have strong reasons to believe that the change in definition is only marginally responsible for the observed difference. My GNP time-series, which will shortly be presented, differs from my GDP calculations for 1924 with only 0.5 percent. At closer expectation it becomes apparent that the difference with Popov is problematic only for 1892, while it remains statistically insignificant for 1911. It is obvious that the inferiority in quality and quantity of the sources of information make the earlier estimates less reliable. Nevertheless, I can insist that the GDP time-series of my study is broadly compatible with those of both Chakalov and Popov.

The additional research of the literature revealed that for 1892 Popov used Anton Manushev's calculations. The future finance minister and manager of the Agricultural Bank presents his results at a public lecture in

the club *Slavyanska Beseda*. Unfortunately, they are not published and I only came across them because these estimates were commended by Ivan E. Geshov several years later.[67] As is shown in Table 42, Geshov's corrections are much closer to my results (only 0.27 persent of a difference), which dissolves the difference with Popov and Manushev I mentioned earlier.

Furthermore, my GDP time-series bridges the two earlier sets of estimates by rejecting the earlier hypothesis by Michael Palairet (recently repeated by Rumen Daskalov). Parairet insisted that Popov's calculations are „published in order to advertise the economic progress of Bulgaria" and that Popov „did not take inflation into consideration" – „an omission, which was deliberate".[68] Comparisons for 1892 and 1911 produced acceptable results, which broadly confirm the accuracy of Kiril G. Popov's approach. Speaking of intentionality is not a viable explanation by any standards. Those unfounded accusations do not take into account the caveat Popov makes for himself – namely that the more detailed presentation of his calculations will „not harmonize with the volume and the character of his *Economic Bulgaria*".[69]

Guided only by their intuitions later critics wrongly presume that Popov did not take inflation into account. However, Popov himself inserted the following text in anticipation of their severe criticisms:

The calculation of the net annual income from production and the differentiation of the income earned from real-estate and labour input is an exceptionally difficult and arduous task, specifically for the area of agriculture. These calculations are based on a series of suppositions and bold assumptions, founded on few objective figures and undisputed statistical data… Facing the dilemma not to publish the national income estimates, when I cannot systematically and in a substantiated way expose the entire procedure of calculating them, or to risk presenting the aggregates in such a way as to be liable to criticism, I choose the latter option and supply the above data.[70]

---

[67] Гешов, Ив. Ев. *Думи и дела. Финансови и економически студии*. С., Ив. Говедаров & С-ие, 1899, с. 164–167.

[68] Palairet, M. *The Balkan Economies c. 1800–1914: Evolution without Development*. Cambridge, CUP, 1997, 342. Даскалов, Р. *Българското общество 1878–1939. т. 1. Държава. Политика. Икономика*. С., Гутенберг, 2005, с. 256.

[69] Попов, К. *Стопанска България*, с. 459.

[70] Ibid., 459.

CHAPTER III.
GDP (1887–1945)
BASED ON CONSTANT PRICES AND TERRITORY

INDICES

1911 and 1939 as Base Years

I have so far presented the annual GDP estimates at current prices for the period 1887–1924 in chapter 2. A huge inflation of about 2700 percent, however, eradicated the full compatibility of the different annual estimates in the time-series. In order to neutralize the effect of the price variations it is a common practice in SNA to re-calculated GDP from current into constant prices. In my previous research I explained why I chose 1911 for a base year. 1911 is intermediate in both chronological and economic sense. After almost a decade of growth (known in the literature as „the seven lean years"), the Bulgarian economy was subjected to heavy external shocks (three consecutive wars that continued for seven years and ended with two national catastrophes; a loss of important territories in economic terms; over 300 thousand refugees, etc.). Unavoidably, these externalities significantly impeded growth and almost completely hampered economic development.

In addition to 1911, however, this study includes an additional base year. To be honest, I selected 1939 following Chakalov's choice. He explained his preference with the fact that 1939 was „the last ordinary year before the World War II". Furthermore, it was the last antebellum year with an „average crop yield".[1] Another very important argument in favour of 1939 was that it was accepted as a base year in the authorative study of A. Maddison.

Correcting Chakalov (1939 = 100)

To my great surprise at a closer inspection it became apparent that what Chakalov actually did was to deflate his estimates for 1924–1945 by the general retail price index instead of applying the sector prices from

[1] Чакалов, А. *Националният доход*, с. 116.

1939.[2] Maddison obviously overlooked this important detail and without any additional corrections used Chakalov's 1939 time-series. The problem is that the general price index is heavily dominated by the prices of agricultural commodities, including only a few industrial goods and almost no services. This shortcut taken by Chakalov huge had a impact on final results. The re-calculation of Chakalov's annual figures through the use of sector prices revealed significant discrepancy. Chakalov's estimate of the national income in 1924 at prices in 1939 is 28035 mln. Leva. However, a more precise deflation produced a number, which is almost twice as high (40387 mln. Leva). This demanded a re-calculation of Chakalov's time-series for the entire period 1924–1945 (shown in Table 50). In addition Chakalov's estimates were also revalued into 1911 constant prices by using the sector prices (Table 49).

Accuracy demands me to say that my recalculation of Chakalov use the official prices. It is obvious that they do not accurately reflect the inflation tendencies, which developed in Bulgarian agriculture since the beginning of World War II.[3] Assen Hristoforov, probably the most renounced contemporary expert in the field, however, is pessimistically disposed regarding the possibility to accurately calculate the real inflation rates from 1939 to 1945. In his article published in 1946, he rejects all alternative indicators for the devaluation of the Leva offered in the scholarly literature of the time. According to him, prices based on the value of the gold, of real-estate, of the growth in the money supply or of the so-called black market prices „significantly Capture the actual size of the devaluation". This is why Hristoforov does not consider it possible „to calculate, even approximately, the real purchasing price of the Leva on the internal market".[4]

In a different paper, Histoforov voices the supposition that the total devaluation of the Leva in the period 1939–1945 is somewhere between „the six-fold increase of the retail prices" and „the fifteen times increase of the total volume of monetary supply." The reader left with the impression, , that Hristoforov is more inclined to accept a value closer to the official

---

[2] Ibid.

[3] Assen Hristoforov speaks directly about „an obvious wickedness of the official price indices", which because of „the lack of free exchange rates of the Leva to the stable and free foreign currencies" underestimate inflation. Христофоров, А. Стабилизацията на лева. – In: *Асен Христофоров. Събрани произведения и документи.* Т. 2. С., БНБ, 2010, с. 376.

[4] Ibid, 376–379.

price index as opposed to the maximum 15-times devalution of the Leva.[5] Regardless of whether we adopt 150 percent or a much smaller rate of inflation the figure will still prevent from calculating the real GDP on an annual basis. All we can do for the time being is to admit the possibility that GDP is somewhat overestimated during World War II (and particularly in 1944 and 1945).

General Retail Price Index, 1911=100 and 1939=100 (*GRPI-1911* and *GRPI-1939*)

It is a great pity that GDS changed the composition and the definition of the general retail price index several times. For 1887–1912 the *index-number* for 98 goods is with a base 1891/1901 = 100 (*I-1*). From 1913 the statistics switches to the *index of the market prices* (used until 1932), according to which 1908/1912 = 100 (*I-2*). Unfortunately, no exact information is available regarding the composition of the two indices, the way they were calculated and the type of prices they include. It is almost certain, however, that these indices include only retail prices, since no other information on prices was collected by GDS before the 1920s.[6] Chaining together both indices *I-1* and *I-2* is accomplished by changing the base period for *I-2* (1908/12) by assuming 1891/1901 = 100. The new *GRPI* is actually the old *I-1,* but extended to cover the years after 1912. The last step is to change the *GRPI* base year from 1891/1901, first to 1911, and then to 1939.

In order to extend *GRPI* up until 1945, however, two more steps are necessary. They are taken with the help of the general indices of the market prices reported by GDS. The first of them has 1914 as base year and covers the period 1926–1941 (*I-3*), while the second has 1939 = 100 and provide information for the period 1939–1945 (*I-4*). Tying together *I-3* and *I-4* is accomplished in the manner already described above (between *I-1* and *I-2*). The new *GRPI*, in its two forms 1911 = 100 and 1939 = 100, is shown in Table 43.

---

[5] Христофоров, А. Курс по българско банково дело. Част I. Историческо развитие. – In: *Асен Христофоров. Събрани произведения и документи*. Т. 1. С., БНБ, 2010, с. 421.

[6] Here, I exclude the farm-gate prices, regarding which official statistical data exists.

Labour Wage Index, 1911=100 and 1939=100 (*LWI-1911* and *LWI-1939*)

The construction of this index (Table 44) is significantly easier because GDS published two continuous series with daily wages: (a) of day-labourers and (b) of masons. After 1934, however, SYBK ceased their publication. Instead, I had to consult the *Monthly Statistical Bulletin* of GDS, in order to be able to collect masons' and day-labourers' wages until 1942 including. In addition, I was forced to apply wage indices 1939 = 100 for the last 3 years (1943–1945), instead of cash salaries because information in SYBK was available only for the former.

Rents Index, 1911=100 and 1939=100 (*RI-1911* and *RI-1939*)

I have already elaborated in chapter two about the way, in which the index of the rents is constructed. Existing rents for 1914–1915 and 1920–1924, provided by GDS (SYBK, 1933, p. 203), are back-casted using the annual variations of *GRPI.* Various comparisons between the general retail price index and *RI* for 1914–1915 revealed an almost complete match between the two series (a difference of only 10 percent). The exact reconstruction of the urban (*URI*) and rural rents indices (*RRI*) is presented in Table 45.

Industrial Prices Index, 1911=100 and 1939=100 (*IInd-1911* and *IInd-1939*)

Bulgarian official statistics only publish information about a limited number of industrial goods, raw materials and fuel. It is not before the beginning of the 1920s when their list was extended and enhanced. Because of this reason I cannot pretend that the *IInd* presented here (1911 = 100 and 1939 = 100) is entirely representative. It is calculated as an unweighted average of the retail prices of 10 different commodities (wheat and maize flour, white bread, rock and sea salt, sugar, black coal, beer, gas and wool). I describe the way for calculating the *IInd* in more details in Table 46.

Transport and Communications Index, 1911=100 and 1939 = 100 (*TCI*-1911 and *TCI*-1939)

Railway statistics do not present information on the value of the passenger train tickets per kilometer or the freight for transporting goods per kilogram. This necessitates that I determine several hypothetical prices for the transportation of (a) a passenger, (b) a kilogram of luggage and/or dogs, and

(c) a ton of goods. In so doing the total number of people and the tonnage of goods transported by BRC are used together with the monetary income received for these services. Unfortunatelly, the railway statistics starts only in 1893 and for 1888–1892, I was compelled to use the data from Georgi Danailov's publication on the general income of BRC.[7] Consequently, between 1893 and 1945 the number for *TCI* is a weighted average of the three prices (passengers, luggage, and goods) with 1911 and 1939 as base years. For 1888–1892 *TCI* equals only the price per passenger, while for 1887 (before the creation of the BRC) it is estimated on the basis of 1888. The concrete way for obtaining those indices is given in Table 47.

Index of Civil Servants' Wages 1911 = 100, 1939 = 100 (*ICSW-1911* and *ICSW-1939*)

In my previous study of the historical national accounts of Bulgaria, I tried to construct a basic wages index for civil servants (*BWICS*). Several unexpected difficulties, however, impeded my attempt. Instead, the civil servant's wages had to be deflated by the labour wage index (*LWI*) in 2006.[8]

In my second attempt here, I used state budget information to construct a more reliable index of the remunerations in the public sector.[9] I collected 67 individual wage series (excluding the additional allowances and the money for „uniform clothing"). To achieve a better comparability, every time when possible, I related them to one and the same position and one and the same ministry. Due to a number of interruptions in the time-series, more than half of the positions had to be excluded and only 35 distinct wage-series were finally included in *BWICS*:

(1) a minister [Ministry of Foreign Affairs and Denominations]; (2) a general-secretary [Ministry of Foreign Affairs and Denominations]; (3) a jurist-consul [Ministry of Foreign Affairs and Denominations, later Ministry of Public Buildings, Roads and Urbanization]; (4) a head of the de-

---

[7] Данаилов, Г. Т. Нашите железници. – *СпБИД*, 1901, V, № 2–3, с. 102..

[8] Иванов, М. Националният доход, с. 57–58.

[9] My previous calculation of *ICSW* used data from the third reading of the State Budget as it was published in the *Stenographic Diaries of the National Assembly*. This, however, is open-ended data as it was a common practice that the budget was amended during the fiscal year. Instead, here the data is collected from the official publication by the Ministry of Finance „*Бюджет за приложите и разходите на Княжество (Царство) България*" .

partment [Ministry of Foreign Affairs and Denominations], (5) an accountant (chief accountant) [Ministry of Foreign Affairs and Denominations]; (6) an archivist [Ministry of Foreign Affairs and Denominations]; (7) an office boy [Ministry of Foreign Affairs and Denominations]; (8) a diplomatic agent in Istanbul (later in Ankara) [Ministry of Foreign Affairs and Denominations][10]; (9) the Sofia metropolitan [Ministry of Foreign Affairs and Denominations]; (10) the Sliven metropolitan [Ministry of Foreign Affairs and Denominations][11]; (11) the Plovdiv regional governor [Ministry of Home Affairs]; (12) an archivist in the Plovdiv regional administration [Ministry of Home Affairs]; (13) a senior physician at the *Alexander Hospital* in Sofia [Ministry of Home Affairs]; (14) a pharmacist in the *Alexander* Hospital in Sofia [Ministry of Home Affairs]; (15) a district physician [Ministry of Home Affairs]; (16) a district doctor's assistant [Ministry of Home Affairs]; (17) a teacher in the First Male Gymnasium in Sofia (highest rank) [Ministry of National Education]; (18) a librarian at the National Library [highest rank] (Ministry of National Education); (19) a clerk in a secondary rank district (regional) Treasury [Ministry of Finance]; (20) a member of the Sofia district (regional) court [Ministry of Justice]; (21) a notary in the Sofia district (regional) court [Ministry of Justice]; (22) a justice of the peace [first rank] (Ministry of Justice); (23) a prison superintendent [Ministry of Justice]; (24) the head of the Army Headquarters [War Ministry]; (25) colonel in the infantry [War Ministry]; (26) a major in the infantry [War Ministry]; (27) an aide-de-camp/lieutenant in the infantry (company commander) [War Ministry]; (28) a surgeon major [War Ministry]; (29) a carpenter [War Ministry]; (30) an engineer (highest rank) [Ministry of Public Buildings, Roads and Urbanization]; (31) a ticket inspector (lowest rank) [General Directorate of Railways and Ports]; (32) a train chief (first rank) [General Directorate of Railways and Ports]; (33) a stocker [General Directorate of Railways and Ports]; (34) a chief-director [General Directorate of Posts, Telegraphs and Telephones] and (35) a postman (lowest rank) [General Directorate of Posts, Telegraphs and Telephones].

[10] The embassy (legation) in Istanbul was chosen as one of the oldest diplomatic missions of Bulgaria.

[11] During most of the period under review I separate the Bulgarian metropolitans (archbishops, for clarification) into two categories according to the salaries they receive. The Sofia metropolitan is always present in the first category, while the Sliven metropolitan is always included in the second category.

The *BWICS* was calculated as an unweigthed average of these 35 individual remuneration time-series with both 1911 and 1939 = 100. Due to economic and/or political emergencies (World War I, the Revolt of 1923, the bomb blasting in 1924, the near hyperinflation in 1922–1923) no data is available for the fiscal 1918/19 and 1923/24 years. I recovered some of it with the help of guesstimates based on various publications of GDS and the annual fluctuations of the wage indices of masons and day-labourers.[12]

However, it soon became apparent that the *BWICS* does not accurately capture yearly variations in the remunerations of state employees. This is obviously due to the practice, enforced after World War I, to supplement the contract wage with the so-called *additional money*, which were tailored to compensate (at least partially) for the galloping inflation. The size of these bonuses varies depending on the professional rank and family size of each civil servant. Individualized information on both rank and family size is indeed unavailable, which necessitated the exclusion of bonuses from *BWICS*.

Needless to say, this decision significantly influenced the final results during the postwar period. The *Monthly Statistical Bulletin* of the GDS allowed me to *measure* the degree, to which excluded additives influenced *BWICS*. For 1919, for example, the monthly pay of any general-secretary in a ministry is 1,600 Leva without the additives and 2,340 Leva with them. In 1924 it varies between 3,500 and 5,775 Leva respectivly. The differences are obviously large, and neglecting them will create a systematic downward bias of the inflation rate. Unable to correctly calculate *BWICS* I had to resort to my second-best alternative. I compared the annual variations of *BWICS* and *LWI* (of masons and workers) and constructed a new, third *ICSW* labour index as a simple average of both time-series. All calculations are presented in detail in Table 48.

GDP (1887–1924) AT CONSTANT PRICES

Agriculture

The recalculation of agricultural incomes from current into constant prices is achieved by applying the prices of various commodities that were

[12] Заплатите на държавните служители от 1914 до 1924 (март) по категории и техният индекс на увеличението. – *Месечни статистически известия на ГДС на Българското Царство*, 1924, XIII, № 3, с. 23.

prevalent in 1911 and 1939. For most of the harvest the statistics reported the physical volumes and their deflation is very straight forward only the output of „miscellaneous vegetables", of watermelons, pumpkins and melons are published by value and not by volume. In the case of the miscellaneous vegetables, their missing individual prices were substituted by a simple average of the prices of cabbage, onions, peppers and tomatoes. I used all available prices of fresh fruits (apples, plums and pears) for watermelons.

For most of the stockbreeding and by-employment activities, the physical quantities of the output (forestry, milk, meat, eggs, wool, hides and fur, honey and wax, cocoons and fishing) or of the number of people employed in home industry and as domestic servants) are available. The prices or the wages in 1911 and 1939 are applied to them. For the cases, for which such a procedure is impossible (hunting, interest on agricultural credits, migrant and seasonal workers remittances), the incomes are deflated by *GRPI*; and by *RRI* for rural dwellings.

Industry and Crafts

The *LWI* based in both 1911 and 1939 is used to deflate the incomes of craftsmen, construction workers and employees in small industry. The *GRPI* is applied to construction investors, the *IInd* to the large-scale protected industry and the price of coal – for the mining industry and quarrying.

Transport and Communications

The income in this sector is deflated by the *TCI*. Only the income from transport services (carters and stevedores) is re-calculated with the help of the *LWI* (using the annual income in 1911 and 1939, respectively).

Commerce and Financial Services

The net income obtained from trade and financial services is deflated by *GRPI*.

State Employees, Free-Lance Professions and other Services

The income in these sub-sectors is re-calculated with the help of *LWI* (for free-lancers), *ICSW* (for civil servants) and the incomes in 1911 and 1939 (for those employed in the hotel and restaurant businesses). Only the income from state real-estate is deflated by *GRPI*.

Urban Dwellings

The net income in the sub-sector is deflated by *URI*.

The summarized results on the GDP at constant prices in 1911 and 1939 are presented in Tables 49 and 50.

CORRECTION FOR TERRITORIAL CHANGES

Even though the territorial changes are not as significant (in 1921 the area of Bulgaria increased with only 6 percent as compared to 1911) as those of other neighboring countries (for instance, Yugoslavia or Romania) as a result of the two Balkan Wars and of the First World War, the end-results should be adapted to all changes in national territory. Drawing on the heavy weight of agriculture in the economy, my previous spot estimates used the changes in the cultivated land between 1911 and 1921 (a decrease with 6.81 percent) for this purpose. The yearly estimates of GDP in this study, however, make this choice appear less convincing. Instead, changes in the national territory were used – a practice, which is widely accepted in the scholarly literature on national accounts. The GDP at 1911 and 1939 constant prices and territory (as of today) is presented in Table 51 and diagramme 1.

Diagramme 1. Per-capita GDP at Constant Prices and Territory (1939 = 100), thousand Leva, Leva

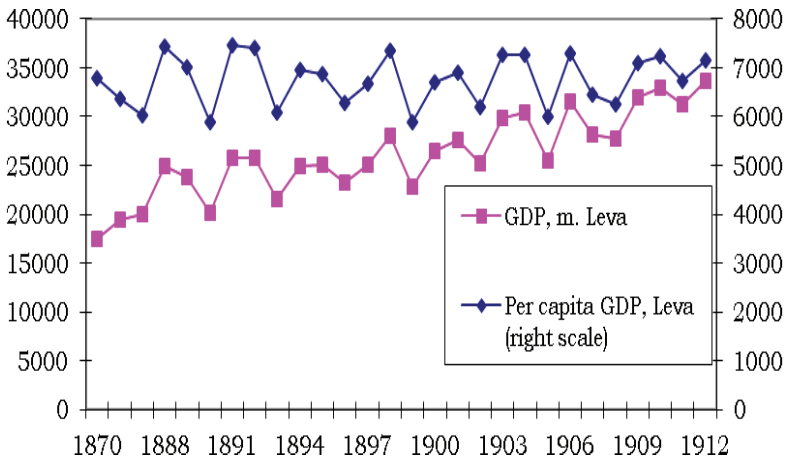

Source: See the text

INTERNATIONAL COMPARISONS

To enable making international comparisons Angus Maddison, certainly the most cited and authoritative name in the area of historical national accounts, uses the so-called „Geary-Khamis 1990 U.S. dollars". They are a hypothetical unit of currency, which has the same purchasing power as that of the American dollar from 1990. The method is proposed by Roy C. Geary in 1958 and developed by Salem Hanna Khamis. The exact procedure for calculating these hypothetical „international dollars" is tightly connected with the concept of purchasing power parity (or *PPP*) concept. The main advantage of the Geary-Khamis dollars is that they allow the making of comparisons between countries and over time.[13]

In his book Maddison notes that „the Geary-Khamis approach gives a weight to countries corresponding to the size of their GDP".[14] He, however, does not provide any additional clarification regarding the weight, which he assigns to Bulgaria. Through comparison of Maddison estimates with Chakalov's assessments at constant 1939 prices, I can indirectly determine this weight. The final results of the Bulgarian GDP in 1990 international dollars are presented in Table 52 and in diagramme 2.

Diagramme 2. Different Per-capita GDP Estimates, in Geary-Khamis 1990 US dollars

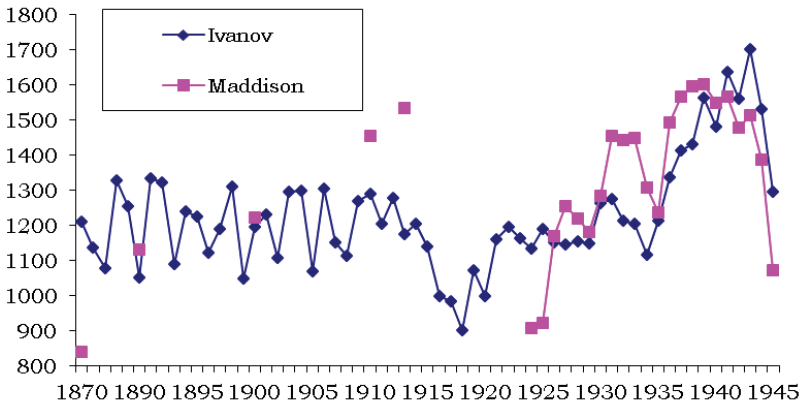

Source: See the text

[13] More on Geary-Khamis dollars can be found in Рангелова, Р. *Международни сравнения*, с. 116–117.

[14] Maddison, A. *Historical Statistics*, 229.

Diagramme 2 compares Maddison's earlier estimates with those presented in my study. The differences in the early period (more precisely in 1870, 1910 and 1913) are most probably due to the sources used by Maddison. By his own account for the years prior to 1924, he relies on the indirect assessments of Good and Ma.[15] However, in a recent article I co-authored with Adam Tooze, we pointed out that Good and Ma's estimates themselves are highly problematic.[16] The divergens of the GDP estimates after 1924 obviously stem from the inaccurate deflation by Chakalov that uses the general price index instead of sectoral prices.

The significantly more accurate deflation I applied in this study provides small, but important details regarding the economic development of Bulgarian in the interwar period. It appears that the peak of the upward economic cycle was achieved as late as 1943 and not 1939 as was asserted by the communist historiography, or alternatively 1940 as I and Adam Tooze considered earlier. Adding Maddison's GDP estimates for 1950 to 2006 (diagramme 3) to the time-series calculated in this paper allow me to take a *longue-durée* approach.

[15] Good, D., and T. Ma. „The Economic Growth of Central and Eastern Europe, 1870–1989", *European Review of Economic History*, 3 (1999): 3, 103–138. Good and Ma's proxy estimates are constructed through the regression of three indicators – the number of letters sent, the crude birth-rate and the size of the active population employed in the non-agricultural sectors. Maddison himself voices reservations against such calculations: „Although I reject the proxies as a substitute for direct estimates, they seem plausible enough to fill gaps in the database until direct estimates become available". Maddison, A. *Historical Statistics*, 93.

[16] Ivanov, M. and A. Tooze. „Convergence or Decline on Europe's Southeastern Periphery? Agriculture, Population, and GNP in Bulgaria 1892–1945", *Journal of Economic History*, 67 (2007): 3, 673.

Diagramme 3. The Centenary Horizon (1870–2001). Real GDP and Per-capita GDP, in Geary-Khamis 1990 U.S. dollars

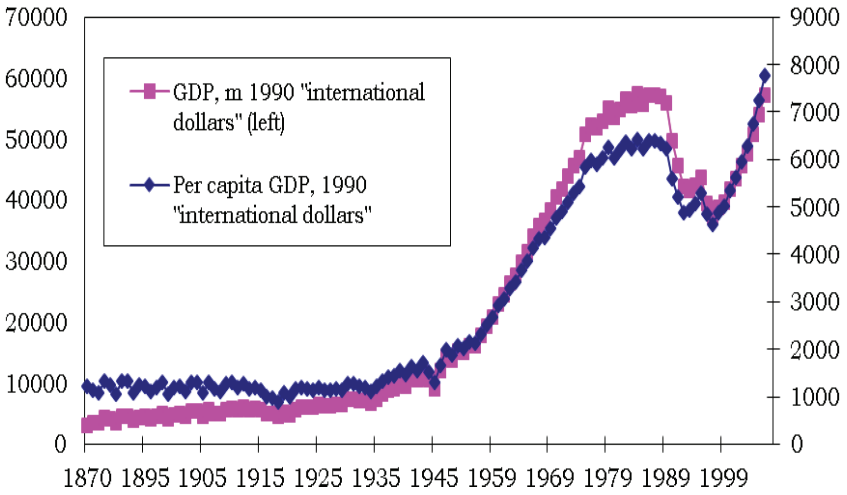

Source: See the text

Source: See the text

CHAPTER IV.
GDP IN 1870 AND 1880

If compared to the period 1887–1945, the available statistics for 1870 and 1880 are of significantly inferior quality and quantity. Hence, I present the calculation of the gross domestic product for these two earliest years separately.

TERRITORY

In 1870 Bulgaria was still not an independent country. Furthermore, in 1880 it encompassed a significantly smaller territory than the one used for calculating the GDP between 1887 and 1945 (63,752 as compared with 110,842 square kilometers). This means that all available information is not directly comparable with the data for the period after 1887. Therefore, before beginning sector assessments, I need more precisely to determine the area, which is included in the so-called *Bulgarian Lands* within the borders of the Ottoman Empire.

With the introduction of the *Tanzimat*[1], the lands that were later included in what is comtemporary Bulgaria were divided into the Edirne, the Salonica, and the Danubian (or Tuna) *vilayets* (districts). Thirty years later, the Berlin Peace Treaty of 1878 divided the area into Eastern Roumelia (present day South Bulgaria) and the Principality of Bulgaria (present day North Bulgaria). The two provinces united in 1885. The Balkan Wars and World War I brought smaller territorial changes. Bulgaria lost South Dobrudja and the Western Outskirts, but added Pirin Macedonia and the southern outskirts (which include what is today the Smolyan, Kurdjali and the most southern parts of the Haskovo, Yambol and Burgas regions). Aegean (Western) Thrace was also temporary included into the Bulgarian

[1] *Tanzimat* is a period of political and economic reforms that began in the Ottoman Empire in 1839.

state between 1913 and 1919. Southern Dobrudja was returned to Bulgaria in 1940. The area of each of those territorial units is presented in Table 53.[2]

Table 53. Area of the Different Territorial Units of Bulgaria, in square kilometers.

Regions	*Area, sq. km.*
1. South Bulgaria	
Edirne vilayet	39 584.0
Eastern Roumelia	32 593.5
Southern Outskirts	2 538.5
Pirin Macedonia	5 095.0
2. North Bulgaria	
Principality of Bulgaria	63 752.0
South Dobrudja and Western Outskirts	8 500.0
3. Bulgaria	
1885–1913	96 345.5
1914–1915	111 836.9
1916–1919	114 424.5
1920–1940	103 146.2
1941–2009	110 842.0

Source: SYBK, GIS calculations by Kaloyan Stanev.

[2] As is well known, in addition to the above-mentioned territorial changes in the period under investigation, Bulgaria suffered other, smaller area losses. For instance, in 1885 after the Unification, parts from the Kurdjali and Tumrushko regions remained within the Ottoman Empire. In 1912, Bulgaria was forced to give up Silistra to Romania and in 1915 it received the Eastern coast of Maritsa, which was very close to Edirne. These changes, however, led to very small alterations in the Bulgarian territory and were not shown in the first two segments of Table 53, even though they were taken into account when determining the total area of the country (segment 3 in the Table).

After I determined the exact sizes of all building blocks of Bulgaria and before I begin with the actual calculations of GDP for 1870 and 1880, few words should be said about the measuring units, in which production before 1887 is expressed.

MEASURING UNITS

Thanks to the long-lasting research of a number of scholars, I am able to get a good understanding of *kile* and *oka*. The two are the measuring units, in which crop yield was expressed before liberation and the first years of liberated Bulgaria.

.

• *1 Istanbul kile* = 23–24 *oki* of wheat; 21–22 *oki* of rye and maize; 18–19 *oki* of barley; 15–16 *oki* of oats and 22 *oki* of other grains;

• *1 oka* = 1,25 kg.[3]

The value of the Turkish monetary unit *kurush* in Leva is determined by the cross exchange rate through the British Pound:

• 1 Leva = 4,406 *kurush*.

AGRICULTURE

Husbandry

Calculating the yield from major grain crops in 1870 necessitated a number of assumptions, which is the reason why the end-results are not completely reliable. A starting point is the data for the crop yield provided in two regional *salnames* (Ottoman regional Statistical Yearbooks) – that of the Edirne *vilayet* from 1871 (1287 according to *Hidjra*) and of the Danubian *vilayet* from 1869 (1286).[4] The latter published data on the production in 1867–1868, while the former did not specify the exact year. It is very prob-

[3] Веков, М. *Метричната система в България. Метрични реформи и метрична дейност XVIII–XX век*. С., Херон прес, 2007, с. 196–197, 221; Inalcik, H. and D. Quataert (eds.) *An Economic History of the Ottoman Empire*, 1300–1914. Cambridge: Cambridge University Press, 1994; *Istanbul ve Diğer Kenlerde 400 Yıllık Fiyatlar ve Űcretler 1469–1998*. Ankara: T.C. Başbalkanık Devlet Istatistik Enstitűsű, 2000.

[4] НБКМ – БИА, О-602; НБКМ – БИА, О I 501.

able, however, that the Edirne *salname* covers 1869–1870 or at most one or two earlier years. A few years later, the information regarding Northern Bulgaria is reprinted in a Russian publication called *Materials for the Study of Bulgaria* compiled in 1877 by the Provisional Russian Government.[5] The data in both the *salname* and the *Materials* is broken down by *sandjaks* (district), which enables me to separate only the territory that falls within present-day Bulgaria, i.e. exclude Northern Dobrudja and Nish region.

I face similar problems when determining the production from the agricultural crops in 1880. It must be emphasized that similarly to 1870 here I also lack precise dating of the available quantitative information. Some of the data on output relates to 1880, while others – to 1881 and 1882. Needless to say, the two estimates for 1870 and 1880 must be taken not as spot estimates, but rather as rough indications of the economic situation in the early 1870s and the early 1880s. Given the insufficient quality and quantity of information, however, this is the only way to directly determine the Bulgarian GDP without using interpolations or regressions of different socio-economic indicators.

The main sources are the tithe data published in the *State Gazette* for the so-called tithed foods and the Statistical Yearbook of Eastern Roumelia.[6] In order to determine the production in the so-called *southern outskirts* (see above) and Pirin Macedonia, it was necessary to use their share in the total agricultural output from a much later period 1919–1921 the first peaceful years after their inclusion into the territory of the country, for which the official statistics gives information on a regional level.

The yields from the different agricultural crops around 1870 and 1880 are presented in Tables 54, 55, and 56. For most of them the calculation of the income succumbs to a common procedure. The output data are adapted to the contemporary borders of Bulgaria. For 1870 this means a separation of the crop-yield in the Nish and Tulcha *sandjak* from the total yield

---

[5] *Материалы для изучения Болгарии*. Част II, выпуск III, Букурещ, 1877, с. 79–82. The verification showed that the two sources give the same data for all administrative districts with the sole exception of Tarnovo. In the case of Tarnovo I have used the original statistical information of the *salname*.

[6] *Годишна статистика на Източна Румелия за 1883*. Пловдив, Дирекция на финансиите, 1885. 163 с.; *Статистически сведения на Дирекцията на финансиите на Източна Румелия*. Пловдив [year n.a.], Областна печатница. 20 с.; *Държавен вестник*, II, № 76, 1 октомври 1880, с. 4; *Държавен вестник*, III, № 16, 14 март 1881, с. 124.

of the Danubeian *vilayet*. The estimate of the production south of the Balkan mountain range demands much greater corrections. Here, unlike in the northern half of the country, I do not have much information on the yield from the different regions. That is why it was necessary to first determine the approximate share of the territories from the Edirne *vilayet* that falls within the contemporary Bulgarian borderlines. One option was to use the area (in sq. km) of the two parts (what area is included and what is excluded from the territory of contemporary Bulgaria). This, however, would demand the assumption that each acre of land in the *vilayet* yields exactly the same amount of grain, regardless of its specific climatic and soil properties. For a province with a diverse landscape that includes mountains (Rhodpe, Stranja, Sredna Gora), hills (Sakar), and planes (the Thracian lowlands, the Tundzha valley), this kind of an approximation will certainly produce incorrect results. Instead, I use the relative share of the revenues from the land-tax of the *Bulgarian* parts of the Edirne *vilyaet*. Data on the tithe is retrieved from the 1871 *salname*. Needless to say, the so-called *Bulgarian lands* in the province are determined with a certain degree of inaccuracy. What I did is to assume that the entire Plovdiv and Sliven *sandjaks* and one-third of the Edirne *sandjak* constitute what is now South Bulgaria. This area paid 61–62 percent of the tithes and, after rounding up, I assumed it that it produced approximately 65 percent of the agricultural output in the Edirne *vilayet*.

Measuring agricultural production in 1880 requires a slightly different approach. What I have at hand for the Principality (North Bulgaria) is an approximate assessment of the tithe (all grains, excluding rice). As for Eastern Roumelia, the regional Statistical Yearbook published yield-data for a variety of crops including some fruits, vegetables and tobacco. After a comparison with the later harvests as well as with the available information for the 1870s, I should be able to arrive at a rough estimate of the agricultural output in the early 1880s.[7] For a full territorial compatibility, however, the so-called *southern outskirts* and Pirin Macedonia should also be taken into consideration. It has already been mentioned that the output of those regions is estimated based on their share in the total production for 1919–1921.

[7] As I already indicated the data, which I have for Northern Bulgaria is for 1880–1881 and for Southern Bulgaria is for 1882.

It is highly probable that the tax-collection capacity of the young Bulgarian state was limited. This is fully confirmed by the data on the tithed crops in 1890 published in the *State Gazette*. Compared to the official output statistics for the same year, it is apparent that the tax administration succeeded in collecting only 8.6 percent on average, a number well under the 10 percent envisaged by the law. In order to improve the reliability of the output figures for the 1880s, I use 8 instead of 10 percent tithe when calculating the output of the individual crops.

The next step is to convert the yields into contemporary measuring units. The two *salnames* for 1870s express output data in Istanbul *kile*. By using the above-mentioned ratios, I translated them into *oki* and later into kilograms. Output statistics from the Principality of Bulgaria is expressed in *oki* and that of Eastern Roumelia – in kilograms.

Following the procedure described in the first chapter, part of the crop yield used as animal feed (45 percent from the maize and 35 percent from the rest of the fodder crop) and for the sowing-seeds, was deducted. Because very limited information on individual prices in 1870 and 1880 is available, I calculated the GDP only in constant 1911 and 1939 prices.

Unfortunately, no data was collected on the production of rice, watermelons and melons, industrial crops (with the exception of tobacco), legumes (with the exception of beans), vegetables and fruits. Instead, I had to resort to the average ratio between these crops in the 1880s and 1890s and the total wheat output, about which information is abundant. To estimate grape and wine production for 1880, I resort to the data on the wine output in Eastern Roumelia (16 834 683 *oki*). Then, I doubled it, so that I can obtain an approximate figure for the total production.[8]

Because of obvious impediments (lack of any export and railway statistics), I determine the net income from fodder in a different manner from what I described in chapter one. I make bold assumptions based on the fodder output figures in 1897/99 and the data on Eastern Roumelia for 1870 and 1880 (3.5 times increase from 4.8 to 16.9 mill. kg).

Due to various flaws in the data, the figures on the output from husbandry for 1870 and 1880 are only rough and subjective estimates, which need to be double-checked. Comparison between the production in these

[8] During the 1880s and 1890s the grape and wine output of Northern and Southern Bulgaria was almost identical in quantity (respectively 53 and 47 percent of the total production).

two early years and the harvests from the 1890s are used as robustness checks (Table 56). They yield very reassuring results. Registered annual variations in harvest quantities from 1870/80 to the 1890s seem plausible. I also carried out an additional check for 1880, when the grain output figures on district and regional levels were compared with the yields in 1897/98 and 1898/99. My test results are also encouraging because the small yearly variations can easily be explained with climatic and cyclic factors.

The added value from husbandry in 1870 and 1880 is presented with greater detail in Tables 2, 5, 8, 10, 11, 49 and 50.

Stockbreeding and By-employment

The estimate of the income earned in stockbreeding is predominantly based on the number of domestic animals in 1870. I can find information about the animal population in the Danubian *vilayet salname* for 1869 and in the Edirne *vilayet salname* for 1872. After comparing them with the information in the censuses from 1893, 1900, 1905 and 1910, I am in the position to determine the approximate livestock densities in both 1870 and 1880. Fortunately, the Ottoman Yearbook for Northern Bulgaria breaks down the numbers on *sandjak* (district) level, which allows me to single out only the territories that will later become part of contemporary Bulgaria. I can only regret that for the southern half of the country information for the 1870s is aggregated at a provincial level. To differentiate the Bulgarian lands, it is necessary to use as a marker the income from the tax on sheep (*bedel*). *Bedel* revenues from Sliven, Plovdiv and part of the Edirne *sandjak* are about 65 percent from the total seep-tax income. Later, I apply the same proportion to determine the animal population in what is to become Southern Bulgaria. The size of the livestock herd in 1880 is determined through extrapolation of the figures calculated for 1870. Information about the concrete number of domestic animals can be obtained from Tables 13 and 17.

The added value from the production of meat, milk, wool, goat-hair and eggs was determined through the standard procedure already described in chapter two. The production of honey and wax was calculated by drawing on the partial evidence for the number of bee-hives in the Edirne *vilayet*. For 1880 their number was estimated by using the average number of bee-hives for 1887–1890 as presented in *Economic Bulgaria* by Kiril G. Popov. The income from cocoons was calculated in a similar manner. Having no information on the output from hunting, fishing, forestry and on interest on agricultural credits the income of these sub-sectors is judged by the average

correlation in 1887–1900 between their added value and that of grain production. This is justified by the similar effect, which climate has on these various crops.

For determining the number of domestic servants in 1880, I use the population censuses taken in 1881 in the Principality of Bulgaria and in 1884 in Eastern Roumelia. The number of servants in 1870 is determined by a guesstimate based on their share in the total population in 1880. The implicit rent from rural dwellings is estimated in an indirect way. The average size of a rural household in 1888, 1893 and 1900 is comprised of 5.7 people, which helps me to establish the approximate number of family houses built for living in 1870 and 1880 (the total number of the population in both years is already available).

The ratio in 1893 (the first year for which such information exists) between buildings for habitation and those that are for profit purposes is back-casted, so that I arrive at plausible estimates for the number of shops, inns, pubs and storehouses before and immediately after liberation. Population censuses are also used to determine the income from by-employment. Tables 19, 20, 21, 23, 24, 26, 49, and 50 present all of the results.

INDUSTRY AND HANDCRAFTS

Crafts became an important part of Bulgaria's GDP in the last few decades of Ottoman rule. After 1878, the fierce competition with cheap, mass-produced manufactured goods are believed to have weakened the businesses of many craftsmen. The exact dimensions of this process, however, remained unclear until today and solid doubts are voiced in scholarly literature regarding the degree to which the contemporary complaints that filled the columns of the daily press accurately reflect the decline of handcrafts.[9]

The earliest quantitative data at hand are the population censuses taken in the Principality (1881) and in Eastern Roumelia (1884). When compared with the later censuses (1888, 1893, 1900), however, serious doubts are raised about their accuracy. Aggregating the numbers for the early 1880s puts the number of artisans as low as 28,000 people. Ten to fifteen years later this number was recorded to reach 90–95,000. To get a better understanding of the relative share of each group in the 1890s – masters, journeymen and

[9] See footnote 51 in Chapter 2.

apprentices – as part of the total active population, an estimation procedure is applied to earlier periods as well. It is explained in more detail in Table 29.

The added value of the construction sector is calculated with the help of population census (for the number of construction workers around 1880) and of the state budget (for public construction projects). Unfortunately, these are the only available sources and they require some assumptions (indicated in italic in Table 32), to arrive at more plausible estimates of the net income of the construction sector. For 1870, however, much braver assumptions are necessary because no quantitative data is available at all. Therefore, I have to apply a correlation, valid for the late 1880s and the early 1890s (same as the one between the net income of investors and of construction workers, 10:8).

Being still in its infant stage industry does not merit any interest from the official statistics before 1904. Furthermore, no alternative information on coal consumption is available for 1870 and 1880. The added value of mining and manufacturing (both large and small-scale) is approximated only very roughly using their correlation with the net income earned from handcrafts and construction as a reference point. During the late 1880s it varied between 15 to 18 percent, which is why 10 percent was applied to 1880 and 8 percent to 1870.

SERVICES

Needless to say, the available information on the tertiary sector is very scant particularly for the earlier years under review. When no robust data is at hand back-casting later estimates of their share of GDP seems like the best alternative. This, sadly, is fated to yield only very rough and subjective results. Given the „failed modernization“ and the lethargic structural transformation, there is good reason to believe that later and more accurately recorded ratios will in most cases be applicable to the earlier years when no other alternatives are available for estimating the added value. Often the net income of grain is used as a yardstick for making correlations as it is the most precisely documented time-series. This is how the added value of financial services, transport and communications is approximated. Given the dominant role of grain production in the economy, its direct link to those services requires no further proof. Wheat and other grains constituted the main bulk commodity that was transported on railways, ox carts or steam-

ships. In addition, the net incomes from grains are the main sources for the buildup of savings in the banking system.

For other third sector services, I have been able to resort to the partial evidence for 1880, which by analogy and after adapting it slightly, I also could apply to 1870. For commerce, for example, the net income and the physical volumes of the agricultural production, stockbreeding, handcrafts and industry, calculated already, are used. The import of goods (after subtracting the import of raw materials), which is obtained from the trade statistics for 1880, is then added. Because there is no data on import duties, municipal taxes and freights, they are assumed to be 10 percent of the value of import, almost equal to their share during the 1890s.

The population censuses (1881 and 1884) and the regional Ottoman Statistical Yearbooks help me to determine the net income earned by freelancers and the implicit rent from urban dwellings. Both are presented at more length in Tables 37 and 38. Budgetary statistics of the Principality of Bulgaria and Eastern Roumelia (for 1880) and of the Edirne and the Danubian *vilayets* (for 1870) allow me to approximate the aggregated annual income of civil servants and pensioners. The statistical information retrieved from the *salnames* is indeed much inferior in quality. Furthermore, territories that do not fall within the present day Bulgarian borders should be excluded. To my convenience, the budgetary information is published not only on provincial, but also on district (*sandjak*) level enabling easier disaggregation. The real GDP (at 1911 and 1939 prices) in 1870 and 1880 is presented in Tables 49 and 50.

PRICE INDEXES

It has already been mentioned that insufficient information on prices prevents me from calculating GDP for 1870 and 1880 at current prices. Still, some of the individual sub-components need to be deflated, which requires the construction of retail price and labour wage indices. Due to serious shortcomings in the available quantitative information on prices, the final results are only indicative and not entirely accurate. The *GRPI* for 1870 draws heavily on information retrieved from the daily press (the *Danube* newspaper)[10]

[10] This is the appropriate time to express my deep gratitude to Tsvetelina Velichkova for her meticulous review of the *Danube* newspaper (в. *Дунав)*. Without her help

and from later publications (by Berov, Gavrilova, and Pamuk).[11] The exact way, in which *GRPI* is constructed, is presented in Table 57. The price and wage data that SYBK published for 1881 was used for 1880. The labor index for 1870 was composed by aggregating the 28 observations of the wages of the day-labourers and the 22 observations of the salaries of masons collected from Shumen for the period 1867–1872.[12]The wages expressed originally in *kurush* were first re-calculated into Leva at an exchange rate of 1 Leva = 4,40 *kurush* , and then compared with the remunerations received by day-labourers and masons from 1887 to 1945 (for details see Table 44).

POPULATION

At the end of this chapter a few words about the population, which inhabited the so-called *Bulgarian lands* in 1870 and 1880, suffice to be said. As became clear from the two censuses in the Principality (1881) and Eastern Roumelia (1884), I have at my disposal relatively accurate and reliable information for the period after 1878. It is significantly more difficult to determine the number of Bulgarians around 1870. The only available points of reference are the regional yearbooks of the Edirne, Danubian and Salonika (for Pirin Macedonia) *vilayets*. If those are to be trusted, approximately 900,000 adult male lived in what is contemporary Northern Bulgaria in 1870, 380,000 – in southern and 51,000 in south-west Bulgaria. To account for the female population, the census measuring the ratio between both sexes (49 percent females and 51 percent males) from 1881 should be used. Back-casting those shares I approximate the size of the population within the contemporary borders of Bulgaria to be 2,597,000. Drawing on the classical study of Colin McEvedy and Richard Jones, Angus Maddi-

---

many of the data used in this study would not have been available.

[11] Гаврилова, Р. *Колелото на живота: Всекидневието на българския възрожденски град*. С., СУ „Св. Климент Охридски“, 1999, с. 76–77; Беров, Л. *Движението на цените на Балканите XVI–XIX в. и европейската революция на цените*. С., БАН, 1976, с. 323; *Istanbul ve Diğer Kenlerde 400 Yıllık Fiyatlar ve Ücretler 1469–1998*. Ankara: T.C. Başbalkanık Devlet Istatistik Enstitüsü, 2000, 1–37. I am thankful to Shefket Pamuk for the price series and the necessary explanations about the proper use of the measuring units, which he kindly supplied to me.

[12] *Опис на османотурски документи за занаяти и търговия (XVI–XIX в.)*. С., НБКМ, 1993. с. 898.

son arrived at almost the same figure (2,586,000 persons).[13] Here, I took McEvedy and Jones's data since the *salnames* refers to several different, even though close in proximity, years (1869–1874).

To estimate the number of Bulgarians inhabiting the present day territory, I resorted to the two censuses from 1910 and 1920.They are respectively the last and the first enumerations, which contain information for the size of the population in each of the different territorial blocks – South Dobrudja, the Western Outskirts, the southern outskirts and Pirin Macedonia. To adapt the pre-1913 population to the contemorary territory, the official figures in SYBK are increased by 5 percent. No other corrections are made for the period 1913–1945. As a result of World War I, Bulgaria lost territories (in Macedonia, South Dobrudja, the Western and the southern outskirts), in which 9.4 percent of the entire population resided, but it also acquired new territories inhabited by 8.6 percent of the population

[13] Maddison, *World Economy*, 91; McEvedy, C. and R. Jones, *Atlas of World Population History*, London: Penguin, 1978. More on the number of the population around 1870 can be found in Karpat, K. *Ottoman Population 1830–1914: Demographic and Social Characteristics*. Madison, Wis.,: University of Wisconsin Press, 1985.

CHAPTER V.
GDP OR GNP

In the first chapter I argued for choosing GDP as the key indicator for measuring the Bulgarian modernization from the 1870s to 1945. I also promised that I will supply calculations of the gross national product. Both aggregates differ because GDP:

• excludes the cash inflows by gardeners working abroad and emigrants (the so-called remittances);
• includes the repatriated dividends from Bulgaria and the remunerations of foreign owners and managers of Bulgarian large-scale industrial, commercial, and financial companies, and
• includes the interest paid on deposits of foreign nationals and legal entities deposited in Bulgarian banks.

No complete and thorough statistics exists, however, for any of these monetary flows. To fill the gap I can only aggregate the corporate balances-sheets partially preserved and use the fragments left about the remittances from emigrants. Accuracy also demands that the income earned by foreign seasonal workers in Bulgaria (from neighboring Macedonia, Serbia, Greece and Turkey) is deducted. Before 1924, however, there is no data about these cash outflows since the assessments by the League of Nations of the balance of payments begin only in the mid-1920s.[1]

Fragmented statistics requires much bolder assumptions. In my previous study, all components of GNP that do not constitute a part of GDP were calculated (gardeners' and emigrants' remittances, dividends and the

[1] Without doubt the balance of payments in the interwar period was calculated by GDS. Due to unknown reasons, however, it did not publish the final results and they could be found only in the League of Nations' statistical abstract. Both Assen Chakalov and Boris Nedkov take the figures from the League's publications. Чакалов, А. *Националният доход…*, с. 138; Недков, Б. Развитие на българската финансова система през последното десетилетие. – *Трудове на Статистическия институт при Софийския държавен университет*, 1937, III, № 3–4, с. 15.

interest paid by foreign nationals and legal entities, etc.) for several years (1892, 1899, 1905, 1911, 1921 and 1924). Using the weight of each of these components in the total GNP I am able to approximate their size for the interim years. Without doubt this can only yield rough and indicative results with no pretension to high degree of accuracy. I can only repeat that this is the precise reason why I preferred GDP and not GNP in this study, offering ground for much firmer and less subjective assessments.

The data presented in Table 58 and diagramme 4 shows how insignificant the differences between the two aggregates actually are. For the entire 38-year period under review the correlation between GNP and GDP reaches an impressive 88 percent.

Diagramme 4. GNP and GDP at constant 1939 prices and constant present day territory, 1887–1924, in thousand Leva.

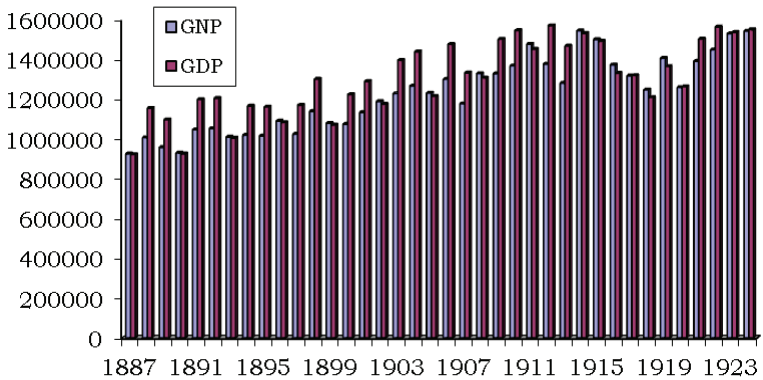

Source: See the text

CHAPTER VI.
VERIFICATION OF THE RESULTS

It is already common sense for historical national accounting that „it is generally impossible to test the quality of the estimates by means of alternative data".[1] Usually, verification demands a comparison between product, income and expense. Such a method was also applied by Chakalov in his work. For the years before World War I, however, it was practically impossible to calculate the size of the investments in the economy (especially in real estates). Furthermore, estimates of the consumption could only be obtained after a multiple of subjective guesstimates. Last but not least, serious doubts exist in scholarly literature as to the degree to which such robustness checks can actually improve the final results.[2] Because of all these reasons I decided to renounce the comparisons of GDP estimation based on product, income and expense. Instead, I used the method applied by Charles Feinstein in his classical study. In his research on British historical national accounts, he developed a subjective procedure for assessing the quality of the individual components of GDP.[3] They are classified in four groups, depending on the available raw data, the methods used for assessment of these four groups, and the need for resorting to guesstimates and bold assumptions. Each of these four groups represents a subjective margin of error. The aggregate margin of error is then calculated through weighing the upper and lower bounds of each of the components with its share in GDP.

Depending on the quantity and quality of the data I divided the period under study into five different chronological sub-periods – 1870–1880, 1887–1899, 1900–1912, 1913–1919, 1920–1924. Weighting each of them was done based on the share of its components into GDP. I used an averaging of the weights in the first and end years of the components in each period (1870 and 1880, 1887 and 1899, 1900 and 1912, 1913 and 1919, 1920 and 1924). The four categories of errors suggested by Feinstein are:

---

[1] Smits et al. *Dutch GNP*, 105.

[2] Ibid.

[3] Feinstein, C. H. *National Income, Expenditure and Output of the United Kingdom 1855–1965*. Cambridge: Cambridge University Press, 1972, 21–22.

• A – *Excellent* (the error varies between 1 and 5 percent). All necessary information is available;

• B – *Good* (5–15 percent). Most of the data is available, but its adjustment to the SNA requires a number of ballpark guesstimates;

• C – *Average* (15–25 percent error). We have enough evidence in order to determine the net income, even though this is possible only for some benchmark years. Arriving at a complete time series, however, is connected with significantly bolder assumptions;

• D – *Weak* (25–50 percent). The components of GDP can only be calculated with the help of multiple subjective guesses and insecure and insufficient information.

Table 59. Comparative Reliability of Bulgarian and Dutch GDP Estimates, in percent

	Bulgaria, GDP					***The Netherlands, GDP***
	1870–80	*1887–99*	*1900–12*	*1913–19*	*1920–24*	*1850–1913*
A	0.00	4.40	11.40	14.91	16.38	3.00
B	44.22	52.09	89.51	84.49	83.77	66.00
C	53.62	44.19	0.16	1.20	0.13	25.00
D	2.62	0.30	0.30	0.24	0.21	7.00
Total Mistake	23.17	12.80	9.23	10.63	9.10	…

Source: For Bulgaria: see the text. For The Netherlands: Smits et al. *Dutch GNP*, p. 107.

The average margin of error equal to 13 percent confirms the relative reliability of the Bulgarian GDP estimates. With time the error bound decreases significantly (almost three times). Furthermore, it is important to note that Bulgarian estimates do not significantly lag behind the Dutch national historic accounts.

CONCLUSION

The somewhat pessimistic findings of this study are certainly not surprising. The peak in per capita GDP (in 1943) is just 28.8 percent higher than the initial level in 1870. On an annual base this translates in a modest 0.47 percent rate of growth. Moreover, the estimates for 1870 may possibly underestimate the per capita GDP. It seems that the sole achievement of the Bulgarian economy was to keep pace with the population increase.

However, a detailed analysis presents a much more colourful picture. Between 1870 and 1943 the rural population in the present day Bulgarian territory increased almost three times, from 2 200 000 to 5 200 000. Meanwhile, the area allotted for crops increased from 3.5 to 4.8 mill. hectares. In other words, the average growth rate of land was 0.64 percent per annum, 0.91 percent for the rural population (compared to 1.34 percent for the entire population) and 1.48 percent for the primary sector of the economy. The fact remains that the Bulgarian primary sector achieved a triple increase in real output (from 10,3 to 30 b. Leva at 1939 prices) at a time when a population explosion was underway and no comparable increase in the cultivated land was to be observed. By no means was this an economic miracle, but it serves as an instructive example about the degree of adaptability of Bulgarian agriculture. Despite its well-known deficiencies (fragmentation of land, „overpopulation“, low income etc), the primary sector proved capable of low-cost adjustments. Moreover, its adaptability was sufficient enough to release the demographic pressure and gradually to transform the structure of the economy. Changes were nevertheless sluggish and created a misleading feeling of stagnation or regression (the above mentioned oned „growth without development“ argument of Palairet and Avramov).

It is not my aim here to analyze the reasons for this lethargic development and slow modernization. However, I may speculate that the phlegmatic development could be blamed on the inappropriate list of priorities (import-substituting industry) and the ineffective institutions (corruption, dilatory legal system, etc.). I already raised a few important questions in the introduction. Real GDP time-series (Tables 49 and 50) would provide a framework for much firmer hypothesies.

Table 60. GDP and Per Capita GDP Annual Growth Rates at Constant 1939 Prices and Present Day Territory, in percent

	1870–1945	***1870–1943***	***1870–1911***	***1919–1931***	***1934–1943***
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
GDP	1.42	*1.82*	1.42	3.13	6.19
GDP per capita*	0.09	*0.47*	-0.01	1.46	4.78
Agriculture	1.00	*1.48*	1.32	3.65	4.25
Agriculture per capita*	-0.33	*0.13*	-0.11	2.18	2.87
Industry	1.11	*1.27*	0.05	3.00	6.44
Industry per capita*	-0.22	*-0.07*	-1.37	1.33	5.02
Services	2.45	*2.80*	2.68	1.08	8.98
Services per capita*	1.11	*1.44*	1.23	-0.56	7.54

Source: see the text

Note:
* Per capita of total population

An average growth rate of 0.5 percent is all but impressive. Diagrammes 1 to 3 put a lot of flesh on the backbone of my studies. During the entire period from 1870s to the 1920s the Bulgarian economy gravitated around a low equilibrium point with a marked dominance of the climatic (the crisis from 1897–1902), rather than the political factors (liberation, unification and the Serbo-Bulgarian war). Since the mid-1920s, however, the economy looks as if it succeeded in accomplishing a certain growth acceleration. Unfortunately, the Great Depression arrived too soon and extinguished all signs of improvement. After the Slump Bulgaria got back on the high speed track, achieving an impressive per capita growth rate of almost 5 percent. Recalculating Chakalov's estimates by applying sectoral deflators

extends this growth period until 1943, when the Allied aerial bombing of Sofia and the so-called Great Patriotic War put an abrupt end to it.

On a sector-level, much to a surprise, the tertiary sector appears as the most dynamic one. Its average growth rate of 1.44 percent is by far the highest in the economy especially when compared to 0.13 percent for agriculture and -0.07 percent for industry. Particularly rapid was growth in the second half of the 1930s and the beginning of the 1940s, when the service sector achieved a record growth rate over 7.5 percent. Significantly less satisfying are the results from industry. Despite the special privileges momentum enjoyed for almost four decades, manufacturing was unable to really gain ground. Calculated, not on per capita basis of the whole population, but on the basis of the urban inhabitants only, the growth-rate of the secondary sector appears to be quite unsatisfactory (-0.063 percent between 1870 and 1943). The import-substitution model that was introduced in the end of the 19th century was deemed ineffective and exercised only a marginal influence over industrialization.

The annual GDP estimations allow for a more thorough study of several key periods of Bulgarian history. It becomes apparent, for instance, that the so-called *fin de siècle* recession of 1897–1902 has a much less significant impact on the real economy than it is commonly believed in scholarly literature. At a macro-level, the crisis was almost unnoticed and GDP quickly recovered within a year.

The modest economic downturn makes the 1900s boom even less impressive. During the so-called „seven lean years" (1906–1912), the economy grew by a humble 6.4 percent (under 1 percent on yearly base). As shown in diagrammes 1 and 2, scholars can hardly speak of a *take-off* before World War I. In this sense, I am inclined to repeat my earlier hypothesis that these „lean years" appear to be more of an illusion than of a fact.[1]

The new set of estimates raises serious doubts regarding the war decade that I previously believed „affected the Bulgarian economy only slightly".[2] From its peak (1912) to its through (1918), the GDP collapsed by 23 percent, but then quickly recovered to its pre-war low equilibrium point. The stabilization that followed was soon interrupted by the Great Depression. The Slump, however, only scratched the surface of the Bulgarian economy shielded behind the self-subsistence primary sector. It is worth mentioning

[1] Иванов, М. *Националният доход*…, с. 64.

[2] Ibid., 63.

that the quantitative effect of the Depression (8 to 9 percent contraction in GDP per capita) is certainly not more devastating than the 1897–1902 recession. The only difference between both economic downturns is that in mid-1930s Bulgaria swiftly recovered and achieved an impressive growth rate that was to last until end of 1943.

Table1. Sources Used

Sector/Line of Trade	*Source*
Husbandry	
Grains	СГЦБ.
Industrial Crops	СГЦБ.
Legumen	СГЦБ.
Vegetables	СГЦБ.
Fodder	СГЦБ, *Статистика на външната търговия*.
Fruits and Rakiya	СГЦБ, Закон за акциза и ракиите – *ДВ*, XXV, 287/30-12-1903; Закон за облагане материалите, от които се вари ракия – *ДВ*, XXX, № 163, 25–7-1908.
Grape and Vineyards	СГЦБ, КГП, с. 195–197, *Статистика на външната търговия*.
Rose-gardens	СГЦБ.
Vegetables	СГЦБ.
Bank Interest on Agricultural Credits	See: Sector Banks and Credit in this Table.
Seasonal Workers, Emigration	Мишайков, Д. *Населението на България*. С., Слово, [1920], с. 175–177; Въжаров, П. *Външната миграция на България от Освобождението до 1933 г. включително*. – Месечни статистически известия на ГДС, XXIII, 1934, № 5, с. 235; Данаилов, Г. *Изследвания върху демографията на България*. С., П. Глушков, 1930. с. 142–146, 336–337;
Stockbreeding and Rural By-employment	
Milk and Dairy Products	Преброяване на добитъка; ХКД; ВС; ММ.
Meat and Meat Products	Преброяване на добитъка, СГЦБ за закланите животни 1911–1924; АсЧ; ; ХКД; ВС; ММ.
Eggs	СГЦБ; *Статистика на външната търговия*; ХКД; ВС; ММ.
Wool and Goat Hair	СГЦБ; *Статистика на външната търговия*; ХКД; ВС; ММ.

Apiculture and Sericulture	Преброяване на добитъка, КГП, с. 270–271.
Fishing	*Първи рибарски събор, уреден от Русенската търговско-индустриална камара през 1910 в град Свищов*. Русе, РТИК, 1910. с. 49, 67–68; Йорданов, М. Общ преглед върху рибното ни стопанство (от стопанска и социална гледна точка). – *Стопанска мисъл*, 1933, IV, № 2, с. 82 – 100; ДВ.
Hunting	СГЦБ, АсЧ, Статистика на външната търговия.
Home Industry	Преброяване на населението, Попов, К. Г., П. Пенчев, *Село Каси-лак (опит за статистично икономическа монография)*. С., Държавна печатница, 1909, 316 с., АсЧ.
Rural Dwellings	Общи резултати от преброяването на сградите, СГЦБ, Михайлов, Н. Скъпият живот, чиновническите заплати и надниците. – *СпБИД*, 1923, XXII, № 4–5, с. 191–199; Мутафов, Х. Жилищен въпрос и жилищна политика. – *СпБИД*, 1909, XIII, № 7–8, с. 465–487.
Forestry	СГЦБ, АсЧ, ДВ.
Domestic Servants	Резултати от преброяване на населението.
Industry and Crafts	
Hand-crafts	Резултати от преброяване на населението, АсЧ.
Construction	Резултати от преброяване на населението, АсЧ, ДБ, ДВ.
Large-Scale and Protected Industry	СГЦБ, Ябландски, Д. Каква трябва да бъде икономическата политика на България изобщо и частно – спрямо съседните ѝ държави. – *СпБИД*, 1901, V, № 4–5, с. 205–249. Анкета на индустрията, Известия БНБ, АсЧ, *Статистика на външната търговия*, ДБ.
Mining	Загралов, И. Държавната мина „Перник“ – спБИД, 1911, XV, № 10, с. 894–945., 60 г. мини Перник, АсЧ, баланси на минни дружества от ДВ, ДАС и ДЙр, СГЦБ.

Small-Scale Industry	Резултати от преброяване на населението, АсЧ.
Transport and Communications	
Railroad transport	Статистика БДЖ, СГЦБ, ДБ.
Postal Services	Статистика БДЖ, СГЦБ, ДБ, 60 г. ПТТ.
Water Transportation	Отчети БТПД, ДВ, ДАС.
Transportation Services	Резултати от преброяване на населението, АсЧ.
Transport Compamies	ДВ, ДАС, ДЙр, Известия БНБ.
Commerce	Резултати от преброяване на населението, Статистика на външната търговия, СГЦБ, АсЧ, ДБ.
Financial Servies	
Private Banks	ДВ, ДАС, ДЙр, Известия БНБ, регионална и централна преса.
Popular Banks	Статистика на кооперативните сдружения в Царство България, отчети БЦКБ и БЗБ.
Credit Cooperatives	Статистика на кооперативните сдружения в Царство България, отчети БЦКБ и БЗБ.
State Banks	Отчети БНБ, БЗБ, БЦКБ, ПСК, СГЦБ.
Income from Capital	ДВ, ДАС, ДЙр, Известия БНБ, Статистика на кооперативните сдружения в Царство България, Отчети БНБ, БЗБ, БЦКБ, СГЦБ, *История на финансовата и кредитната система на България*. Варна, Г. Бакалов, 1983, Т. 2, с. 389.
Insurance Companies	СГЦБ, ДВ, ДАС, ДЙр, История на финансовата и кредитната система на България. Варна, Г. Бакалов, 1983, Т. 2, с. 389, регионална и централна преса.
Free-lance Professions and Services	
Free-lance	Резултати от преброяване на населението, АсЧ

Hotels, Restaurants	Резултати от преброяване на населението, АсЧ.
Urban Dwellings	СГЦБ, Общи резултати от преброяването на сградите, Михайлов, Н. Скъпият живот, чиновническите заплати и надниците. – *спБИД*, 1923, XXII, № 4–5, с. 191–199; Мутафов, Х. Жилищен въпрос и жилищна политика. – *СпБИД*, 1909, XIII, № 7–8, с. 465–487.
Public Services	
State Civil Servants	ДБ, Статистика на чиновниците.
Municipal Civil Servants	СГЦБ, ДБ, Васильов, Т. Бюджетите на градските общини за 1911 година. – *СпБИД*, 1912, XVI, № 1, с. 7–19; Васильов, Т. Окръжните бюджети за 1900 година. – *СпБИД*, 1899, III, № 11–12, с. 494–500; Стоянов, Х. Общинските финансии. – *СпБИД*, 1907, XI, № 2–3, с. 81–148.
Pensions	ДБ, СГЦБ.
State and Municipal Companies	БИД, 1912, XVI, № 1, с. 7–19; Васильов, Т. Окръжните бюджети за 1900 година. – *спБИД*, 1899, III, № 11–12, с. 494–500; Стоянов, Х. Общинските финансии. – *спБИД*, 1907, XI, № 2–3, с. 81–148.

Source: *See the text and Table I*

Legend of the acronyms used*:*

СГЦБ – Статистически годишник на Царство България

ДВ – Държавен вестник

КГП – Попов, К. Г. Стопанска България през 1911. Статистическо изследване – Сборник БАН, Историко-философски и филологично-обществен клон, 1916, XX, № 8, 483 с.

АсЧ – Чакалов, А. Националният доход и разход на България. С., Книпеграф, 1946. 158 с.

ДБ – държавни бюджети, втори четения по Стенографски дневници на съответните Обикновени народни събрания.

ДАС – Териториален държавен архив – София

ДЙр – Йорданов, Д. Преглед на българските дружества и банки 1922. С., Държавна печатница, 1923. 512 с.

БПр – списание „Банков преглед“

ТФ – в. „Търговски фар“

СпБИД – Списание на Българското икономическо дружество
ХКД – сп. „Хладилно-кланнично дело“
ВС – сп. „Ветеринарна сбирка“
ММ – сп. „Месо и мляко“

Addendum 1. A list of the examined regional and central press publications that were examined.

Balchik: „Балчик“ (1902), „Балчишки глас“ (1903), „Селски куриер“ (1902–1912), „Страж“ (1904/05–1908/09)

Berkovica: „Демократически сговор“ (1923/24), „Пред изгрев“ (1921/23), „Съюз“ (1904/05–1906);

Burgas: „Бургаски фар“ (1924/25), „Морска заря“ (1923/24–1925);

Varna: „Български стопански вестник“ (1921–1922), „Варненска поща“ (1919/20–1922/23), „Варненски общински вестник“ (1915–1916), „Варненски окръжен вестник“ (1915), „Варненски търговски вестник“ (1906–1913), „Икономически известия“ (1922/23–1924/25), „Търговски вестник“ (1918–1919), „Търговски фар“ (1909–1915), „Търговско огледало“ (1924), „Търговско-промишлена защита“ (1920–1925);

Vraca: „Нова борба“ (1925), „Трибуна“ (1920/22–1924/25);

Gorna Oryahovitsa: „Поминък“ (1906), „Свободна трибуна“ (1924/25);

Dobrich: „Добрич“ (1901–1903), „Добрички глас“ (1903–1908), „Добруджанец“ (1901–1912), „Наш край“ (1909–1911);

Dupnica: „Рилски Балкан“ (1902/03), „Свободен глас“ (1903), „Сговор“ (1909/10), „Съобщител“ (1904/05);

Kavarna: „Вести“ (1907/08);

Kazanlak: „Казанлъшки общински вестник“ (1900/01–1903/04);

Karnobat: „Смелост“ (1919/20–1924);

Kjustendil: „Будител“ (1900), „Ехо“ (1912), „Жар“ (1919), „Знаме“ (1906/07), „Изгрев“ (1900/01–1903), „Кюстендилски куриер“ (1904/05–1908), „Кюстендилски общински вестник“ (1914–1915), „Кюстендилски окръжен вестник“ (1922/23–1924/27), „Народен сговор“ (1915), „Обнова“ (1922/23–1923/24), „Общински вестник“ (1921/22), „Югозападна защита“ (1909/10–1910/11);

Lovech: „Стремление“ (1908–1923);

Lom: „Демократически лист“ (1901–1902), „Живот“ (1902–1904), „Известник“ (1902/03), „Лом“ (1906–1907), „Ломска дума“ (1924/25), „Ломски глас“ (1925/26), „Свобода“ (1902/03), „Хвърчащ лист“ (1905);

Nova Zagora: „Новозагорски общински вестник“ (1921–1922/23), „Обединение“ (1921/22–1922/24);

Novi Pazar: „Крепител“ (1903/04–1906/07), „Новопазарски седмични новини“ (1923), „Новопазарска трибуна“ (1924/25);

Orhanie (Botevgrad): „Огледало“ (1903);

Pazardjik: „Родолюбец“ (1906/07–1912/17), „Родопска трибуна“ (1911–1914/15), „Татар Пазарджик“ (1909–1910), „Утро“ (1901/02);

Pleven: „Бдител“ (1897/97– 1908), „Време“ (1906–1907), „Изглед“ (1911/12), „Истина“ (1908–1910), „Правда“ (1907/08), „Народен глас“ (1909/11), „Тръба“ (1908/09), „Утро“ (1906/07), „19-ти февруари“ (1909–1910);

Plovdiv: „Борба“ (1922/23–1923), „Вносно-износен вестник“ (1923/26), „Пловдивски търговски вестник“ (1912–1922), „Стопански вестни на Пловдивската търговско-индустриална камара“ (1922/23–1925), „Търговски вести“ (1899–1902/03), „Търговски известия“ (1902–1903), „Търговски съветник“ (1903–1904), „Юг“ (1923);

Pomorie: „Край“ (1908–1914);

Popovo: „Защитник“ (1903/04–1904/07), „Поповски новини“ (1924/25), „Пробуда“ (1903), „Селска поща“ (1903/04);

Provadia: „Кооперативен лист“ (1922/23–1924), „Новини“ (1909–1911), „Провадийски вести“ (1924), „Провадия“ (1903–1913);

Radomir: „Демократическа трибуна“ (1909), „Демократическа трибуна“ (1909/10–1910), „Известник“ (1905/06), „Право“ (1919/20–1923/25), „Пробуда“ (1907), „Радомирски вести“ (1904/05), „Стрела“ (1922–1923/25), „Струма“ (1905), „Труд“ (1909–1910), „Шопски глас“ (1922/23–1925), „Югозападна защита“ (1912);

Razgrad: „Гражданско съзнание“ (1908–1914), „Млада България“ (1910/12), „Преглед“ (1901/02), „Разградски вести“ (1902/03), „Разградски новини“ (1904–1907), „Седмичен лист“ (1902/03);

Ruse: „Борба“ (1914/15), „Дунавски търговски вестник“ (1917–1920/26), „Икономически преглед“ (1899/00–1924/25), „Русенска поща“ (1921/22–1924/25);

Svishtov: „Дунавски известия“ (1894/95–1906/07), „Работа“ (1899/00), „Ратник“ (1908–1909), „Ред“ (1900/02);

Sevlievo: „Борба“ (1904/05), „Изгрев“ (1907), „Искра“ (1911/12), „Севлиевски общински вестник“ (1910–1912), „Съгласие“ (1902/03), „Трибуна“ (1908), „Утринна заря“ (1902/03);

Sliven: „Борба“ (1908/09–1911/12), „Братство“ (1909/10), „Правда“ (1913/14), „Сливенски общински вестник“ (1913/14–1914/20), „Южно ехо“ (1908/10);

Sofia: „Държавен вестник“ (1890–1947), „Банков преглед“ (1908–1913);

Stara Zagora: „Бранище“ (1908/09), „Зора“ (1908/09–1925/26), „Нова дума“ (1921/22–1923/25), „Старозагорски окръжен вестник“ (1914–1915), „Тракийска трибуна“ (1914);

Suhindol: „Вестник на кооперативните дружества“ (1923/24–1924/25);

Troyan: „Борба“ (1922), „Троянски глас“ (1919), „Троянски общински вестник“ (1921/23);

Targovishte: „Ескиджумайски вестник“ (1906/07–1907/09); „Малки обявления“ (1908/09), „Народна подкрепа“ (1902/03), „Нов вестител“ (1904/06–1906/07), Опора“ (1903), „Служащ“ (1909–1910/11);

Tarnovo: „Търновски вести“ (1910/11); „Търновски общински вестник“ (1909–1911), „Утро“ (1910/11–1911/12);

Haskovo: „Изток“ (1923/24), „Нива“ (1921/22–1923), „Хасковски окръжен вестник“ (1923–1924/25), „Хасковска поща“ (1924/25);

Shumen: „Борба“ (1922/23–1924/25), „Защита“ (1899/00), „Народна борба“ (1900/01–1906), „Новини“ (1904/05), „Обществен глас“ (1906/07–1914/15), „Шуменски вести“ (1919–1925);

Yambol: „Народно благо“ (1903/04–1910/11), „Ново време“ (1913/14), „Тракиец“ (1923/24–1924/25), „Тунджа“ (1919/20–1923/24), „Ямболска дума“ (1912), „Ямболски общински вестник“ (1921–1924/26).

(168 newspapers)

Addendum 2. A list of the examined JS companies:

Banks and Saving Funds: *Anjelo Kyumodjiiski*, Austro-Bulgarian Credit Bank, Anonymous Trade JSC *Union*, *Ottoman Bank*, *Vardar* Bank, *Union* Bank, *Atlantic* Bank, *Bulgaria* Bank, National Credit Bank, Trade, Industry and Book-Keeping Bank, *Progress* Bank, *Motherland* Bank, *Pinkas & Arie* Bank, *Sende* Bank, *Three Wells* Bank, Bulgarian-American Bank, Bulgarian-Macedonian Bank, Bulgarian-Palestinian Bank, Bulgarian Bank, Bulgarian Bank for International Trade, Bulgarian Bank *Sofia* (renamed the Bulgarian-Hungarian Bank), Bulgarian Credit Bank, Bulgarian Lottery Bank, Vitoshka Bank, Guarantee Bank, Bulgarian General Bank, General Mortgage Bank, General Credit JSC, *Girdap* Bank, Forest-Trade Bank, Construction Bank *Gradivo*, Danube Bank, Mortgage Bank, East Bank, International Bank of Bulgaria, Italian-Bulgarian Bank, Italian and Bulgarian Bank, Credit Bank, Knyazhevo Bank, Vineyard Bank, Small Bank, Edirne Bank, Orhani District Savings JSC *Future*, Osogovska Bank, *Pinkas & Arie* Bank, Poduene Bank, Prague Credit Bank, Industrial-Trade Bank, Rose Bank, Discount Bank - Ruse, Ruschuck Bank, Discount Bank, Slav Bank, Sofia Bank, Sofia Trade Credit JSC, Savings Bank, Samokov Savings JSC *Agreement*, Trade-Industrial Bank *Iskar*, Trade Bank *Kiril Kirchev*, Trade Mortgage Bank of the Balkans, Trade-Clerk's Bank, Franco-Belgian Bank, Franco-Bulgarian Bank of International Trade, Franco-Bulgarian Mortgage Bank, Shumen Trade Bank, Bank *Judas B. Israel*, Bulgarian Trade Bank (altogether 66 companies).

Examined Insurance companies (ICs):

Austrian IC *Phoenix*, *Alliance* IC, IC *Sofia*, *Assicurazioni Generali*, *Bulgarian Phoenix* IC, *Viktoria* IC, Chief Ottoman IC, *Companionship* IC, *Alliance* IC, *America* IC, *Vitosha* IC, *Dobrudja* IC, *Europe* IC, *Star* IC, *Musala* IC, *Norwich Union* IC, *New York* IC, *Eagle* IC, *Motherland* IC, *Russia* IC, *Sun* IC, *Falcon* IC, *Dream* IC, *Phoenix* IC, *Union-Paris* IC, *Horse* IC, Cooperative IC *Peace*, Credit SC *Flag*, *Le Confiance* IC, *Le Nacional* IC, *Le Nacional Fire* IC, *Le Paternal* IC, *Le Soleil* IC, *Strength* IC, Clerical Cooperative Savings IC, Insurance company *Balkan*, IC *Bulgaria* (altogether 39 companies).

Examined Transportation companies:

Shareholding Transport JSC, Anonymous Automobile SC, Transportation Bureau *Atlantic*, Bulgarian Trade Steamship Company, *Speed*, *Bulgarian Transport*, Balkan Transport JSC, *Bulgarian Loyd*, Bulgarian Automobile Association, Bulgarian Coastwise JSC, *Quick Transport*, *Gotliev Kantor*, *Danube* JSC, *Equator* JSC, *Intercontinental* JSC, *Levante*, *Maritima*, *Maritsa*, Automobile JSC *Motor*, Common transport JSC, *Orient Transport*, *Transport* JSC, Transportation JSC, First Shareholding Automobile JSC, *R. Mittler*, General Transport JSC, *Radio* JSC for Internal and International Transport, Sofia Electric Trams, Sofia Transport Company *Speed*, *Fast-Paced*, *Arrow*, International Transport JSC, *Trans-Balkans*, First Bulgarian JSC for International Transportation, *Tundja* Automobile JSC, *Service* JSC, Hungarian JSC for Transportation, *Shenker & Co*., *Jacob & Valentin* (altogether 39 companies).

Legend of the acronyms used in the addendum to table 1:

IC – insurance company

RC – reinsurance company

ПРИЛОЖЕНИЯ

Таблица 2. Чисто производство на зърнени култури, хил. кг
Table 2. Net Output of Cereals, thousand kilos

Година	*Жито*	*Ръж*	*Смес*	*Ечемик*	*Овес*
Year	*Wheat*	*Rye*	*Maslin*	*Barley*	*Oats*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1870	**661337*	*42914*	*	*100208*	*21710*
1880	**600878*	*207242*	*	*188890*	*67351*
1887	*665626*	*131026*	*64929*	*181550*	*88742*
1888	*922466*	*181584*	*89982*	*251603*	*122984*
1889	885479	190273	52653	127074	71009
1890	769703	153855	61524	115923	46170
1891	1048815	197904	90029	263819	111642
1892	1048815	197904	90029	263819	111642
1893	*906915*	*178579*	*89542*	*135407*	*66262*
1894	*902193*	*177649*	*89076*	*134702*	*65917*
1895	*823029*	*162061*	*81259*	*122883*	*60133*
1896	*914099*	*179993*	*90251*	*136480*	*66787*
1897	733817	150292	57594	130791	57925
1898	750647	108215	57036	122484	72489
1899	415270	88660	60457	45659	33883
1900	659250	159618	88098	121226	47287
1901	*825523*	*162552*	*81506*	*123255*	*60315*
1902	*923160*	*181777*	*91146*	*137833*	*67449*
1903	785603	161200	106852	130025	77146
1904	958003	162534	107738	133010	74098
1905	747211	146560	83785	115242	60717
1906	862902	156665	83568	122805	79710
1907	438342	64037	24327	59654	44003
1908	785052	109027	61543	112502	71495

Лимец	*Просо*	*Царевица*	*Ориз*	*Елда*	*Общо*
Spelt	*Millet*	*Maize*	*Rice*	*Buck-wheat*	*Total*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
*	*3205*	*54702*	*8057*	…	*892133*
*	*5904*	*150630*	*1979*	…	*1222875*
8873	*12439*	*369840*	*2330*	*16*	*1525371*
12297	*17239*	*512548*	*3229*	*23*	*2113956*
9217	6835	202502	3207	11	1548259
5424	1367	89608	2426	1	1246000
12590	8265	286741	3333	14	2023149
12590	8265	286741	4032	14	2023849
6639	*7218*	*226299*	*3127*	*23*	*1620010*
6605	*7180*	*225121*	*3111*	*22*	*1611575*
6025	*6550*	*205367*	*2838*	*20*	*1470165*
6692	*7275*	*228091*	*3152*	*23*	*1632842*
6680	10081	292105	2242	1	1441528
5444	21459	613339	3450	34	1754597
3245	7925	329128	444	24	984696
4615	9662	207554	1681	44	1299036
6043	*6570*	*205989*	*2846*	*21*	*1474621*
6758	*7347*	*230352*	*3183*	*23*	*1649028*
6084	12246	365984	3681	43	1648864
6167	1533	203273	4651	4	1651010
3905	4589	291398	4475	5	1457886
4411	9467	449994	3359	6	1772888
1412	10942	223852	3132	12	869713
3463	7530	332999	2559	4	1486174

Година	*Жито*	*Ръж*	*Смес*	*Ечемик*	*Овес*
Year	*Wheat*	*Rye*	*Maslin*	*Barley*	*Oats*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1909	650586	136718	66166	89450	58854
1910	916149	186253	77695	144380	70177
1911	1077113	187279	108533	125371	68491
1912	965017	172392	79230	125740	54902
1913	962096	167461	67366	115824	56294
1914	407240	118450	41416	84422	46032
1915	746681	143952	63844	118139	53633
1916	585287	109403	43566	95715	38845
1917	453139	87390	47619	73213	28379
1918	329109	63218	39856	39042	11887
1919	617563	116069	64822	89431	34809
1920	614942	119379	62498	88874	42325
1921	591412	116635	66732	79286	41166
1922	670477	124896	71880	99336	48202
1923	573680	98837	72424	77771	43275
1924	451742	77527	37908	62909	37779

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

* През 1870 и 1880 г. производството на жито, смес и лимец е представено заедно.
* Wheat, mixed cereals, and spelt output in 1870 and 1880 is given together.

Лимец	*Просо*	*Царевица*	*Ориз*	*Елда*	*Общо*
Spelt	*Millet*	*Maize*	*Rice*	*Buck-wheat*	*Total*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
2595	3293	327812	4511	15	1340000
4083	5709	457672	4129	33	1866280
4259	6604	494012	2662	3	2074326
2727	4457	458483	3242	1	1866189
3422	4656	467736	1750	1	1846604
2569	7335	493317	2404	4	1203188
3250	6633	453132	2604	7	1591875
2837	2787	294405	2529	11	1175385
1951	1998	246906	4732	9	945337
1259	592	113091	2806	7	600867
2729	7026	404077	1969	4	1338498
3087	5489	329071	2631	21	1268316
2346	2274	258985	4082	0	1162918
2910	2658	258678	4897	0	1283933
1831	3907	348529	6366	0	1226620
2186	3710	397552	5269	0	1076582

Таблица 3. Цени на производител на зърнените храни, лв./кг
Table 3. Farm-gate Prices of Cereals, Leva/kilo

Година	*Жито*	*Ръж*	*Смес*	*Ечемик*
Year	*Wheat*	*Rye*	*Maslin*	*Barley*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1887	*0,15*	*0,11*	*0,13*	*0,10*
1888	*0,12*	*0,09*	*0,10*	*0,08*
1889	0,11	0,07	0,09	0,07
1890	0,14	0,10	0,12	0,10
1891	0,17	0,14	0,15	0,12
1892	0,14	0,12	0,13	0,10
1893	*0,12*	*0,09*	*0,11*	*0,09*
1894	*0,11*	*0,08*	*0,09*	*0,08*
1895	*0,11*	*0,08*	*0,09*	*0,09*
1896	*0,12*	*0,08*	*0,10*	*0,08*
1897	0,15	0,10	0,13	0,10
1898	0,15	0,13	0,15	0,10
1899	0,16	0,12	0,14	0,12
1900	0,15	0,11	0,13	0,11
1901	*0,14*	*0,11*	*0,13*	*0,09*
1902	*0,14*	*0,11*	*0,12*	*0,10*
1903	0,13	0,10	0,12	0,09
1904	0,14	0,10	0,12	0,09
1905	0,15	0,11	0,12	0,10
1906	0,14	0,11	0,12	0,11
1907	0,17	0,14	0,16	0,14
1908	0,19	0,16	0,17	0,14
1909	0,20	0,16	0,18	0,14

Овес	*Лимец*	*Просо*	*Царевица*	*Ориз*	*Елда*
Oats	*Spelt*	*Millet*	*Maize*	*Rice*	*Buck-wheat*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*
0,09	*0,09*	*0,09*	*0,11*	*0,46*	*0,10*
0,07	*0,08*	*0,08*	*0,09*	*0,44*	*0,09*
0,06	0,06	0,07	0,08	0,42	0,07
0,08	0,08	0,08	0,09	0,44	0,09
0,10	0,11	0,12	0,12	0,44	0,13
0,09	0,08	0,09	0,10	0,44	0,10
0,07	*0,07*	*0,07*	*0,08*	*0,46*	*0,08*
0,07	*0,08*	*0,08*	*0,09*	*0,46*	*0,09*
0,08	*0,09*	*0,10*	*0,09*	*0,45*	*0,11*
0,07	*0,08*	*0,08*	*0,08*	*0,43*	*0,09*
0,08	0,09	0,10	0,10	0,44	0,10
0,08	0,09	0,08	0,09	0,44	0,14
0,09	0,10	0,09	0,10	0,44	0,14
0,09	0,09	0,09	0,11	0,44	0,10
0,08	*0,07*	*0,08*	*0,10*	*0,44*	*0,08*
0,09	*0,08*	*0,09*	*0,10*	*0,43*	*0,09*
0,09	0,09	0,10	0,10	0,43	0,09
0,09	0,09	0,10	0,10	0,45	0,10
0,10	0,10	0,12	0,11	0,48	0,10
0,10	0,10	0,10	0,10	0,48	0,10
0,13	0,12	0,11	0,12	0,54	0,08
0,12	0,14	0,12	0,14	0,51	0,10
0,12	0,13	0,15	0,14	0,51	0,10

Година	*Жито*	*Ръж*	*Смес*	*Ечемик*
Year	*Wheat*	*Rye*	*Maslin*	*Barley*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1910	0,17	0,13	0,15	0,11
1911	0,16	0,12	0,14	0,12
1912	0,19	0,15	0,17	0,15
1913	0,19	0,16	0,18	0,16
1914	0,20	0,16	0,19	0,15
1915	0,29	0,23	0,28	0,19
1916	0,33	0,30	0,31	0,23
1917	0,47	0,42	0,42	0,33
1918	0,91	0,80	0,80	0,72
1919	2,85	2,38	2,68	1,95
1920	3,09	2,59	3,00	2,14
1921	3,89	3,06	3,34	2,75
1922	4,92	4,15	4,62	3,61
1923	3,71	3,28	3,56	2,67
1924	6,70	5,70	6,53	4,87

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Овес	*Лимец*	*Просо*	*Царевица*	*Ориз*	*Елда*
Oats	*Spelt*	*Millet*	*Maize*	*Rice*	*Buck-wheat*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*
0,11	0,09	0,11	0,12	0,50	0,15
0,11	0,11	0,12	0,11	0,49	0,15
0,14	0,14	0,13	0,14	0,53	0,10
0,15	0,15	0,14	0,14	0,59	0,30
0,14	0,15	0,14	0,13	0,57	0,29
0,17	0,19	0,20	0,18	1,06	0,21
0,21	0,21	0,26	0,24	1,51	0,20
0,30	0,30	0,32	0,24	1,52	0,22
0,69	0,67	0,67	0,70	3,57	0,50
2,02	1,94	1,91	1,93	15,61	1,71
1,90	2,02	2,12	1,84	21,85	1,88
2,25	2,45	2,65	2,66	17,16	
3,14	2,80	3,87	3,78	21,31	
2,48	2,43	2,58	2,72	19,05	
4,10	3,81	4,48	4,32	22,05	

Таблица 4. Доход от производството на зърнени култури, хил. лв. (текущи цени)
Table 4. Income from Cereals, thousand Leva (in current prices)

Година	*Жито*	*Ръж*	*Смес*	*Ечемик*	*Овес*
Year	*Wheat*	*Rye*	*Maslin*	*Barley*	*Oats*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1887	96719	14085	8210	18627	7717
1888	111805	15507	9299	20393	8618
1889	98350	13878	4846	9251	4342
1890	104421	15179	7211	11050	3831
1891	175098	27955	13879	31934	11692
1892	145279	23044	11481	25378	9525
1893	110723	16954	9720	12250	4830
1894	95768	14653	8405	10840	4658
1895	88660	13188	7686	10998	4657
1896	105395	14539	8851	11433	4875
1897	111980	15300	7329	12569	4860
1898	114249	14079	8567	11954	6111
1899	67108	10994	8639	5324	3131
1900	102052	17877	11757	13214	4289
1901	118978	17556	10279	11617	5105
1902	129690	19504	11297	13299	6154
1903	105664	16168	13047	12014	6735
1904	129905	15571	12390	11997	6328
1905	108495	15697	10247	11985	5877
1906	118994	16669	10237	12944	8083
1907	73641	9106	3810	8173	5580
1908	148689	17946	10709	15852	8908

Лимец	*Просо*	*Царевица*	*Ориз*	*Елда*	*Общо*
Spelt	*Millet*	*Maize*	*Rice*	*Buck-wheat*	*Total*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
774	1154	38865	1079	2	187233
958	1427	43710	1405	2	213124
596	469	15420	1336	1	148489
430	115	8314	1056	0	151608
1395	973	35811	1481	2	300221
1039	725	27375	1792	1	245640
435	503	18472	1448	2	175338
512	591	19523	1440	2	156391
572	661	19073	1288	2	146786
506	585	18509	1342	2	166038
597	958	27896	996	0	182485
468	1745	53299	1502	5	211977
315	724	33834	193	3	130265
399	887	22063	732	4	173273
442	511	19765	1239	2	185494
546	631	24118	1356	2	206597
544	1216	37440	1583	4	194415
538	149	19982	2103	0	198963
382	558	32957	2143	0	188341
434	947	45539	1623	1	215470
170	1244	26124	1691	1	129539
493	912	45754	1301	0	250563

Година	*Жито*	*Ръж*	*Смес*	*Ечемик*	*Овес*
Year	*Wheat*	*Rye*	*Maslin*	*Barley*	*Oats*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1909	132850	21861	12042	12505	7351
1910	159593	24101	12019	16503	7523
1911	174708	23148	15303	14982	7411
1912	178914	26531	13327	19339	7626
1913	181740	27062	12416	18138	8399
1914	80837	18549	8002	12292	6214
1915	214522	33253	18170	22305	9193
1916	194608	32449	13540	22072	8010
1917	214607	36730	20062	24292	8585
1918	297909	50865	31817	28157	8157
1919	1761659	276430	174002	174130	70202
1920	1900600	308880	187575	190527	80206
1921	2302012	356727	222925	218124	92702
1922	3300824	518544	332078	358721	151498
1923	2126288	323752	258081	207751	107279
1924	3028793	441686	247644	306076	154861

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Лимец	*Просо*	*Царевица*	*Ориз*	*Елда*	*Общо*
Spelt	*Millet*	*Maize*	*Rice*	*Buck-wheat*	*Total*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
328	487	45730	2281	1	235436
360	641	53227	2046	5	276018
485	769	55922	1312	0	294039
377	580	61895	1709	0	310298
517	662	63144	1027	0	313104
387	1035	64477	1365	1	193159
612	1349	80250	2759	2	382413
589	718	69627	3817	2	345432
593	640	58097	7188	2	370795
838	396	78768	10011	3	506921
5282	13399	779627	30729	6	3285467
6236	11659	605754	57495	39	3348972
5736	6023	688899	70040	0	3963189
8152	10300	976691	104350	0	5761159
4451	10097	946326	121243	0	4105268
8321	16617	1716311	116184	0	6036493

Таблица 5. Чисто производство на индустриални култури, хил. кг
Table 5. Net Output of Industrial Crops, thousand kilos

Година	*Тютюн*	*Захарно цвекло*	*Слънчоглед*	*Рапица*	*Сусам*	*Анасон*	*Резене*
Year	*Tobacco*	*Sugar Beat*	*Sun-flower*	*Colza*	*Sesame*	*Anise*	*Fennel*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*	*(7)*
1870	1727						
1880	1831						
1887	1895						
1888	2072						
1889	2353			79	65	48	
1890	1139			29	12	44	
1891	1617			314	8	36	
1892	2114			895	12	45	
1893	2214						
1894	1279						
1895	1906						
1896	1688						
1897	898			228	591	322	26
1898	3461			16	816	482	55
1899	4026			39	676	222	49
1900	3155			2780	643	830	18
1901	254						
1902	2902						
1903	8853	337		2792	646	834	18
1904	4509	20501		344	263	673	31
1905	3918	18751		28739	1219	568	24

Опиум	*Мак*	*Хмел*	*Памук (влакно)*	*Конопен (семе)*	*Конопен (влакно)*	*Лен (семе)*	*Лен (влакно)*
Opium	*Poppy*	*Hops*	*Cotton fiber*	*Cotton seeds*	*Hemp fiber*	*Flax seeds*	*Flax fiber*
(8)	*(9)*	*(10)*	*(11)*	*(12)*	*(13)*	*(14)*	*(15)*
	9	0	590	930	477	19	6
	7	1	106	1465	985	872	1461
	1	0	115	1248	734	15	12
	9	0	159	864	1012	867	400
	0	0	167	808	985	79	78
	0	1	187	86	131	706	855

Година	*Тютюн*	*Захарно цвекло*	*Слънчоглед*	*Рапица*	*Сусам*	*Анасон*	*Резене*
Year	*Tobacco*	*Sugar Beat*	*Sun-flower*	*Colza*	*Sesame*	*Anise*	*Fennel*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*	*(7)*
1906	6428	36879		113	1447	559	32
1907	4089	23205		458	228	280	32
1908	3450	20912		39	414	760	43
1909	3547	19035		83	244	205	17
1910	6325	27608		1974	969	714	21
1911	10647	57516		12764	778	640	74
1912	5813	54491		13037	417	701	104
1913	5097	69998		5499	154	592	88
1914	12985	166796		2636	152	571	120
1915	12919	66641		146	218	254	56
1916	10358	103330		36	85	294	5
1917	13226	88408		1125	63	21	3
1918	23003	53876		457	116	129	10
1919	21662	156446		864	227	117	14
1920	29302	73958	3145	1257	768	287	16
1921	16295	96154	2183	499	691	135	17
1922	26344	135770	6404	393	1091	69	3
1923	53956	283803	5633	296	1024	132	15
1924	49191	318248	8362	86	1270	137	23

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Опиум	*Мак*	*Хмел*	*Памук (влакно)*	*Конопо (семе)*	*Конопо (влакно)*	*Лен (семе)*	*Лен (влакно)*
Opium	*Poppy*	*Hops*	*Cotton fiber*	*Cotton seeds*	*Hemp fiber*	*Flax seeds*	*Flax fiber*
(8)	*(9)*	*(10)*	*(11)*	*(12)*	*(13)*	*(14)*	*(15)*
	1	0	190	899	1002	132	215
	0	0	131	856	853	38	29
	1	0	150	871	985	55	76
	0	0	170	919	929	52	91
	1	0	247	1049	1081	172	322
	1	0	199	258	398	1073	1127
	2	0	140	1137	1201	141	140
	4	1	158	1232	1207	59	64
6	171	5	108	1254	1158	49	58
7	253	6	169	1230	1162	24	20
4	323	1	138	1234	1171	38	23
6	346	4	115	855	749	49	41
2	280	1	164	463	557	130	62
2	338	0	214	989	1579	135	131
2	258	0	263	1498	1447	149	158
1	133	0	243	58	77	1132	1264
1	114	0	209	853	993	76	93
1	69	0	286	878	1111	64	72
0	59	0	270	77	87	899	1210

Таблица 6. Цени на производител на индустриалните растения, лв./кг
Table 6. Farm-gate Prices of Industrial Crops, Leva/kilo

Година	*Тютюн*	*Захарно цвекло*	*Слънчоглед*	*Рапица*	*Сусам*	*Анасон*	*Резене*
Year	*Tobacco*	*Sugar Beat*	*Sunflower*	*Colza*	*Sesame*	*Anise*	*Fennel*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*	*(7)*
1887	1,24						
1888	1,20						
1889	1,12						
1890	1,08						
1891	1,21						
1892	1,16						
1893	1,13						
1894	1,26						
1895	1,36						
1896	1,14						
1897	1,16						
1898	0,90						
1899	1,09						
1900	0,86	0,02		0,14	0,36	0,33	0,30
1901	0,71						
1902	0,92						
1903	1,14	0,02		0,15	0,38	0,35	0,32
1904	0,92	0,02		0,16	0,40	0,37	0,33
1905	0,96	0,02		0,21	0,43	0,45	0,25
1906	0,90	0,02		0,22	0,38	0,55	0,25
1907	0,90	0,02		0,25	0,68	0,74	0,28

Опиум	*Мак*	*Хмел*	*Памук (влакно)*	*Конопо (семе)*	*Конопо (влакно)*	*Лен (семе)*	*Лен (влакно)*
Opium	*Poppy*	*Hops*	*Cotton fiber*	*Cotton seeds*	*Hemp fiber*	*Flax seeds*	*Flax fiber*
(8)	*(9)*	*(10)*	*(11)*	*(12)*	*(13)*	*(14)*	*(15)*
0,27	0,55	1,68	1,31	0,37	0,75	0,23	0,72
0,28	0,59	1,80	1,40	0,37	0,77	0,24	0,85
0,29	0,62	1,87	1,45	0,41	0,83	0,26	0,80
29,57	0,84	2,54	1,97	0,35	1,08	0,56	1,13
	0,33	2,14	1,46	0,58	1,13	0,36	1,44
1,11	0,26	2,23	1,56	0,69	1,29	0,41	1,49

Година	*Тютюн*	*Захарно цвекло*	*Слънчоглед*	*Рапица*	*Сусам*	*Анасон*	*Резене*
Year	*Tobacco*	*Sugar Beat*	*Sunflower*	*Colza*	*Sesame*	*Anise*	*Fennel*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*	*(7)*
1908	0,88	0,02		0,24	0,51	0,47	0,43
1909	0,89	0,02		0,19	0,63	0,62	0,38
1910	1,07	0,02		0,18	0,49	0,41	0,35
1911	0,96	0,02	0,34	0,22	0,54	0,50	0,45
1912	1,01	0,02		0,25	0,59	0,49	0,42
1913	1,25	0,02		0,23	0,58	0,49	0,46
1914	2,29	0,02		0,25	0,66	0,37	0,32
1915	2,53	0,02		0,34	0,90	0,52	0,31
1916	3,94	0,03		0,45	2,38	0,97	0,56
1917	17,22	0,04		0,78	2,64	4,66	2,47
1918	24,55	0,09		1,87	6,29	5,70	3,94
1919	19,15	0,23		2,99	11,76	7,25	3,78
1920	28,99	0,20	3,52	3,70	16,38	6,48	4,42
1921	21,58	0,35	4,05	4,79	17,98	7,48	5,22
1922	46,20	0,69	4,68	5,28	18,34	20,48	11,36
1923	47,28	0,96	4,11	4,66	14,35	18,97	8,83
1924	37,18	0,92	5,80	5,32	15,93	18,47	9,83

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Опиум	*Мак*	*Хмел*	*Памук (влакно)*	*Конопен (семе)*	*Конопен (влакно)*	*Лен (семе)*	*Лен (влакно)*
Opium	*Poppy*	*Hops*	*Cotton fiber*	*Cotton seeds*	*Hemp fiber*	*Flax seeds*	*Flax fiber*
(8)	*(9)*	*(10)*	*(11)*	*(12)*	*(13)*	*(14)*	*(15)*
80,50	1,80	2,27	1,57	0,58	1,20	0,41	2,24
30,00	0,34	2,37	1,57	0,52	1,20	0,39	1,07
35,50	0,81	2,41	1,97	0,52	1,08	0,34	1,21
40,00	0,84	2,54	1,97	0,35	1,08	0,56	1,13
47,76	0,60	2,90	1,96	0,57	1,31	0,47	1,88
17,25	0,41	3,25	2,12	0,54	1,26	0,47	1,67
36,99	0,33	3,50	1,69	0,57	1,30	0,50	1,91
40,02	0,50	6,00	2,46	0,77	1,82	0,78	2,74
62,16	1,47	3,80	3,96	1,17	3,62	1,60	4,62
114,58	2,09	4,20	9,28	2,41	7,87	2,83	9,87
183,56	3,76	3,00	32,87	5,02	22,33	3,99	21,76
270,09	7,17	6,77	36,02	5,86	22,63	6,62	24,66
321,54	12,43		42,35	9,33	26,44	7,68	27,81
298,69	14,69		42,33	9,29	30,96	8,68	24,64
803,54	15,67		53,04	10,36	26,27	9,57	41,37
698,38	14,36		57,53	13,02	33,81	10,72	45,75
1107,30	14,78		63,73	10,99	52,42	15,46	37,24

Таблица 7. Доход от производството на индустриални култури, хил. лв. (текущи цени)
Table 7. Income from Industrial Crops, thousand Leva (in current prices)

Година	*Тютюн*	*Захарно цвекло*	*Слън-чоглед*	*Рапица*	*Сусам*	*Анасон*	*Резене*
Year	*Tobacco*	*Sugar Beat*	*Sun-flower*	*Colza*	*Sesame*	*Anise*	*Fennel*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*	*(7)*
1887	2350						
1888	2487						
1889	2635						
1890	1230						
1891	1957						
1892	2452						
1893	2502						
1894	1611						
1895	2592						
1896	1924						
1897	1041						
1898	3115						
1899	4388						
1900	2713			397	229	273	5
1901	181						
1902	2670						
1903	10093	5	0	424	246	293	6
1904	4148	349	0	54	104	245	10
1905	3778	375	0	6093	528	256	6
1906	5788	738	0	25	552	308	8

Опиум	*Мак*	*Хмел*	*Памук (влакно)*	*Конопен (семе)*	*Конопен (влакно)*	*Лен (семе)*	*Лен (влакно)*	*Общо*
Opium	*Poppy*	*Hops*	*Cotton fiber*	*Cotton seeds*	*Hemp fiber*	*Flax seeds*	*Flax fiber*	*Total*
(8)	*(9)*	*(10)*	*(11)*	*(12)*	*(13)*	*(14)*	*(15)*	*(16)*
								4180
								4423
								4687
								2188
								3480
								4361
								4450
								2866
								4609
								3422
								1852
								5539
								7804
								4825
								903
								6676
	5	0	221	320	775	212	342	12942
	0	0	243	332	816	21	62	6385
	0	2	370	30	142	394	963	12937
	0	1	277	526	1136	47	308	9715

Година	*Тютюн*	*Захарно цвекло*	*Слън-чоглед*	*Рапица*	*Сусам*	*Анасон*	*Резене*
Year	*Tobacco*	*Sugar Beat*	*Sun-flower*	*Colza*	*Sesame*	*Anise*	*Fennel*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*	*(7)*
1907	3688	464	0	114	156	206	9
1908	3032	418	0	9	211	361	18
1909	3174	381	0	16	154	126	6
1910	6740	552	0	362	475	295	7
1911	10267	1311	0	2748	419	317	33
1912	5843	1308	0	3319	245	344	44
1913	6394	1575	0	1265	89	287	40
1914	29688	3670	0	662	100	213	39
1915	32718	1559	0	50	196	131	18
1916	40762	3028	0	16	201	285	3
1917	227737	3536	0	873	167	99	7
1918	564819	4579	0	856	727	737	37
1919	414859	35200	0	2584	2665	849	54
1920	849330	14792	11077	4654	12585	1862	71
1921	351579	33654	8830	2391	12423	1010	88
1922	1217124	93790	29944	2076	19995	1407	35
1923	2551063	271826	23170	1380	14685	2510	134
1924	1829010	292788	48530	456	20227	2531	221

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Опиум	*Мак*	*Хмел*	*Памук (влакно)*	*Конопен (семе)*	*Конопен (влакно)*	*Лен (семе)*	*Лен (влакно)*	*Общо*
Opium	*Poppy*	*Hops*	*Cotton fiber*	*Cotton seeds*	*Hemp fiber*	*Flax seeds*	*Flax fiber*	*Total*
(8)	*(9)*	*(10)*	*(11)*	*(12)*	*(13)*	*(14)*	*(15)*	*(16)*
	0	0	204	594	1096	16	43	6589
	2	0	235	506	1184	23	171	6172
	0	0	267	478	1117	20	97	5837
	0	0	486	549	1171	59	388	11086
	1	0	392	91	430	599	1270	17879
2	1	0	274	644	1573	66	262	13925
2	2	5	334	665	1521	28	107	12315
233	56	16	183	713	1504	25	110	37213
268	127	35	416	949	2115	19	54	38655
267	475	2	546	1442	4240	62	104	51431
687	722	17	1065	2059	5893	138	406	243408
441	1052	2	5380	2324	12446	517	1341	595258
540	2423	3	7722	5797	35747	893	3237	512572
547	3213		11126	13979	38254	1145	4400	967034
418	1951		10290	539	2374	9826	31132	466506
1045	1780		11086	8840	26085	728	3843	1417777
349	990		16459	11435	37579	687	3280	2935549
221	872		17233	847	4544	13895	45058	2276435

Таблица 8. Производство и доход от лозя, хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 8. Net Output of and Income from Vineyards, thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Чисто производство*	
	Грозде	*Шира*
	000 кг	*000 л.*
Year	*Net Output*	
	Grapes	*Shira*
	000 kg	000 Litres
	(1)	*(2)*
1870	*71029	*36935
1880	*51799	*26935
1887	*198616*	*103446*
1888	*275255*	*143362*
1889	*201596*	*104998*
1890	*162240*	*84500*
1891	*263431*	*137204*
1892	*263522*	*137251*
1893	*210939*	*109864*
1894	*209841*	*109292*
1895	*191428*	*99702*
1896	*212610*	*110734*
1897	153525	75064
1898	99473	51016
1899	366506	192849
1900	*169145*	*88097*

Цена на производител		*Чист доход*		
Грозде	*Шира*	*Грозде*	*Шира*	*Общо*
Лв./кг	*Лв./л.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Farm-gate Price		*Net Income*		
Grapes	*Shira*	*Grapes*	*Shira*	*Total*
Leva/Kg	*Leva/Kg*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*	*(7)*
…	…	…	…	…
…	…	…	…	…
0,36	0,16	*7369*	*16138*	*23507*
0,31	0,13	*8727*	*18924*	*27651*
0,31	0,17	*6509*	*18270*	*24779*
0,36	0,22	*6107*	*18759*	*24866*
0,36	0,23	*9801*	*32106*	*41907*
0,37	0,20	*10001*	*27999*	*38000*
0,48	0,23	*10400*	*25708*	*36108*
0,49	0,30	*10581*	*32788*	*43369*
0,45	0,28	*8870*	*27518*	*36388*
0,40	0,18	*8835*	*19932*	*28767*
0,44	0,23	7190	17565	24755
0,45	0,38	4659	19284	23943
0,22	0,35	8163	67111	75275
0,18	0,24	*3167*	*21143*	*24310*

Година	*Чисто производство*	
	Грозде	*Шира*
	000 кг	*000 л.*
Year	*Net Output*	
	Grapes	*Shira*
	000 kg	000 Litres
	(1)	*(2)*
1901	*192008*	*100004*
1902	*214717*	*111832*
1903	208320	107178
1904	303204	160603
1905	277270	144554
1906	154160	75497
1907	157707	81300
1908	299495	164326
1909	247013	131884
1910	143579	77059
1911	104632	55100
1912	132349	71519
1913	116260	60923
1914	63297	34808
1915	87118	47647
1916	100651	60053
1917	117795	66003
1918	119615	67833
1919	143916	78109
1920	77407	40628

Цена на производител		*Чист доход*		
Грозде	*Шира*	*Грозде*	*Шира*	*Общо*
Лв./кг	*Лв./л.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Farm-gate Price		*Net Income*		
Grapes	*Shira*	*Grapes*	*Shira*	*Total*
Leva/Kg	*Leva/Kg*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*	*(7)*
0,20	0,26	*3965*	*25801*	*29766*
0,21	0,29	*4633*	*32879*	*37511*
0,18	0,28	3897	30224	34121
0,17	0,26	5343	41436	46779
0,17	0,25	5114	35560	40675
0,20	0,27	3381	20384	23765
0,20	0,37	3351	30243	33595
0,21	0,38	6566	63101	69667
0,21	0,28	5422	37191	42613
0,23	0,34	3525	25892	29416
0,24	0,42	2707	23142	25849
0,32	0,50	4525	35617	40142
0,52	0,53	6496	32533	39029
0,46	0,58	3047	20050	23096
0,65	0,63	5908	30017	35926
1,54	0,95	15587	56930	72517
3,16	1,93	38628	127517	166145
6,10	3,99	75310	270653	345964
9,10	7,15	160832	558633	719464
10,66	7,36	102716	299103	401820

Година	*Чисто производство*	
	Грозде	*Шира*
	000 кг	*000 л.*
Year	*Net Output*	
	Grapes	*Shira*
	000 kg	000 Litres
	(1)	*(2)*
1921	106096	60890
1922	121077	66923
1923	137011	76908
1924	174934	95880

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

* Възможно е производството на грозде и шира в 1870 и 1880 г. да е занижена.
* It is possible that the 1870 and 1880 grape output is underestimated.

Цена на производител		*Чист доход*		
Грозде	*Шира*	*Грозде*	*Шира*	*Общо*
Лв./кг	*Лв./л.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Farm-gate Price		*Net Income*		
Grapes	*Shira*	*Grapes*	*Shira*	*Total*
Leva/Kg	*Leva/Kg*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*	*(7)*
9,65	9,83	122614	598430	721043
12,12	9,74	178734	652100	830834
13,04	11,06	216077	850913	1066990
13,51	11,69	288841	1121220	1410060

Таблица 9. Производство и доход от плодове и ракия, хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 9. Net Output of and Net Income from Fruits and Rakiya, thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Плодове*		
	Чисто производство	*Износ*	*Консумация*
	000 кг	*000 кг*	*000 кг*
Year	*Fruits*		
	Net Output	*Export*	*Consumption*
	000 kg	*000 kg*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1887	*20540*	*616*	*7805*
1888	*17446*	*454*	*6560*
1889	*14266*	*371*	*5364*
1890	*8311*	*42*	*2951*
1891	*12750*	*332*	*4794*
1892	*12068*	*314*	*4537*
1893	*11291*	*226*	*4178*
1894	*8116*	*81*	*2922*
1895	*5986*	*60*	*2155*
1896	*13595*	*353*	*5112*
1897	26588	641	9947
1898	50369	168	17797
1899	18175	280	6641
1900	*13652*	*355*	*5133*
1901	*20422*	*531*	*7679*
1902	*11032*	*287*	*4148*

Цени на производител		*Чист доход*		
Плодове	*Ракия*	*Плодове*	*Ракия*	*Общо*
Лв./кг	*Лв./л.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Farm-gate Price		*Net Income*		
Fruits	*Rakiya*	*Fruits*	*Rakiya*	*Total*
Leva/kg	*Leva/liter*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
0,36	0,70	*2799*	*886*	*3685*
0,31	0,61	*2010*	*662*	*2672*
0,31	0,64	*1674*	*570*	*2244*
0,36	0,73	*1074*	*390*	*1464*
0,36	0,78	*1724*	*617*	*2341*
0,37	0,80	*1664*	*602*	*2267*
0,48	0,91	*1991*	*649*	*2639*
0,49	1,00	*1424*	*519*	*1943*
0,45	1,06	*965*	*408*	*1373*
0,40	0,94	*2053*	*794*	*2847*
0,44	0,93	4394	1544	5939
0,45	1,09	8007	3544	11551
0,22	1,12	1436	1292	2727
0,18	1,01	*929*	*859*	*1788*
0,20	1,00	*1533*	*1274*	*2807*
0,21	1,02	*865*	*705*	*1570*

Година	*Плодове*		
	Чисто производство	*Износ*	*Консумация*
	000 кг	*000 кг*	*000 кг*
Year	*Fruits*		
	Net Output	*Export*	*Consumption*
	000 kg	*000 kg*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1903	34761	1192	13359
1904	39956	1224	15208
1905	42422	2055	16903
1906	35700	731	13226
1907	28706	91	10138
1908	65736	507	23515
1909	18353	1283	7707
1910	55096	1248	20531
1911	20888	682	7993
1912	13715	111	4912
1913	39870	43	13998
1914	44625	392	16010
1915	18206	326	6698
1916	37501	19	13144
1917	31022	0	10858
1918	30510	2	10681
1919	34436	0	12053
1920	41417	39	14535
1921	44896	400	16114
1922	25124	271	9065

Цени на производител		*Чист доход*		
Плодове	*Ракия*	*Плодове*	*Ракия*	*Общо*
Лв./кг	*Лв./л.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Farm-gate Price		*Net Income*		
Fruits	*Rakiya*	*Fruits*	*Rakiya*	*Total*
Leva/kg	*Leva/liter*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
0,18	0,97	*2404*	*2072*	*4475*
0,17	1,08	2608	2673	5281
0,17	1,11	2914	2838	5752
0,20	1,17	2647	2625	5272
0,20	1,26	2005	2332	4337
0,21	1,34	4922	5675	10597
0,21	1,30	1597	1388	2985
0,23	1,34	4767	4646	9413
0,24	1,40	1941	1805	3746
0,32	1,54	1593	1352	2945
0,52	1,73	7325	4471	11796
0,46	1,71	7365	4899	12263
0,65	1,85	4331	2127	6458
1,54	3,50	20199	8534	28733
3,16	8,48	34311	17099	51409
6,10	20,28	65152	40214	105365
9,10	32,13	109719	71914	181633
10,66	33,46	154940	89938	244878
9,65	34,53	155499	99380	254879
12,12	36,27	109865	58250	168116

Година	*Плодове*		
	Чисто производство	*Износ*	*Консумация*
	000 кг	*000 кг*	*000 кг*
Year	*Fruits*		
	Net Output	*Export*	*Consumption*
	000 kg	*000 kg*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1923	64150	8	22460
1924	40083	2	14031

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Цени на производител		*Чист доход*		
Плодове	*Ракия*	*Плодове*	*Ракия*	*Общо*
Лв./кг	*Лв./л.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Farm-gate Price		*Net Income*		
Fruits	*Rakiya*	*Fruits*	*Rakiya*	*Total*
Leva/kg	*Leva/liter*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
13,04	40,11	292805	167227	460032
13,51	39,03	189515	101686	291201

Таблица 10. Производство и доход от зеленчуци и рози, хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 10. Net Output from and Net Income of Vegetables and Rose-gardens, thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Зеленчуци*					
	Чисто производство	*Износ*	*Цени на производител*			
			Зеле	*Лук*	*Чушки*	*Домати*
	000 кг	*000 кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*
Year	*Vegetables*					
	Net Output	*Export*	*Farm-gate Price*			
			Cabbage	*Onion*	*Peppers*	*Tomatoes*
	000 kg	*000 kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1870	…	…	…	…		
1880	…	…	…	…		
1887	*43289*	*649*	0,05	0,11		
1888	*37912*	*569*	0,09	0,08		
1889	*43581*	*436*	0,05	0,07		
1890	*24132*	*97*	0,07	0,08		
1891	*46452*	*232*	0,05	0,13		
1892	*53453*	*374*	0,05	0,08		
1893	*53859*	*377*	0,06	0,09		
1894	*70311*	*352*	0,06	0,10		
1895	*68723*	*412*	0,05	0,13		
1896	*51556*	*258*	0,05	0,08		
1897	86172	102	0,08	0,12		
1898	92915	393	0,05	0,15		

	Розово масло			
	Доход	Производство	Цена на производител	Доход
Други				
Лв./кг	000 лв.	000 мускали	Лв./кг	000 лв.
	Rose Attar			
	Income	Net Output	Farm-gate Price	Income
Others				
Leva/kg	000 Leva	000 muskals	Leva/kg	000 Leva
(7)	(8)	(9)	(11)	(12)
	…	518	…	…
	…	577	…	…
	7199	1066	6,92	7379
	6467	930	6,17	5740
	4902	806	5,88	4735
	3651	999	5,85	5845
	8605	999	4,47	4467
	7444	731	5,81	4248
	7756	583	5,81	3389
	9193	564	5,85	3299
	10163	942	5,94	5598
	6809	586	5,88	3446
	12382	539	5,87	3163
	10231	414	4,36	1804

Година	Зеленчуци					
	Чисто производство	Износ	Цени на производител			
			Зеле	Лук	Чушки	Домати
	000 кг	000 кг	Лв./кг	Лв./кг	Лв./кг	Лв./кг
Year	Vegetables					
	Net Output	Export	Farm-gate Price			
			Cabbage	Onion	Peppers	Tomatoes
	000 kg	000 kg	Leva/kg	Leva/kg	Leva/kg	Leva/kg
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1899	74015	228	0,05	0,09		
1900	*67536*	*338*	0,05	0,10		
1901	*34030*	*204*	0,04	0,09		
1902	*74105*	*630*	0,05	0,08		
1903	47853	413	0,05	0,08		
1904	45202	1613	0,05	0,09		
1905	47672	2297	0,05	0,13		
1906	50664	749	0,05	0,13		
1907	53978	381	0,06	0,16		
1908	50371	525	0,07	0,17		
1909	68154	2166	0,05	0,13		
1910	73697	1131	0,05	0,09		
1911	71132	1156	0,07	0,11	0,08	0,07
1912	59620	431	0,08	0,13		
1913	49549	233	0,10	0,17		
1914	64713	252	0,08	0,22		
1915	85143	313	0,08	0,37	0,30	0,15
1916	62132	28	0,15	0,39	0,34	0,26
1917	59723	161	0,31	0,55	0,63	0,47

	Розово масло			
	Доход	*Производство*	*Цена на производител*	*Доход*
Други				
Лв./кг	*000 лв.*	*000 мускали*	*Лв./кг*	*000 лв.*
	Rose Attar			
	Income	*Net Output*	*Farm-gate Price*	*Income*
Others				
Leva/kg	*000 Leva*	*000 muskals*	*Leva/kg*	*000 Leva*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(11)*	*(12)*
	5470	446	4,44	1978
	7578	*736*	3,12	*2295*
	4685	*537*	3,49	*1876*
	6904	*692*	3,54	*2451*
	4557	848	3,00	2544
	4603	917	3,09	2832
	5205	894	3,35	2996
	5848	911	3,10	2824
	6379	643	4,13	2655
	7038	680	4,65	3162
	8550	849	4,44	3768
	8971	606	5,84	3541
	10503	654	8,63	5642
	10160	531	12,25	6504
	9980	651	16,69	10870
	12499	798	10,77	8599
	17417	771	4,70	3624
	20501	706	6,07	4284
	37223	682	9,79	6674

Година	*Зеленчуци*					
	Чисто производство	*Износ*	*Цени на производител*			
			Зеле	*Лук*	*Чушки*	*Домати*
	000 кг	*000 кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*
Year	*Vegetables*					
	Net Output	*Export*	*Farm-gate Price*			
			Cabbage	*Onion*	*Peppers*	*Tomatoes*
	000 kg	*000 kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1918	50470	616	0,88	0,91	1,91	1,39
1919	70293	342	0,55	0,82	1,77	1,45
1920	63699	356	1,34	1,02	1,63	1,42
1921	51491	3225	1,76	2,81	1,95	1,68
1922	58220	3794	1,64	2,07	2,29	2,20
1923	62141	6615	1,27	1,42	2,68	2,02
1924	56076	664	2,11	3,22	2,86	2,70

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

	Розово масло			
	Доход	Производство	Цена на производител	Доход
Други				
Лв./кг	000 лв.	000 мускали	Лв./кг	000 лв.
	Rose Attar			
	Income	Net Output	Farm-gate Price	Income
Others				
Leva/kg	000 Leva	000 muskals	Leva/kg	000 Leva
(7)	(8)	(9)	(11)	(12)
	74446	500	14,52	7256
	86011	315	31,56	9950
	116023	341	89,48	30473
1,73	139746	276	86,72	23940
1,73	142358	337	89,28	30052
2,24	131800	282	99,63	28145
2,85	191820	373	150,74	56212

Таблица 11. Производство и доход от варива и бостани, хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 11. Net Output from and Net Income of Legumes and Melon-Fields, thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година			*Варива*	
	Чисто производство	*Износ*	*Цени*	
			Боб	*Леща*
	000 кг	*000 кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*
Year			*Legumes*	
	Net Output	*Export*	*Prices*	
			Beans	*Lentils*
	000 kg	*000 kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1870	*12418*	…	…	…
1800	*36791*	…	…	…
1887	*17156*	*2251*	*0,20*	*0,19*
1888	*14523*	*2374*	*0,23*	*0,19*
1889	*14340*	*3682*	*0,22*	*0,20*
1890	*4544*	*1056*	*0,23*	*0,19*
1891	*11718*	*941*	*0,27*	*0,23*
1892	*11498*	*1299*	*0,26*	*0,22*
1893	*6456*	*1958*	*0,19*	*0,21*
1894	*4658*	*1423*	*0,20*	*0,18*
1895	*4433*	*841*	*0,24*	*0,20*
1896	*10674*	*680*	*0,29*	*0,21*

			Бостани	
			Доход	Доход
	Нахут, бакла, грах	Картофи		
	Лв./кг	Лв./кг	000 лв.	000 лв.
			Melon-fields	
			Income	Income
	Chick-peas, Broad Beans, Peas	Potatoes		
	Leva/kg	Leva/kg	000 Leva	000 Leva
	(5)	(6)	(7)	(8)
	…	…	…	…
	…	…	…	…
	0,19	0,10	2120	3745
	0,19	0,12	2134	4262
	0,20	0,11	2302	2970
	0,19	0,15	797	3032
	0,23	0,15	2013	6004
	0,22	0,13	1890	4913
	0,21	0,12	1108	3507
	0,18	0,12	845	3128
	0,20	0,13	938	2936
	0,21	0,12	2173	3321

Година			*Варива*	
	Чисто производство	*Износ*	*Цени*	
			Боб	*Леща*
	000 кг	*000 кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*
Year			*Legumes*	
	Net Output	*Export*	*Prices*	
			Beans	*Lentils*
	000 kg	*000 kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1897	28854	2561	0,25	0,24
1898	51239	7498	0,20	0,19
1899	27113	1101	0,18	0,17
1900	*4144*	*1528*	*0,19*	*0,18*
1901	*14902*	*6023*	*0,17*	*0,16*
1902	*13619*	*4574*	*0,17*	*0,16*
1903	33334	13736	0,20	0,19
1904	20360	3963	0,22	0,21
1905	30076	10015	0,30	0,24
1906	48467	22513	0,29	0,24
1907	35000	13295	0,28	0,24
1908	48517	25155	0,25	0,26
1909	30804	4579	0,30	0,29
1910	55388	18000	0,29	0,26
1911	66783	24399	0,31	0,26
1912	80097	6969	0,32	0,26
1913	44287	10083	0,32	0,30

			Бостани	
			Доход	Доход
	Нахут, бакла, грах	Картофи		
	Лв./кг	Лв./кг	000 лв.	000 лв.
				Melon-fields
			Income	Income
	Chick-peas, Broad Beans, Peas	Potatoes		
	Leva/kg	Leva/kg	000 Leva	000 Leva
	(5)	(6)	(7)	(8)
	0,24	0,10	6000	3650
	0,19	0,10	7590	4240
	0,17	0,07	2818	2605
	0,18	*0,07*	*713*	*3465*
	0,16	*0,07*	*2485*	*3710*
	0,16	*0,73*	*2436*	*4132*
	0,19	0,08	5577	3678
	0,22	0,09	3654	2951
	0,23	0,11	7608	4419
	0,24	0,12	12490	5412
	0,28	0,13	8634	3773
	0,29	0,13	11365	5348
	0,29	0,15	7990	4788
	0,23	0,14	14428	5039
	0,26	0,14	18292	6895
	0,27	0,15	23052	8630
	0,27	0,13	11849	7119

Година			*Варива*	
	Чисто производство	*Износ*	*Цени*	
			Боб	*Леща*
	000 кг	*000 кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*
Year			*Legumes*	
	Net Output	*Export*	*Prices*	
			Beans	*Lentils*
	000 kg	*000 kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1914	52968	4153	0,32	0,32
1915	57840	21745	0,49	0,44
1916	40389	194	0,66	0,71
1917	41379	188	1,22	1,47
1918	28302	0	3,19	3,31
1919	40852	19	7,45	6,11
1920	62455	372	7,21	7,09
1921	55051	15774	4,14	3,82
1922	62901	29062	4,61	4,48
1923	75789	36673	4,49	4,41
1924	78424	36372	7,49	6,15

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

				Бостани
			Доход	Доход
	Нахут, бакла, грах	Картофи		
	Лв./кг	Лв./кг	000 лв.	000 лв.
				Melon-fields
			Income	Income
	Chick-peas, Broad Beans, Peas	Potatoes		
	Leva/kg	Leva/kg	000 Leva	000 Leva
	(5)	(6)	(7)	(8)
	0,31	0,14	14518	9369
	0,53	0,18	23357	10383
	0,95	0,30	21456	15692
	1,61	0,77	44151	34522
	3,42	2,23	78235	47332
	4,31	2,90	210729	101528
	3,45	2,06	319971	115944
	3,15	1,44	164496	120365
	3,81	1,90	217890	158008
	4,42	1,84	259913	171857
	6,71	2,62	450955	212224

Таблица 12. Производство и доход от фуражи, хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 12. Net Output of and Net Income from Fodder, thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Износ*	*Транспорт по БДЖ*	*Консумация*
	000 кг	*000 кг*	*000 кг*
Year	*Export*	*Transport on Railways*	*Consumption*
	000 kg	*000 kg*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1887	406	*811*	*1217*
1888	411	*822*	*1233*
1889	101	*203*	*304*
1890	39	*78*	*116*
1891	232	*463*	*695*
1892	282	*565*	*847*
1893	362	*723*	*1085*
1894	678	*1355*	*2033*
1895	303	*605*	*908*
1896	183	*367*	*550*
1897	47	*94*	*142*
1898	110	*220*	*330*
1899	108	476	584
1900	409	2186	2595
1901	109	102	211
1902	1843	1792	3635
1903	1644	1732	3376
1904	5003	1929	6932
1905	5934	12515	18448
1906	1892	976	2868

Цена на производител	*Експортна цена*	*Чист доход*
Лв./кг	*Лв./кг*	*000 лв.*
Farm-gate Price	*Export Price*	*Net Income*
Leva/kg	*Leva/kg*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*
0,06	0,04	69
0,05	0,04	57
0,04	0,07	15
0,06	0,05	7
0,07	0,05	43
0,05	0,03	38
0,05	0,03	49
0,05	0,04	99
0,05	0,03	39
0,05	0,03	23
0,05	0,04	6
0,04	0,04	14
0,06	0,04	32
0,05	0,03	118
0,04	0,03	7
0,04	0,07	201
0,04	0,08	204
0,05	0,06	388
0,04	0,09	1067
0,04	0,11	244

Година	*Износ*	*Транспорт по БДЖ*	*Консумация*
	000 кг	*000 кг*	*000 кг*
Year	*Export*	*Transport on Railways*	*Consumption*
	000 kg	*000 kg*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1907	2582	229	2811
1908	1542	9104	10646
1909	1218	10909	12127
1910	6511	4733	11244
1911	14732	2751	17483
1912	7185	2351	9536
1913	7165	7130	14295
1914	1050	2100	3150
1915	300	601	901
1916	0	600	600
1917	50	101	151
1918	0	450	450
1919	0	500	500
1920	0	1000	1000
1921	899	1798	2697
1922	7860	15719	23579
1923	6024	12049	18073
1924	4352	38325	42676

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note:
All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Цена на производител	*Експортна цена*	*Чист доход*
Лв./кг	*Лв./кг*	*000 лв.*
Farm-gate Price	*Export Price*	*Net Income*
Leva/kg	*Leva/kg*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*
0,05	0,11	292
0,11	0,07	1150
0,10	0,07	1163
0,07	0,09	950
0,08	0,11	1896
0,08	0,14	1182
0,07	0,14	1520
0,07	0,13	285
0,08	0,10	80
0,13	…	81
0,19	0,08	23
0,63	…	286
0,79	…	397
0,68	…	678
1,08	0,94	2780
1,34	4,08	53228
1,29	5,97	51581
1,77	4,94	89504

Таблица 13. Производство и доход от мляко, хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 13. Net Output of and Net Income from Milk, thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Брой животни*					
	Биволици		*Крави*		*Овце*	*Кози*
	За мляко	*За впрягане*	*За мляко*	*За впрягане*		
	бр.	*бр.*	*бр.*	*бр.*	*бр.*	*бр.*
Year	*Number of Animals*					
	Buffalo-cows		*Cows*		*Sheep*	*Goats*
	Milking Number	*Drought number*	*Milking number*	*Drought number*	*number*	*number*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1870	62600	20900	316300	135600	4620900	1048200
1880	*74000*	*25300*	*332000*	*140900*	*4863100*	*1051600*
1887	*74700*	*26200*	*338300*	*146600*	*5110000*	*981400*
1888	*77100*	*27000*	*340700*	*146800*	*5121300*	*993800*
1889	*79400*	*27800*	*343000*	*147000*	*5132600*	*1006200*
1890	*81800*	*28700*	*345300*	*147200*	*5143900*	*1018700*
1891	*84100*	*29500*	*347700*	*147400*	*5155200*	*1031100*
1892	*86500*	*30300*	*350000*	*147600*	*5166600*	*1043500*
1893	88900	31100	352400	147800	5177900	1055900
1894	*91200*	*32000*	*354700*	*148100*	*5189200*	*1068300*
1895	*93600*	*32800*	*357100*	*148300*	*5200500*	*1080800*
1896	*95900*	*33600*	*359400*	*148500*	*5211800*	*1093200*
1897	*98300*	*34400*	*361700*	*148700*	*5223200*	*1105600*

Произведено мляко			*Цена на производител*	*Чист доход*
Краве	*Овче*	*Козе*		
000 л.	*000 л.*	*000 л.*	*Лв./л.*	*000 лв.*
Milk Output				
Cow	*Sheep*	*Goat*	*Farm-gate Price*	*Net Income*
000 liter	*000 liter*	*000 liter*	*Leva/liter*	*000 Leva*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
408990	101660	36687	…	…
436115	106988	36806	…	…
445220	112420	34349	0,17	93358
449660	112669	34783	0,15	86327
453930	112917	35217	0,16	91007
473456	128598	36673	0,17	100553
477988	128880	37120	0,18	105616
482500	129165	37566	0,19	115005
487110	129448	38012	0,20	120257
491623	129730	38459	0,20	125561
496233	130013	38909	0,20	122225
500667	130295	39355	0,19	118785
505179	130580	39802	0,19	119724

Година	*Брой животни*					
	Биволици		*Крави*		*Овце*	*Кози*
	За мляко	*За впрягане*	*За мляко*	*За впрягане*		
	бр.	*бр.*	*бр.*	*бр.*	*бр.*	*бр.*
Year	*Number of Animals*					
	Buffalo-cows		*Cows*		*Sheep*	*Goats*
	Milking Number	*Drought number*	*Milking number*	*Drought number*	*number*	*number*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1898	*100600*	*35200*	*364100*	*148900*	*5234500*	*1118000*
1899	*103000*	*36100*	*366400*	*149100*	*5245800*	*1130400*
1900	105300	36900	368800	149300	5257100	1142800
1901	*109500*	*38100*	*384300*	*145800*	*5428600*	*1145600*
1902	*113600*	*39200*	*399800*	*142200*	*5600200*	*1148300*
1903	*117800*	*40400*	*415200*	*138700*	*5771700*	*1151000*
1904	*122000*	*41600*	*430700*	*135100*	*5943200*	*1153800*
1905	126100	42800	446200	131500	6114700	1156500
1906	*123800*	*42200*	*431000*	*136400*	*6305400*	*1171100*
1907	*121400*	*41700*	*415700*	*141300*	*6496000*	*1185800*
1908	*119100*	*41100*	*400500*	*146200*	*6686600*	*1200500*
1909	*116700*	*40600*	*385300*	*151100*	*6877300*	*1215100*
1910	114400	40100	370000	156000	7067900	1229800
1911	*114400*	*38400*	*377800*	*163000*	*7009200*	*1205100*
1912	*114400*	*36800*	*385600*	*170000*	*6950500*	*1180500*
1913	*114400*	*35200*	*393300*	*177000*	*6891900*	*1155800*
1914	*114500*	*33600*	*401100*	*184000*	*6833200*	*1131100*
1915	*114500*	*32000*	*408900*	*191000*	*6774500*	*1106500*

Произведено мляко			*Цена на производител*	*Чист доход*
Краве	*Овче*	*Козе*		
000 л.	*000 л.*	*000 л.*	*Лв./л.*	*000 лв.*
Milk Output				
Cow	*Sheep*	*Goat*	*Farm-gate Price*	*Net Income*
000 liter	*000 liter*	*000 liter*	*Leva/liter*	*000 Leva*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
509711	130863	40248	0,19	120667
514261	131145	40694	0,18	117109
531253	147199	45712	0,18	118350
549105	152001	45824	0,17	117294
566795	156806	45932	0,18	131024
584548	161608	46040	0,18	129798
602358	166410	46152	0,18	138967
620088	171212	46260	0,19	148426
604890	176551	46844	0,20	151871
589553	181888	47432	0,22	171189
574355	187225	48020	0,24	179395
559118	192564	48604	0,24	176893
543860	197901	49192	0,23	169257
553955	196258	48204	0,24	176346
533000	152911	41318	0,25	166741
542555	151622	40453	0,27	183175
552280	150330	39589	0,26	180484
561930	149039	38728	0,27	192464

Година	*Брой животни*					
	Биволици		*Крави*		*Овце*	*Кози*
	За мляко	*За впрягане*	*За мляко*	*За впрягане*		
	бр.	*бр.*	*бр.*	*бр.*	*бр.*	*бр.*
Year	*Number of Animals*					
	Buffalo-cows		*Cows*		*Sheep*	*Goats*
	Milking Number	*Drought number*	*Milking number*	*Drought number*	*number*	*number*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1916	*114500*	*30300*	*416600*	*198000*	*6715800*	*1081800*
1917	*114500*	*28700*	*424400*	*205000*	*6657200*	*1057100*
1918	*114500*	*27100*	*432200*	*212000*	*6598500*	*1032400*
1919	*114600*	*25500*	*440000*	*219000*	*6539800*	*1007800*
1920	114600	23900	447800	226000	6481100	983100
1921	*114600*	*37500*	*445600*	*226400*	*6513600*	*990500*
1922	*114700*	*51100*	*443500*	*226800*	*6546000*	*998000*
1923	*114700*	*64800*	*441300*	*227200*	*6578400*	*1005400*
1924	*114800*	*78400*	*439200*	*227700*	*6610900*	*1012800*

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.
Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Произведено мляко			*Цена на производител*	*Чист доход*
Краве	*Овче*	*Козе*		
000 л.	*000 л.*	*000 л.*	*Лв./л.*	*000 лв.*
Milk Output				
Cow	*Sheep*	*Goat*	*Farm-gate Price*	*Net Income*
000 liter	*000 liter*	*000 liter*	*Leva/liter*	*000 Leva*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
571450	147748	37863	0,40	284492
581100	146458	36999	0,67	479571
590750	145167	36134	1,60	1163972
600475	143876	35273	3,17	2338702
629974	162028	35392	4,40	3443818
633150	162840	35658	4,18	3285263
652090	183288	39920	5,62	4632710
655540	184195	40216	6,19	5126944
659173	185105	40512	6,56	5464079

Таблица 17. Производство и доход от месо, хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 17. Net Output of and Net Income from Meat, thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Брой животни*				
	Добитък	*Телета*	*Овци*	*Агнета*	*Кози*
	броя	*броя*	*броя*	*броя*	*броя*
Year	*Number of Animals*				
	Cattle	*Calf*	*Sheep*	*Lamb*	*Goats*
	number	*number*	*number*	*number*	*number*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1870	1188400	142800	4804200	2942400	1437500
1880	*1307700*	*98800*	*5254300*	*2110400*	*1314600*
1887	*1335300*	*98650*	*5720300*	*1022000*	*1041800*
1888	*1348400*	*97300*	*5729800*	*1033400*	*1053400*
1889	*1361700*	*95850*	*5739500*	*1044800*	*1065200*
1890	*1374900*	*94400*	*5749000*	*1056300*	*1076800*
1891	*1388200*	*93000*	*5758600*	*1067700*	*1088500*
1892	*1401400*	*91550*	*5768100*	*1079200*	*1100300*
1893	1414600	90100	5777700	1090600	1111900
1894	*1427700*	*88750*	*5787300*	*1102100*	*1123600*
1895	*1441000*	*87300*	*5796800*	*1113500*	*1135300*
1896	*1454100*	*85850*	*5806400*	*1125000*	*1147000*
1897	*1467400*	*84450*	*5816000*	*1136300*	*1158700*
1898	*1480600*	*83000*	*5825600*	*1147800*	*1170400*
1899	*1493800*	*81550*	*5835100*	*1159300*	*1182100*
1900	1507000	80200	5844700	1170700	1193800

Ярета	*Свине*	*Прасета*	*Птици*	*Заклан добитък по ГДС*	*Заклан добитък в страната*
броя	*броя*	*броя*	*броя*	*Кг*	*Кг*
Goat-kids	*Pigs*	*Piglets*	*Birds*	*Slaughtered Animals according to GDS*	*Total Slaughtered Animals*
number	*number*	*number*	*number*	*kg*	*kg*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
655600	221300	94800	2000000	*12927591*	*119574917*
417900	*257800*	*112900*	*2300000*	*12044666*	*102616455*
100800	*351500*	*167500*	*2290900*	*10521467*	*81145533*
109300	*343800*	*162300*	*2480200*	*10617731*	*81386816*
117800	*336100*	*157100*	*2669500*	*10714675*	*81622899*
126300	*328400*	*152000*	*2858800*	*10811273*	*81858008*
134900	*320700*	*146700*	*3048100*	*10908219*	*82100112*
143300	*313000*	*141600*	*3237400*	*11004759*	*82334295*
151900	305300	136400	3426700	*11101355*	*82570370*
160400	*297600*	*131200*	*3616000*	*11197818*	*82814087*
168800	*289900*	*126000*	*3805300*	*11294564*	*83046736*
177400	*282200*	*120800*	*3994600*	*11390953*	*83284311*
185900	*274500*	*115600*	*4183900*	*11487645*	*83522848*
194400	*266800*	*110500*	*4373200*	*11584300*	*83758912*
202900	*259100*	*105300*	*4562500*	*11680924*	*83994585*
211400	251400	100100	4751800	*11777622*	*84237400*

Година	*Брой животни*				
	Добитък броя	*Телета броя*	*Овци броя*	*Агнета броя*	*Кози броя*
Year	*Number of Animals*				
	Cattle number	*Calf number*	*Sheep number*	*Lamb number*	*Goats number*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1901	*1533700*	*81650*	*6040300*	*1194200*	*1198600*
1902	*1560600*	*82950*	*6236000*	*1217700*	*1203400*
1903	*1587400*	*84400*	*6431700*	*1241000*	*1208200*
1904	*1614300*	*85850*	*6627400*	*1264500*	*1213000*
1905	1641200	87300	6823000	1288000	1217800
1906	*1625800*	*84950*	*6963000*	*1259600*	*1229400*
1907	*1610500*	*82650*	*7103000*	*1231300*	*1240900*
1908	*1595000*	*80350*	*7242900*	*1203100*	*1252500*
1909	*1579500*	*78000*	*7382900*	*1174700*	*1264000*
1910	1564100	75700	7522800	1146500	1275600
1911	*1568600*	*81800*	*7466900*	*1227700*	*1253400*
1912	*1572900*	*87850*	*7411100*	*1308900*	*1231100*
1913	*1577000*	*93950*	*7355200*	*1390100*	*1208900*
1914	*1581500*	*100050*	*7299300*	*1471300*	*1186700*
1915	*1585800*	*106200*	*7243400*	*1552600*	*1164500*
1916	*1590100*	*112300*	*7187600*	*1633700*	*1142300*
1917	*1594300*	*118400*	*7131700*	*1714900*	*1120100*
1918	*1598600*	*124500*	*7075800*	*1796100*	*1097900*
1919	*1603000*	*130550*	*7019900*	*1877300*	*1075600*
1920	1607200	136650	6964100	1958500	1053400

Ярета	*Свине*	*Прасета*	*Птици*	*Заклан добитък по ГДС*	*Заклан добитък в страната*
броя	*броя*	*броя*	*броя*	*Кг*	*Кг*
Goat-kids	*Pigs*	*Piglets*	*Birds*	*Slaughtered Animals according to GDS*	*Total Slaughtered Animals*
number	*number*	*number*	*number*	*kg*	*kg*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
202400	*262700*	*107600*	*5083100*	*12055837*	*86302345*
193400	*274000*	*115100*	*5414400*	*12334762*	*88359238*
184400	*285300*	*122500*	*5745700*	*12613450*	*90424202*
175400	*296500*	*130000*	*6077000*	*12892365*	*92486801*
166300	307800	137500	6408300	*13171574*	*94552856*
170900	*318200*	*139000*	*6864400*	*13185628*	*95377000*
175500	*328500*	*140500*	*7320500*	*13200330*	*96202120*
180000	*338900*	*142000*	*7776600*	*13214390*	*97029543*
184600	*349200*	*143500*	*8232700*	*13227780*	*97847614*
189100	359600	145000	8688900	*13242230*	*98675702*
198100	*399500*	*161300*	*8549400*	12778525	120765424
207100	*439300*	*177600*	*8409900*	12420823	113294412
216000	*479200*	*193800*	*8270400*	12662350	126202371
224900	*519100*	*210100*	*8131000*	17691762	154199737
233800	*559000*	*226300*	*7991400*	17624768	134520574
242700	*598900*	*242600*	*7852000*	14123739	103163480
251600	*638700*	*258900*	*7712500*	8876967	86133611
260500	*678600*	*275100*	*7573000*	7215481	67450050
269500	*718500*	*291400*	*7433500*	6219851	43887206
278400	758400	307700	7294000	12273228	102493133

Година	*Брой животни*				
	Добитък броя	*Телета броя*	*Овци броя*	*Агнета броя*	*Кози броя*
Year	*Number of Animals*				
	Cattle number	*Calf number*	*Sheep number*	*Lamb number*	*Goats number*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1921	*1625200*	*134400*	*6977300*	*1914800*	*1057200*
1922	*1643100*	*132150*	*6990600*	*1871100*	*1061000*
1923	*1661100*	*129850*	*7003800*	*1827400*	*1064700*
1924	*1679208*	*127600*	*7017000*	*1783800*	*1068500*

Таблица 17. (Продължение)
Table 17. (Continued)

	Цена					
	Телешко Лв./кг	*Агнешко Лв./кг*	*Ярешко Лв./кг*	*Свинско Лв./кг*	*Пилешко Лв./кг*	*Телешко 000 лв.*
	Price					
	Veal Leva/kg	*Lamb Leva/kg*	*Goat Leva/kg*	*Pork Leva/kg*	*Chicken Leva/kg*	*Veal 000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1887	0,35	0,37	0,30	0,52	0,39	6939
1888	0,32	0,35	0,28	0,56	0,38	6410
1889	0,33	0,38	0,28	0,55	0,38	6365
1890	0,34	0,38	0,31	0,58	0,40	6489
1891	0,35	0,41	0,31	0,62	0,41	6562

Ярета	Свине	Прасета	Птици	Заклан добитък по ГДС	Заклан добитък в страната
броя	броя	броя	броя	Кг	Кг
Goat-kids	*Pigs*	*Piglets*	*Birds*	*Slaughtered Animals according to GDS*	*Total Slaughtered Animals*
number	*number*	*number*	*number*	*kg*	*kg*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
262800	*750200*	*294400*	*7764700*	15365749	138942728
247100	*742000*	*281200*	*8235300*	18584008	158033639
231500	*733700*	*268000*	*8706000*	17333410	150634043
215900	*725500*	*254800*	*9176600*	19497276	64718216

Чист доход				
Агнешко	Ярешко	Свинско	Пилешко	Общо
000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.
Net Income				
Lamb	*Goat*	*Pork*	*Chicken*	*Total*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
13056	2399	8935	791	32120
12633	2287	9499	832	31661
13013	2355	9039	895	31668
13514	2686	9315	1000	33004
14409	2762	9687	1106	34526

	Цена					
	Телешко Лв./кг	Агнешко Лв./кг	Ярешко Лв./кг	Свинско Лв./кг	Пилешко Лв./кг	Телешко 000 лв.
	Price					
	Veal Leva/kg	Lamb Leva/kg	Goat Leva/kg	Pork Leva/kg	Chicken Leva/kg	Veal 000 Leva
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1892	0,37	0,41	0,32	0,65	0,43	7007
1893	0,41	0,50	0,35	0,64	0,47	7752
1894	0,39	0,45	0,35	0,57	0,44	7442
1895	0,38	0,45	0,33	0,56	0,43	7296
1896	0,38	0,47	0,35	0,52	0,43	7283
1897	0,38	0,45	0,33	0,50	0,42	7139
1898	0,38	0,47	0,33	0,54	0,43	7215
1899	0,36	0,40	0,32	0,57	0,41	6739
1900	0,36	0,41	0,29	0,55	0,40	6750
1901	0,37	0,40	0,29	0,56	0,40	6966
1902	0,38	0,41	0,29	0,56	0,41	7183
1903	0,40	0,44	0,32	0,57	0,43	7783
1904	0,43	0,44	0,35	0,58	0,45	8451
1905	0,50	0,50	0,40	0,67	0,53	10159
1906	0,54	0,57	0,44	0,71	0,57	10795
1907	0,51	0,62	0,49	0,72	0,58	10129
1908	0,54	0,71	0,46	0,83	0,62	10415
1909	0,56	0,57	0,49	0,92	0,63	10538
1910	0,59	0,56	0,45	0,93	0,64	10920
1911	0,68	0,71	0,62	0,91	0,74	14060
1912	0,74	0,77	0,62	0,84	0,75	13951

Чист доход				
Агнешко	*Ярешко*	*Свинско*	*Пилешко*	*Общо*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Net Income				
Lamb	*Goat*	*Pork*	*Chicken*	*Total*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
15074	2906	10031	1236	36254
17261	3340	9559	1422	39333
16008	3354	8331	1405	36539
16098	3288	8008	1457	36147
16438	3523	7171	1521	35937
16123	3451	6773	1551	35037
16751	3533	7074	1670	36243
15016	3466	7270	1656	34147
15432	3191	6758	1693	33824
15588	3144	7159	1811	34668
16472	3179	7568	1965	36368
17967	3372	7986	2200	39308
19094	3637	8409	2434	42024
22536	4124	10090	2986	49895
24593	4584	11017	3464	54453
25022	5216	11614	3751	55732
27469	4969	13854	4268	60975
25510	5374	15817	4564	61804
26320	5033	16419	4894	63586
42394	5354	23840	5572	91221
45148	3636	20372	4285	87391

	Цена					
	Телешко	*Агнешко*	*Ярешко*	*Свинско*	*Пилешко*	*Телешко*
	Лв./кг	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*000 лв.*
	Price					
	Veal	*Lamb*	*Goat*	*Pork*	*Chicken*	*Veal*
	Leva/kg	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1913	0,76	0,77	0,59	0,91	0,80	16776
1914	0,71	0,72	0,55	0,90	0,76	15913
1915	0,72	0,83	0,64	1,02	0,83	19691
1916	1,08	1,13	0,87	2,06	1,34	25121
1917	1,93	2,24	1,72	3,40	2,38	13627
1918	2,54	2,43	1,87	6,28	3,41	17239
1919	7,55	9,15	7,03	15,98	10,11	57030
1920	14,69	15,72	12,07	23,13	17,36	163417
1921	14,27	13,99	12,57	17,26	14,64	282322
1922	15,70	18,68	14,34	23,07	18,98	431939
1923	16,41	20,57	15,80	25,91	20,40	448543
1924	16,46	19,55	17,09	26,75	20,06	446559

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Таблица 18. Производство и доход от яйца, хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 18. Net Output of and Net Income from Eggs, thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Чист доход				
Агнешко	*Ярешко*	*Свинско*	*Пилешко*	*Общо*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Net Income				
Lamb	*Goat*	*Pork*	*Chicken*	*Total*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
46312	7085	26411	3228	99812
49744	7326	39480	4170	116632
49817	7984	27935	4504	109931
53177	8324	39800	5131	131554
113242	18051	37712	8945	191577
92492	14242	69366	12591	205930
195774	17472	71686	66508	408470
788452	124597	569167	112091	1757726
746195	132086	864407	100649	2125660
1145971	215444	1091467	138354	3023175
1107047	212674	1216635	157245	3142143
627373	99576	6642	24072	1204222

Година	*Износ*	*Превоз по БДЖ*
	кг	*кг*
Year	*Export*	*Transport on Railways*
	kg	*kg*
	(1)	*(2)*
1887	679811	
1888	674382	
1889	1779239	
1890	925433	
1891	564123	
1892	573990	
1893	1143024	
1894	1904634	2036500
1895	1364139	1831680
1896	1407523	1912260
1897	1876930	2800000
1898	3018026	4048730
1899	3100540	4210810
1900	4560094	6066000
1901	6961202	13596000
1902	8929266	23922000
1903	9046501	23655000
1904	11049215	32165000
1905	10042020	10254890
1906	12063978	34639000
1907	12429424	34616000
1908	8094932	21496000

Консумация кг	*Производство Броя*	*Цена на производител Лв./кг*	*Чист доход 000 лв.*
Consumption kg	*Output number*	*Farm-gate Price Leva/kg*	*Net Income 000 Leva*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
679811	12100224	0,02	281
674382	12003591	0,02	272
1779239	31669376	0,02	647
925433	16472147	0,02	346
564123	10041048	0,02	251
573990	10216674	0,02	245
1143024	20345135	0,02	457
3941134	70149797	0,02	1658
3195819	56883642	0,03	1482
3319783	59090126	0,02	1392
4676930	83246520	0,02	1961
7066756	125783974	0,02	3120
7311350	130137599	0,03	3279
10626094	189138034	0,03	5503
20557202	365905738	0,03	11702
32851266	584732627	0,03	19886
32701501	582066901	0,03	18751
43214215	769186839	0,03	26518
20296910	361272698	0,04	13301
46702978	831284706	0,04	31318
47045424	837380037	0,04	33246
29590932	526700657	0,04	21363

Година	*Износ*	*Превоз по БДЖ*
	кг	*кг*
Year	*Export*	*Transport on Railways*
	kg	*kg*
	(1)	*(2)*
1909	9021260	27550000
1910	9986597	30969000
1911	14660700	38857000
1912	14376257	34852000
1913	8130164	20047000
1914	9386480	25443000
1915	4855485	10310000
1916	2024545	6836000
1917	1077132	7649000
1918	499330	856000
1919	0	434000
1920	161314	759000
1921	2686321	7895000
1922	5829372	13338000
1923	4021945	9712000
1924	9256844	18834000

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Консумация кг	*Производство Броя*	*Цена на производител Лв./кг*	*Чист доход 000 лв.*
Consumption kg	*Output number*	*Farm-gate Price Leva/kg*	*Net Income 000 Leva*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
36571260	650946266	0,04	28738
40955597	728984807	0,04	29511
53517700	952582628	0,04	39900
49228257	876233142	0,04	36360
28177164	501536444	0,04	20694
34829480	619943637	0,04	26837
15165485	269936443	0,04	11917
8860545	157712331	0,07	11342
8726132	155319862	0,16	25623
1355330	24124053	0,41	9809
434000	7724937	0,72	5549
920314	16381031	0,65	10701
10581321	188341101	0,92	172673
19167372	341167606	1,33	454970
13733945	244455898	1,08	264486
28090844	500000000	1,53	765999

Таблица 19. Производство и доход от вълна и козина, хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 19. Wool and Goat-hair, Net Output and Net Income, thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Брой животни*		*Производство*	
	Овце	*Кози*	*Вълна*	*Козина*
	Броя	*Броя*	*000 кг*	*000 кг*
Year	*Number of Animals*		*Output*	
	Sheep	*Goats*	*Wool*	*Goat-hair*
	number	*number*	*000 kg*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1870	7746600	2093100	9683	733
1880	*7364700*	*1732500*	9206	606
1887	*6742300*	*1142600*	8428	400
1888	*6763200*	*1162700*	8454	407
1889	*6784300*	*1183000*	8480	414
1890	*6805300*	*1203100*	8507	421
1891	*6826300*	*1223400*	8533	428
1892	*6847300*	*1243600*	8559	435
1893	6868300	1263800	8585	442
1894	*6889400*	*1284000*	8612	449
1895	*6910300*	*1304100*	8638	456
1896	*6931400*	*1324400*	8664	464
1897	*6952300*	*1344600*	8690	471
1898	*6973400*	*1364800*	8717	478
1899	*6994400*	*1385000*	8743	485
1900	7015400	1405200	8769	492

Цена на производител		*Чист доход*	
Вълна	*Козина*	*Вълна*	*Козина*
Лв./кг	*Лв./кг*	*000 лв.*	*000 лв.*
Farm-gate Price		*Net Income*	
Wool	*Goat-hair*	*Wool*	*Goat-hair*
Leva/kg	*Leva/kg*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*
…	…	…	…
…	…	…	…
1,15	0,73	9663	293
1,06	0,66	8997	270
1,09	0,69	9259	287
1,20	0,72	10185	301
1,25	0,73	10707	313
1,30	0,75	11094	325
1,39	0,81	11962	360
1,44	0,92	12417	414
1,40	0,92	12135	418
1,30	0,85	11267	394
1,27	0,90	11030	422
1,24	0,87	10830	413
1,18	0,78	10342	380
1,12	0,75	9864	371

Година	*Брой животни*		*Производство*	
	Овце	*Кози*	*Вълна*	*Козина*
	Броя	*Броя*	*000 кг*	*000 кг*
Year	*Number of Animals*		*Output*	
	Sheep	*Goats*	*Wool*	*Goat-hair*
	number	*number*	*000 kg*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1901	*7234500*	*1401000*	9043	490
1902	*7453700*	*1396800*	9317	489
1903	*7672700*	*1392600*	9591	487
1904	*7891900*	*1388400*	9865	486
1905	8111000	1384100	10139	484
1906	*8222600*	*1400300*	10278	490
1907	*8334300*	*1416400*	10418	496
1908	*8446000*	*1432500*	10558	501
1909	*8557600*	*1448600*	10697	507
1910	8669300	1464700	10837	513
1911	*8694600*	*1451500*	10868	508
1912	*8720000*	*1438200*	10900	503
1913	*8745300*	*1424900*	10932	499
1914	*8770600*	*1411600*	10963	494
1915	*8796000*	*1398300*	10995	489
1916	*8821300*	*1385000*	11027	485
1917	*8846600*	*1371700*	11058	480
1918	*8871900*	*1358400*	11090	475
1919	*8897200*	*1345100*	11122	471
1920	8922600	1331800	11153	466

Цена на производител		*Чист доход*	
Вълна	*Козина*	*Вълна*	*Козина*
Лв./кг	*Лв./кг*	*000 лв.*	*000 лв.*
Farm-gate Price		*Net Income*	
Wool	*Goat-hair*	*Wool*	*Goat-hair*
Leva/kg	*Leva/kg*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*
1,13	0,77	10179	376
1,17	0,79	10922	388
1,20	0,81	11498	396
1,37	0,85	13496	415
1,53	0,92	15562	448
1,50	0,95	15389	464
1,62	1,02	16855	506
1,55	1,01	16327	505
1,58	1,06	16941	537
1,62	1,09	17505	557
1,68	1,13	18306	572
1,74	1,15	18962	577
1,75	1,14	19148	568
1,79	1,16	19634	575
2,25	1,46	24697	715
3,50	2,27	38559	1102
5,23	3,40	57792	1631
14,41	9,36	159764	4452
17,80	11,57	197978	5447
35,78	23,25	399028	10840

Година	*Брой животни*		*Производство*	
	Овце	*Кози*	*Вълна*	*Козина*
	Броя	*Броя*	*000 кг*	*000 кг*
Year	*Number of Animals*		*Output*	
	Sheep	*Goats*	*Wool*	*Goat-hair*
	number	*number*	*000 kg*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1921	*8892100*	*1320000*	11115	462
1922	*8861700*	*1308100*	11077	458
1923	*8831200*	*1296200*	11039	454
1924	*8800800*	*1284400*	11001	450

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Цена на производител		*Чист доход*	
Вълна	*Козина*	*Вълна*	*Козина*
Лв./кг	*Лв./кг*	*000 лв.*	*000 лв.*
Farm-gate Price		*Net Income*	
Wool	*Goat-hair*	*Wool*	*Goat-hair*
Leva/kg	*Leva/kg*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*
36,56	23,76	406365	10979
54,37	35,34	602302	16181
60,83	39,54	671507	17938
60,85	39,55	669356	17779

Таблица 20. Производство и доход от пчеларство,
хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 20. Net Output of and Net Income from Apiculture,
thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Кошери*	*Производство*	
		Мед	*Восък*
	Броя	*000 кг*	*000 кг*
Year	*Bee-hives*	*Output*	
		Honey	*Wax*
	number	*000 kg*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1870	*190000*	*1197*	*95*
1880	*220000*	*1386*	*110*
1887	*240000*	*1512*	*120*
1888	*240000*	*1512*	*120*
1889	*240000*	*1512*	*120*
1890	*250000*	*1575*	*125*
1891	*250000*	*1575*	*125*
1892	*240000*	*1512*	*120*
1893	250149	1576	125
1894	*250000*	*1575*	*125*
1895	*250000*	*1575*	*125*
1896	*250000*	*1575*	*125*
1897	251762	1586	126
1898	*250000*	*1575*	*125*
1899	*250000*	*1575*	*125*
1900	*250000*	*1575*	*125*

Цена		*Чист доход*		
Мед	*Восък*	*Мед*	*Восък*	*Общо*
Лв./кг	*Лв./кг*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Price		*Net Income*		
Honey	*Wax*	*Honey*	*Wax*	*Total*
Leva/kg	*Leva/kg*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
…	…	…	…	…
…	…	…	…	…
0,62	4,16	937	499	1437
0,66	4,05	998	486	1484
0,64	3,98	968	478	1445
0,66	4,91	1040	614	1653
0,70	4,16	1103	520	1623
0,70	4,18	1058	502	1560
0,69	4,09	1087	512	1599
0,66	4,17	1040	521	1561
0,74	4,37	1166	546	1712
0,78	4,80	1229	600	1829
0,70	4,20	1110	529	1639
0,68	4,03	1071	504	1575
0,76	4,34	1197	543	1740
0,73	4,46	1150	558	1707

Година	*Кошери*	*Производство*	
		Мед	*Восък*
	Броя	*000 кг*	*000 кг*
Year	*Bee-hives*	*Output*	
		Honey	*Wax*
	number	*000 kg*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1901	*250000*	*1575*	*125*
1902	*250000*	*1575*	*125*
1903	270433	1613	99
1904	237275	1158	83
1905	239077	1614	121
1906	214821	2033	150
1907	259067	1971	144
1908	220934	1091	89
1909	191125	1074	84
1910	262711	2826	173
1911	281438	1929	149
1912	239742	1541	125
1913	194924	1556	125
1914	284822	2936	223
1915	300021	2085	172
1916	242067	1835	186
1917	229326	1891	167
1918	185252	702	70
1919	179758	2126	139
1920	202218	1806	181

Цена		*Чист доход*		
Мед	*Восък*	*Мед*	*Восък*	*Общо*
Лв./кг	*Лв./кг*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Price		*Net Income*		
Honey	*Wax*	*Honey*	*Wax*	*Total*
Leva/kg	*Leva/kg*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
0,72	4,37	1134	546	1680
0,78	4,50	1229	563	1791
0,88	4,64	1419	460	1879
0,97	4,85	1124	400	1524
1,08	5,16	1743	622	2365
1,10	4,95	2237	742	2978
1,10	5,04	2168	726	2894
1,50	5,07	1637	450	2087
1,72	5,22	1848	438	2285
1,40	5,25	3956	907	4863
1,27	5,28	2450	786	3237
1,41	5,36	2173	669	2842
1,56	5,51	2427	687	3114
1,47	5,79	4316	1292	5608
1,67	6,62	3482	1137	4619
4,89	15,05	8972	2804	11776
12,08	30,90	22842	5162	28004
30,64	50,42	21515	3520	25035
30,02	101,58	63812	14089	77901
25,74	97,95	46475	17725	64200

Година	*Кошери*	*Производство*	
		Мед	*Восък*
	Броя	*000 кг*	*000 кг*
Year	*Bee-hives*	*Output*	
		Honey	*Wax*
	number	*000 kg*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1921	167531	809	73
1922	116587	692	57
1923	125507	1243	69
1924	333429	2101	167

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Цена		*Чист доход*		
Мед	*Восък*	*Мед*	*Восък*	*Общо*
Лв./кг	*Лв./кг*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Price		*Net Income*		
Honey	*Wax*	*Honey*	*Wax*	*Total*
Leva/kg	*Leva/kg*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
36,10	88,66	29215	6477	35691
35,21	92,52	24358	5260	29618
35,21	95,54	43782	6605	50387
37,55	98,46	78878	16415	95292

Таблица 21. Производство и доход от бубарство,
хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 21. Net Output of and Net Income from Sericulture,
thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Производство*	*Цена на производител*
	000 кг	*Лв./кг*
Year	*Output*	*Farm-gate Price*
	000 kg	*Leva/kg*
	(1)	*(2)*
1870	288	…
1880	280	…
1887	280	2,50
1888	182	2,45
1889	305	2,80
1890	201	2,35
1891	297	2,30
1892	326	2,60
1893	357	2,55
1894	377	2,20
1895	377	2,22
1896	559	2,00
1897	594	2,02
1898	507	2,20
1899	808	2,50
1900	768	2,40
1901	805	2,24
1902	1073	2,63
1903	1200	2,74

Доход *000 лв.*	*Чист доход* *000 лв.*
Income *000 Leva*	*Net Income* *000 Leva*
(3)	*(4)*
…	…
…	…
699	524
445	334
855	641
473	354
684	513
847	635
910	682
830	623
838	628
1117	838
1201	901
1116	837
2019	1514
1844	1383
1804	1353
2822	2117
3288	2466

Година	*Производство*	*Цена на производител*
	000 кг	*Лв./кг*
Year	*Output*	*Farm-gate Price*
	000 kg	*Leva/kg*
	(1)	*(2)*
1904	1420	2,22
1905	1857	2,49
1906	1691	2,35
1907	1932	2,85
1908	1749	2,35
1909	1885	2,75
1910	1829	2,20
1911	1777	2,60
1912	1901	2,80
1913	1650	3,00
1914	1050	3,15
1915	7130	3,20
1916	1400	4,25
1917	1250	7,50
1918	1000	32,50
1919	1380	20,00
1920	1120	57,50
1921	1200	35,00
1922	1100	110,00
1923	1300	85,00
1924	1600	100,00

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Доход	*Чист доход*
000 лв.	*000 лв.*
Income	*Net Income*
000 Leva	*000 Leva*
(3)	*(4)*
3152	2364
4624	3468
3973	2980
5505	4129
4110	3082
5185	3889
4023	3017
4621	3465
5321	3991
4950	3713
3308	2481
22816	17112
5950	4463
9375	7031
32500	24375
27600	20700
64400	48300
42000	31500
121000	90750
110500	82875
160000	120000

Таблица 22. Производство и доход от гори, куб. м, кг, хил. лв. (текущи цени)
Table 22. Net Output of and Net Income from Forestry, cubic meters, kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Производство*		
	Строителен материал	*Дърва за огрев*	*Дървени въглища*
	Куб.м.	*Куб.м.*	*Кг*
Year	*Output*		
	Construction Materials	*Fire Wood*	*Char-coal*
	cubic meters	*cubic meters*	*Kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1887	*2000000*	*766001*	*222388*
1888	*1876415*	*489734*	*142181*
1889	*1344911*	*1005926*	*292043*
1890	*1057276*	*1826796*	*548039*
1891	*891376*	*800640*	*240192*
1892	*856187*	*609278*	*182783*
1893	*931813*	*272703*	*245433*
1894	*951418*	*256093*	*384140*
1895	*999106*	*1226731*	*368019*
1896	*1845994*	*2378439*	*713532*
1897	*1250397*	*797207*	*239162*
1898	1479530	2457946	10897765
1899	*1510941*	*2352612*	*2117351*
1900	*771099*	*1180738*	*3187994*
1901	306623	1444494	6472991
1902	637213	1406703	6017757

Доход (по цени на производител)			*Приходи публични гори*	*Чист доход*
Строителен материал	*Дърва за огрев*	*Дървени въглища*		
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Income (Farm-gate Price)			*Public Forests Income*	*Net Income*
Construction Materials	*Fire Wood*	*Char-coal*		
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
12000	*1532*	*972*	*567*	27793
11258	*979*	*610*	*506*	24783
8473	*2112*	*1240*	*456*	22367
6978	*4019*	*2688*	*512*	25067
6418	*1922*	*1304*	*368*	18050
6678	*1584*	*1084*	*359*	17611
8386	*818*	*1762*	*415*	20342
7421	*666*	*2316*	*385*	18877
6894	*2821*	*1858*	*438*	21469
13014	*5589*	*3430*	*836*	40945
9003	*1913*	*1196*	*469*	22959
9173	5669	52364	1264	65941
8839	*4588*	*9274*	*872*	38347
3759	*1919*	*14131*	*755*	29442
1824	2353	23149	690	26635
3387	2716	22567	1150	27520

Година	*Производство*		
	Строителен материал	*Дърва за огрев*	*Дървени въглища*
	Куб.м.	*Куб.м.*	*Кг*
Year	*Output*		
	Construction Materials	*Fire Wood*	*Char-coal*
	cubic meters	*cubic meters*	*Kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1903	*927471*	*1828895*	*5340152*
1904	*704901*	*888416*	*2363982*
1905	*608295*	*1119375*	*2735878*
1906	*380416*	*2172049*	*4908807*
1907	*495332*	*913630*	*2400180*
1908	*375388*	*1842905*	*4976945*
1909	*371931*	*2387858*	*6602615*
1910	*449902*	*1172805*	*2545975*
1911	526224	2531318	6369866
1912	338141	1760646	2669822
1913	1328115	2435934	641154
1914	714559	2700872	1097162
1915	488914	2388371	2147436
1916	230331	2260124	570814
1917	711182	2770670	1072474
1918	480955	2698377	995742
1919	638946	3746364	942125
1920	792362	4376390	2023756
1921	1082550	4570026	16935995
1922	*1100000*	*5552554*	*18171995*

Доход (по цени на производител)			*Приходи публични гори*	*Чист доход*
Строителен материал	*Дърва за огрев*	*Дървени въглища*		
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Income (Farm-gate Price)			*Public Forests Income*	*Net Income*
Construction Materials	*Fire Wood*	*Char-coal*		
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
4521	*2972*	*20306*	*1682*	40379
4758	*1999*	*10904*	*1122*	26930
5018	*3078*	*14917*	*1443*	34640
3424	*6516*	*26728*	*2221*	53297
4829	*2969*	*14743*	*1410*	33845
3942	*6450*	*28070*	*2328*	55882
4184	*8954*	*42686*	*3328*	79864
5399	*4691*	*16593*	*1692*	40612
10760	10661	41109	2679	59850
5985	14629	31126	2523	49217
14923	5588	2679	1312	21879
5456	6730	13178	1016	14066
3482	5755	2896	1865	20549
2241	6691	3963	1403	11491
7207	11900	10297	4624	24779
8493	21649	13093	12251	30984
21659	48362	20603	29072	61552
46733	87191	44338	50385	127878
43913	62035	381060	137185	582791
61955	*97729*	*408870*	*172906*	691622

Година	*Производство*		
	Строителен материал	*Дърва за огрев*	*Дървени въглища*
	Куб.м.	*Куб.м.*	*Кг*
Year	*Output*		
	Construction Materials	*Fire Wood*	*Char-coal*
	cubic meters	*cubic meters*	*Kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1923	1123559	4338310	18114284
1924	860672	4338310	13150855

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Доход (по цени на производител)			*Приходи публични гори*	*Чист доход*
Строителен материал	*Дърва за огрев*	*Дървени въглища*		
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Income (Farm-gate Price)			*Public Forests Income*	*Net Income*
Construction Materials	*Fire Wood*	*Char-coal*		
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
62169	87760	417184	118134	448980
64858	64975	298959	117890	540388

Таблица 23. Доход от домашен поминък, броя и хил. лв. (текущи цени)
Table 23. Net Income from Domestic Industry, number of People and thousand Leva (in current prices)

Година	*Жени в трудоспособна възраст*	*Работни дни за домашен поминък*
	Броя	*Броя*
Year	*Work-age Females*	*Days Spent for Home Industry*
	number	*number*
	(1)	*(2)*
1870	633570	140
1880	713200	140
1887	771133	140
1888	*778076*	140
1889	*785019*	140
1890	*791961*	140
1891	*798904*	140
1892	805847	140
1893	*816800*	140
1894	*827752*	140
1895	*838705*	140
1896	*849658*	140
1897	*860610*	140
1898	*871563*	140
1899	*882515*	140
1900	893468	140
1901	*911263*	140

Средна дневна надница	*Чист доход*
Лв./раб.ден	*000 лв.*
Average Daily Wage	*Net Income*
Leva/Working day	*000 Leva*
(3)	*(4)*
…	…
…	…
0,90	96623
0,87	94225
0,89	97264
0,90	99787
0,87	96747
0,90	100973
0,96	109778
0,96	110670
0,89	104503
0,85	101109
1,01	121690
0,85	103716
0,75	92046
0,73	90687
0,72	91217

Година	*Жени в трудоспособна възраст*	*Работни дни за домашен поминък*
	Броя	*Броя*
Year	*Work-age Females*	*Days Spent for Home Industry*
	number	*number*
	(1)	*(2)*
1902	*929059*	140
1903	*946854*	140
1904	*964650*	140
1905	982445	140
1906	*998443*	140
1907	*1014442*	140
1908	*1030440*	140
1909	*1046439*	140
1910	1062437	140
1911	*1086718*	137
1912	*1110999*	140
1913	*1135280*	134
1914	*1159561*	131
1915	*1183842*	128
1916	*1208123*	125
1917	*1232404*	122
1918	*1256685*	119
1919	*1280966*	115
1920	1305247	113
1921	*1350822*	110
1922	*1396398*	107

Средна дневна надница	*Чист доход*
Лв./раб.ден	*000 лв.*
Average Daily Wage	*Net Income*
Leva/Working day	*000 Leva*
(3)	*(4)*
0,73	94950
0,75	98757
0,76	102639
0,83	114160
0,88	123008
0,91	128530
0,91	131278
0,96	139909
1,01	150229
1,09	162280
1,20	186648
1,22	184835
1,35	205068
1,40	211387
1,78	268052
3,21	481882
6,30	942137
11,90	1759099
18,76	2758886
20,15	2993354
26,13	3917136

Година	*Жени в трудоспособна възраст*	*Работни дни за домашен поминък*
	Броя	*Броя*
Year	*Work-age Females*	*Days Spent for Home Industry*
	number	*number*
	(1)	*(2)*
1923	*1441973*	105
1924	*1342932*	100

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Средна дневна надница	*Чист доход*
Лв./раб.ден	*000 лв.*
Average Daily Wage	*Net Income*
Leva/Working day	*000 Leva*
(3)	*(4)*
30,08	4543484
32,40	4329344

Таблица 24. Доход от селски покрити имоти, броя и хил. лв. (текущи цени)
Table 24. Net Income from Rural Real-Estate, number of buildings and thousand Leva (in current prices)

Година	*Селски покрити имоти*	
	Жилища	*Магазини, ханове и др.*
	Броя	*Броя*
Year	*Rural Dwellings*	
	For habitation number	*For profit number*
	(1)	*(2)*
1870	*362947*	*12215*
1880	*408267*	*13740*
1887	*417087*	*16643*
1888	421149	16806
1889	*425248*	*16969*
1890	*429374*	*17134*
1891	*433539*	*17300*
1892	*437758*	*17468*
1893	444553	17739
1894	*451442*	*18014*
1895	*458437*	*18293*
1896	*465550*	*18577*
1897	*472756*	*18865*
1898	*480082*	*19157*
1899	*487526*	*19454*
1900	495087	19756

Годишен наем		*Амортизация 5 %*	*Чист доход*
Жилища	*Магазини, ханове и др.*		
Лв./жилище	*Лв./магазин*	*000 лв.*	*000 лв.*
Annual Rent		*5 percent Amortization*	*Net Income*
For habitation	*For profit*		
Leva/building	*Leva/building*	*000 Leva*	*000 Leva*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
…	…	…	…
…	…	…	…
94,00	*188,00*	40218	40218
89,00	*178,00*	38450	38450
87,00	*174,00*	37952	37952
93,00	*186,00*	40963	40963
98,00	*196,00*	43584	43584
99,00	*198,00*	44457	44457
102,00	*204,00*	46515	46515
99,00	*198,00*	45847	45847
99,00	*198,00*	46557	46557
96,00	*192,00*	45847	45847
99,00	*198,00*	48011	48011
98,00	*196,00*	48263	48263
94,00	*188,00*	47011	47011
92,00	*184,00*	46724	46724

Година	*Селски покрити имоти*	
	Жилища	*Магазини, ханове и др.*
	Броя	*Броя*
Year	*Rural Dwellings*	
	For habitation number	*For profit number*
	(1)	*(2)*
1901	*501326*	*20398*
1902	*507565*	*21039*
1903	*513804*	*21681*
1904	*520043*	*22323*
1905	526282	22965
1906	*532521*	*23606*
1907	*538759*	*24248*
1908	*544998*	*24890*
1909	*551237*	*25531*
1910	557476	26173
1911	*566073*	*25808*
1912	*574669*	*25442*
1913	*583266*	*25077*
1914	*591862*	*24711*
1915	*600459*	*24346*
1916	*609055*	*23981*
1917	*617652*	*23615*
1918	*626248*	*23250*
1919	*634845*	*22884*
1920	643441	22519

Годишен наем		*Амортизация 5 %*	*Чист доход*
Жилища	*Магазини, ханове и др.*		
Лв./жилище	*Лв./магазин*	*000 лв.*	*000 лв.*
Annual Rent		*5 percent Amortization*	*Net Income*
For habitation	*For profit*		
Leva/building	*Leva/building*	*000 Leva*	*000 Leva*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
92,00	*184,00*	47381	47381
96,00	*192,00*	50127	50127
99,00	*198,00*	52401	52401
102,00	*204,00*	54718	54718
113,00	*226,00*	61427	61427
118,00	*236,00*	64988	64988
122,00	*244,00*	68063	68063
125,00	*250,00*	70630	70630
130,00	*260,00*	74384	74384
132,00	*264,00*	76472	76472
139,00	*278,00*	81566	81566
154,00	*308,00*	91518	91518
169,00	*338,00*	101696	101696
184,00	368,00	112096	112096
226,00	452,00	139373	139373
299,00	*598,00*	186626	186626
422,00	*844,00*	266551	266551
598,00	*1196,00*	382188	382188
714,00	*1428,00*	461660	461660
566,00	1132,00	370195	370195

Година	*Селски покрити имоти*	
	Жилища	*Магазини, ханове и др.*
	Броя	*Броя*
Year	*Rural Dwellings*	
	For habitation number	*For profit number*
	(1)	*(2)*
1921	*662268*	*24216*
1922	*681094*	*25913*
1923	*699921*	*27611*
1924	*718748*	*29308*

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Годишен наем		*Амортизация 5 %*	*Чист доход*
Жилища	*Магазини, ханове и др.*		
Лв./жилище	*Лв./магазин*	*000 лв.*	*000 лв.*
Annual Rent		*5 percent Amortization*	*Net Income*
For habitation	*For profit*		
Leva/building	*Leva/building*	*000 Leva*	*000 Leva*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
763,00	1526,00	515151	515151
914,00	1828,00	636394	636394
903,00	1806,00	647799	647799
1200,00	2400,00	886195	886195

Таблица 25. Производство и доход от лов и риболов,
хил. кг и хил. лв. (текущи цени)
Table 25. Net Output of and Net Income from Hunting and Fishing,
thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Риболов*		
	Улов	*Износ*	*Средна цена на производител*
	Кг	*Кг*	*Лв./кг*
Year	*Fishing*		
	Draught	*Export*	*Average Producers' Price*
	Kg	*Kg*	*Leva/Kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1887	*2922380*	*146119*	0,68
1888	*2743580*	*137179*	0,61
1889	*1084300*	*54215*	0,67
1890	*1655920*	*82796*	0,69
1891	*2325520*	*116276*	0,76
1892	*581560*	*29078*	0,84
1893	*499780*	*24989*	0,89
1894	*579580*	*28979*	0,85
1895	*1041920*	*52096*	0,79
1896	*1101640*	*55082*	0,73
1897	2360407	106174	0,75
1898	1413664	109845	0,55
1899	1413639	156771	0,61
1900	*4600720*	*230036*	0,59
1901	*2261740*	*113087*	0,61
1902	*3173380*	*158669*	0,60

	Лов	
Чист доход 000 лв.	Износ кожи 000 лв.	Чист доход 000 лв.
	Hunting	
Net Income 000 Leva	Export of Furs 000 Leva	Net Income 000 Leva
(4)	(5)	(6)
882	108	139
743	120	154
324	137	175
505	134	172
780	150	192
216	73	93
198	42	54
219	38	49
365	67	85
358	67	86
783	60	77
344	87	111
384	78	100
1205	174	223
608	150	191
845	145	186

Година	*Риболов*		
	Улов	*Износ*	*Средна цена на производител*
	Кг	*Кг*	*Лв./кг*
Year	*Fishing*		
	Draught	*Export*	*Average Producers' Price*
	Kg	*Kg*	*Leva/Kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1903	*5429960*	*271498*	0,61
1904	*2780360*	*139018*	0,69
1905	*2453280*	*122664*	0,77
1906	*3416340*	*170817*	0,79
1907	*4850700*	*242535*	0,68
1908	*4291960*	*214598*	0,71
1909	*2213660*	*110683*	0,85
1910	*2394460*	*119723*	0,85
1911	*2887980*	*144399*	0,86
1912	*2239800*	*67194*	0,97
1913	*1493933*	*44818*	1,06
1914	*5945133*	*178354*	1,07
1915	*5954267*	*178628*	1,16
1916	*985200*	*9852*	1,80
1917	*866500*	*8665*	2,96
1918	*10000000*	*0*	3,50
1919	*15000000*	*0*	8,64
1920	2071148	0	15,44
1921	1859879	23869	15,04
1922	2514778	34192	20,76

	Лов	
Чист доход 000 лв.	Износ кожи 000 лв.	Чист доход 000 лв.
	Hunting	
Net Income 000 Leva	*Export of Furs 000 Leva*	*Net Income 000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*
1459	191	245
852	167	214
841	146	187
1202	152	195
1459	123	157
1358	133	171
835	201	257
901	173	222
1106	107	137
967	112	144
701	85	109
2824	102	130
3053	48	62
785	84	108
1140	77	99
15518	21	27
57542	35	44
14194	1447	1852
12416	2472	3164
23183	7335	9389

Година			*Риболов*
	Улов	*Износ*	*Средна цена на производител*
	Кг	*Кг*	*Лв./кг*
Year			*Fishing*
	Draught	*Export*	*Average Producers' Price*
	Kg	*Kg*	*Leva/Kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1923	2546888	2772	26,80
1924	4134039	43851	25,42

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

		Лов	
	Чист доход	*Износ кожи*	*Чист доход*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*
		Hunting	
	Net Income	*Export of Furs*	*Net Income*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*
	(4)	*(5)*	*(6)*
	30306	8885	11373
	46659	23519	30000

Таблица 26. Доход от домашна прислуга, броя. и хил. лв. (текущи цени)
Table 26. Net Income from Domestic Servants, number of people and thousand Leva (in current prices)

Година	*Домашни слуги*	*Средна годишна заплата на зидар и общ работник*
	Броя	*Лв./год.*
Year	*Servants*	*Mason's and Day-labourer's Average Annual Wage*
	number	*Leva/year*
	(1)	*(2)*
1870	*20000*	…
1880	*16700*	…
1887	*14650*	546,25
1888	16337	536,25
1889	*18024*	546,25
1890	*19710*	561,25
1891	*21397*	542,50
1892	*23083*	562,50
1893	*24770*	617,50
1894	*25161*	610,00
1895	*25552*	578,75
1896	*25943*	560,00
1897	*26333*	596,25
1898	*26724*	561,25
1899	*27115*	477,50
1900	27506	466,25

Средна годишна заплата на прислуга	*Чист доход*
Лв./год.	*000 лв.*
Servant's Average Annual Wage	*Net Income*
Leva/year	*000 Leva*
(3)	*(4)*
…	…
…	…
109,25	1597
107,25	1748
109,25	1965
112,25	2208
108,50	2332
112,50	2608
123,50	3071
122,00	3070
115,75	2964
112,00	2906
119,25	3134
112,25	2993
95,02	2576
92,33	2531

Година	*Домашни слуги*	*Средна годишна заплата на зидар и общ работник*
	Броя	*Лв./год.*
Year	*Servants*	*Mason's and Day-labourer's Average Annual Wage*
	number	*Leva/year*
	(1)	*(2)*
1901	*27052*	457,50
1902	*26598*	455,00
1903	*26145*	465,00
1904	*25691*	485,00
1905	25237	533,75
1906	*24677*	583,75
1907	*24118*	625,00
1908	*23558*	636,25
1909	*22999*	658,75
1910	22439	695,00
1911	*22076*	738,75
1912	*21714*	815,00
1913	*21351*	821,25
1914	*20988*	888,75
1915	*20626*	908,75
1916	*20263*	1145,00
1917	*19900*	1970,00
1918	*19537*	3853,75
1919	*19175*	6960,00
1920	18812	11380,00

Средна годишна заплата на прислуга	*Чист доход*
Лв./год.	*000 лв.*
Servant's Average Annual Wage	*Net Income*
Leva/year	*000 Leva*
(3)	*(4)*
90,59	2462
90,10	2394
92,08	2405
96,04	2466
105,00	2650
114,46	2813
122,55	2967
124,75	2945
129,17	2990
136,27	3052
145,01	3201
159,80	3474
161,03	3438
174,26	3673
171,46	3527
216,04	4377
371,70	7403
727,12	14203
1313,21	25177
2147,17	40389

Година	*Домашни слуги*	*Средна годишна заплата на зидар и общ работник*
	Броя	*Лв./год.*
Year	*Servants*	*Mason's and Day-labourer's Average Annual Wage*
	number	*Leva/year*
	(1)	*(2)*
1921	*18894*	13321,25
1922	*18976*	18517,50
1923	*19059*	21616,25
1924	*19141*	25583,75

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Средна годишна заплата на прислуга	*Чист доход*
Лв./год.	*000 лв.*
Servant's Average Annual Wage	*Net Income*
Leva/year	*000 Leva*
(3)	*(4)*
2500,00	47235
3086,25	58560
3325,58	63371
2400,00	68908

Таблица 27. Чист доход от селско стопанство, хил. лв. (текущи цени)
Table 27. Net Income from Agriculture, thousand Leva (in current prices)

Година	*Зърнени храни*	*Индустриални култури*	*Лозя*	*Плодове*	*Зеленчуци*
Year	*Cereals*	*Industrial Crops*	*Vine-yards*	*Fruits*	*Vegetables*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1887	187233	4180	23507	3685	7199
1888	213124	4423	27651	2672	6467
1889	148489	4687	24779	2244	4902
1890	151608	2188	24866	1464	3651
1891	300221	3480	41907	2341	8605
1892	245640	4361	38000	2267	7444
1893	175338	4450	36108	2639	7756
1894	156391	2866	43369	1943	9193
1895	146786	4609	36388	1373	10163
1896	166038	3422	28767	2847	6809
1897	182485	1852	24755	5939	12382
1898	211977	5539	23943	11551	10231
1899	130265	7804	75275	2727	5470
1900	173273	4825	24310	1788	7578
1901	185494	903	29766	2807	4685
1902	206597	6676	37511	1570	6904
1903	194415	12942	34121	4475	4557
1904	198963	6385	46779	5281	4603
1905	188341	12937	40675	5752	5205
1906	215470	9715	23765	5272	5848
1907	129539	6589	33595	4337	6379
1908	250563	6172	69667	10597	7038
1909	235436	5837	42613	2985	8550

Рози	*Варива*	*Бостани*	*Фуражи*	*Земеделие общо*	*На глава от селското население*
Rose-gardens	*Legu-men*	*Melon-fields*	*Fodder*	*Husbandry Total*	*Income Per Capita (Rural Population)*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
7379	2120	3745	69	239117	88,71
5740	2134	4262	57	266530	97,92
4735	2302	2970	15	195121	70,99
5845	797	3032	7	193457	69,71
4467	2013	6004	43	369081	131,72
4248	1890	4913	38	308801	110,35
3389	1108	3507	49	234345	82,46
3299	845	3128	99	221133	76,63
5598	938	2936	39	208829	71,26
3446	2173	3321	23	216846	72,87
3163	6000	3650	6	240231	79,49
1804	7590	4240	14	276888	90,23
1978	2818	2605	32	228976	73,47
2295	713	3465	118	218367	69,11
1876	2485	3710	7	231732	72,25
2451	2436	4132	201	268478	82,46
2544	5577	3678	204	262513	79,43
2832	3654	2951	388	271835	81,02
2996	7608	4419	1067	269000	78,73
2824	12490	5412	244	281041	81,07
2655	8634	3773	292	195793	55,67
3162	11365	5348	1150	365062	102,32
3768	7990	4788	1163	313130	86,51

Година	*Зърнени храни*	*Индустриални култури*	*Лозя*	*Плодове*	*Зеленчуци*
Year	*Cereals*	*Industrial Crops*	*Vine-yards*	*Fruits*	*Vegetables*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1910	276018	11086	29416	9413	8971
1911	294039	17879	25849	3746	10503
1912	310298	13925	40142	2945	10160
1913	313104	12315	39029	11796	9980
1914	193159	37213	23096	12263	12499
1915	382413	38655	35926	6458	17417
1916	345432	51431	72517	28733	20501
1917	370795	243408	166145	51409	37223
1918	506921	595258	345964	105365	74446
1919	3285467	512572	719464	181633	86011
1920	3348972	967034	401820	244878	116023
1921	3963189	466506	721043	254879	139746
1922	5761159	1417777	830834	168116	142358
1923	4105268	2935549	1066990	460032	131800
1924	6036493	2276435	1410060	291201	191820

Таблица 27. (Продължение)
Table 27. (Continued)

	Мляко	*Месо*	*Яйца*	*Вълна*
	Milk	*Meat*	*Eggs*	*Wool*
	(12)	*(13)*	*(14)*	*(15)*
1887	93358	32120	281	9663
1888	86327	31661	272	8997
1889	91007	31668	647	9259
1890	100553	33004	346	10185

Рози	*Варива*	*Бостани*	*Фуражи*	*Земеделие общо*	*На глава от селското население*
Rose-gardens	*Legu-men*	*Melon-fields*	*Fodder*	*Husbandry Total*	*Income Per Capita (Rural Population)*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
3541	14428	5039	950	358862	97,18
5642	18292	6895	1896	384741	102,70
6504	23052	8630	1182	416838	109,67
10870	11849	7119	1520	417582	108,31
8599	14518	9369	285	311000	78,88
3624	23357	10383	80	518312	128,73
4284	21456	15692	81	560127	137,77
6674	44151	34522	23	954350	232,48
7256	78235	47332	286	1761063	424,86
9950	210729	101528	397	5107752	1314,67
30473	319971	115944	678	5545793	1429,11
23940	164496	120365	2780	5856945	1478,80
30052	217890	158008	53228	8779421	2171,86
28145	259913	171857	51581	9211135	2232,59
56212	450955	212224	89504	11014904	2615,82

Козина	*Общо скотовъдство*	*На глава от селското население*
Goat-hair	*Total Stockbreeding*	*Income Per Capita (Rural Population)*
(16)	*(17)*	*(18)*
293	135716	50,35
270	127527	46,85
287	132868	48,34
301	144389	52,03

	Мляко	*Месо*	*Яйца*	*Вълна*
	Milk	*Meat*	*Eggs*	*Wool*
	(12)	*(13)*	*(14)*	*(15)*
1891	105616	34526	251	10707
1892	115005	36254	245	11094
1893	120257	39333	457	11962
1894	125561	36539	1658	12417
1895	122225	36147	1482	12135
1896	118785	35937	1392	11267
1897	119724	35037	1961	11030
1898	120667	36243	3120	10830
1899	117109	34147	3279	10342
1900	118350	33824	5503	9864
1901	117294	34668	11702	10179
1902	131024	36368	19886	10922
1903	129798	39308	18751	11498
1904	138967	42024	26518	13496
1905	148426	49895	13301	15562
1906	151871	54453	31318	15389
1907	171189	55732	33246	16855
1908	179395	60975	21363	16327
1909	176893	61804	28738	16941
1910	169257	63586	29511	17505
1911	176346	91221	39900	18306
1912	166741	87391	36360	18962
1913	183175	99812	20694	19148
1914	180484	116632	26837	19634
1915	192464	109931	11917	24697

Козина	*Общо скотовъдство*	*На глава от селското население*
Goat-hair	*Total Stockbreeding*	*Income Per Capita (Rural Population)*
(16)	*(17)*	*(18)*
313	151412	54,04
325	162923	58,22
360	172369	60,66
414	176589	61,19
418	172407	58,83
394	167774	56,38
422	168174	55,65
413	171274	55,81
380	165258	53,03
371	167911	53,14
376	174219	54,32
388	198587	60,99
396	199750	60,44
415	221421	66,00
448	227631	66,62
464	253494	73,13
506	277528	78,91
505	278564	78,08
537	284913	78,71
557	280417	75,94
572	326346	87,11
577	310031	81,57
568	323397	83,88
575	344162	87,29
715	339724	84,37

	Мляко	*Месо*	*Яйца*	*Вълна*
	Milk	*Meat*	*Eggs*	*Wool*
	(12)	*(13)*	*(14)*	*(15)*
1916	284492	131554	11342	38559
1917	479571	191577	25623	57792
1918	1163972	205930	9809	159764
1919	2338702	408470	5549	197978
1920	3443818	1757726	10701	399028
1921	3285263	2125660	172673	406365
1922	4632710	3023175	454970	602302
1923	5126944	3142143	264486	671507
1924	5464079	1204222	765999	669356

Таблица 27. (Продължение)
Table 27. (Continued)

	Пчели	*Пашкули*	*Гори*	*Домашен поминък*	*Селски покрити имоти*	*Лов*	*Риболов*	*Домашна прислуга*
	Api-culture	*Sericulture*	*Forestry*	*Home Industry*	*Rural Dwellings*	*Hun-ting*	*Fishing*	*Servants*
	(19)	*(20)*	*(21)*	*(22)*	*(23)*	*(24)*	*(25)*	*(26)*
1887	1437	524	27793	96623	40218	139	882	1597
1888	1484	334	24783	94225	38450	154	743	1748
1889	1445	641	22367	97264	37952	175	324	1965
1890	1653	354	25067	99787	40963	172	505	2208
1891	1623	513	18050	96747	43584	192	780	2332
1892	1560	635	17611	100973	44457	93	216	2608
1893	1599	682	20342	109778	46515	54	198	3071

Козина	*Общо скотовъдство*	*На глава от селското население*
Goat-hair	*Total Stockbreeding*	*Income Per Capita (Rural Population)*
(16)	*(17)*	*(18)*
1102	467048	114,88
1631	756195	184,21
4452	1543928	372,48
5447	2956146	760,88
10840	5622112	1448,78
10979	6000941	1515,16
16181	8729338	2159,47
17938	9223018	2235,47
17779	8121435	1928,68

Общо странични дейности	*На глава от селското население*	*Общо (10) + (17) + (27)*	*Платени лихви*	*Общо селско стопанство (28) – (29)*	*На глава от селското население*
Total By-Employment	*Income Per Capita (Rural Population)*	*Total Col. (10) + (17) + (27)*	*Interests on Agricultural Credits*	*Total Income from Agriculture col. (28) – (29)*	*Income Per Capita (Rural Population)*
(27)	*(28)*	*(28)*	*(29)*	*(30)*	*(31)*
169213	62,77	544046	3873	540172	200,39
161922	59,49	555979	4341	551638	202,67
162133	58,99	490122	5543	484579	176,31
170709	61,52	508554	5799	502755	181,17
163819	58,47	684313	4108	680204	242,76
168153	60,09	639877	4785	635092	226,95
182241	64,13	588954	5973	582981	205,15

	Пчели	*Пашкули*	*Гори*	*Домашен поминък*	*Селски покрити имоти*	*Лов*	*Риболов*	*Домашна прислуга*
	Api-culture	*Sericulture*	*Forestry*	*Home Industry*	*Rural Dwellings*	*Hun-ting*	*Fishing*	*Servants*
	(19)	*(20)*	*(21)*	*(22)*	*(23)*	*(24)*	*(25)*	*(26)*
1894	1561	623	18877	110670	45847	49	219	3070
1895	1712	628	21469	104503	46557	85	365	2964
1896	1829	838	40945	101109	45847	86	358	2906
1897	1639	901	22959	121690	48011	77	783	3134
1898	1575	837	65941	103716	48263	111	344	2993
1899	1740	1514	38347	92046	47011	100	384	2576
1900	1707	1383	29442	90687	46724	223	1205	2531
1901	1680	1353	26635	91217	47381	191	608	2462
1902	1791	2117	27520	94950	50127	186	845	2394
1903	1879	2466	40379	98757	52401	245	1459	2405
1904	1524	2364	26930	102639	54718	214	852	2466
1905	2365	3468	34640	114160	61427	187	841	2650
1906	2978	2980	53297	123008	64988	195	1202	2813
1907	2894	4129	33845	128530	68063	157	1459	2967
1908	2087	3082	55882	131278	70630	171	1358	2945
1909	2285	3889	79864	139909	74384	257	835	2990
1910	4863	3017	40612	150229	76472	222	901	3052
1911	3237	3465	59850	162280	81566	137	1106	3201
1912	2842	3991	49217	186648	91518	144	967	3474
1913	3114	3713	21879	184835	101696	109	701	3438
1914	5608	2481	14066	205068	112096	130	2824	3673
1915	4619	17112	20549	211387	139373	62	3053	3527

Общо странични дейности	*На глава от селското население*	*Общо (10) + (17) + (27)*	*Платени лихви*	*Общо селско стопанство (28) – (29)*	*На глава от селското население*
Total By-Employment	*Income Per Capita (Rural Population)*	*Total Col. (10) + (17) + (27)*	*Interests on Agricultural Credits*	*Total Income from Agriculture col. (28) – (29)*	*Income Per Capita (Rural Population)*
(27)	*(28)*	*(28)*	*(29)*	*(30)*	*(31)*
180915	62,69	578637	7088	571548	198,06
178284	60,84	559520	8378	551142	188,07
193918	65,16	578538	9832	568706	191,10
199194	65,91	607600	11175	596425	197,36
223780	72,92	671942	12617	659325	214,84
183718	58,95	577951	13387	564564	181,16
173901	55,03	560179	13333	546846	173,06
171528	53,48	577479	14534	562945	175,51
179930	55,26	646995	16979	630016	193,49
199991	60,51	662254	15608	646646	195,65
191707	57,14	684962	11697	673265	200,67
219738	64,31	716369	12607	703762	205,97
251462	72,54	785997	15383	770613	222,31
242043	68,82	715364	15532	699832	199,00
267432	74,96	911059	17148	893911	250,54
304414	84,10	902457	19602	882855	243,90
279368	75,66	918646	22470	896176	242,69
314842	84,04	1025929	21475	1004454	268,12
338801	89,14	1065670	22791	1042879	274,39
319484	82,86	1060463	22296	1038167	269,26
345947	87,74	1001110	27183	973927	247,01
399681	99,26	1257717	28936	1228781	305,18

	Пчели	*Пашкули*	*Гори*	*Домашен поминък*	*Селски покрити имоти*	*Лов*	*Риболов*	*Домашна прислуга*
	Api-culture	*Sericulture*	*Forestry*	*Home Industry*	*Rural Dwellings*	*Hun-ting*	*Fishing*	*Servants*
	(19)	*(20)*	*(21)*	*(22)*	*(23)*	*(24)*	*(25)*	*(26)*
1916	11776	4463	11491	268052	186626	108	785	4377
1917	28004	7031	24779	481882	266551	99	1140	7403
1918	25035	24375	30984	942137	382188	27	15518	14203
1919	77901	20700	61552	1759099	461660	44	57542	25177
1920	64200	48300	127878	2758886	370195	1852	14194	40389
1921	35691	31500	582791	2993354	515151	3164	12416	47235
1922	29618	90750	691622	3917136	636394	9389	23183	58560
1923	50387	82875	448980	4543484	647799	11373	30306	63371
1924	95292	120000	540388	4329344	886195	30000	46659	68908

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Общо странични дейности	*На глава от селското население*	*Общо (10) + (17) + (27)*	*Платени лихви*	*Общо селско стопанство (28) – (29)*	*На глава от селското население*
Total By-Employment	*Income Per Capita (Rural Population)*	*Total Col. (10) + (17) + (27)*	*Interests on Agricultural Credits*	*Total Income from Agriculture col. (28) – (29)*	*Income Per Capita (Rural Population)*
(27)	*(28)*	*(28)*	*(29)*	*(30)*	*(31)*
487677	119,95	1514852	48122	1466730	360,77
816889	198,99	2527434	73981	2453453	597,66
1434466	346,07	4739457	97404	4642053	1119,91
2463676	634,12	10527574	99646	10427928	2684,02
3425894	882,83	14593799	111604	14482194	3731,95
4221302	1065,82	16079188	144619	15934569	4023,27
5456652	1349,87	22965412	187042	22778369	5634,94
5878575	1424,84	24312728	269066	24043662	5827,68
6116786	1452,62	25253125	420922	24834939	5897,81

Таблица 28. Чист доход от добивна промишленост, хил. кг, хил. лв. (текущи цени)
Table 28. Net Output of and Net Income from Mining Industry, thousand kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Мини „Перник“*			
	Заплати	*Бюджетни приходи*	*Общ доход*	*Производство*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 кг*
Year	*Pernik Mines*			
	Wages	*Budget Income*	*Total Income*	*Output*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1887	10	326	336	6964
1888	6	585	591	13532
1889	8	606	614	17628
1890	13	533	546	24642
1891	33	564	597	28709
1892	74	645	720	33556
1893	146	888	1033	43752
1894	233	876	1108	57339
1895	196	806	1002	61871
1896	197	867	1064	75504
1897	204	648	853	79888
1898	260	806	1066	102777
1899	324	415	739	102555
1900	456	294	750	120514

Частни мини		*Руди*		*Всичко чист доход*
Производство	*Доход*	*Износ*	*Доход*	
000 кг	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Private Mines		*Metal Ores*		*Total Net Income*
Output	*Income*	*Export*	*Income*	
000 kg	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*
0	0	0	0	336
0	0	0	0	591
0	0	0	0	614
0	0	0	0	546
0	0	0	0	597
0	0	0	0	720
134	3	0	0	1037
134	3	0	0	1111
20	0	0	0	1002
425	6	0	0	1070
425	5	0	0	857
1879	19	0	0	1086
2593	19	6	2	760
2593	16	1	0	767

Година	*Мини „Перник“*			
	Заплати	*Бюджетни приходи*	*Общ доход*	*Производство*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 кг*
Year	*Pernik Mines*			
	Wages	*Budget Income*	*Total Income*	*Output*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1901	481	1411	1892	13878
1902	476	1528	2004	12969
1903	460	1336	1796	11496
1904	542	1781	2323	14461
1905	620	2091	2711	171182
1906	725	1682	2406	13851
1907	1015	2350	3365	17135
1908	1086	2992	4078	16299
1909	1055	3470	4525	20859
1910	1104	3631	4735	22511
1911	1241	4050	5292	251605
1912	1379	4055	5434	29891
1913	1445	3780	5224	33290
1914	1566	5204	6770	39684
1915	1720	7539	9259	50187
1916	3224	5599	8823	61254
1917	3326	9208	12534	72884
1918	4577	17440	22017	63249
1919	19785	22764	42549	55866
1920	22111	72364	94474	71192

Частни мини		*Руди*		*Всичко чист доход*
Производство	*Доход*	*Износ*	*Доход*	
000 кг	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Private Mines		*Metal Ores*		*Total Net Income*
Output	*Income*	*Export*	*Income*	
000 kg	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*
550	75	50	14	1981
503	78	192	55	2137
219	34	35	10	1840
205	33	1722	496	2851
1817	29	2440	703	3442
513	89	202	58	2554
907	178	1589	457	4001
1236	309	1021	294	4682
1297	281	2443	704	5510
1457	307	1799	518	5560
17000	358	1524	439	6088
1349	245	2409	694	6373
2038	320	980	282	5826
2535	432	1515	436	7639
3187	588	0	0	9847
2728	393	1094	315	9531
3243	558	18082	5208	18300
4039	1406	35959	10356	33780
2437	1856	0	0	44405
3076	4081	0	0	98556

Година	*Мини „Перник“*			
	Заплати	*Бюджетни приходи*	*Общ доход*	*Производство*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 кг*
Year	*Pernik Mines*			
	Wages	*Budget Income*	*Total Income*	*Output*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1921	30259	138821	169080	871793
1922	30768	152673	183441	94095
1923	62639	234569	297208	96408
1924	88000	95000	183000	1085935

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Частни мини		*Руди*		*Всичко чист доход*
Производство	*Доход*	*Износ*	*Доход*	
000 кг	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Private Mines		*Metal Ores*		*Total Net Income*
Output	*Income*	*Export*	*Income*	
000 kg	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*
39871	7733	9161	2638	179451
8038	15670	2010	579	199690
9959	30701	1542	444	328352
128905	21723	20800	5990	210713

Таблица 29. Чист доход от занаяти, броя, хил. лв. (текущи цени)
Таблица 29. Net Income from Crafts, number of people and thousand Leva (in current prices)

Година	*Брой занаятчии*			*Годишен доход*	
	Майстори Броя	*Калфи Броя*	*Чираци Броя*	*Майстори Лв./год.*	*Калфи Лв./год.*
Year	*Number of Craftsmen*			*Annual Income*	
	Masters number	*Journeymen Number*	*Apprentices number*	*Masters Leva/year*	*Journeymen Leva/year*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1870	*74000*	*25000*	*51000*	…	…
1880	76700	25000	55000	…	…
1887	*70600*	*24700*	*57300*	808,03	272,58
1888	69700	24700	57600	801,76	263,44
1889	*67900*	*24800*	*57800*	814,29	269,54
1890	*66100*	*24800*	*57900*	842,48	274,10
1891	*64300*	*24900*	*58000*	820,56	263,44
1892	*62400*	*24900*	*58200*	848,74	272,58
1893	60600	25000	58300	945,83	292,38
1894	*61900*	*23100*	*53900*	930,17	290,85
1895	*63100*	*21200*	*49500*	892,59	271,06
1896	*64300*	*19300*	*45000*	870,67	258,88
1897	*65600*	*17400*	*40600*	861,27	307,61
1898	*66800*	*15500*	*36200*	873,80	258,88
1899	*68100*	*13600*	*31700*	729,73	226,90
1900	69300	11700	27300	714,07	220,81

	Чист доход			
Чираци	Майстори	Калфи	Чираци	Общо
Лв./год.	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.
	Net Income			
Apprentices	Masters	Journeymen	Apprentices	Total
Leva/year	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva
(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
…	…	…	…	…
…	…	…	…	…
188,49	57047	6733	10800	74580
182,17	55883	6507	10493	72883
186,38	55290	6684	10773	72748
189,54	55688	6798	10974	73460
182,17	52762	6560	10566	69887
188,49	52962	6787	10970	70719
202,18	57317	7309	11787	76414
201,12	57578	6719	10841	75137
187,43	56322	5746	9278	71347
179,01	55984	4996	8055	69036
212,71	56499	5352	8636	70488
179,01	58370	4013	6480	68862
156,90	49695	3086	4974	57754
152,69	49485	2583	4168	56237

Година	*Брой занаятчии*			*Годишен доход*	
	Майстори Броя	*Калфи Броя*	*Чираци Броя*	*Майстори Лв./год.*	*Калфи Лв./год.*
Year	*Number of Craftsmen*			*Annual Income*	
	Masters number	*Journeymen Number*	*Apprentices number*	*Masters Leva/year*	*Journeymen Leva/year*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1901	*63400*	*11200*	*26200*	698,41	217,76
1902	*57500*	*10800*	*25100*	682,75	222,33
1903	*51600*	*10300*	*24100*	698,41	226,90
1904	*45700*	*9800*	*23000*	739,13	231,47
1905	40000	9400	21900	817,42	252,78
1906	*42500*	*12200*	*28500*	911,38	268,01
1907	*45200*	*15100*	*35200*	999,07	275,63
1908	*47900*	*17900*	*41800*	1024,13	277,15
1909	*50600*	*20800*	*48500*	1052,32	290,85
1910	53300	23600	55100	1108,69	307,61
1911	*53900*	*22900*	*53400*	1168,20	331,97
1912	*54600*	*22100*	*51700*	1290,34	365,47
1913	*55300*	*21400*	*50000*	1299,74	370,04
1914	*56000*	*20700*	*48200*	1384,30	411,16
1915	*56600*	*19900*	*46500*	1403,09	424,86
1916	*57300*	*19200*	*44800*	1756,99	540,59
1917	*57900*	*18400*	*43000*	2928,32	976,11
1918	*58600*	*17700*	*41300*	5709,44	1918,73
1919	*59300*	*17000*	*39600*	9984,48	3624,26
1920	59900	16200	37800	16765,03	5712,02
1921	*61400*	*17800*	*41500*	20758,19	6135,36

	Чист доход			
Чираци	Майстори	Калфи	Чираци	Общо
Лв./год.	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.
	Net Income			
Apprentices	Masters	Journeymen	Apprentices	Total
Leva/year	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva
(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
150,58	44279	2439	3945	50663
153,74	39258	2401	3859	45518
156,90	36038	2337	3781	42156
160,06	33778	2268	3681	39728
174,80	32697	2376	3828	38901
185,33	38734	3270	5282	47285
190,59	45158	4162	6709	56029
191,65	49056	4961	8011	62028
201,12	53247	6050	9754	69051
212,71	59093	7259	11720	78073
229,55	62966	7602	12258	82826
252,72	70453	8077	13066	91595
255,88	71875	7919	12794	92588
284,31	77521	8511	13704	99735
293,79	79415	8455	13661	101531
373,82	100676	10379	16747	127802
674,97	169550	17961	29024	216534
1326,78	334573	33961	54796	423331
2506,14	592080	61612	99243	752935
3949,80	1004225	92535	149303	1246063
4242,54	1274553	109209	176065	1559828

Година	*Брой занаятчии*			*Годишен доход*	
	Майстори Броя	*Калфи Броя*	*Чираци Броя*	*Майстори Лв./год.*	*Калфи Лв./год.*
Year	*Number of Craftsmen*			*Annual Income*	
	Masters number	*Journeymen Number*	*Apprentices number*	*Masters Leva/year*	*Journeymen Leva/year*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1922	*62800*	*19300*	*45100*	30031,73	7956,63
1923	*64300*	*20900*	*48800*	35318,37	9161,16
1924	*65800*	*22500*	*52500*	25341,00	23500,00
1939				35780,00	16560,00

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

	Чист доход			
Чираци	*Майстори*	*Калфи*	*Чираци*	*Общо*
Лв./год.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	Net Income			
Apprentices	*Masters*	*Journeymen*	*Apprentices*	*Total*
Leva/year	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*
5501,93	1885993	153563	248137	2287693
6334,85	2270971	191468	309141	2771580
16250,00	1667438	528750	853125	3049313
11820,00				

Таблица 30. Чист доход от дребна индустрия, броя, хил. лв. (текущи цени)
Table 30. Net Income from Small-Scale Industry, number of people and thousand Leva (in current prices)

Година	*Собственици*		
	Брой	*Среден годишен доход*	*Общ доход*
	Броя	*Лв.*	*000 лв.*
Year	*Owners*		
	Number	*Average Annual Income*	*Total Income*
	number	*Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1887	*8555*	1288,80	11026
1888	8844	1245,60	11016
1889	*9133*	1274,40	11639
1890	*9422*	1296,00	12211
1891	*9711*	1245,60	12096
1892	*10000*	1288,80	12888
1893	10289	1382,40	14224
1894	*10578*	1375,20	14547
1895	*10867*	1281,60	13927
1896	*11156*	1224,00	13655
1897	*11445*	1454,40	16646
1898	*11734*	1224,00	14362
1899	*12023*	1072,80	12898
1900	12232	1044,00	12770
1901	*12442*	1029,60	12810
1902	*12651*	1051,20	13299

Работници			Чист доход дребна индустрия
Брой	Среден годишен доход	Общ доход	
Броя	Лв.	000 лв.	000 лв.
Workers			Net Income Petty Industry
Number	Average Annual Income	Total Income	
number	Leva	000 Leva	000 Leva
(4)	(5)	(6)	(7)
7630	429,60	3278	14304
8040	415,20	3338	14354
8450	424,80	3590	15229
8860	432,00	3828	16038
9270	415,20	3849	15945
9680	429,60	4159	17047
10090	460,80	4649	18873
10500	458,40	4813	19360
10910	427,20	4661	18588
11320	408,00	4619	18274
11730	484,80	5687	22332
12140	408,00	4953	19316
12550	357,60	4488	17386
12800	348,00	4454	17225
13050	343,20	4479	17289
13300	350,40	4660	17959

Година	*Собственици*		
	Брой	*Среден годишен доход*	*Общ доход*
	Броя	*Лв.*	*000 лв.*
Year	*Owners*		
	Number	*Average Annual Income*	*Total Income*
	number	*Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1903	*12861*	1072,80	13797
1904	*13070*	1094,40	14304
1905	13279	1195,20	15871
1906	*13489*	1267,20	17093
1907	*13698*	1303,20	17851
1908	*13908*	1310,40	18225
1909	*14117*	1375,20	19414
1910	14351	1454,40	20872
1911	*14586*	1569,60	22894
1912	*14820*	1728,00	25609
1913	*14681*	1749,60	25686
1914	*14542*	1944,00	28270
1915	*14403*	2008,80	28933
1916	*14264*	2556,00	36459
1917	*14124*	4615,20	65185
1918	*13985*	9072,00	126872
1919	*13846*	17136,00	237265
1920	13707	27007,20	370188
1921	*13568*	29008,80	393591
1922	*13428*	37620,00	505161

Работници			*Чист доход дребна индустрия*
Брой	*Среден годишен доход*	*Общ доход*	
Броя	*Лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Workers			*Net Income Petty Industry*
Number	*Average Annual Income*	*Total Income*	
number	*Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
13550	357,60	4845	18643
13800	364,80	5034	19338
14050	398,40	5598	21469
14300	422,40	6040	23134
14550	434,40	6321	24172
14800	436,80	6465	24690
15050	458,40	6899	26313
15300	484,80	7417	28290
15550	523,20	8136	31030
15800	576,00	9101	34710
15508	583,20	9044	34730
15217	648,00	9861	38130
14925	669,60	9994	38927
14633	852,00	12467	48926
14342	1538,40	22064	87249
14050	3024,00	42487	169359
13758	5712,00	78586	315851
13467	9002,40	121235	491423
13175	9669,60	127397	520988
12883	12540,00	161553	666714

Година	*Собственици*		
	Брой	*Среден годишен доход*	*Общ доход*
	Броя	*Лв.*	*000 лв.*
Year	*Owners*		
	Number	*Average Annual Income*	*Total Income*
	number	*Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1923	*13289*	43315,20	575616
1924	*13150*	46656,00	613526

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Работници			*Чист доход дребна индустрия*
Брой	*Среден годишен доход*	*Общ доход*	
Броя	*Лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Workers			*Net Income Petty Industry*
Number	*Average Annual Income*	*Total Income*	
number	*Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
12592	14438,40	181808	757424
12300	15552,00	191290	804816

Таблица 31. Чист доход от едрата индустрия, кг, хил. лв. (текущи цени)
Table 31. Net Income from Large-Scale Protected Industry, kilos and thousand Leva (in current prices)

Година	*Вътрешна консумация на въглища и кокс*	*Въглища и кокс за индустриални цели*	*Въглища и кокс за индустриални цели*
	Кг	*Кг*	*000 лв.*
Year	*Coal and Cox Home Consumption*	*Coal and Cox for Industry*	*Coal and Cox for Industry*
	Kg	*Kg*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1887	5325738	479316	6
1888	5561408	500527	6
1889	6470885	582380	7
1890	12954125	1165871	16
1891	13826958	1244426	15
1892	48527183	4367446	63
1893	20684018	1861562	29
1894	23009556	2070860	33
1895	21684409	1951597	26
1896	30964143	3096414	47
1897	27819465	2781947	41
1898	23690008	2369001	36
1899	132775016	13277502	170
1900	140177287	14017729	164
1901	170973686	20003921	222
1902	154439977	20694957	228
1903	144845245	21871632	273

Общ разход за горива за ЗНМИ индустрията	*Производство ЗНМИ индустрията*	*Производство на тютюн*	*Платен бандерол*	*Производство тютюнева промишленост*
000 лв.	*000 лв.*	*Кг*	*000 лв.*	*000 лв.*
Total Fuel Expenditures of Protected Industry	*Protected Industry Output*	*Tobacco Output*	*Excise Duty*	*Tobacco Industry Output*
000 Leva	*000 Leva*	*Kg*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
16	*533*	532957	2665	1322
15	*522*	500083	2500	1200
18	*625*	497540	2488	1114
39	*1323*	544350	2722	1176
38	*1306*	1139578	5476	2758
156	*5318*	1506465	6394	3495
72	*2445*	1628296	7011	7360
83	*2834*	1183002	9531	5962
66	*2166*	1121851	9521	9154
116	*3839*	1056298	8746	7225
102	*3351*	1390185	9090	9676
91	*3001*	1881358	10100	10159
424	*14004*	1773123	9388	11596
409	*13507*	1633277	8646	11237
556	*18352*	1591521	8453	9040
571	*18278*	1834488	9695	10126
684	*21880*	1846437	10429	12630

Година	*Вътрешна консумация на въглища и кокс*	*Въглища и кокс за индустриални цели*	*Въглища и кокс за индустриални цели*
	Кг	*Кг*	*000 лв.*
Year	*Coal and Cox Home Consumption*	*Coal and Cox for Industry*	*Coal and Cox for Industry*
	Kg	*Kg*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1904	183127491	30815000	377
1905	214565614	42070041	547
1906	187731425	42027575	514
1907	257087824	64701485	1122
1908	309458775	86484676	1618
1909	332910836	102261000	2298
1910	353160545	109479769	2473
1911	457438993	137231698	3180
1912	469989075	117497269	2939
1913	461145319	115286330	3511
1914	640594741	160148685	5017
1915	531807222	132951806	3227
1916	645083905	129016781	2078
1917	784563974	117684596	1530
1918	852534771	127880216	2558
1919	584437196	175331159	4374
1920	740069510	222020853	9399
1921	907464782	…	907465
1922	1009615371	302884611	1009615
1923	1068899250	374114738	1068899
1924	1232240938	431284328	1232241

Общ разход за горива за ЗНМИ индустрията	*Производство ЗНМИ индустрията*	*Производство на тютюн*	*Платен бандерол*	*Производство тютюнева промишленост*
000 лв.	*000 лв.*	*Кг*	*000 лв.*	*000 лв.*
Total Fuel Expenditures of Protected Industry	*Protected Industry Output*	*Tobacco Output*	*Excise Duty*	*Tobacco Industry Output*
000 Leva	*000 Leva*	*Kg*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
1024	32777	2084727	11328	11508
1177	*35309*	2200905	11857	12409
915	*27457*	2262164	12502	16297
1705	*49442*	2112502	16047	19051
2142	*59970*	2180800	16589	19165
2698	78317	2239939	16774	20045
2909	*84359*	2219719	17268	23653
3742	115575	2692442	20805	25963
3458	115087	2566924	20113	20644
4131	*82613*	2518928	20123	25282
5902	*118039*	2781823	24809	50883
3796	*75923*	2854212	27526	57829
2444	*36664*	1757849	23542	41505
1912	*28678*	2400878	51959	82681
3654	*54806*	2142133	123272	210398
8748	*218696*	2010028	95023	153977
18798	*469944*	3409615	142281	197660
145678	2129508	4331450	201294	746816
120130	*3003252*	4453745	348412	1646165
205868	*5146696*	4726617	436115	1787822
273827	6845668	4197062	573336	…

Таблица 31. (Продължение)
Table 31. (Continued)

	Производство едра индустрия (5) + (8)	*Общо разноски едра индустрия*
	000 лв.	*000 лв.*
	Large-Scale Industry Output col. (5) + (8)	*Large-Scale Industry Total Expenses*
	000 Leva	*000 Leva*
	(9)	*(10)*
1887	1854	501
1888	1722	465
1889	1739	470
1890	2499	675
1891	4064	1097
1892	8813	2379
1893	9805	2647
1894	8796	2375
1895	11320	3170
1896	11064	3098
1897	13027	3647
1898	13160	3685
1899	25600	7168
1900	24744	6928
1901	27391	7670
1902	28404	8237
1903	34509	10008
1904	44285	12939
1905	47718	14793
1906	43753	13563

Платени лихви от едрата индустрия	*Платени амортизации от едрата индустрия*	*Чист доход (9) – [(10) + (11) + (12)]*
000 лв.	*Кг*	*000 лв.*
Interest Payment on Industrial Credits	*Amortizations*	*Net Income col. (9) – [(10) + (11) + (12)]*
000 Leva	*Kg*	*000 Leva*
(11)	*(12)*	*(13)*
109	44	348
101	70	295
102	95	273
147	120	408
238	145	714
517	239	1624
575	234	1839
516	297	1563
664	360	2146
649	486	1963
764	612	2271
772	739	2175
1501	865	4802
1451	991	4487
1606	1117	4946
1665	1244	5328
2023	1370	6615
2596	1496	8846
2798	1546	10449
2565	1934	9064

	Производство едра индустрия (5) + (8)	*Общо разноски едра индустрия*
	000 лв.	*000 лв.*
	Large-Scale Industry Output col. (5) + (8)	*Large-Scale Industry Total Expenses*
	000 Leva	*000 Leva*
	(9)	*(10)*
1907	68493	21918
1908	79135	25323
1909	98363	31144
1910	108013	34564
1911	141538	45572
1912	135731	42075
1913	107895	32368
1914	168922	67569
1915	133752	53501
1916	78168	31267
1917	111360	44544
1918	265204	106081
1919	372673	149069
1920	667604	267042
1921	2876324	1120057
1922	4649417	1859767
1923	6934519	2773807
1924	5458000	1794000

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Платени лихви от едрата индустрия	*Платени амортизации от едрата индустрия*	*Чист доход (9) – [(10) + (11) + (12)]*
000 лв.	*Кг*	*000 лв.*
Interest Payment on Industrial Credits	*Amortizations*	*Net Income col. (9) – [(10) + (11) + (12)]*
000 Leva	*Kg*	*000 Leva*
(11)	*(12)*	*(13)*
4016	2322	15580
4640	2710	17974
5767	3098	22279
6333	3490	24741
8298	3883	33391
7958	4251	29867
6326	4619	21424
9904	4987	52678
7842	5355	40304
4583	5500	21184
4454	23370	16719
15549	52926	37607
21850	61311	65909
39141	80281	147619
168638	171783	779637
272593	143928	1443246
406568	163791	2203449
320000	260000	1214000

Таблица 32. Чист доход от строителство, броя, хил. лв. (текущи цени)
Table 32. Net Income from the Construction Industry, numbers and thousand Leva (in current prices)

Година	*Строежи*			
	Държавни	*Общински*	*Частни*	*Общо*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Construction Projects*			
	State	*Municipal*	*Private*	*Total*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1870	…	…	…	…
1880	3791	*5000*	*400*	9191
1887	2905	*6000*	*500*	9405
1888	4646	*6000*	*500*	11146
1889	3186	*6200*	*500*	9886
1890	2788	*6400*	*500*	9688
1891	1100	*6500*	*500*	8100
1892	4970	6762	*500*	12233
1893	5938	8162	*500*	14600
1894	5054	8012	*506*	13571
1895	3591	7741	*732*	12064
1896	4080	7459	*774*	12314
1897	2815	4913	*775*	8503
1898	3655	9310	*756*	13720
1899	2354	8454	*767*	11575

Чист доход предприемачи (10–15 %)	*Строители*			*Общ доход строителство (5) + (8)*
	Брой	*Среден годишен доход*	*Чист доход*	
000 лв.	*Броя*	*Лв./год.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Contractor's Net Income	*Construction Workers*			*Total Income col. (5) + (8)*
	Number	*Average Annual Income*	*Net Income*	
000 Leva	*number*	*Leva/year*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*
…	*2900*	…	…	…
919	*3000*	…	…	…
940	*2500*	451,49	1129	2069
1115	2500	447,99	1120	2235
989	*2500*	454,99	1137	2126
969	*2500*	470,74	1177	2146
810	*2500*	458,49	1146	1956
1223	*2500*	474,24	1186	2409
1460	2600	528,49	1374	2834
1357	*2600*	519,74	1351	2708
1206	*2600*	498,74	1297	2503
1231	*2700*	486,49	1314	2545
850	*2700*	481,24	1299	2150
1372	*2700*	488,24	1318	2690
1158	*2700*	407,75	1101	2258

Година	*Строежи*			
	Държавни	*Общински*	*Частни*	*Общо*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Construction Projects*			
	State	*Municipal*	*Private*	*Total*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1900	1860	3045	*740*	5645
1901	7020	2223	*2139*	11382
1902	11842	2792	*2323*	16956
1903	2373	5042	*2772*	10187
1904	6479	4334	*2937*	13750
1905	3773	5267	*3139*	12179
1906	2536	10481	*2576*	15594
1907	2426	15387	*2686*	20499
1908	2086	16615	*2416*	21117
1909	4187	15816	*2577*	22580
1910	5927	19923	*2472*	28321
1911	30216	23866	*12559*	66641
1912	6989	12720	*13068*	32777
1913	5043	20888	*13320*	39251
1914	12972	17080	*14748*	44799
1915	12660	17300	*11895*	41855
1916	5489	17200	*20902*	43591
1917	5196	17200	*34382*	56778
1918	3713	19032	*69516*	92260

	Строители			Общ доход строителство (5) + (8)
Чист доход предприемачи (10–15 %)	Брой	Среден годишен доход	Чист доход	
000 лв.	Броя	Лв./год.	000 лв.	000 лв.
	Construction Workers			Total Income col. (5) + (8)
Contractor's Net Income	Number	Average Annual Income	Net Income	
000 Leva	number	Leva/year	000 Leva	000 Leva
(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
564	2800	399,00	1117	1682
1138	2800	390,25	1093	2231
1696	2800	381,50	1068	2764
1019	2800	390,25	1093	2111
1375	2840	413,00	1173	2548
1218	2900	456,74	1325	2542
1559	2900	509,24	1477	3036
2050	2900	558,24	1619	3669
2112	2900	572,24	1660	3771
2258	2900	587,99	1705	3963
2832	2900	619,49	1797	4629
6664	2900	652,74	1893	8557
3278	2900	720,99	2091	5369
3925	2800	726,24	2033	5959
4480	2800	773,49	2166	6646
4186	2800	783,99	2195	6381
4359	2800	981,74	2749	7108
5678	2800	1636,23	4581	10259
9226	2800	3190,21	8933	18159

Година	*Строежи*			
	Държавни	*Общински*	*Частни*	*Общо*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Construction Projects*			
	State	*Municipal*	*Private*	*Total*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1919	63519	38011	*145890*	247419
1920	28396	88939	*245899*	363233
1921	137001	140390	*941111*	1218502
1922	107180	235016	*1044854*	1387049
1923	140225	336098	*1137826*	1614148
1924	240000	124000	1163239	1527239

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

	Строители			Общ доход строителство (5) + (8)
Чист доход предприемачи (10–15 %)	Брой	Среден годишен доход	Чист доход	
000 лв.	Броя	Лв./год.	000 лв.	000 лв.
	Construction Workers			Total Income col. (5) + (8)
Contractor's Net Income	Number	Average Annual Income	Net Income	
000 Leva	number	Leva/year	000 Leva	000 Leva
(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
24742	2800	5578,94	15621	40363
36323	2800	9367,64	26229	62553
121850	2800	11598,87	32477	154327
138705	3200	16780,56	53698	192403
161415	3600	19734,52	71044	232459
152724	4000	21628,00	86512	239236

Таблица 33. Чист доход от индустрия и занаяти, хил. лв. (текущи цени)
Table 33. Net Income from Industry and Crafts, thousand Leva (in current prices)

Година	*Добивна*	*Занаяти*	*Дребна индустрия*	*Едра индустрия*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Mining*	*Crafts*	*Petty Industry*	*Large-Scale Industry*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1887	336	74580	14304	348
1888	591	72883	14354	295
1889	614	72748	15229	273
1890	546	73460	16038	408
1891	597	69887	15945	714
1892	720	70719	17047	1624
1893	1037	76414	18873	1839
1894	1111	75137	19360	1563
1895	1002	71347	18588	2146
1896	1070	69036	18274	1963
1897	857	70488	22332	2271
1898	1086	68862	19316	2175
1899	760	57754	17386	4802
1900	767	56237	17225	4487
1901	1981	50663	17289	4946
1902	2137	45518	17959	5328
1903	1840	42156	18643	6615
1904	2851	39728	19338	8846

Строителство	*Общо (без добивна)*	*Общо (с добивна)*	*Доход (с добивна) на глава от градското население*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*
Construction	*Total (excl. mining)*	*Total (incl. mining)*	*Income Per Capita (Urban Population)*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*
2069	91300	91636	154,39
2235	89767	90358	150,76
2126	90375	90989	150,35
2146	92052	92598	151,54
1956	88502	89100	144,42
2409	91798	92518	141,83
2834	99960	100996	152,46
2708	98768	99879	148,47
2503	94584	95586	139,92
2545	91817	92887	133,89
2150	97241	98098	139,25
2690	93043	94128	131,58
2258	82201	82961	114,19
1682	79630	80396	108,29
2231	75130	77111	102,32
2764	71569	73706	96,34
2111	69525	71365	91,90
2548	70460	73311	93,00

Година	*Добивна*	*Занаяти*	*Дребна индустрия*	*Едра индустрия*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Mining*	*Crafts*	*Petty Industry*	*Large-Scale Industry*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1905	3442	38901	21469	10449
1906	2554	47285	23134	9064
1907	4001	56029	24172	15580
1908	4682	62028	24690	17974
1909	5510	69051	26313	22279
1910	5560	78073	28290	24741
1911	6088	82826	31030	33391
1912	6373	91595	34710	29867
1913	5826	92588	34730	21424
1914	7639	99735	38130	52678
1915	9847	101531	38927	40304
1916	9531	127802	48926	21184
1917	18300	216534	87249	16719
1918	33780	423331	169359	37607
1919	44405	752935	315851	65909
1920	98556	1246063	491423	147619
1921	179451	1559828	520988	779637
1922	199690	2287693	666714	1443246
1923	328352	2771580	757424	2203449
1924	210713	3049313	804816	1214000

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Строителство	*Общо (без добивна)*	*Общо (с добивна)*	*Доход (с добивна) на глава от градското население*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*
Construction	*Total (excl. mining)*	*Total (incl. mining)*	*Income Per Capita (Urban Population)*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*
2542	73361	76803	97,26
3036	82519	85073	106,18
3669	99450	103450	127,27
3771	108462	113144	137,21
3963	121606	127116	151,94
4629	135732	141292	170,33
8557	155804	161892	192,37
5369	161540	167913	196,66
5959	154701	160527	185,34
6646	197189	204829	219,69
6381	187142	196989	206,89
7108	205020	214551	223,17
10259	330761	349061	359,59
18159	648455	682235	696,04
40363	1175057	1219463	1327,36
62553	1947657	2046213	2117,41
154327	3014780	3194231	3238,60
192403	4590055	4789745	4758,08
232459	5964912	6293265	6125,25
239236	5307365	5518078	5262,21

Таблица 34. Чист доход от транспорт и съобщения, бр., хил. лв. (текущи цени)
Table 34. Net Income from Transportation and Communications, numbers and thousand Leva (in current prices)

Година	*Жп транспорт*			*Съобщения*		
	Заплати	*Печалби*	*Чист доход*	*Заплати*	*Печалби*	*Чист доход*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Railroad Transport*			*Communications*		
	Salaries	*Profits*	*Net Income*	*Salaries*	*Profits*	*Net Income*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1887	0	500	500	1199	-1091	108
1888	12	869	881	1413	-1311	102
1889	1355	-436	919	1413	-1273	140
1890	1738	379	2117	1570	-858	712
1891	1738	155	1893	1850	-641	1210
1892	2625	996	3620	1624	-622	1001
1893	3422	37	3459	1682	-425	1257
1894	4415	-1716	2699	1763	-845	918
1895	5434	-1117	4317	1806	-361	1445
1896	4439	-505	3934	1945	-351	1595
1897	1425	-6195	0	2288	-319	1970
1898	1631	-7046	0	2245	-316	1929
1899	1371	-7656	0	2318	-484	1833

Воден транспорт			
БТПД		*Други дружества*	*Чист доход*
Заплати	*Печалби*	*Доход*	
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Water Transport			
BTSC		*Other Companies*	*Net Income*
Salaries	*Profits*	*Income*	
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
1	10	0	11
2	107	0	109
16	17	0	33
50	15	0	65
80	50	0	130
100	122	0	222
81	145	0	226

Година	*Жп транспорт*			*Съобщения*		
	Заплати	*Печалби*	*Чист доход*	*Заплати*	*Печалби*	*Чист доход*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Railroad Transport*			*Communications*		
	Salaries	*Profits*	*Net Income*	*Salaries*	*Profits*	*Net Income*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1900	1744	-4521	0	2194	-788	1406
1901	2199	4323	6522	2145	-232	1913
1902	2313	3940	6253	2129	-261	1868
1903	2611	2456	5067	2135	-415	1719
1904	3569	3986	7554	4282	-155	4127
1905	4601	3042	7643	2378	2401	4779
1906	3538	4802	8341	2477	767	3244
1907	3618	6562	10180	2588	907	3495
1908	5835	4601	10436	3137	1079	4216
1909	6403	3789	10192	3561	-201	3360
1910	8270	6639	14909	3940	-869	3072
1911	8875	11091	19966	4162	-346	3816
1912	9180	5934	15114	4361	-162	4199
1913	9862	-3295	6567	7792	-536	7256
1914	10851	10856	21707	5739	-2212	3527
1915	11644	6873	18517	6446	-1838	4607
1916	11027	-6695	4333	6589	-3648	2941
1917	14117	16991	31108	6915	-1551	5363
1918	42170	42869	85039	8571	1074	9645

Воден транспорт			
БТПД		*Други дружества*	*Чист доход*
Заплати	*Печалби*	*Доход*	
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Water Transport			
BTSC		*Other Companies*	*Net Income*
Salaries	*Profits*	*Income*	
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*
71	-50	0	21
84	-84	0	0
87	21	0	108
105	3	0	108
126	-91	0	36
253	-112	0	141
245	-52	0	193
244	-107	0	137
244	107	0	351
301	55	0	355
280	161	0	442
344	-66	0	278
257	106	0	362
212	-325	0	0
328	-141	6	193
227	-141	6	92
149	0	6	155
266	141	93	500
292	141	239	672

Година	*Жп транспорт*			*Съобщения*		
	Заплати	*Печалби*	*Чист доход*	*Заплати*	*Печалби*	*Чист доход*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Railroad Transport*			*Communications*		
	Salaries	*Profits*	*Net Income*	*Salaries*	*Profits*	*Net Income*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1919	108706	47210	155917	26561	-19257	7304
1920	135834	133449	269284	30767	1473	32240
1921	165287	81778	247065	47557	-2380	45177
1922	111689	290284	401973	35394	46459	81853
1923	166916	218261	385177	102202	-26442	75760
1924	366802	311817	678619	136000	56000	192000

Воден транспорт			
БТПД		*Други дружества*	*Чист доход*
Заплати	*Печалби*	*Доход*	
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Water Transport			
BTSC		*Other Companies*	*Net Income*
Salaries	*Profits*	*Income*	
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*
897	141	532	1570
897	299	1010	2206
7384	373	1061	8819
8123	739	1435	10297
8862	1104	1672	11638
10000	1294	434	11728

Таблица 34. (Продължение)
Table 34. (Continued)

	Транспортни услуги		
	Колари и файтонджии		
	Брой	*Средна годишна заплата*	*Чист доход*
	Броя	*Лв./год.*	*000 лв.*
	Transport Services		
	Carters and Cabmen		
	Number	*Average Annual Wage*	*Net Income*
	number	*Leva/year*	*000 Leva*
	(11)	*(12)*	*(13)*
1887	3350	903,00	3025
1888	3440	896,00	3082
1889	3540	910,00	3221
1890	3630	941,50	3418
1891	3720	917,00	3411
1892	3810	948,50	3614
1893	3910	1057,00	4133
1894	4420	1039,50	4595
1895	4940	997,50	4928
1896	5450	973,00	5303
1897	5970	962,50	5746
1898	6480	976,50	6328
1899	7000	815,50	5709
1900	7510	798,00	5993
1901	7780	780,50	6072

Докери			*Общ чист доход (13) + (16)*
Брой	*Средна годишна заплата*	*Чист доход*	
Броя	*Лв./год.*	*000 лв.*	*000 лв.*

Stevedores			*Total Net Income col. (13) + (16)*
Number	*Average Annual Wage*	*Net Income*	
Number	*Leva/year*	*000 Leva*	*000 Leva*
(14)	*(15)*	*(16)*	*(17)*
2620	465,40	1219	4244
2760	449,80	1241	4324
2890	460,20	1330	4551
3030	468,00	1418	4836
3160	449,80	1421	4833
3300	465,40	1536	5150
3430	499,20	1712	5845
3570	496,60	1773	6367
3710	462,80	1717	6645
3840	442,00	1697	7000
3980	525,20	2090	7836
4110	442,00	1817	8144
4250	387,40	1646	7355
4390	377,00	1655	7648
4660	371,80	1733	7805

	Транспортни услуги		
	Колари и файтонджии		
	Брой	Средна годишна заплата	Чист доход
	Броя	Лв./год.	000 лв.
	Transport Services		
	Carters and Cabmen		
	Number	Average Annual Wage	Net Income
	number	Leva/year	000 Leva
	(11)	(12)	(13)
1902	8050	763,00	6142
1903	8320	780,50	6494
1904	8590	826,00	7095
1905	8870	913,50	8103
1906	9140	1018,50	9309
1907	9410	1116,50	10506
1908	9680	1144,50	11079
1909	9950	1176,00	11701
1910	10220	1239,00	12663
1911	10180	1305,50	13290
1912	10150	1442,00	14636
1913	10120	1452,50	14699
1914	10090	1547,00	15609
1915	10050	1568,00	15758
1916	10020	1963,50	19674
1917	9990	3272,50	32692
1918	9960	6380,50	63550
1919	9920	11158,00	110687

Докери			*Общ чист доход (13) + (16)*
Брой	*Средна годишна заплата*	*Чист доход*	
Броя	*Лв./год.*	*000 лв.*	*000 лв.*

Stevedores			*Total Net Income col. (13) + (16)*
Number	*Average Annual Wage*	*Net Income*	
Number	*Leva/year*	*000 Leva*	*000 Leva*
(14)	*(15)*	*(16)*	*(17)*
4930	379,60	1871	8014
5200	387,40	2014	8508
5470	395,20	2162	9257
5750	431,60	2482	10584
6010	457,60	2750	12059
6280	470,60	2955	13462
6550	473,20	3099	14178
6820	496,60	3387	15088
7090	525,20	3724	16386
7010	566,80	3973	17263
6920	624,00	4318	18954
6840	631,80	4322	19021
6750	702,00	4739	20348
6660	725,40	4831	20590
6580	923,00	6073	25748
6490	1666,60	10816	43509
6400	3276,00	20966	84516
6320	6188,00	39108	149796

	Транспортни услуги		
	Колари и файтонджии		
	Брой	Средна годишна заплата	Чист доход
	Броя	Лв./год.	000 лв.
	Transport Services		
	Carters and Cabmen		
	Number	Average Annual Wage	Net Income
	number	Leva/year	000 Leva
	(11)	(12)	(13)
1920	9890	18735,50	185294
1921	10170	23198,00	235924
1922	10460	33561,50	351053
1923	10740	39469,50	423902
1924	11030	23250,00	232000

Докери			*Общ чист доход (13) + (16)*
Брой	*Средна годишна заплата*	*Чист доход*	
Броя	*Лв./год.*	*000 лв.*	*000 лв.*

Stevedores			*Total Net Income col. (13) + (16)*
Number	*Average Annual Wage*	*Net Income*	
Number	*Leva/year*	*000 Leva*	*000 Leva*
(14)	*(15)*	*(16)*	*(17)*
6230	9752,60	60759	246053
6080	10475,40	63690	299614
5930	13585,00	80559	431612
5770	15641,60	90252	514154
5620	16848,00	94686	326686

Таблица 34. (Продължение)
Table 34. (Continued)

	Транспортни дружества			
	Чист доход	*Трамваи*		
		Заплати	*Печалби*	*Чист доход*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	Transport Companies			
	Net Income	*Tramways*		
		Salaries	*Profits*	*Net Income*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(18)	*(19)*	*(20)*	*(21)*
1887	15	0	0	0
1888	15	0	0	0
1889	15	0	0	0
1890	15	0	0	0
1891	15	0	0	0
1892	15	0	0	0
1893	15	0	0	0
1894	15	0	0	0
1895	15	0	0	0
1896	15	0	0	0
1897	15	0	0	0
1898	15	0	0	0
1899	15	0	0	0
1900	16	0	0	0
1901	16	187	28	215
1902	16	202	15	217

Общ чист доход	*Автомобилни компании* *Чист доход*	*Общ чист доход* *(3) + (6) + (10) + (17) + (22) + (23)*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*
Total Net Income	*Motor Companies* *Net Income*	*Total Net Income col.* *(3) + (6) + (10) + (17) + (22) + (23)*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*
(22)	*(23)*	*(24)*
15	0	4867
15	0	5321
15	0	5625
15	0	7680
15	0	7950
15	0	9786
15	0	10588
15	0	10108
15	0	12455
15	0	12609
15	0	9951
15	0	10310
15	0	9430
16	0	9091
231	0	16471
233	0	16476

	Транспортни дружества			
	Чист доход	Трамваи		
		Заплати	Печалби	Чист доход
	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.
	Transport Companies			
	Net Income	Tramways		
		Salaries	Profits	Net Income
	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva
	(18)	(19)	(20)	(21)
1903	16	212	14	227
1904	16	250	13	263
1905	16	273	8	281
1906	16	303	17	320
1907	16	352	40	392
1908	16	353	32	385
1909	10	402	34	436
1910	21	499	22	521
1911	30	532	97	629
1912	64	550	247	797
1913	63	550	397	947
1914	688	600	547	1147
1915	102	600	697	1297
1916	148	650	847	1497
1917	113	668	985	1653
1918	57	877	1009	1887
1919	299	2106	174	2280
1920	390	1833	572	2405

Общ чист доход	*Автомобилни компании* *Чист доход*	*Общ чист доход* *(3) + (6) + (10) + (17) + (22) + (23)*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*
Total Net Income	*Motor Companies* *Net Income*	*Total Net Income col.* *(3) + (6) + (10) + (17) + (22) + (23)*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*
(22)	*(23)*	*(24)*
243	0	15645
279	0	21252
297	0	23444
336	0	24174
408	0	27683
401	0	29582
447	4	29446
542	4	35355
659	4	41988
861	4	39494
1010	3	33857
1835	0	47609
1398	0	45205
1645	0	34820
1766	0	82245
1943	232	182048
2579	683	317848
2795	548	553126

	Транспортни дружества			
	Чист доход	Трамваи		
		Заплати	Печалби	Чист доход
	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.
		Transport Companies		
	Net Income	Tramways		
		Salaries	Profits	Net Income
	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva
	(18)	(19)	(20)	(21)
1921	1989	3235	3456	6691
1922	4047	7770	1260	9030
1923	4764	9772	4861	14633
1924	6185	11451	13930	25381

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Общ чист доход	*Автомобилни компании* *Чист доход*	*Общ чист доход* *(3) + (6) + (10) + (17) + (22) + (23)*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*
Total Net Income	*Motor Companies* *Net Income*	*Total Net Income col.* *(3) + (6) + (10) + (17) + (22) + (23)*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*
(22)	*(23)*	*(24)*
8680	174	609528
13078	1080	939893
19397	1020	1007147
31566	807	1241407

Таблица 35. Чист доход от търговия, хил. лв. (текущи цени)
Table 35. Net Income from Commerce, thousand Leva (in current prices)

Година	*Търгувани количества от производството на земеделието*				
	Зърнени храни	*Индустриални култури*	*Зеленчуци*	*Варива*	*Фуражи*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Traded Agricultural Commodities*				
	Cereals	*Industrial Crops*	*Vegetables*	*Legumen*	*Fodder*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1887	36791	3845	622	727	59
1888	55839	4069	559	911	49
1889	71664	4312	282	1544	13
1890	81779	2013	84	484	6
1891	94036	3201	248	422	36
1892	81432	4012	300	558	32
1893	110432	4094	313	878	42
1894	66798	2636	239	345	84
1895	64980	4240	248	314	33
1896	103793	3149	204	242	19
1897	73815	1703	221	699	6
1898	64272	5096	217	1272	12
1899	50610	7180	96	311	28
1900	40993	4439	107	346	100
1901	86921	831	75	1085	6
1902	97715	6142	261	996	171
1903	106342	12366	85	2860	174
1904	177631	5903	309	1150	329

Рози	*Лозя*	*Плодове*	*Бостани*	*Общо*	*Процент опазаряване*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*%*
Rose-gardens	*Vine-yards*	*Fruits*	*Melon-fields*	*Total*	*Percentage of Marketization*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*%*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
7379	26304	899	187	76814	32,12
5740	30945	658	213	98984	37,14
4735	26763	557	148	110019	56,39
5845	27723	262	152	118348	61,18
4467	46692	589	300	149993	40,64
4248	42748	572	246	134149	43,44
3389	40705	574	175	160603	68,53
3299	48709	722	156	122989	55,62
5598	40868	442	147	116870	55,96
3446	32482	675	166	144177	66,49
3163	27912	1105	182	108806	45,29
1804	26779	1998	212	101663	36,72
1978	83576	756	130	144666	63,18
2295	27041	489	173	75985	34,80
1876	33119	727	185	124824	53,87
2451	41702	375	207	150018	55,88
2544	37903	1118	184	163576	62,31
2832	51964	1416	148	241682	88,91

Година	*Търгувани количества от производството на земеделието*				
	Зърнени храни	*Индустриални култури*	*Зеленчуци*	*Варива*	*Фуражи*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Traded Agricultural Commodities*				
	Cereals	*Industrial Crops*	*Vegetables*	*Legumen*	*Fodder*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1905	116855	12631	408	3116	907
1906	105329	9075	216	7295	208
1907	140299	6041	147	3727	248
1908	113867	5591	225	6523	977
1909	118603	5260	862	2813	989
1910	119336	10309	833	7020	807
1911	203387	17332	1256	9848	1611
1912	163298	13134	944	3176	1004
1913	98146	11505	1778	6709	1292
1914	166259	35800	52	6244	242
1915	70553	36840	66	11686	68
1916	66023	48636	14	3848	68
1917	81512	235646	113	8774	20
1918	58895	576602	923	7651	243
1919	291390	487722	450	24567	338
1920	1018590	927165	706	53212	576
1921	1317825	450102	8839	75298	2363
1922	2422635	1367797	7094	135344	45244
1923	1903892	2855294	10198	174282	43844
1924	3593210	2212972	1683	335967	76078

Рози	*Лозя*	*Плодове*	*Бостани*	*Общо*	*Процент опазаряване*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*%*
Rose-gardens	*Vine-yards*	*Fruits*	*Melon-fields*	*Total*	*Percentage of Marketization*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*%*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
2996	45023	1808	221	183965	68,39
2824	26328	1580	271	153126	54,49
2655	37139	1200	189	191644	97,88
3162	76995	3117	267	210724	57,72
3768	47173	1939	239	181646	58,01
3541	32552	3633	252	178283	49,68
5642	28583	2045	345	270049	70,19
6504	44405	829	432	233726	56,07
10870	43289	3637	356	177581	42,53
8599	25573	4409	468	247646	79,63
3624	39844	2928	519	166128	32,05
4284	80626	9817	785	214101	38,22
6674	184884	24757	1726	544105	57,01
7256	384702	35359	2367	1073996	60,99
9950	773719	98864	5076	1692077	33,13
30473	430703	133051	5797	2600273	46,89
23940	779660	134756	6018	2798802	47,79
30052	894257	133497	7900	5043821	57,45
28145	1149921	192219	8593	6366388	69,12
56212	1519294	232143	10611	8038170	72,98

Таблица 35. (Продължение)
Table 35. (Continued)

	Търгувани количества от производството на скотовъдството						
	Месо	*Мляко*	*Яйца*	*Вълна*	*Кошери*	*Пашкули*	*Гори*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	Traded Stockbreeding Commodities						
	Meat	*Milk*	*Eggs*	*Wool*	*Apiculture*	*Sericulture*	*Forestry*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(12)	*(13)*	*(14)*	*(15)*	*(16)*	*(17)*	*(18)*
1887	11590	37517	225	3717	948	524	6194
1888	11314	35464	218	3460	979	334	7060
1889	11316	38202	518	3561	954	641	8919
1890	11755	43073	276	3917	1091	354	16095
1891	12252	46152	200	4118	1071	513	9047
1892	12871	49138	196	4267	1030	635	8084
1893	14029	50215	366	4601	1055	682	6319
1894	13070	51249	1326	4776	1030	623	5282
1895	12915	48745	1186	4667	1130	628	12277
1896	12861	46293	1114	4333	1207	838	23036
1897	12539	46836	1569	4242	1082	901	9628
1898	12925	47382	2496	4166	1039	837	22512
1899	12116	46146	2623	3978	1148	1514	28678
1900	12026	46903	4402	3794	1127	1383	27734
1901	12305	45514	9361	3915	1109	1353	25304
1902	12873	49825	15908	4121	1182	2117	26144
1903	13909	48416	15001	4339	1240	2466	38360

				Селско стопанство	
Лов	*Риболов*	*Общо*	*Процент опазаряване*	*Всичко (10) + (21)*	*Процент опазаряване*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*%*	*000 лв.*	*%*
				Agriculture	
Hunting	*Fishing*	*Total*	*Percentage of Marketization*	*Total col. (10) + (21)*	*Percentage of Marketization*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*%*	*000 Leva*	*%*
(19)	*(20)*	*(21)*	*(22)*	*(23)*	*(24)*
2650	139	63504	38,21	140318	34,62
2231	154	61216	39,56	160199	38,03
972	175	65258	41,43	175278	49,70
1518	172	78253	45,54	196600	53,82
2341	192	75886	44,05	225879	41,73
647	93	76962	42,12	211111	42,95
595	54	77916	39,98	238519	55,57
657	49	78062	39,52	201051	48,03
1097	85	82731	42,16	199602	49,27
1076	86	90845	42,97	235022	54,88
2353	77	79226	40,81	188032	43,29
1604	111	93072	38,83	194735	37,70
1154	100	97457	47,09	242123	55,54
3619	223	101211	50,23	177195	42,20
1824	191	100877	49,37	225701	51,76
2539	186	114895	49,81	264913	53,07
4380	245	128354	52,22	291930	57,43

	Търгувани количества от производството на скотовъдството						
	Месо	Мляко	Яйца	Вълна	Кошери	Пашкули	Гори
	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.
	Traded Stockbreeding Commodities						
	Meat	Milk	Eggs	Wool	Apiculture	Sericulture	Forestry
	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva
	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1904	14874	50880	21215	4016	1006	2364	25584
1905	17654	53389	10640	5764	1561	3468	32908
1906	19169	55935	25054	5699	1966	2980	50632
1907	19403	64263	26597	6020	1910	4129	32153
1908	21044	68654	17090	5831	1377	3082	53088
1909	21173	69017	22990	4413	1508	3889	75871
1910	21748	67353	23609	5835	3210	3017	38582
1911	31344	63571	31920	4246	2136	3465	56857
1912	30517	59140	29088	4816	1876	3991	45409
1913	35181	63841	16556	6491	2056	3713	14480
1914	40045	61802	21470	6656	3701	2481	16293
1915	38747	64764	9534	8372	3048	17112	22510
1916	46373	94102	9074	13071	7772	4463	12691
1917	64613	155914	20498	19591	18482	7031	28670
1918	67761	371980	7847	54157	16523	24375	29435
1919	130959	734670	4439	67111	51415	20700	58475
1920	580743	1066540	8561	135264	42372	48300	121484
1921	715305	1006142	138139	100946	23556	31500	553652
1922	1029431	1458412	363976	204170	19548	90750	657041

				Селско стопанство	
Лов	Риболов	Общо	Процент опазаряване	Всичко (10) + (21)	Процент опазаряване
000 лв.	000 лв.	000 лв.	%	000 лв.	%
				Agriculture	
Hunting	Fishing	Total	Percentage of Marketization	Total col. (10) + (21)	Percentage of Marketization
000 Leva	000 Leva	000 Leva	%	000 Leva	%
(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
2558	214	122710	48,52	364391	69,44
2527	187	128098	47,68	312062	58,04
3610	195	165240	52,68	318366	53,53
4382	157	159013	49,77	350657	68,05
4077	171	174415	51,20	385139	54,58
2509	257	201627	54,27	383273	55,98
2706	222	166282	50,47	344565	50,06
3321	137	196999	50,05	467048	60,01
2904	144	177885	48,52	411611	52,54
2106	109	144531	41,02	322113	41,84
8482	130	161059	43,68	408705	60,13
9170	62	173318	45,09	339446	37,60
2358	108	190010	38,42	404112	38,32
3423	99	318321	39,03	862426	48,73
46600	27	618705	37,83	1692701	49,84
172800	44	1240612	39,16	2932690	35,44
42624	1852	2047740	34,90	4648012	40,72
37284	3164	2609687	39,21	5408489	43,22
69617	9389	3902334	40,83	8946155	48,79

	Търгувани количества от производството на скотовъдството						
	Месо	Мляко	Яйца	Вълна	Кошери	Пашкули	Гори
	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.
	Traded Stockbreeding Commodities						
	Meat	Milk	Eggs	Wool	Apiculture	Sericulture	Forestry
	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva
	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1923	1062635	1652975	211589	227629	33255	82875	426531
1924	480120	1802373	612799	226900	62893	120000	513369

Таблица 35. (Продължение)
Table 35. (Continued)

	Промишленост				Внос
	Насърчавана	Тютюнева	Добивна	Занаяти	
	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.
	Industry				Import
	Protected	Tobacco	Mining	Crafts	
	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva
	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)
1887	8794	1748	336	14916	53549
1888	8845	1692	591	14577	54888
1889	9444	1579	614	14550	60270
1890	10303	1523	546	14692	69915

				Селско стопанство	
Лов	*Риболов*	*Общо*	*Процент опазаряване*	*Всичко (10) + (21)*	*Процент опазаряване*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*%*	*000 лв.*	*%*
				Agriculture	
Hunting	*Fishing*	*Total*	*Percentage of Marketization*	*Total col. (10) + (21)*	*Percentage of Marketization*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*%*	*000 Leva*	*%*
(19)	*(20)*	*(21)*	*(22)*	*(23)*	*(24)*
91009	11373	3799872	38,66	10166260	53,39
140116	30000	3988571	44,63	12026741	60,28

Вносни мита	*Общински такси*	*Транспортни разноски*	*Общ стокооборот (23) + (25) + (26) + (27) + (28) + (29) + (30) + (31)*	*Чист доход*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Import Duties	*Municipal Taxes*	*Freights*	*Total Circulation of Goods col. (23) + (25) + (26) + (27) + (28) + (29) + (30) + (31)*	*Net Income*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(30)	*(31)*	*(32)*	*(33)*	*(34)*
5769	920	0	226349	33952
8075	1020	664	250551	37583
8930	1120	1712	273496	41024
9175	1220	2346	306320	45948

	Промишленост				*Внос*
	Насърчавана	*Тютюнева*	*Добивна*	*Занаяти*	
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	Industry				*Import*
	Protected	*Tobacco*	*Mining*	*Crafts*	
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(25)	*(26)*	*(27)*	*(28)*	*(29)*
1891	10539	1389	597	13977	67283
1892	12950	1760	720	14144	63937
1893	12643	3706	1037	15283	75157
1894	13155	3003	1111	15027	82072
1895	12388	4672	1002	14269	57086
1896	13063	3688	1070	13807	63298
1897	15309	4938	857	14098	69471
1898	13311	5185	1086	13772	60155
1899	17611	5919	760	11551	49773
1900	17369	5735	767	11247	38329
1901	19864	4614	1981	10133	57933
1902	20366	5237	2137	9104	58928
1903	22635	6532	1840	8431	67659
1904	28781	5969	2851	7946	107267
1905	31746	6587	3442	7780	101113
1906	28636	8650	2554	9457	89719
1907	41193	10242	4001	11206	103107
1908	47130	10303	4682	12406	105164

Вносни мита	*Общински такси*	*Транспортни разноски*	*Общ стокооборот (23) + (25) + (26) + (27) + (28) + (29) + (30) + (31)*	*Чист доход*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Import Duties	*Municipal Taxes*	*Freights*	*Total Circulation of Goods col. (23) + (25) + (26) + (27) + (28) + (29) + (30) + (31)*	*Net Income*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(30)	*(31)*	*(32)*	*(33)*	*(34)*
8148	1320	2692	331825	49774
7789	1321	2947	316678	47502
9930	1573	3064	360911	54137
11050	1296	3417	331183	49677
14562	1945	3441	308969	46345
15200	1584	4045	350776	52616
16146	1895	442	311188	46678
21541	1778	258	311821	46773
18109	1914	243	348002	52200
13697	1860	1084	267286	40093
17032	1603	5062	343923	51588
18204	1522	4870	385281	57792
19159	1229	5659	425076	63761
24545	1558	7121	550429	82564
29602	2026	7213	501573	75236
29370	2374	7693	496819	74523
37761	2367	8895	569428	85414
36232	2263	9187	612507	91876

	Промишленост				*Внос*
	Насърчавана	*Тютюнева*	*Добивна*	*Занаяти*	
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	Industry				*Import*
	Protected	*Tobacco*	*Mining*	*Crafts*	
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(25)	*(26)*	*(27)*	*(28)*	*(29)*
1909	57210	10730	5510	13810	133066
1910	62352	12716	5560	15615	146170
1911	78211	13993	6088	16565	159460
1912	80075	10958	6373	18319	171675
1913	64206	13248	5826	18518	159964
1914	92762	30123	7639	19947	194793
1915	68435	34235	9847	20306	57347
1916	51397	24571	9531	25560	71126
1917	69975	48947	18300	43307	143971
1918	135144	124555	33780	84666	500873
1919	320224	91154	44405	150587	830282
1920	573974	117015	98556	249213	2021203
1921	1446960	436735	179451	311966	2546711
1922	2168859	974530	199690	457539	3258267
1923	3483610	1058391	328352	554316	4063690
1924	4814877	736570	210713	609863	5678324

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Вносни мита	*Общински такси*	*Транспортни разноски*	*Общ стокооборот (23) + (25) + (26) + (27) + (28) + (29) + (30) + (31)*	*Чист доход*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Import Duties	*Municipal Taxes*	*Freights*	*Total Circulation of Goods col. (23) + (25) + (26) + (27) + (28) + (29) + (30) + (31)*	*Net Income*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(30)	*(31)*	*(32)*	*(33)*	*(34)*
41900	2548	10411	658457	98769
41915	3212	14786	646891	97034
47779	3305	18282	810731	121610
48013	3777	16065	766867	115030
45868	3268	12241	645251	96788
55058	4000	23223	836250	125437
32534	3272	21124	586546	87982
23936	3817	15961	630011	94502
35770	4362	35805	1262863	189429
55884	4681	64052	2696336	404450
70721	9174	98475	4547711	682157
318694	17272	192161	8236099	1235415
588287	23675	266297	11208570	1681285
1163273	33998	470574	17672885	2650933
1313695	42593	515547	21526453	3228968
1459648	54083	606649	26197468	3929620

Таблица 36. Чист доход от финансови услуги, хил. лв. (текущи цени)
Table 36. Net Income from Financial Services, thousand Leva (in current prices)

Година	*Частни банки*		
	Заплати	*Печалби*	*Чист доход*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Private Joint-Stock Banks*		
	Salaries	*Profits*	*Net Income*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1887	9	55	64
1888	9	61	70
1889	10	81	91
1890	19	109	128
1891	38	217	254
1892	40	258	298
1893	49	352	401
1894	69	456	525
1895	107	552	660
1896	162	848	1010
1897	226	1215	1441
1898	289	1436	1725
1899	324	1360	1685
1900	334	1566	1900
1901	326	1402	1729
1902	335	1376	1711
1903	346	1215	1560

Популярни банки			*Кредитни кооперации*
Заплати	*Печалби*	*Чист доход*	*Чист доход*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Popular (Raiffeisen) Banks			*Credit Co-operatives*
Salaries	*Profits*	*Net Income*	*Net Income*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	10
0	0	0	20
0	0	0	50

Година	*Частни банки*		
	Заплати	*Печалби*	*Чист доход*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Private Joint-Stock Banks*		
	Salaries	*Profits*	*Net Income*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1904	354	1408	1762
1905	366	1494	1860
1906	899	2225	3124
1907	1093	2607	3700
1908	1184	2643	3827
1909	1341	2977	4318
1910	1496	3313	4809
1911	1985	3749	5734
1912	2364	4148	6512
1913	2478	4564	7042
1914	2804	4377	7181
1915	3074	4797	7870
1916	4868	6790	11658
1917	10491	15913	26404
1918	21171	30081	51252
1919	71844	51502	123346
1920	142467	57875	200342
1921	319470	41974	361444
1922	341908	58136	400044
1923	307895	59197	367092
1924	359109	70322	429431

Популярни банки			*Кредитни кооперации*
Заплати	*Печалби*	*Чист доход*	*Чист доход*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Popular (Raiffeisen) Banks			*Credit Co-operatives*
Salaries	*Profits*	*Net Income*	*Net Income*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
0	0	0	100
0	0	*3*	333
0	0	*4*	*555*
0	0	*4*	776
0	0	*5*	998
0	0	*5*	1220
2	7	9	1442
7	23	29	1664
16	53	69	118
39	132	171	113
0	0	*579*	*2178*
0	0	*987*	*4244*
0	0	*1394*	*6310*
0	0	*1802*	*8375*
0	0	*2210*	*10441*
0	0	*2617*	*12507*
275	2750	3025	*14573*
335	3379	3714	16638
615	6148	6763	*19813*
939	9388	10327	22988
1068	16712	17780	26163

Таблица 36. (Продължение)
Table 36. (Continued)

	Държавни банки			
	БНБ		*БЦКБ*	
	Заплати	*Печалби*	*Заплати*	*Печалби*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	State-owned Banks			
	BNB		*BCCB*	
	Salaries	*Profits*	*Salaries*	*Profits*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(8)	*(9)*	*(10)*	*(11)*
1887	178	781		
1888	195	675		
1889	203	1047		
1890	229	1000		
1891	262	1333		
1892	272	1032		
1893	311	1177		
1894	364	1267		
1895	422	1492		
1896	464	1670		
1897	545	1256		
1898	574	1277		
1899	610	1286		
1900	628	1418		
1901	647	1859		
1902	653	2406		
1903	674	2351		
1904	703	2528		

БЗБ		*ПСК*		*Общо*
Заплати	*Печалби*	*Заплати*	*Печалби*	
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*

BAB		*PSB*		*Total*
Salaries	*Profits*	*Salaries*	*Profits*	
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(12)	*(13)*	*(14)*	*(15)*	*(16)*
347	537			1842
364	1036			2270
376	828			2454
410	929			2569
409	727			2731
418	-221			1501
423	759			2671
677	1090			3397
546	2860			5319
572	2329	33	4	5072
648	2420	36	21	4925
683	2323	37	37	4931
830	1995	46	50	4818
904	2076	50	62	5136
996	2134	48	68	5753
1276	2850	50	89	7324
1341	1716	55	247	6385
1839	2749	55	302	8177

	Държавни банки			
	БНБ		БЦКБ	
	Заплати 000 лв.	Печалби 000 лв.	Заплати 000 лв.	Печалби 000 лв.
	State-owned Banks			
	BNB		BCCB	
	Salaries 000 Leva	Profits 000 Leva	Salaries 000 Leva	Profits 000 Leva
	(8)	(9)	(10)	(11)
1905	726	2847		
1906	817	3052		
1907	994	2046		
1908	1450	2586		
1909	1801	4454		
1910	1921	3102		
1911	2126	5519	23	0
1912	2175	6662	110	104
1913	2328	11331	222	246
1914	2992	7790	372	219
1915	3069	7096	443	279
1916	3300	25659	624	209
1917	3593	39342	3625	3648
1918	4597	103643	1468	1574
1919	8896	829001	4888	465
1920	14174	112113	3136	5814
1921	14723	234614	2704	250
1922	20521	125414	2705	950
1923	43054	167911	4009	817
1924	65065	99037	2258	2050

БЗБ		*ПСК*		*Общо*
Заплати	*Печалби*	*Заплати*	*Печалби*	
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*

BAB		*PSB*		*Total*
Salaries	*Profits*	*Salaries*	*Profits*	
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(12)	*(13)*	*(14)*	*(15)*	*(16)*
2023	2475	64	415	8551
2320	3235	69	471	9964
2326	3333	70	546	9314
2491	3135	78	588	10327
2457	3711	86	590	13099
2527	3721	92	591	11954
2518	4303	85	642	15215
2151	3127	102	756	15188
1769	4889	103	820	21708
2651	7572	118	801	22515
2700	4624	120	789	19121
2654	4614	120	669	37850
3666	4876	139	1807	60695
4992	6363	166	3028	125829
7369	8114	255	4870	863858
11636	16644	726	1757	166001
13888	22537	734	3637	293087
17431	19368	633	3342	190363
25557	24458	760	3290	269855
2258	2050	1320	5258	179296

Таблица 36. (Продължение)
Table 36. (Continued)

	Влогове			
	БНБ	*БЗБ*	*БЦКБ*	*ПСК*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	Deposits			
	BNB	*BAB*	*BCCB*	*PSB*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(17)	*(18)*	*(19)*	*(20)*
1887	7708	7266		
1888	8595	*7500*		
1889	24400	7818		
1890	29083	7794		
1891	29493	7326		
1892	28408	*8000*		
1893	47611	*9000*		
1894	61131	10386		
1895	60493	15183		
1896	70369	14591		817
1897	89055	15569		2034
1898	96452	20029		3001
1899	91326	23922		3632
1900	92408	27403		4319
1901	86464	33476		6033
1902	96958	68807		7184
1903	86747	56203		9687
1904	94247	45606		14151
1905	120155	47949		19431

Популярни	*Кооперативни*	*Частни*	*Общо*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*

Popular Banks	*Credit Co-operatives*	*Private Banks*	*Total*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(21)	*(22)*	*(23)*	*(24)*
		2818	17792
		2920	19015
		3355	35573
		3521	40398
		4408	41227
		4530	40938
		5270	61881
		5701	77218
		6316	81992
		9687	95464
		12793	119452
		13860	133342
		9368	128248
	1	9895	134027
	5	10739	136717
	20	13312	186281
	54	10997	163688
	234	14057	168296
	414	15087	203036

	Влогове			
	БНБ	*БЗБ*	*БЦКБ*	*ПСК*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	Deposits			
	BNB	*BAB*	*BCCB*	*PSB*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(17)	*(18)*	*(19)*	*(20)*
1906	80595	43815		24383
1907	104320	48881		27269
1908	99999	51869		29442
1909	119510	52695		33849
1910	119840	62792		37027
1911	125131	70569	607	43070
1912	137567	73494	2990	46424
1913	184885	78023	5643	50962
1914	192088	103393	8439	48547
1915	246321	115286	10102	56450
1916	273357	120028	18733	91959
1917	494263	176153	44499	183995
1918	724332	208720	79918	248112
1919	906565	263300	71069	231797
1920	1236438	375446	24495	224077
1921	1197117	593641	31741	208348
1922	1470244	892071	22415	192237
1923	2098350	1282845	67935	158387
1924	2327960	1660767	187479	167399

Популярни	*Кооперативни*	*Частни*	*Общо*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Popular Banks	*Credit Co-operatives*	*Private Banks*	*Total*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(21)	*(22)*	*(23)*	*(24)*
	594	29412	178799
	979	48551	230000
	1653	55542	238504
	2640	71888	280583
	3155	77825	300639
	3314	94688	337379
633	4706	110611	376426
948	5184	146523	472169
1114	*6092*	*188330*	548003
1221	*6677*	*232430*	668487
1378	*7532*	*278066*	791052
11378	*17532*	*478578*	1406397
24378	*37532*	*809233*	2132226
40378	*67532*	*1206907*	2787547
55253	89011	1742639	3747360
84823	94361	2269009	4479040
116834	117767	2128287	4939855
165191	129523	3071731	6973961
287041	184258	3125461	7940365

Таблица 36. (Продължение)
Table 36. (Continued)

	Платени влогови лихви			
	БНБ	*БЗБ*	*БЦКБ*	*ПСК*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	Paid Interests on Deposits			
	BNB	*BAB*	*BCCB*	*PSB*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(25)	*(26)*	*(27)*	*(28)*
1887	65	293		
1888	205	265		
1889	379	327		
1890	774	456		
1891	918	472		
1892	1111	462		
1893	1519	492		
1894	2117	629		
1895	2470	*739*		
1896	2908	3094		11
1897	3494	3945		51
1898	3779	4680		96
1899	4047	5065		126
1900	3886	5333		157
1901	3814	5577		202
1902	3678	8254		278
1903	3507	9274		344
1904	3403	9993		504
1905	3441	10051		693

Популярни	*Кооперативни*	*Частни*	*Общо*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*

Popular Banks	*Credit Co-operatives*	*Private Banks*	*Total*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(29)	*(30)*	*(31)*	*(32)*
		185	543
		251	721
		289	994
		269	1499
		278	1668
		286	1859
		333	2344
		360	3106
		399	3608
		612	6625
		659	8148
		714	9268
		482	9720
		509	9885
		553	10146
	1	685	12897
	3	566	13695
	14	422	14336
	25	453	14663

	Платени влогови лихви			
	БНБ	БЗБ	БЦКБ	ПСК
	000 лв.	000 лв.	000 лв.	000 лв.
	Paid Interests on Deposits			
	BNB	BAB	BCCB	PSB
	000 Leva	000 Leva	000 Leva	000 Leva
	(25)	(26)	(27)	(28)
1906	3266	10484		943
1907	2826	10834		1128
1908	2212	5069		1231
1909	1745	5697		1419
1910	2085	6092		1606
1911	3592	6696	23	1833
1912	4004	4819	110	2066
1913	4643	6656	222	2422
1914	4713	8500	372	2449
1915	4481	12646	443	2564
1916	6317	17497	624	3384
1917	9090	27928	3625	6064
1918	15986	34462	1468	9758
1919	13186	49492	4888	8845
1920	27591	50374	3136	12069
1921	36486	62229	2704	9860
1922	36297	99539	2705	12126
1923	42291	146720	4009	11198
1924	66329	203877	11299	12005

Популярни	*Кооперативни*	*Частни*	*Общо*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Popular Banks	*Credit Co-operatives*	*Private Banks*	*Total*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(29)	*(30)*	*(31)*	*(32)*
	36	882	15611
	59	1699	16546
	99	2222	10833
	158	2876	11895
	189	4086	14058
	199	4971	17314
38	282	5807	17127
57	311	7692	22004
61	335	8475	24905
67	367	10459	31028
72	395	12513	40803
569	877	23929	72081
1138	1752	40462	105024
2019	3377	60345	142152
2832	4562	95845	196409
5372	5976	124795	247423
7789	7851	138339	304646
11839	9282	199663	425002
21887	14050	234410	563856

Таблица 36. (Продължение)
Table 36. (Continued)

	Доход от ценни книжа					
	БНБ	*БЗБ*	*БЦКБ*	*ПСК*	*Общо*	*Заплати*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	Income from Capital (Bonds and Securities)					
	BNB	*BAB*	*BCCB*	*PSB*	*Total*	*Salaries*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(33)	*(34)*	*(35)*	*(36)*	*(37)*	*(38)*
1887	78	0			78	
1888	107	0			107	
1889	136	0			136	
1890	221	0			221	
1891	126	0			126	15
1892	129	0			129	20
1893	133	0			133	30
1894	136	0			136	40
1895	140	0			140	50
1896	144	0		0	144	80
1897	147	0		0	147	94
1898	151	0		0	151	101
1899	154	300		0	454	88
1900	158	0		0	158	105
1901	132	0		0	132	128
1902	107	0		0	107	108

Застрахователни дружества				*Всичко (3) + (6) + (7) + 32) + (37) + (42)*
Комисиони	*Изплатени застраховки*	*Печалби*	*Общо*	
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Insurance Companies				*Total col. (3) + (6) + (7) + 32) + (37) + (42)*
Commissions	*Paid Insurances*	*Profits*	*Total*	
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(39)	*(40)*	*(41)*	*(42)*	*(43)*
			70	2597
			80	3248
			90	3765
			100	4516
50	100	0	165	4945
10	250	84	364	4150
150	350	203	733	6281
200	400	278	918	8083
300	400	313	1063	10789
350	400	313	1143	13993
350	543	793	1780	16442
254	526	853	1734	17809
374	487	769	1719	18397
618	1183	711	2617	19696
1746	3482	714	6071	23840
1276	3295	733	5412	27471

	Доход от ценни книжа					
	БНБ	*БЗБ*	*БЦКБ*	*ПСК*	*Общо*	*Заплати*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	Income from Capital (Bonds and Securities)					
	BNB	*BAB*	*BCCB*	*PSB*	*Total*	*Salaries*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(33)	*(34)*	*(35)*	*(36)*	*(37)*	*(38)*
1903	85	0		0	85	107
1904	78	0		0	78	213
1905	241	353		923	1516	243
1906	549	0		1079	1628	231
1907	922	0		1185	2107	261
1908	749	0		1212	1961	503
1909	613	0		1172	1786	503
1910	603	0		1151	1754	362
1911	488	0	27	1108	1622	860
1912	308	0	27	1076	1411	941
1913	0	0	28	1038	1065	844
1914	505	0	74	1000	1580	1064
1915	391	0	83	961	1436	1027
1916	0	0	34	1517	1551	1141
1917	140	0	25	3238	3403	1404
1918	13848	0	923	3355	18126	2036
1919	14851	0	1104	3486	19442	4523
1920	0	0	30	3427	3457	8745

Застрахователни дружества				*Всичко (3) + (6) + (7) + 32) + (37) + (42)*
Комисиони	*Изплатени застраховки*	*Печалби*	*Общо*	
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Insurance Companies				*Total col. (3) + (6) + (7) + 32) + (37) + (42)*
Commissions	*Paid Insurances*	*Profits*	*Total*	
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(39)	*(40)*	*(41)*	*(42)*	*(43)*
2039	5102	680	7928	29703
972	7383	702	9270	33723
3089	6484	689	10506	37431
3705	7812	691	12439	43324
4359	10249	713	15582	48030
5914	12828	679	19923	47875
6420	13619	758	21301	53624
7448	14659	845	23313	57340
8507	17437	1074	27879	69457
10446	21715	1317	34420	74845
11990	18671	1038	32543	84645
12161	18480	1778	33484	92422
12529	14037	2098	29691	94378
13401	15925	2114	32581	132147
11536	13960	1838	28738	201498
3427	9408	2560	17432	330312
10117	16246	4743	35628	1199551
23496	33378	7467	73087	656893

	Доход от ценни книжа					
	БНБ	*БЗБ*	*БЦКБ*	*ПСК*	*Общо*	*Заплати*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
	Income from Capital (Bonds and Securities)					
	BNB	*BAB*	*BCCB*	*PSB*	*Total*	*Salaries*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(33)	*(34)*	*(35)*	*(36)*	*(37)*	*(38)*
1921	2599	0	38	3372	6010	14633
1922	2319	0	2	3821	6143	24585
1923	0	0	113	3849	3962	30891
1924	3861	0	157	3673	7692	37543

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Застрахователни дружества				*Всичко (3) + (6) + (7) + 32) + (37) + (42)*
Комисиони	*Изплатени застраховки*	*Печалби*	*Общо*	
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Insurance Companies				*Total col. (3) + (6) + (7) + 32) + (37) + (42)*
Commissions	*Paid Insurances*	*Profits*	*Total*	
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(39)	*(40)*	*(41)*	*(42)*	*(43)*
37947	66009	9109	127699	1056014
79020	136968	8319	248892	1176665
68838	101008	8969	209706	1308933
104473	172134	14309	328459	1552677

***Приложение 1. Списък на банките и застрахователните дружества**:*

187 Банки и спестовни дружества: Банк Отоман (Цариград), „Гирдап“ (Русе), „Напредък“ (Плевен), „Бъдащност“ (Шумен), Търговско-индустриална банка (Пловдив), Софийска банка (София), Българска банка (София), Българска лотарийна банка (София), Балканска банка (София), Българска генерална банка (до 1905 г. съществува като Софийска търговска банка), Българска и италианска търговска банка (София), Българска търговска банка (Русе), Кредитна банка (София), Пражка кредитна банка (София), Франко-белгийска банка (София), Акционерно спестовно дружество (по-късно – Ловешка търговска банка), Българска американска банка (София), „Благодетел“ (Русе), „Богатство“ (Лом), Бургаска банка (Бургас), „Бъдаще“ (Орхание), „Бъдащност“ (Варна), „Бъдащност“ (Добрич), „Бъдащност“ (Севлиево), „Бъдащност“ (Стара Загора), „Бъднина“ (Силистра), Българска банка търговско АД (по-късно – Унгаро-българска банка), Българско анонимно АД (София), Варненско търговско кредитно дружество (Варна), „Взаимност“ (Шумен), „Врана“ (Ески Джумая), Второ горнооряховско спестовно АД (Горна Оряховица), Българска гаранционна банка (София), Строителна банка „Градиво“ (Варна–София), Банка „Делиорман“ (Силистра), „Добрина“ (Провадия), Банка „Добруджа“ (Балчик), „Доверие“ (Балчик–Варна), „Дружба“ (Варна), „Дунав“ (Свищов), „Икономия“ (Лом), „Икономия“ (Русе), „Енергия“ (Каварна), „Ермис“ (Варна), Българска заложна банка (по-късно: Търговска депозитна банка), „Заможност“ (Провадия), „Звезда“ (Варна), „Земледелец“ (Варна), „Земледелец“ (Стара Загора), „Зора“ (Варна), Земеделска банка „Прогрес“ (Варна–Провадия), „Извор“ (Плевен), Износно-вносна банка (София), Банка „Изток“ (Карнобат), „Искра“ (Кюстендил), „Надежда“ (Разград), „Надежда“ (Стара Загора), „Напредък“ (Балчик), „Напредък“ (Силистра), „Независимост“ (Радомир), „Нива“ (Алфатар), „Нива“ (Каварна), „Нива“ (Плевен), „Орач“ (Балчик), „Плуг“ (Варна–Провадия), „Постоянство“ (Дупница), „Постоянство“ (Казанлък), „Прогрес“ (Провадия), „Прогрес“ (Стара Загора), „Пчела“ (Казанлък), „Пчела“ (Провадия), „Пчела“ (Севлиево), Първо свищовско спестовно АД (Свищов), Русенска сконтова банка (Русе), „Сила“ (Плевен), Българска сконтова банка (София), „Струма“ (Радомир), „Съгласие“ (Берковица), „Съгласие“ (Варна), „Съгласие“ (Самоков), „Съединение“ (Балчик),

„Съединение“ (Нови Пазар), „Съединение (Силистра), „Тракия“ (Чирпан), „Тракия“ (Ямбол), „Труд“ (Варна), „Трудолюбие“ (Варна), Търговска и ипотекарна банка на Балканите (София), „Успех“ (Плевен), Франко-българска и ипотекарна банка (по-рано – Генерална ипотекарна банка), Централна банка (Добрич), Шуменско търговско дружество (по-късно – Шуменска търговска банка), Банка „Юнион“ (Стара Загора), „Авенир“ (Карнобат), Австро-българска кредитна банка (София), Банка „Адриатик“ (София), „Арда“ (Харманли), „Асбарез“ (Пловдив), Банка „Атлантик“ (София), Бобошевска търговска банка (Бобошево), Борсова спомагателна банка (Русе), Банка „България“(София), Горско-търговска банка (София), Варненска търговска строителна банка (Варна), Банка „Веслец“ (Враца), Видинска банка (Видин), Видинска търговска банка (Видин), Винарска банка (Чирпан), Генерално кредитно дружество (София), „Делиорман“ (Балбунар), Дупнишка търговско-кредитна банка (Дупница), Дупнишка търговска банка (Дупница), Българска дунавска банка (Русе), Еленска търговска банка (Елена), „Знаме“ (София), „Зора“ (Разград), „Извор“ (Радомир), Източна банка (София), „Икономия“ (Пловдив), Банка „Икономия“ (Ямбол), Индустриална банка „Габрово“ (Габрово), Българска банка за иностранна търговия (София), Интернационална банка на България (София), Банка „Искър“ (София), Италиано-българска банка (София), „Козмос“ (София), Българска колониална банка (София), Българска кредитна банка (София), Княжевска банка (по-късно – Банка за народен поминък), „Лоза“ (Русе), Лозарска банка (София), Лозарска банка (Сухиндол), Ломска житарска банка (Лом), Българска македонска банка (София), Банка „Мелта“ (Ловеч), Народна кооперативна банка (Варна), Банка за народен кредит (Варна), „Нова банка“ (Павликени), Селска банка „Огоста“ (Фердинанд), Одринска банка (София), Оряховска търговска банка (Оряхово), Осоговска банка (София), Банка „Отечество“ (София), „Палестина“ (Провадия), Българо-палестинска банка (София), Плевенска търговска банка (Плевен), Банка „Плиска“ (Шумен), Подуенска банка (София), Промишлено-търговска банка (Троян), Банка „Родопи“ (Пещера), Родопска банка (Станимака), Розова банка (София), Русчушка банка (Русе), Селско-еснафска банка (Карнобат), Селска банка (Пловдив), Селска банка за внос–износ (Попово), Славянска банка (София), Банка „Солидарност“ (София), Българска спестовна банка (София), „Стара планина“ (Казанлък), „Стопанин“ (София), Българска стопанска банка (Стара Загора), Сухиндолска банка (Сухиндол), Банка „Съедине-

ние“ (София), Банка на съединените индустрии (Килифарево–Варна), Тракийска банка (Пловдив), Банка „Три кладенци“ (София), троянска банка (Троян), Банка за търговия, индустрия и книжнина (София), Банка за търговия и кредит (Плевен), „Търговски сговор“ (Пазарджик), Търговско-кредитно дружество (по-късно – Търговска кредитна бака), Търговско-земеделска банка (Каспичан), Търговско-земеделска банка (Русе), Търговско-житарска банка (Бургас), Търговско-чиновническа банка (по-късно – Добруджанска банка за кредит и търговия), Търновска търговска банка (Търново), Тютюнева банка „Пловдив“ (Пловдив), Банка на тютюнопроизводителите (Хасково), Българска фондова банка (София), Българска банка за международна търговия (София), Българска централна банка (София), Черноломска банка (Попово), Черноморска банка (Анхиало), Южнобългарска банка (Пловдив), „Юнион“ (София).

42 застрахователни и осигурителни дружества: „Австрийски Феникс“ За живот (Виена), „Алайънс Ашуърънс“ (Лондон), „Алианц“ (Мюнхен), „Асикурациони Дженерали“ (Триест), „Америка“ (София), „Анкър“ За живот (Виена), „Балкан“ Преосигурително (София), „Балкан“ За живот (София), „Балкан“ За пожар и транспорт (София), „Балкан“ Общо осигурително (София), „България“ (Русе), „Български Феникс“ (София), „Виктория“ (Берлин), „Витоша“ (София), „Родина“ (София), „Градиво“ (София), „Добруджа“ (София), „Ориент“ (София), „Европа“ (София), „Звезда“ (София), „Континентал“ (София), „Ле Конфианс“ (Париж), „Ла Насиональ“ За живот (Париж), „Ла Насиональ“ За пожар (Париж), „Ла Патернель“ (Париж), „Ле Солей“ (Париж), „Муссала“ (София), „Норвич Юниън“ (Лондон), „Ню Йорк“ (Ню Йорк), „Османли Милли“ (Цариград), „Орел“ (София), „Россия“ (С. Петербург), „Сила“ (София), „Слънце“ (София), „Сокол“ (София), „София“ (София), „Сфинкс“ (София), „Сън Иншуърънс“ (Лондон), „Феникс“ (Лондон), „Феникс“ (Париж), Чиновническо кооперативно спестовно-застрахователно дружество (София), „Юнион“ За пожар (Париж), „Юнион“ За живот (Париж).

Addendum 1. List of Banks and Insurance Companies:

187 Banks and Savings Companies: *Ottoman* Bank (Istanbul), *Girdap* Bank (Ruse), *Napreduk* Bank (Pleven), *Future* Bank (Shumen), Commercial-Industrial Bank (Plovdiv), Sofia Bank (Sofia), Bulgarian Bank (Sofia), Bulgarian Lottery Bank (Sofia), Balkan Bank (Sofia), Bulgarian General Bank (it exists as Sofia Commercial Bank until 1905), Bulgarian and Italian Commercial Bank (Sofia), Bulgarian Commercial Bank (Ruse), Credit Bank (Sofia), Prague Credit Bank (Sofia), French-Belgian Bank (Sofia), Joint-Stock Savings Company (later – the Lovetch Commercial Bank), Bulgarian-American Bank (Sofia), *Benefactor* (Ruse), *Wealth* (Lom), Burgas Bank (Burgas), *Future* (Orhanie), *Future* (Varna), *Future* (Dobritch), *Future* (Sevlievo), *Future* (Stara Zagora), *Future* (Silistra), Bulgarian Bank Commercial JSC (later – Hungarian-Bulgarian Bank), Bulgarian Anonymous JSC (Sofia), Varna Commercial-Credit Company (Varna), *Togetherness* (Shumen), *Vrana* (Eski Djumaya), Second Gornooryahovsko Savings JSC (Gorna Oryahovitsa), Bulgarian Guarantee Bank (Sofia), *Gradivo* Construction Bank (Varna-Sofia), *Deliorman* Bank (Silistra), *Dobrina* (Provadia), *Dobrudja* Bank (Balchik), *Trust* (Balchik-Varna), *Drujba* (Varna), *Danube* (Svishtov), *Ekonomia* (Lom), *Ekonomia* (Ruse), *Energy* (Kavarna), *Ermis* (Varna), Bulgarian Loan Bank (later: Commercial Depository Bank), *Wealth* (Provadia), *Star* (Varna), *Agrarian Worker* (Varna), *Agrarian Worker* (Stara Zagora), *Dawn* (Varna), *Progress* Agricultural Bank (Varna-Provadia), *Spring* (Pleven), Export-Import Bank (Sofia), *East* Bank (Karnobat), *Spark* (Kyustendil), *Hope* (Razgrad), *Hope* (Stara Zagora), *Progress* (Balchik), *Progress* (Silistra), *Independence* (Radomir), *Field* (Alfatar), *Field* (Kavarna), *Field* (Pleven), *Ploughman* (Balchik), *Plough* (Varna-Provadia), *Steadfastness* (Dupnitsa), *Steadfastness* (Kazanluk), *Progress* (Provadia), *Progress* (Stara Zagora), *Bee* (Kazanluk), *Bee* (Provadia), *Bee* (Sevlievo), First Svishtov Savings SC (Svishtov), Ruse Discount Bank (Ruse), *Strength* (Pleven), Bulgarian Discount Bank (Sofia), *Struma* (Radomir), *Agreement* (Berkovitsa), *Agreement* (Varna), *Agreement* (Samokov), *Unification* (Balchik), *Unification* (Novi Pazar), *Unification* (Silistra), *Trakya* (Chirpan), *Trakya* (Yambol), *Labour* (Varna), *Industriousness* (Varna), Commercial and Mortgage Bank of the Balkans (Sofia), *Sucess* (Pleven), French-Bulgarian and Mortgage Bank (earlier – General Mortgage Bank), Central Bank (Dobritch), Shumen Commercial Company (later Shumen Commercial Bank), *Union Bank* (Stara Zagora),

Avenir (Karnobat), Austro-Bulgarian Credit Bank (Sofia), *Adriatik Bank* (Sofia), *Arda* (Harmanli), *Asbarez* (Plovdiv), *Atlantic* Bank (Sofia), Boboshevo Commercial Bank (Boboshevo), Stock Assistance Bank (Ruse), *Bulgaria* Bank (Sofia), Forest-Commercial Bank (Sofia), Varna Commercial Construction Bank (Varna), *Veslets Bank* (Vratsa), Vidin Bank (Vidin), Vidin Commercial Bank (Vidin), Winery Bank (Chirpan), General Credit Company (Sofia), *Deliorman* (Balbunar), Dupnitsa Commercial-Credit Bank (Dupnitsa), Dupnitsa Commercial Bank (Dupnitsa), Bulgarian Danube Bank (Ruse), Elena Commercial Bank (Elena), *Flag* (Sofia), *Dawn* (Razgrad), *Spring* (Radomir), East Bank (Sofia), *Economy* (Plovdiv), *Economy Bank* (Yambol), *Gabrovo* Industrial Bank (Gabrovo), Bulgarian Bank for International Trade (Sofia), International Bank of Bulgaria (Sofia), *Iskur* Bank (Sofia), *Italian-Bulgarian Bank* (Sofia), *Kozmos* (Sofia), Bulgarian Colonial Bank (Sofia), Bulgarian Credit Bank (Sofia), Knyazevo Bank (later – Bank for the National Livelihood), *Vine* (Ruse), Vineyard Bank (Sofia), Vineyard Bank (Suhindol), Lom Grain-Commercial Bank (Lom), Bulgarian Macedonian Bank (Sofia), *Melta* Bank (Lovetch), National Cooperative Bank (Varna), Bank for National Credit (Varna), *New Bank* (Pavlikeni), *Ogosta* Village Bank (Ferdinand), Edirne Bank (Sofia), Oryahovska Commercial Bank (Oryahovo), Osogovska Bank (Sofia), *Motherland* Bank (Sofia), *Palestine* (Provadia), Bulgarian-Palestinian Bank (Sofia), Pleven Commercial Bank (Pleven), *Pliska* Bank (Shumen), Poduene Bank (Sofia), Industrial-Commercial Bank (Troyan), *Rodopi* Bank (Peshera), Rodopi Bank (Stanimaka), Pink Bank (Sofia), *Rustchuk Bank* (Ruse), Village-Crafts Bank (Carnobat), Village Bank (Plovdiv), Village Bank for Import-Export (Popovo), Slav Bank (Sofia), *Solidarity* Bank (Sofia), Bulgarian Savings Bank (Sofia), *Stara Planina* (Kazanluk), *Owner* (Sofia), Bulgarian Industrial Bank (Stara Zagora), Suhindol Bank (Suhindol), *Union* Bank (Sofia), Bank of the United Industries (Kilifarevo-Varna), Thracian Bank (Plovdiv), *Three Wells* Bank (Sofia), Troyan Bank (Troyan), Bank for Commercial, Industry and Literature (Sofia), Bank for Commerce and Credit (Pleven), *Commercial Partnership* (Pazardjik*),* Commercial-Credit Company (later Commercial Credit Bank), Commercial-Agricultural Bank (Kaspichan), Commercial-Agricultural Bank (Ruse), Commercial-Grain Bank (Burgas), Commercial- Clerks' Bank (later –Dobrudja Bank for Credit and Commerce), Turnovo Commercial Bank (Turnovo), *Tobacco* Bank (Plovdiv), Tobacco-Producers' Bank (Haskovo), Bulgarian Fund Bank (Sofia), Bulgarian Bank for International Trade (Sofia), Bulgarian

Central Bank (Sofia), Chernolomska Bank (Popovo), Black Sea Bank (Anhialo), South-Bulgarian Bank (Plovdiv), *Union* (Sofia).

42 insurance and security companies: The Austrian Phoenix for Life (Vienna), *Alliance Assurance* (London), *Alliance* (Munich), *Assicurazioni Generali* (Triest), *America* (Sofia), *Anchor for Life* (Vienna), *Balkan for Fire and Transport* (Sofia), *Balkan General Insurance* (Sofia), *Bulgaria* (Ruse), *Bulgarian Phoenix* (Sofia), *Victoria* (Berlin), *Vitosha* (Sofia), *Rodina* (Sofia), *Gradivo* (Sofia), *Dobrudja* (Sofia), *Orient* (Sofia), *Evropa* (Sofia), *Star* (Sofia), *Continental* (Sofia), *La Confiance* (Paris), *La Nacional for Life* (Paris), *La Nacional for Fire* (Paris), *La Peternel* (Paris), *Le Soleil* (Paris), *Musala* (Sofia), *Norwich Union* (London), *New York* (New York), *Osmanli Milli* (Tsarigrad), *Eagle* (Sofia), *Russia* (Saint Petersburg), *Strength* (Sofia), *Sun* (Sofia), *Falcon* (Sofia), *Sofia* (Sofia), *Sphinx* (Sofia), *Sun Insurance* (London), *Phoenix* (London), *Phoenix* (Paris), *Clerks' Cooperative Savings-Insurance Company* (Sofia), *Union for Fire* (Paris), *Union for Life* (Paris).

Таблица 37. Чист доход от свободни професии, ресторантьорство и хотелиерство, бр., хил. лв. (текущи цени)
Table 37. Net Income from Free-lance Professions, Restaurants and Hotels, numbers and thousand Leva (in current prices)

Година	*Свободни професии*				
	Заети	*Годишна заплата*	*Чист доход*	*Собственици*	
				Брой	*Годишна заплата*
	Броя	*Лв./год.*	*000 лв.*	*Броя*	*Лв./год.*
Year	*Free-lancers*				
	Employed	*Annual Salary*	*Net Income*	*Owners*	
				Number	*Annual Salary*
	number	*Leva/year*	*000 Leva*	*number*	*Leva/year*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1870	*8800*	…	….	*2200*	…
1880	11700	…	…	2500	…
1887	*11180*	818,38	9149	*2350*	1097,36
1888	12030	812,03	9769	3050	1088,85
1889	*12890*	824,72	10631	*3760*	1105,87
1890	*13750*	853,27	11732	*4470*	1144,15
1891	*14590*	831,06	12125	*5180*	1114,37
1892	*15460*	859,61	13290	*5890*	1152,65
1893	16330	957,94	15643	6600	1284,51
1894	*16870*	942,08	15893	*7310*	1263,24
1895	*17440*	904,02	15766	*8010*	1212,20
1896	*17990*	881,82	15864	*8720*	1182,43
1897	*18550*	872,30	16181	*9430*	1169,67
1898	*19100*	884,99	16903	*10140*	1186,68

Хотели и ресторанти					*Всичко (3) + (10)*
	Персонал			*Чист доход*	
Доход	*Брой*	*Годишна заплата*	*Доход*		
000 лв.	*Броя*	*Лв./год.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Hotels and Restaurants					*Total col. (3) + (10)*
	Employee			*Net Income*	
Income	*Number*	*Annual Salary*	*Income*		
000 Leva	*number*	*Leva/year*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
…	*1500*	…	…	…	…
…	1750	…	…	…	…
2579	3220	731,57	2356	4934	14084
3321	3510	725,90	2548	5869	15638
4158	*3790*	737,24	2794	6952	17583
5114	*4080*	762,76	3112	8226	19959
5772	*4360*	742,92	3239	9012	21137
6789	*4650*	768,44	3573	10362	23652
8478	4930	856,34	4222	12699	28343
9234	*5220*	842,16	4396	13630	29523
9710	*5500*	808,13	4445	14154	29921
10311	*5790*	788,28	4564	14875	30739
11030	*6070*	779,78	4733	15763	31944
12033	*6360*	791,12	5032	17064	33968

Година	*Свободни професии*				
	Заети	*Годишна заплата*	*Чист доход*	*Собственици*	
				Брой	*Годишна заплата*
	Броя	*Лв./год.*	*000 лв.*	*Броя*	*Лв./год.*
Year	*Free-lancers*				
	Employed	*Annual Salary*	*Net Income*	*Owners*	
				Number	*Annual Salary*
	number	*Leva/year*	*000 Leva*	*number*	*Leva/year*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1899	*19670*	739,08	14538	*10850*	991,03
1900	20210	723,22	14616	11560	969,76
1901	*18750*	707,36	13263	*11710*	948,49
1902	*17280*	691,50	11949	*11870*	927,23
1903	*15830*	707,36	11197	*12030*	948,49
1904	*14370*	748,59	10757	*12190*	1003,79
1905	12900	827,89	10680	12340	1110,12
1906	*13030*	923,05	12027	*12490*	1237,72
1907	*13160*	1011,87	13316	*12640*	1356,81
1908	*13280*	1037,24	13775	*12790*	1390,84
1909	*13420*	1065,79	14303	*12940*	1429,12
1910	13550	1122,89	15215	13090	1505,68
1911	*13680*	1183,16	16186	*13200*	1586,49
1912	*13800*	1306,86	18035	*13310*	1752,37
1913	*13920*	1316,38	18324	*13420*	1765,13
1914	*14050*	1402,02	19698	*13530*	1879,97
1915	*14170*	1421,06	20136	*13640*	1905,49
1916	*14290*	1779,49	25429	*13750*	2386,12

Хотели и ресторанти					*Всичко (3) + (10)*
	Персонал			*Чист доход*	
Доход	*Брой*	*Годишна заплата*	*Доход*		
000 лв.	*Броя*	*Лв./год.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Hotels and Restaurants					*Total col. (3) + (10)*
	Employee			*Net Income*	
Income	*Number*	*Annual Salary*	*Income*		
000 Leva	*number*	*Leva/year*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
10753	*6630*	660,68	4380	15133	29671
11210	6920	646,51	4474	15684	30300
11107	*7330*	632,33	4635	15742	29005
11006	*7750*	618,15	4791	15797	27746
11410	*8160*	632,33	5160	16570	27768
12236	*8570*	669,19	5735	17971	28728
13699	8990	740,08	6653	20352	31032
15459	*9260*	825,15	7641	23100	35127
17150	*9550*	904,54	8638	25789	39105
17789	*9820*	927,23	9105	26894	40669
18493	*10110*	952,75	9632	28125	42428
19709	10390	1003,79	10429	30139	45354
20942	*10190*	1057,66	10778	31719	47905
23324	*10000*	1168,25	11682	35007	53041
23688	*9810*	1176,76	11544	35232	53556
25436	*9620*	1253,32	12057	37493	57191
25991	*9420*	1270,33	11967	37957	58094
32809	*9230*	1590,75	14683	47492	72921

Година	*Свободни професии*			*Собственици*	
	Заети	*Годишна заплата*	*Чист доход*	*Брой*	*Годишна заплата*
	Броя	*Лв./год.*	*000 лв.*	*Броя*	*Лв./год.*
Year	*Free-lancers*				
	Employed	*Annual Salary*	*Net Income*	*Owners*	
				Number	*Annual Salary*
	number	*Leva/year*	*000 Leva*	*number*	*Leva/year*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1917	*14420*	2965,82	42767	*13860*	3976,87
1918	*14550*	5782,56	84136	*13970*	7753,83
1919	*14670*	10112,34	148348	*14080*	13559,63
1920	14790	16979,72	251130	14190	22768,10
1921	*15470*	21024,02	325242	*14390*	29560,68
1922	*16150*	30416,31	491223	*14590*	44434,59
1923	*16830*	35770,64	602020	*14790*	59138,08
1924	*17500*	44538,00	779415	*14990*	30900,00

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите,
които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Хотели и ресторанти					*Всичко (3) + (10)*
	Персонал			*Чист доход*	
Доход	*Брой*	*Годишна заплата*	*Доход*		
000 лв.	*Броя*	*Лв./год.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Hotels and Restaurants					*Total col. (3) + (10)*
	Employee			*Net Income*	
Income	*Number*	*Annual Salary*	*Income*		
000 Leva	*number*	*Leva/year*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*
55119	*9040*	2651,25	23967	79087	121854
108321	*8840*	5169,22	45696	154017	238153
190920	*8640*	9039,75	78103	269023	417371
323079	8450	15178,73	128260	451340	702470
425378	*8690*	19707,12	171255	596633	921875
648301	*8910*	29623,06	263941	912242	1403465
874652	*9140*	39425,39	360348	1235000	1837020
463191	*9370*	20800,00	194896	658087	1437502

Таблица 38. Чист доход от градски покрити имоти, бр., хил. лв. (текущи цени)
Table 38. Net Income from Urban Real-Estate, number of buildings and thousand Leva (in current prices)

Година	*Сгради за живеене*			
	Брой Броя	*Годишен наем Лв./год.*	*Доход 000 лв.*	*Брой Броя*
Year	*Buildings for Habitation*			
	Number Number	*Annual Rent Leva/year*	*Income 000 Leva*	*Number number*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1870	*90700*	…	…	*22700*
1880	102100	…	…	25500
1887	*116400*	264,00	30730	*31700*
1888	116600	250,00	29150	32300
1889	*116900*	244,00	28524	*32800*
1890	*117100*	259,00	30329	*33400*
1891	*117400*	273,00	32050	*34000*
1892	*117600*	276,00	32458	*34600*
1893	117800	285,00	33573	35100
1894	*121700*	278,00	33833	*35700*
1895	*125600*	277,00	34791	*36300*
1896	*129500*	270,00	34965	*36900*
1897	*133400*	276,00	36818	*37400*
1898	*137300*	273,00	37483	*38000*
1899	*141200*	264,00	37277	*38600*
1900	145100	258,00	37436	39200

Магазини		*Общо (3) + (6)*	*Амортизация и разноски*	*Чист доход (7) – (8)*
Годишен наем	*Доход*			
Лв./год.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Buildings for Profit		*Total col. (3) + (6)*	*Amortization and Expenses*	*Net Income col. (7) – (8)*
Annual Rent	*Income*			
Leva/year	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*
…	…	…	…	…
…	…	…	…	…
1452,00	46028	76758	7676	69082
1375,00	44413	73563	7356	66206
1342,00	44018	72541	7254	65287
1424,50	47578	77907	7791	70116
1501,50	51051	83101	8310	74791
1518,00	52523	84980	8498	76482
1567,50	55019	88592	8859	79733
1529,00	54585	88418	8842	79576
1523,50	55303	90094	9009	81085
1485,00	54797	89762	8976	80785
1518,00	56773	93592	9359	84232
1501,50	57057	94540	9454	85086
1452,00	56047	93324	9332	83992
1419,00	55625	93061	9306	83755

Година	*Сгради за живеене*			
	Брой Броя	*Годишен наем Лв./год.*	*Доход 000 лв.*	*Брой Броя*
Year	*Buildings for Habitation*			
	Number Number	*Annual Rent Leva/year*	*Income 000 Leva*	*Number number*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1901	*146100*	258,00	37694	*38600*
1902	*147100*	268,00	39423	*38000*
1903	*148100*	276,00	40876	*37400*
1904	*149100*	287,00	42792	*36900*
1905	150100	317,00	47582	36300
1906	*151100*	330,00	49863	*35700*
1907	*152100*	342,00	52018	*35100*
1908	*153100*	349,00	53432	*34600*
1909	*154100*	364,00	56092	*34000*
1910	155100	370,00	57387	33400
1911	*156800*	390,00	61152	*33700*
1912	*158600*	432,00	68515	*33900*
1913	*160300*	474,00	75982	*34200*
1914	*162000*	516,00	83592	*34400*
1915	*163700*	632,00	103458	*34600*
1916	*165500*	836,00	138358	*34900*
1917	*167200*	1181,00	197463	*35100*
1918	*169000*	1674,00	282906	*35400*
1919	*170700*	1999,00	341229	*35600*
1920	172400	1584,00	273082	35900

Магазини		*Общо (3) + (6)*	*Амортизация и разноски*	*Чист доход (7) – (8)*
Годишен наем	*Доход*			
Лв./год.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Buildings for Profit		*Total col. (3) + (6)*	*Amortization and Expenses*	*Net Income col. (7) – (8)*
Annual Rent	*Income*			
Leva/year	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*
1419,00	54773	92467	9247	83220
1474,00	56012	95435	9543	85891
1518,00	56773	97649	9765	87884
1578,50	58247	101038	10104	90935
1743,50	63289	110871	11087	99784
1815,00	64796	114659	11466	103193
1881,00	66023	118041	11804	106237
1919,50	66415	119847	11985	107862
2002,00	68068	124160	12416	111744
2035,00	67969	125356	12536	112820
2145,00	72287	133439	13344	120095
2376,00	80546	149062	14906	134155
2607,00	89159	165142	16514	148627
2838,00	97627	181219	18122	163097
3476,00	120270	223728	22373	201355
4598,00	160470	298828	29883	268945
6495,50	227992	425455	42546	382910
9207,00	325928	608834	60883	547950
10994,50	391404	732634	73263	659370
8712,00	312761	585842	58584	527258

Година	*Сгради за живеене*			
	Брой	*Годишен наем*	*Доход*	*Брой*
	Броя	*Лв./год.*	*000 лв.*	*Броя*
Year	*Buildings for Habitation*			
	Number	*Annual Rent*	*Income*	*Number*
	Number	*Leva/year*	*000 Leva*	*number*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1921	*179700*	2135,00	383660	*37200*
1922	*186900*	2558,00	478090	*38500*
1923	*194100*	2528,00	490685	*39800*
1924	*201400*	3365,00	677711	*41000*

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note:
All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Магазини		*Общо (3) + (6)*	*Амортизация и разноски*	*Чист доход (7) – (8)*
Годишен наем	*Доход*			
Лв./год.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Buildings for Profit		*Total col. (3) + (6)*	*Amortization and Expenses*	*Net Income col. (7) – (8)*
Annual Rent	*Income*			
Leva/year	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*
11742,50	436821	820481	82048	738432
14069,00	541657	1019747	101975	917772
13904,00	553379	1044064	104406	939658
18507,50	758808	1436519	143652	1292867

Таблица 39. Чист доход от публични услуги и пенсии, хил. лв. (текущи цени)
Table 39. Net Income from Public Services and Pensions, thousand Leva (in current prices)

Година	*Държавни служители*	*Общински служители*	*Пенсии*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*State Civil Servants*	*Municipal Civil Servants*	*Pensions*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1887	17575	3515	146
1888	7818	1564	294
1889	23928	4786	263
1890	26903	5381	1066
1891	27752	5550	302
1892	33211	6642	621
1893	38531	7706	761
1894	40007	8001	1395
1895	37051	8151	1415
1896	38435	8456	1008
1897	36629	8058	1100
1898	36029	7926	1176
1899	35223	7749	1228
1900	33247	7887	1399
1901	33168	7585	1392
1902	33370	7427	1391
1903	35797	7230	1342
1904	34317	14137	1499
1905	41399	17172	1357

Държавни и общински предприятия *000 лв.*	*Чист доход* *000 лв.*
State and Municipal Undertakings *000 Leva*	*Net Income* *000 Leva*
(4)	*(5)*
412	21648
492	10167
1802	30778
1729	35078
1952	35556
1930	42403
1966	48964
1997	51401
1336	47953
1657	49555
1778	47565
1326	46457
1173	45374
2050	44584
2529	44674
2592	44780
2810	47179
2989	52942
3727	63866

Година	*Държавни служители*	*Общински служители*	*Пенсии*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*State Civil Servants*	*Municipal Civil Servants*	*Pensions*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1906	47306	22133	1599
1907	50658	26613	1680
1908	47889	27290	1700
1909	55075	27925	4173
1910	60052	31106	2557
1911	63327	33059	3302
1912	45719	38704	2324
1913	35578	34411	2341
1914	83763	44385	13092
1915	87217	44370	14092
1916	109319	45900	26602
1917	122220	46950	36039
1918	117680	48575	68832
1919	383925	85357	55745
1920	468210	166867	78141
1921	654617	231529	196695
1922	553615	340883	167492
1923	1181706	432702	201223
1924	2673000	536000	324000

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Държавни и общински предприятия *000 лв.*	*Чист доход* *000 лв.*
State and Municipal Undertakings *000 Leva*	*Net Income* *000 Leva*
(4)	*(5)*
3864	74903
4423	83374
5121	82000
6613	93785
5655	99370
5916	105604
6270	93017
6042	78371
8128	149368
6822	152501
8104	189925
11935	217144
21315	256401
45286	570313
66337	779555
103651	1195887
117057	1179048
133751	1949383
182000	3735000

Таблица 40. Чист доход от услуги, хил. лв. (текущи цени)
Table 40. Net Income from Services, thousand Leva (in current prices)

Година	*Транспорт и съобщения*	*Търговия*	*Финансови услуги*	*Свободни професии*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Transport and Communications*	*Commerce*	*Financial Services*	*Free-lance Professions*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1887	4867	33952	2597	14084
1888	5321	37583	3248	15638
1889	5625	41024	3765	17583
1890	7680	45948	4516	19959
1891	7950	49774	4945	21137
1892	9786	47502	4150	23652
1893	10588	54137	6281	28343
1894	10108	49677	8083	29523
1895	12455	46345	10789	29921
1896	12609	52616	13993	30739
1897	9951	46678	16442	31944
1898	10310	46773	17809	33968
1899	9430	52200	18397	29671
1900	9091	40093	19696	30300
1901	16471	51588	23840	29005
1902	16476	57792	27471	27746
1903	15645	63761	29703	27768
1904	21252	82564	33723	28728
1905	23444	75236	37431	31032

Градски покрити имоти	*Държавни и общински служители*	*Общо трети сектор*	*Доход на глава от градското население*	*Дял на услугите в БВП (постоянни цени)*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*	*%*
Urban Dwellings	*Civil Servants*	*Total Tertiary Sector*	*Income Per Capita (Urban Population)*	*GDP Share of Services (constant prices)*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*Leva per capita*	*%*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*
69082	21648	146231	246,37	15,55
66206	10167	138163	230,53	14,04
65287	30778	164063	271,11	16,99
70116	35078	183298	299,98	18,46
74791	35556	194152	314,69	17,16
76482	42403	203976	312,69	18,20
79733	48964	228046	344,24	19,93
79576	51401	228369	339,47	20,87
81085	47953	228549	334,56	21,82
80785	49555	240298	346,38	21,46
84232	47565	236813	336,15	23,05
85086	46457	240403	336,04	21,39
83992	45374	239063	329,07	23,72
83755	44584	227518	306,45	24,40
83220	44674	248799	330,13	24,46
85891	44780	260156	340,06	23,32
87884	47179	271939	350,17	22,53
90935	52942	310144	393,43	23,01
99784	63866	330794	418,89	24,55

Година	*Транспорт и съобщения*	*Търговия*	*Финансови услуги*	*Свободни професии*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Transport and Communications*	*Commerce*	*Financial Services*	*Free-lance Professions*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1906	24174	74523	43324	35127
1907	27683	85414	48030	39105
1908	29582	91876	47875	40669
1909	29446	98769	53624	42428
1910	35355	97034	57340	45354
1911	41988	121610	69457	47905
1912	39494	115030	74845	53041
1913	33857	96788	84645	53556
1914	47609	125437	92422	57191
1915	45205	87982	94378	58094
1916	34820	94502	132147	72921
1917	82245	189429	201498	121854
1918	182048	404450	330312	238153
1919	317848	682157	1199551	417371
1920	553126	1235415	656893	702470
1921	609528	1681285	1056014	921875
1922	939893	2650933	1176665	1403465
1923	1007147	3228968	1308933	1837020
1924	1241407	3929620	1552677	1437502

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Градски покрити имоти	*Държавни и общински служители*	*Общо трети сектор*	*Доход на глава от градското население*	*Дял на услугите в БВП (постоянни цени)*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*	*%*
Urban Dwellings	*Civil Servants*	*Total Tertiary Sector*	*Income Per Capita (Urban Population)*	*GDP Share of Services (constant prices)*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*Leva per capita*	*%*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*
103193	74903	355243	443,40	23,64
106237	83374	389842	479,61	27,19
107862	82000	399864	484,90	24,08
111744	93785	429796	513,74	24,63
112820	99370	447273	539,19	24,45
120095	105604	506657	602,03	23,60
134155	93017	509583	596,84	24,33
148627	78371	495844	572,49	25,15
163097	149368	635125	681,19	28,32
201355	152501	639514	671,67	27,90
268945	189925	793260	825,14	30,63
382910	217144	1195080	1231,13	30,46
547950	256401	1959316	1998,97	30,77
659370	570313	3846608	4186,94	31,24
527258	779555	4454717	4609,72	27,39
738432	1195887	6203022	6289,19	28,07
917772	1179048	8267776	8213,12	25,05
939658	1949383	10271108	9996,89	25,06
1292867	3735000	13189073	12577,51	31,92

Таблица 41. Брутен вътрешен продукт, хил. лв. (текущи цени)
Table 41. Gross Domestic Product, thousand Leva (in current prices)

Година	*Селско стопанство*	*Индустрия и занаяти*	*Транспорт и съобщения*	*Търговия*	*Финансови услуги*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Agriculture*	*Industry and Crafts*	*Transport and Communication*	*Commerce*	*Financial Services*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1887	540172	91636	4867	33952	2597
1888	551638	90358	5321	37583	3248
1889	484579	90989	5625	41024	3765
1890	502755	92598	7680	45948	4516
1891	680204	89100	7950	49774	4945
1892	635092	92518	9786	47502	4150
1893	582981	100996	10588	54137	6281
1894	571548	99879	10108	49677	8083
1895	551142	95586	12455	46345	10789
1896	568706	92887	12609	52616	13993
1897	596425	98098	9951	46678	16442
1898	659325	94128	10310	46773	17809
1899	564564	82961	9430	52200	18397
1900	546846	80396	9091	40093	19696
1901	562945	77111	16471	51588	23840
1902	630016	73706	16476	57792	27471
1903	646646	71365	15645	63761	29703
1904	673265	73311	21252	82564	33723
1905	703762	76803	23444	75236	37431

Свободни професии	*Градски покрити имоти*	*Държавни и общински служители*	*БВП, текущи цени*	*Доход на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*
Free-lance Professions	*Urban Dwellings*	*Civil Servants*	*GDP at Current Prices*	*Income Per Capita*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*Leva Per Capita*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*
14084	69082	21648	778040	246,65
15638	66206	10167	780158	244,94
17583	65287	30778	739631	229,98
19959	70116	35078	778651	239,78
21137	74791	35556	963456	293,84
23652	76482	42403	931586	281,39
28343	79733	48964	912023	271,27
29523	79576	51401	899796	263,55
29921	81085	47953	875277	252,45
30739	80785	49555	901891	256,15
31944	84232	47565	931336	260,48
33968	85086	46457	993857	273,73
29671	83992	45374	886588	240,46
30300	83755	44584	854760	228,28
29005	83220	44674	888854	233,86
27746	85891	44780	963878	249,83
27768	87884	47179	989951	252,76
28728	90935	52942	1056720	265,80
31032	99784	63866	1111359	275,39

Година	*Селско стопанство*	*Индустрия и занаяти*	*Транспорт и съобщения*	*Търговия*	*Финансови услуги*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Agriculture*	*Industry and Crafts*	*Transport and Communication*	*Commerce*	*Financial Services*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1906	770613	85073	24174	74523	43324
1907	699832	103450	27683	85414	48030
1908	893911	113144	29582	91876	47875
1909	882855	127116	29446	98769	53624
1910	896176	141292	35355	97034	57340
1911	1004454	161892	41988	121610	69457
1912	1042879	167913	39494	115030	74845
1913	1038167	160527	33857	96788	84645
1914	973927	204829	47609	125437	92422
1915	1228781	196989	45205	87982	94378
1916	1466730	214551	34820	94502	132147
1917	2453453	349061	82245	189429	201498
1918	4642053	682235	182048	404450	330312
1919	10427928	1219463	317848	682157	1199551
1920	14482194	2046213	553126	1235415	656893
1921	15934569	3194231	609528	1681285	1056014
1922	22778369	4789745	939893	2650933	1176665
1923	24043662	6293265	1007147	3228968	1308933
1924	24834939	5518078	1241407	3929620	1552677

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Свободни професии	*Градски покрити имоти*	*Държавни и общински служители*	*БВП, текущи цени*	*Доход на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*
Free-lance Professions	*Urban Dwellings*	*Civil Servants*	*GDP at Current Prices*	*Income Per Capita*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*Leva Per Capita*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*
35127	103193	74903	1210929	295,76
39105	106237	83374	1193124	287,24
40669	107862	82000	1406919	333,86
42428	111744	93785	1439768	336,76
45354	112820	99370	1484741	342,30
47905	120095	105604	1673003	380,18
53041	134155	93017	1720375	385,35
53556	148627	78371	1694539	374,16
57191	163097	149368	1813881	372,06
58094	201355	152501	2065284	414,83
72921	268945	189925	2474541	492,26
121854	382910	217144	3997594	787,58
238153	547950	256401	7283604	1421,14
417371	659370	570313	15493999	3225,30
702470	527258	779555	20983124	4329,12
921875	738432	1195887	25331821	5120,75
1403465	917772	1179048	35835890	7097,62
1837020	939658	1949383	40608035	7880,16
1437502	1292867	3735000	43542089	8278,75

Таблица 42. Сравнение между различните оценки за БНП/БВП, хил. лв. (текущи цени)

	Предишни оценки	*МИ-2006*
	(1)	*(2)*
1889–1892 (БНП/БВП)	*(БНП–Манушев)*	*(1892 БНП)*
Селско стопанство	600000	685779
Втори и трети сектор	300000	322010
БВП/БНП	900000	1007789
Обща разлика		
1889–1892 (БНП/БВП)	*(БНП–Гешов)*	*(1892 БНП)*
Селско стопанство	550000	685779
Втори и трети сектор	275000	322010
БВП/БНП	825000	1007789
Обща разлика		
1892 (БНП/БВП)	*(БНП–Попов)*	*(БНП)*
Селско стопанство	654000	685779
Индустрия (и занаяти)	50000	101879
Търговия	60000	49048
Ценни книжа (финанси)	4000	7336
Покрити имоти (градски)	50000	79420
Надници (свободни професии и чиновници)	200000	73918
Транспорт и съобщения		10409
БВП/БНП	1009000	1007789
Обща разлика		

МИ-2009	*(1) / (3) %*	*(1) / (2) %*	*(2) / (3) %*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
(БВП средно 1889–91)			
555846	107,94	87,49	123,38
271400	110,54	93,16	118,65
827246	108,79	89,30	121,82
	-8,79	*10,70*	*-21,82*
(БВП средно 1889–91)			
555846	98,95	80,20	123,38
271400	101,33	85,40	118,65
827246	99,73	81,86	121,82
	0,27	*18,14*	*-21,82*
(БВП)			
635092	101,56	94,05	107,98
92518	54,04	49,08	110,12
47502	126,31	122,33	103,26
4150	96,38	54,53	176,74
76482	65,37	62,96	103,84
66055	302,78	270,57	111,90
9786			106,37
931586	108,31	100,12	108,18
	-8,31	*-0,12*	*-8,18*

	Предишни оценки	*МИ-2006*
	(1)	*(2)*
1911 (БНП/БВП)	*(БНП–Попов)*	*(БНП)*
Селско стопанство	936800	1025712
Индустрия (и занаяти)	200000	169628
Търговия	80000	115944
Ценни книжа (финанси)	15000	72405
Покрити имоти (градски)	115000	119064
Надници (свободни професии и чиновници)	300000	116837
Транспорт и съобщения		38008
БВП/БНП	1646800	1657597
Обща разлика		
1824 (БНП/БВП)	*(БВП–Чакалов)*	*(БНП)*
Селско стопанство	26126000	25038912
Индустрия и занаяти	5751000	4997761
Транспорт и съобщения	1155000	1263380
Търговия	3335000	2951979
Финанси	1190000	1307385
Свободни професии и услуги	1066000	1395282
Покрити градски имоти	1522000	1293402
Държавни служители и пенсии	3735000	3819619
БВП/БНП	43880000	42067719
Обща разлика		

Източник: Виж текста.

МИ-2009	*(1) / (3) %*	*(1) / (2) %*	*(2) / (3) %*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
(БВП)			
1004454	93,26	91,33	102,12
161892	123,54	117,90	104,78
121610	65,78	69,00	95,34
69457	21,60	20,72	104,24
120095	95,76	96,59	99,14
153509	195,43	256,77	76,11
41988			90,52
1673003	98,43	99,35	99,08
	1,57	*0,65*	*0,92*
(БВП)			
24834939	105,20	104,34	100,82
5518078	104,22	115,07	90,57
1241407	93,04	91,42	101,77
3929620	84,87	112,98	75,12
1552677	76,64	91,02	84,20
1437502	74,16	76,40	97,06
1292867	117,72	117,67	100,04
3735000	100,00	97,78	102,27
43542089	100,78	104,31	96,61
	-0,78	-4,31	3,39

Table 42. Comparisons with Previous Estimates of GNP/GDP, thousand Leva (in current prices)

	Previous Estimates	*MI-2006*
	(1)	*(2)*
1889–1892 (GNP/GDP)	*(GDP-Manushev)*	*(1892 GNP)*
Agriculture	600000	685779
Secondary and Tertiary Sector	300000	322010
GDP/GNP	900000	1007789
Total Disparity (in percent)		
1889–1892 (GNP/GDP)	*(GDP-Geshov)*	*(1892 GNP)*
Agriculture	550000	685779
Secondary and Tertiary Sector	275000	322010
GDP/GNP	825000	1007789
Total Disparity (in percent)		
1892 (GNP/GDP)	*(GNP-Popov)*	*(GNP)*
Agriculture	654000	685779
Industry (and Crafts)	50000	101879
Commerce	60000	49048
Securities (Financial Services)	4000	7336
Dwellings (Urban)	50000	79420
Salaries (Free-lancers and Civil Servants)	200000	73918
Transport and Communication		10409
GDP/GNP	1009000	1007789
Total Disparity (in percent)		

MI-2009	*(1) / (3) %*	*(1) / (2) %*	*(2) / (3) %*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
(GNP around 1889-91)			
555846	107,94	87,49	123,38
271400	110,54	93,16	118,65
827246	108,79	89,30	121,82
	-8,79	*10,70*	*-21,82*
(GNP around 1889–91)			
555846	98,95	80,20	123,38
271400	101,33	85,40	118,65
827246	99,73	81,86	121,82
	0,27	*18,14*	*-21,82*
(GDP)			
635092	101,56	94,05	107,98
92518	54,04	49,08	110,12
47502	126,31	122,33	103,26
4150	96,38	54,53	176,74
76482	65,37	62,96	103,84
66055	302,78	270,57	111,90
9786			106,37
931586	108,31	100,12	108,18
	-8,31	*-0,12*	*-8,18*

	Previous Estimates	*MI-2006*
	(1)	*(2)*
1911 (GNP/GDP)	*(GNP–Popov)*	*(GNP)*
Agriculture	936800	1025712
Industry (and Crafts)	200000	169628
Commerce	80000	115944
Securities (Financial Services)	15000	72405
Dwellings (Urban)	115000	119064
Salaries (Free-lancers and Civil Servants)	300000	116837
Transport and Communication		38008
GDP/GNP	1646800	1657597
Total Disparity (in percent)		
1824 (БНП/БВП)	*(GDP–Chakalov)*	*(GNP)*
Agriculture	26126000	25038912
Industry and Crafts	5751000	4997761
Transport and Communication	1155000	1263380
Commerce	3335000	2951979
Financial Services	1190000	1307385
Free-lancers and Services	1066000	1395282
Urban Dwellings	1522000	1293402
Civil Servants and Pensions	3735000	3819619
GDP/GNP	43880000	42067719
Total Disparity (in percent)		

Source: See the text.

MI-2009	*(1) / (3) %*	*(1) / (2) %*	*(2) / (3) %*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
(GDP)			
1004454	93,26	91,33	102,12
161892	123,54	117,90	104,78
121610	65,78	69,00	95,34
69457	21,60	20,72	104,24
120095	95,76	96,59	99,14
153509	195,43	256,77	76,11
41988			90,52
1673003	98,43	99,35	99,08
	1,57	*0,65*	*0,92*
(GDP)			
24834939	105,20	104,34	100,82
5518078	104,22	115,07	90,57
1241407	93,04	91,42	101,77
3929620	84,87	112,98	75,12
1552677	76,64	91,02	84,20
1437502	74,16	76,40	97,06
1292867	117,72	117,67	100,04
3735000	100,00	97,78	102,27
43542089	100,78	104,31	96,61
	-0,78	-4,31	3,39

VI. ДЕФЛАТОРИ, DEFLATORS

Таблица 43. Общ ценови индекс (1887–1945 г.),
1911 = 100, 1939 = 100
Table 43. General Retail Price Index (1887–1945),
1911 = 100, 1939 = 100

Година	*Индекс на цените на дребно, 98 стоки (И-1)*	*Индекс на пазарните цени (И-2)*	*Индекс на издръжката на живота (И-3)*
Year	*Retail Price Index (I-1)*	*Index of Market Prices (I-2)*	*Maintenance Costs Index (I-3)*
	1891/01 =100	*1908/12 = 100*	*1908/12 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1887	96,81		
1888	91,61		
1889	89,26		
1890	94,82		
1891	100,09		
1892	101,14		
1893	104,28		
1894	101,98		
1895	101,59		
1896	98,84		
1897	101,19		
1898	100,17		
1899	96,49		
1900	94,66		
1901	94,59		
1902	98,02		
1903	101,05		

Индекс на цените, 72 стоки (И-4)	*Общ ценови индекс (ОЦИ-1911)*	*Общ ценови индекс (ОЦИ-1939)*
Price Index, 72 Commodities (I-4)	*General Retail Price Index (GRPI-1911)*	*General Retail Price Index (GRPI-1939)*
1939 = 100	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*
	67,77	3,46
	64,13	3,27
	62,49	3,19
	66,38	3,39
	70,07	3,58
	70,80	3,62
	73,00	3,73
	71,39	3,65
	71,12	3,63
	69,19	3,53
	70,84	3,62
	70,12	3,58
	67,55	3,45
	66,27	3,38
	66,22	3,38
	68,62	3,50
	70,74	3,61

Година	*Индекс на цените на дребно, 98 стоки (И-1)*	*Индекс на пазарните цени (И-2)*	*Индекс на издръжката на живота (И-3)*
Year	*Retail Price Index (I-1)*	*Index of Market Prices (I-2)*	*Maintenance Costs Index (I-3)*
	1891/01 =100	*1908/12 = 100*	*1908/12 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1904	105,10		
1905	114,97		
1906	120,65		
1907	125,26		
1908	127,81		
1909	133,34		
1910	135,66		
1911	142,85		
1912	152,73	114,00	
1913		120,00	
1914		123,00	
1915		138,00	
1916		221,00	
1917		396,00	
1918		767,00	
1919		1444,00	
1920		2707,00	
1921		2464,00	1572,00
1922		3106,00	2118,00
1923		3377,00	2084,00
1924		3325,00	2294,00
1925		3561,00	2610,00
1926		3344,00	2933,00

Индекс на цените, 72 стоки (И-4)	*Общ ценови индекс (ОЦИ-1911)*	*Общ ценови индекс (ОЦИ-1939)*
Price Index, 72 Commodities (I-4)	*General Retail Price Index (GRPI-1911)*	*General Retail Price Index (GRPI-1939)*
1939 = 100	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*
	73,57	3,76
	80,48	4,11
	84,46	4,31
	87,69	4,48
	89,47	4,57
	93,34	4,77
	94,97	4,85
	100,00	5,11
	106,92	5,46
	116,33	5,94
	119,24	6,09
	133,78	6,83
	214,24	10,94
	383,88	19,60
	743,53	37,97
	1399,81	71,49
	2624,15	134,01
	2388,59	121,98
	3010,94	153,76
	3273,65	167,18
	3223,24	164,60
	3452,01	176,29
	3241,66	165,54

Година	*Индекс на цените на дребно, 98 стоки (И-1)*	*Индекс на пазарните цени (И-2)*	*Индекс на издръжката на живота (И-3)*
Year	*Retail Price Index (I-1)*	*Index of Market Prices (I-2)*	*Maintenance Costs Index (I-3)*
	1891/01 =100	*1908/12 = 100*	*1908/12 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1927		3235,00	3139,00
1928		3305,00	3207,00
1929		3664,00	3281,00
1930		3028,00	3001,00
1931		2480,00	2621,00
1932		2074,00	2410,00
1933			2238,00
1934			2089,00
1935			1952,00
1936			1871,00
1937			1905,00
1938			1972,00
1939			2020,00
1940			2228,00
1941			2761,00
1942			
1943			
1944			
1945			

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Индекс на цените, 72 стоки (И-4)	*Общ ценови индекс (ОЦИ-1911)*	*Общ ценови индекс (ОЦИ-1939)*
Price Index, 72 Commodities (I-4)	*General Retail Price Index (GRPI-1911)*	*General Retail Price Index (GRPI-1939)*
1939 = 100	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*
	3135,99	160,15
	3203,85	163,61
	3551,86	181,39
	2935,33	149,90
	2404,10	122,77
	2010,52	102,67
	2169,50	110,79
	2025,07	103,42
	1891,29	96,58
	1813,74	92,62
	1846,70	94,31
	1911,65	97,62
100,00	1958,18	**100,00**
115,70	2159,81	110,30
148,10	2676,50	136,68
187,70	3675,50	187,70
237,40	4648,71	237,40
345,20	6759,63	345,20
550,20	10773,89	550,20

Таблица 44. Индекс на заплащането на труда (1870–1924 г.), 1911 = 100, 1939 = 100
Таблица 44. Labour Wage Index (1870–1924), 1911 = 100, 1939 = 100

Година	*Надница на зидар*	*Надница на общ работник (надничар)*	*Индекс надница на зидар*
	Лв./ден	*Лв./ден*	*1911 = 100*
Year	*Mason's Wage*	*Day-Labourer's Wage*	*Mason's Wage Index*
	Leva/day	*Leva/day*	*1911 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1870	0,61	0,52	16,35
1880	3,28	2,12	87,94
1887	2,58	1,79	69,17
1888	2,56	1,73	68,63
1889	2,60	1,77	69,71
1890	2,69	1,80	72,12
1891	2,62	1,73	70,24
1892	2,71	1,79	72,65
1893	3,02	1,92	80,97
1894	2,97	1,91	79,62
1895	2,85	1,78	76,41
1896	2,78	1,70	74,53
1897	2,75	2,02	73,73
1898	2,79	1,70	74,80
1899	2,33	1,49	62,47
1900	2,28	1,45	61,13

Индекс надница на надничар	*Индекс труд (ИТ-1911)*	*Индекс надница на зидар*	*Индекс надница на надничар*	*Индекс труд (ИТ-1939)*
1911 = 100	*1911 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*
Day-Labourer's Wage Index	*Labour Wage Index (LWI-1911)*	*Mason's Wage Index*	*Day-Labourer's Wage Index*	*Labour Wage Index (LWI-1939)*
1911 = 100	*1911 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
23,85	20,10	0,83	1,18	1,00
97,25	92,59	4,46	4,80	4,63
82,11	75,64	3,51	4,06	3,78
79,36	74,00	3,48	3,92	3,70
81,19	75,45	3,53	4,01	3,77
82,57	77,34	3,66	4,08	3,87
79,36	74,80	3,56	3,92	3,74
82,11	77,38	3,68	4,06	3,87
88,07	84,52	4,11	4,35	4,23
87,61	83,62	4,04	4,33	4,18
81,65	79,03	3,87	4,03	3,95
77,98	76,26	3,78	3,85	3,82
92,66	83,19	3,74	4,58	4,16
77,98	76,39	3,79	3,85	3,82
68,35	65,41	3,17	3,38	3,27
66,51	63,82	3,10	3,29	3,19

Година	*Надница на зидар*	*Надница на общ работник (надничар)*	*Индекс надница на зидар*
	Лв./ден	*Лв./ден*	*1911 = 100*
Year	*Mason's Wage*	*Day-Labourer's Wage*	*Mason's Wage Index*
	Leva/day	*Leva/day*	*1911 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1901	2,23	1,43	59,79
1902	2,18	1,46	58,45
1903	2,23	1,49	59,79
1904	2,36	1,52	63,27
1905	2,61	1,66	69,97
1906	2,91	1,76	78,02
1907	3,19	1,81	85,52
1908	3,27	1,82	87,67
1909	3,36	1,91	90,08
1910	3,54	2,02	94,91
1911	3,73	2,18	**100,00**
1912	4,12	2,40	110,46
1913	4,15	2,43	111,26
1914	4,42	2,70	118,50
1915	4,48	2,79	120,11
1916	5,61	3,55	150,40
1917	9,35	6,41	250,67
1918	18,23	12,60	488,74
1919	31,88	23,80	854,69
1920	53,53	37,51	1435,12

Индекс надница на надничар	*Индекс труд (ИТ-1911)*	*Индекс надница на зидар*	*Индекс надница на надничар*	*Индекс труд (ИТ-1939)*
1911 = 100	*1911 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*
Day-Labourer's Wage Index	*Labour Wage Index (LWI-1911)*	*Mason's Wage Index*	*Day-Labourer's Wage Index*	*Labour Wage Index (LWI-1939)*
1911 = 100	*1911 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
65,60	62,69	3,03	3,24	3,14
66,97	62,71	2,96	3,31	3,14
68,35	64,07	3,03	3,38	3,20
69,72	66,50	3,21	3,44	3,33
76,15	73,06	3,55	3,76	3,65
80,73	79,38	3,96	3,99	3,97
83,03	84,28	4,34	4,10	4,22
83,49	85,58	4,45	4,12	4,28
87,61	88,85	4,57	4,33	4,45
92,66	93,78	4,81	4,58	4,69
100,00	**100,00**	5,07	4,94	5,01
110,09	110,27	5,60	5,44	5,52
111,47	111,36	5,64	5,51	5,57
123,85	121,18	6,01	6,12	6,06
127,98	124,04	6,09	6,32	6,21
162,84	156,62	7,63	8,04	7,83
294,04	272,35	12,71	14,52	13,62
577,98	533,36	24,78	28,55	26,67
1091,74	973,22	43,34	53,92	48,63
1720,64	1577,88	72,77	84,99	78,88

Година	*Надница на зидар*	*Надница на общ работник (надничар)*	*Индекс надница на зидар*
	Лв./ден	*Лв./ден*	*1911 = 100*
Year	*Mason's Wage*	*Day-Labourer's Wage*	*Mason's Wage Index*
	Leva/day	*Leva/day*	*1911 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1921	66,28	40,29	1776,94
1922	95,89	52,25	2570,78
1923	112,77	60,16	3023,32
1924	123,59	64,80	3313,40
1925	125,77	70,16	3371,85
1926	120,44	66,65	3228,95
1927	113,42	61,62	3040,75
1928	113,28	62,66	3037,00
1929	110,94	60,98	2974,26
1930	101,68	54,61	2726,01
1931	89,66	48,60	2403,75
1932	80,22	43,79	2150,67
1933	70,90	40,75	1900,80
1934	67,40	38,60	1806,90
1935	62,65	36,76	1679,71
1936	61,19	36,02	1640,48
1937	63,82	37,88	1710,98
1938	69,62	41,70	1866,55
1939	73,56	44,14	1972,12
1940	78,87	48,34	2114,44

Индекс надница на надничар	*Индекс труд (ИТ-1911)*	*Индекс надница на зидар*	*Индекс надница на надничар*	*Индекс труд (ИТ-1939)*
1911 = 100	*1911 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*
Day-Labourer's Wage Index	*Labour Wage Index (LWI-1911)*	*Mason's Wage Index*	*Day-Labourer's Wage Index*	*Labour Wage Index (LWI-1939)*
1911 = 100	*1911 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
1848,17	1812,55	90,10	91,29	90,70
2396,79	2483,78	130,36	118,39	124,37
2759,63	2891,48	153,30	136,31	144,81
2972,48	3142,94	168,01	146,82	157,42
3218,35	3295,10	170,98	158,96	164,97
3057,34	3143,15	163,73	151,01	157,37
2826,61	2933,68	154,19	139,62	146,90
2874,31	2955,65	154,00	141,97	147,98
2797,25	2885,76	150,82	138,17	144,49
2505,05	2615,53	138,23	123,73	130,98
2229,36	2316,56	121,89	110,12	116,00
2008,72	2079,69	109,05	99,22	104,14
1869,27	1885,04	96,38	92,33	94,36
1770,79	1788,84	91,62	87,46	89,54
1686,21	1682,96	85,17	83,29	84,23
1652,24	1646,36	83,18	81,61	82,40
1737,39	1724,18	86,76	85,82	86,29
1912,84	1889,70	94,65	94,48	94,56
2024,57	1998,34	**100,00**	**100,00**	**100,00**
2217,20	2165,82	107,22	109,51	108,37

Година	*Надница на зидар*	*Надница на общ работник (надничар)*	*Индекс надница на зидар*
	Лв./ден	*Лв./ден*	*1911 = 100*
Year	*Mason's Wage*	*Day-Labourer's Wage*	*Mason's Wage Index*
	Leva/day	*Leva/day*	*1911 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1941	106,56	63,81	2856,84
1942	162,52	93,28	4357,04
1943	*240,94*	*138,29*	*6459,48*
1944	*406,18*	*233,14*	*10889,63*
1945	*613,29*	*352,02*	*16442,14*

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Индекс надница на надничар	*Индекс труд (ИТ-1911)*	*Индекс надница на зидар*	*Индекс надница на надничар*	*Индекс труд (ИТ-1939)*
1911 = 100	*1911 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*
Day-Labourer's Wage Index	*Labour Wage Index (LWI-1911)*	*Mason's Wage Index*	*Day-Labourer's Wage Index*	*Labour Wage Index (LWI-1939)*
1911 = 100	*1911 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
2927,04	2891,94	144,86	144,58	144,72
4278,99	4318,01	220,93	211,35	216,14
6343,77	*6401,62*	*327,54*	*313,34*	*320,44*
10694,55	*10792,09*	*552,18*	*528,24*	*540,21*
16147,59	*16294,86*	*833,73*	*797,58*	*815,66*

Таблица 45. Индекс на наемите (1887–1924 г.),
1911 = 100, 1939 = 100
Table 45. Rents Index (1887–1924),
1911 = 100, 1939 = 100

Година	*Годишен наем на градски сгради за живеене*	*Индекс на наемите на градските сгради (ИГН-1911)*	*Индекс на наемите на градските сгради (ИГН-1939)*
	Лв./год.	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Year	*Annual Rent of Habitation Urban Dwellings*	*Urban Rents Index (URI-1911)*	*Urban Rents Index (URI-1939)*
	Leva/year	*1911 = 100*	*1939 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1887	264,00	67,69	3,11
1888	250,00	64,10	2,94
1889	244,00	62,56	2,87
1890	259,00	66,41	3,05
1891	273,00	70,00	3,21
1892	276,00	70,77	3,25
1893	285,00	73,08	3,35
1894	278,00	71,28	3,27
1895	277,00	71,03	3,26
1896	270,00	69,23	3,18
1897	276,00	70,77	3,25
1898	273,00	70,00	3,21
1899	264,00	67,69	3,11
1900	258,00	66,15	3,04
1901	258,00	66,15	3,04
1902	268,00	68,72	3,15

Годишен наем на селски сгради за живеене	*Индекс на наемите на селските сгради (ИСН-1911)*	*Индекс на наемите на селските сгради (ИСН-1939)*
Лв./год.	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Annual Rent of Habitation Rural Dwellings	*Rural Rents Index (RRI-1911)*	*Rural Rents Index (RRI-1939)*
Leva/year	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*
94,00	67,63	9,79
89,00	64,03	9,27
87,00	62,59	9,06
93,00	66,91	9,69
98,00	70,50	10,21
99,00	71,22	10,31
102,00	73,38	10,63
99,00	71,22	10,31
99,00	71,22	10,31
96,00	69,06	10,00
99,00	71,22	10,31
98,00	70,50	10,21
94,00	67,63	9,79
92,00	66,19	9,58
92,00	66,19	9,58
96,00	69,06	10,00

Година	*Годишен наем на градски сгради за живеене*	*Индекс на наемите на градските сгради (ИГН-1911)*	*Индекс на наемите на градските сгради (ИГН-1939)*
	Лв./год.	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Year	*Annual Rent of Habitation Urban Dwellings*	*Urban Rents Index (URI-1911)*	*Urban Rents Index (URI-1939)*
	Leva/year	*1911 = 100*	*1939 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1903	276,00	70,77	3,25
1904	287,00	73,59	3,38
1905	317,00	81,28	3,73
1906	330,00	84,62	3,88
1907	342,00	87,69	4,02
1908	349,00	89,49	4,11
1909	364,00	93,33	4,28
1910	370,00	94,87	4,35
1911	390,00	**100,00**	4,59
1912	432,00	110,77	5,08
1913	474,00	121,54	5,58
1914	516,00	132,31	6,07
1915	632,00	162,05	7,44
1916	836,00	214,36	9,84
1917	1181,00	302,82	13,89
1918	1674,00	429,23	19,69
1919	1999,00	512,56	23,52
1920	1584,00	406,15	18,64
1921	2135,00	547,44	25,12
1922	2558,00	655,90	30,09
1923	2528,00	648,21	29,74

Годишен наем на селски сгради за живеене	*Индекс на наемите на селските сгради (ИСН-1911)*	*Индекс на наемите на селските сгради (ИСН-1939)*
Лв./год.	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Annual Rent of Habitation Rural Dwellings	*Rural Rents Index (RRI-1911)*	*Rural Rents Index (RRI-1939)*
Leva/year	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*
99,00	71,22	10,31
102,00	73,38	10,63
113,00	81,29	11,77
118,00	84,89	12,29
122,00	87,77	12,71
125,00	89,93	13,02
130,00	93,53	13,54
132,00	94,96	13,75
139,00	**100,00**	14,48
154,00	110,79	16,04
169,00	121,58	17,60
184,00	132,37	19,17
226,00	162,59	23,54
299,00	215,11	31,15
422,00	303,60	43,96
598,00	430,22	62,29
714,00	513,67	74,38
566,00	407,19	58,96
763,00	548,92	79,48
914,00	657,55	95,21
903,00	649,64	94,06

Година	*Годишен наем на градски сгради за живеене*	*Индекс на наемите на градските сгради (ИГН-1911)*	*Индекс на наемите на градските сгради (ИГН-1939)*
	Лв./год.	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Year	*Annual Rent of Habitation Urban Dwellings*	*Urban Rents Index (URI-1911)*	*Urban Rents Index (URI-1939)*
	Leva/year	*1911 = 100*	*1939 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1924	3365,00	862,82	39,59
1939	8500,00	2179,49	**100,00**

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В таблицата не са представени данни за покритите имоти използвани не за живеене (магазини, ханове, складове, работилници и др.), тъй като наемите им са приети за два пъти по-високи от тези на сградите за живеене.
Индексите не са проследени след 1924 г. тъй като те не бяха използвани за дефлиране на данните на Чакалов за националния доход на страната.
Note: No rents data is presented about the buildings used for earning profits (shops, inns, warehouses, workshops etc) as their rents are estimated to be twice as high as those of habitation premises. All Rent Indices end in 1924 as they were not used for recalculation of Chakalov 1924-1945 GNP estimates.

Годишен наем на селски сгради за живеене	*Индекс на наемите на селските сгради (ИСН-1911)*	*Индекс на наемите на селските сгради (ИСН-1939)*
Лв./год.	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Annual Rent of Habitation Rural Dwellings	*Rural Rents Index (RRI-1911)*	*Rural Rents Index (RRI-1939)*
Leva/year	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*
1200,00	863,31	125,00
960,00	690,647	**100,00**

Таблица 46. Индекс на индустриалните цени (1887–1924 г.), 1911 = 100, 1939 = 100
Table 46. Industrial Prices Index (1887–1924), 1911 = 100, 1939 = 100

Година	*Цени на дребно*					
	Бяло брашно	*Царевично брашно*	*Бял хляб*	*Каменна сол*	*Морска сол*	*Захар на бучки*
	Лв./кг	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*
Year	*Retail Prices*					
	Wheat Flour	*Maize Flour*	*White Bread*	*Stone Salt*	*Sea Salt*	*Lump Sugar*
	Leva/kg	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1887	0,19	0,13	0,24	0,17	0,14	0,77
1888	0,15	0,10	0,20	0,20	0,16	0,77
1889	0,15	0,10	0,20	0,19	1,16	0,77
1890	0,18	0,12	0,23	0,21	0,16	0,71
1891	0,21	0,16	0,26	0,20	0,15	0,65
1892	0,18	0,13	0,24	0,20	0,15	0,70
1893	0,17	0,11	0,23	0,21	0,16	0,75
1894	0,15	0,11	0,20	0,21	0,18	0,72
1895	0,15	0,11	0,20	0,22	0,18	0,81
1896	0,15	0,11	0,20	0,21	0,17	0,87
1897	0,20	0,12	0,24	0,20	0,17	0,81
1898	0,22	0,14	0,26	0,19	0,16	0,82
1899	0,20	0,13	0,25	0,19	0,16	0,83
1900	0,18	0,13	0,24	0,20	0,16	0,84
1901	0,17	0,12	0,23	0,19	0,16	0,82
1902	0,17	0,13	0,22	0,19	0,16	0,79

Каменни въглища	*Бира*	*Газ*	*Неправа вълна*	*Индустриален индекс (ИИнд-1911)*	*Индустриален индекс (ИИнд-1939)*
Лв./кг	*Лв./л.*	*Лв./л.*	*Лв./кг*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Coal	*Beer*	*Coal- Gas*	*Unwashed Wool*	*Industrial Price Index (IInd-1911)*	*Industrial Price Index (IInd-1939)*
Leva/kg	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*	*(12)*
0,05	0,62	0,36	1,43	77,94	3,74
0,05	0,57	0,31	1,33	73,10	3,51
0,05	0,55	0,33	1,36	92,37	4,43
0,05	0,56	0,34	1,50	77,14	3,70
0,05	0,56	0,31	1,57	78,29	3,76
0,06	0,56	0,29	1,62	78,51	3,77
0,06	0,55	0,28	1,74	81,00	3,89
0,06	0,55	0,28	1,80	81,15	3,90
0,05	0,61	0,33	1,76	84,03	4,03
0,05	0,58	0,39	1,63	82,82	3,98
0,05	0,59	0,35	1,59	82,15	3,94
0,05	0,57	0,31	1,55	81,23	3,90
0,04	0,57	0,36	1,48	79,89	3,84
0,04	0,54	0,43	1,41	79,28	3,81
0,04	0,51	0,41	1,41	77,16	3,70
0,04	0,53	0,38	1,47	77,34	3,71

Година	Цени на дребно					
	Бяло брашно	Царевично брашно	Бял хляб	Каменна сол	Морска сол	Захар на бучки
	Лв./кг	Лв./кг	Лв./кг	Лв./кг	Лв./кг	Лв./кг
Year	Retail Prices					
	Wheat Flour	Maize Flour	White Bread	Stone Salt	Sea Salt	Lump Sugar
	Leva/kg	Leva/kg	Leva/kg	Leva/kg	Leva/kg	Leva/kg
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1903	0,16	0,13	0,22	0,21	0,17	0,79
1904	0,16	0,12	0,22	0,21	0,17	0,84
1905	0,17	0,14	0,23	0,23	0,20	1,00
1906	0,17	0,14	0,23	0,23	0,21	0,97
1907	0,20	0,16	0,27	0,24	0,21	1,03
1908	0,24	0,18	0,30	0,23	0,21	1,04
1909	0,24	0,18	0,30	0,22	0,20	1,05
1910	0,22	0,16	0,29	0,21	0,19	1,14
1911	0,20	0,15	0,27	0,21	0,19	1,11
1912	0,23	0,17	0,29	0,22	0,19	1,23
1913	0,24	0,18	0,31	0,26	0,22	1,21
1914	0,24	0,17	0,31	0,27	0,22	1,14
1915	0,37	0,22	0,41	0,30	0,25	1,47
1916	0,35	0,29	0,54	0,38	0,31	1,68
1917	0,64	0,47	0,70	0,54	0,54	2,46
1918	1,41	1,08	1,25	0,59	0,59	3,44
1919	2,47	1,94	2,45	1,14	1,07	15,18
1920	3,65	2,30	4,68	5,03	3,69	26,48
1921	4,69	2,89	5,20	4,20	3,19	28,39
1922	7,10	4,88	7,38	4,68	3,71	36,75

Каменни въглища	*Бира*	*Газ*	*Неправана вълна*	*Индустриален индекс (ИИнд-1911)*	*Индустриален индекс (ИИнд-1939)*
Лв./кг	*Лв./л.*	*Лв./л.*	*Лв./кг*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Coal	*Beer*	*Coal- Gas*	*Unwashed Wool*	*Industrial Price Index (IInd-1911)*	*Industrial Price Index (IInd-1939)*
Leva/kg	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*	*(12)*
0,04	0,51	0,37	1,50	77,92	3,74
0,04	0,50	0,42	1,71	83,49	4,01
0,04	0,50	0,44	1,92	92,49	4,44
0,04	0,50	0,47	1,87	91,63	4,40
0,04	0,53	0,47	2,02	98,41	4,72
0,05	0,54	0,46	1,93	98,41	4,72
0,05	0,57	0,46	1,98	99,87	4,79
0,05	0,57	0,44	2,02	100,47	4,82
0,05	0,57	0,41	2,11	**100,00**	4,80
0,05	0,60	0,45	2,17	106,55	5,12
0,06	0,64	0,53	2,19	110,89	5,32
0,06	0,68	0,55	2,24	111,89	4,83
0,05	0,75	0,70	2,81	139,41	6,02
0,05	0,96	0,71	4,37	183,38	7,92
0,04	2,21	1,30	6,53	293,24	12,67
0,06	3,83	1,31	18,01	600,32	25,94
0,07	8,58	5,43	22,25	1151,72	49,76
0,13	9,23	9,43	44,72	2078,78	89,82
0,30	10,97	11,04	45,70	2216,27	95,76
0,40	14,08	10,32	67,97	2989,94	129,19

Година	*Цени на дребно*					
	Бяло брашно	*Царевично брашно*	*Бял хляб*	*Каменна сол*	*Морска сол*	*Захар на бучки*
	Лв./кг	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*	*Лв./кг*
Year	*Retail Prices*					
	Wheat Flour	*Maize Flour*	*White Bread*	*Stone Salt*	*Sea Salt*	*Lump Sugar*
	Leva/kg	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1923	6,65	4,54	7,08	4,99	4,22	38,99
1924	8,42	5,06	8,55	5,28	4,30	34,36
1939	5,22	3,73	5,78	0,35	2,79	25,13

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: Индексите не са проследени след 1924 г. тъй като те не бяха използвани за дефлиране на данните на Чакалов за националния доход на страната.

Note: All Rent Indices end in 1924 as they were not used for recalculati
on of Chakalov 1924–1945 GNP estimates.

Каменни въглища	*Бира*	*Газ*	*Непрана вълна*	*Индустриален индекс (ИИнд-1911)*	*Индустриален индекс (ИИнд-1939)*
Лв./кг	*Лв./л.*	*Лв./л.*	*Лв./кг*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Coal	*Beer*	*Coal- Gas*	*Unwashed Wool*	*Industrial Price Index (IInd-1911)*	*Industrial Price Index (IInd-1939)*
Leva/kg	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*Leva/kg*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(7)	*(8)*	*(9)*	*(10)*	*(11)*	*(12)*
0,55	16,11	10,10	76,04	3218,17	139,05
0,63	16,66	11,03	76,06	3238,71	139,94
0,66	20,00	7,12	50,96	2314,39	**100,00**

Таблица 47. Индекс транспорт и съобщения (1887–1924 г.), 1911 = 100, 1939 = 100
Table 47. Transport and Communications Index (1887–1924), 1911 = 100, 1939 = 100

Година	*Приходи на БДЖ от:*			
	Пътници	*Багаж*	*Стоки*	*Пътници*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Income from Railways*			
	Passengers	*Luggage*	*Goods*	*Passengers*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1887	…	…	…	…
1888	*325*	…	…	54966
1889	*663*	…	…	131011
1890	*853*	…	…	158589
1891	*1030*	…	…	178972
1892	*1101*	…	…	227657
1893	1159	68	2358	242062
1894	1285	67	2408	303275
1895	1389	67	2393	354231
1896	1407	70	2820	373852
1897	1570	89	2586	512953
1898	1678	94	2884	555345
1899	1803	83	2553	567033
1900	2388	96	3152	742394
1901	2704	102	3833	679620
1902	2750	148	4151	864563

Превоз по БДЖ на:		*Индекс транспорт и съобщения (ИТС-1911)*	*Индекс транспорт и съобщения (ИТС-1939)*
Багаж	*Стоки*		
000 лв.	*000 лв.*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Transportation of:		*Transport and Communication Index (TCI-1911)*	*Transport and Communication Index (TCI-1939)*
Luggage	*Goods*		
000 Leva	*000 Leva*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*
…	…	115,34	4,84
…	…	115,34	4,84
…	…	98,79	4,14
…	…	105,08	4,41
…	…	112,34	4,71
2202156	…	94,40	3,96
2201000	436653	99,60	4,18
2561000	707103	70,87	2,97
2489000	727543	67,58	2,83
3214000	804013	69,02	2,90
3507000	723348	64,63	2,71
3196000	659009	74,21	3,11
3200366	712944	65,44	2,75
3667000	659009	78,85	3,31
3418000	978266	75,81	3,18
3637000	851488	80,30	3,37

Година	*Приходи на БДЖ от:*			
	Пътници	*Багаж*	*Стоки*	*Пътници*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Income from Railways*			
	Passengers	*Luggage*	*Goods*	*Passengers*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1903	2936	146	4815	961242
1904	3432	185	6976	1164405
1905	3858	211	6763	1349550
1906	4458	266	6688	1566110
1907	5285	266	8034	1807527
1908	5835	288	7624	2164682
1909	8020	392	10775	2830593
1910	9391	422	12071	3069917
1911	10982	458	15328	3489372
1912	10625	397	12640	3341651
1913	6473	274	10981	1884946
1914	14234	834	19591	4184651
1915	12187	1077	20158	3450084
1916	7404	1491	44461	1530910
1917	8912	2400	57227	1573665
1918	22285	3555	51161	2683602
1919	79050	5670	94117	5407368
1920	121122	10134	141595	6897224
1921	185172	15288	184095	8215655

Превоз по БДЖ на:		*Индекс транспорт и съобщения (ИТС-1911)*	*Индекс транспорт и съобщения (ИТС-1939)*
Багаж	*Стоки*		
000 лв.	*000 лв.*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Transportation of:		*Transport and Communication Index (TCI-1911)*	*Transport and Communication Index (TCI-1939)*
Luggage	*Goods*		
000 Leva	*000 Leva*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*
3610000	896840	86,10	3,61
4631000	1250423	90,40	3,79
5426000	1274554	84,58	3,55
5898000	1200634	85,47	3,59
6827000	1294157	93,91	3,94
7479000	1315197	85,13	3,57
9753000	1591993	97,36	4,08
10091000	1670687	103,46	4,34
10402000	2292087	**100,00**	4,19
8094000	1987455	94,23	3,95
5546000	1947490	92,69	3,89
8546000	2536449	112,57	4,72
8999000	2022478	142,61	5,98
6672000	2833875	268,50	11,26
6448000	3454660	284,70	11,94
9763000	2925759	274,11	11,50
11535000	1782254	669,13	28,07
16578000	2423361	744,72	31,24
17424000	2906954	804,57	33,75

Година	*Приходи на БДЖ от:*			
	Пътници	*Багаж*	*Стоки*	*Пътници*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Income from Railways*			
	Passengers	*Luggage*	*Goods*	*Passengers*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1922	265925	23856	375561	9127464
1923	282251	25501	426646	8326924
1924	341922	23984	526225	8982093
1925	349880	19406	481967	8436419
1926	400612	21936	575464	8530379
1927	387120	20590	661948	8079718
1928	431419	19991	709356	9036172
1929	430765	28696	761643	9423475
1930	41727	16127	639164	8157619
1931	417540	12130	722094	7679674
1932	402226	1024	689649	8018519
1933	365624	8607	701143	7182091
1934	282930	6234	543025	5416810
1935	341966	11673	706636	7202839
1936	384659	20297	740244	8722671
1937	435646	23184	847637	10178944
1938	459300	29338	943785	11104337
1939	469690	31578	990874	12168274
1940	543500	32406	1297150	15977087

Превоз по БДЖ на:		*Индекс транспорт и съобщения (ИТС-1911)*	*Индекс транспорт и съобщения (ИТС-1939)*
Багаж	*Стоки*		
000 лв.	*000 лв.*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Transportation of:		*Transport and Communication Index (TCI-1911)*	*Transport and Communication Index (TCI-1939)*
Luggage	*Goods*		
000 Leva	*000 Leva*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*
19036000	3345181	1465,64	61,48
17638000	3541230	1622,01	68,04
16706000	4091287	1767,01	74,12
14449000	3606869	1810,69	75,96
12933000	3794003	2076,53	87,11
11018000	3988040	2344,93	98,37
11180000	4374105	2282,19	95,74
11062000	4763367	2263,42	94,95
9491000	4611730	2488,32	104,38
8759000	4466594	2364,20	99,18
7288000	4301745	2335,82	97,99
6126000	4235122	2445,84	102,60
5012000	3051217	2614,47	109,67
8709000	4365969	2405,50	100,91
15939000	4619810	2312,01	96,99
18348000	5183199	2350,84	98,62
21664000	5741357	2374,32	99,60
23093000	5986898	2383,84	**100,00**
24621000	7000249	2698,87	113,22

Година	*Приходи на БДЖ от:*			
	Пътници	*Багаж*	*Стоки*	*Пътници*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Income from Railways*			
	Passengers	*Luggage*	*Goods*	*Passengers*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
1941	712870	42864	2853163	16464709
1942	1229533	58940	3137906	21728149
1943	2051281	56987	3373930	24631250
1944	2048726	60674	2018010	26135635
1945	3677271	128033	5989121	30170713

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Превоз по БДЖ на:		*Индекс транспорт и съобщения (ИТС-1911)*	*Индекс транспорт и съобщения (ИТС-1939)*
Багаж	*Стоки*		
000 лв.	*000 лв.*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Transportation of:		*Transport and Communication Index (TCI-1911)*	*Transport and Communication Index (TCI-1939)*
Luggage	*Goods*		
000 Leva	*000 Leva*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*
29494000	9018423	5051,15	211,89
35795000	9568333	4846,82	203,32
34167000	10823092	4354,86	182,68
34859000	7941961	3186,03	133,65
21740000	7294848	10697,63	448,76

Таблица 48. Индекс на заплатите на държавните служители (1887–1924 г.), 1911 = 100, 1939 = 100
Table 48. Index of Civil Servants' Wages (1887–1924), 1911 = 100, 1939 = 100

Година	*Средна основна заплата, 35 професии*	*Индекс на основните заплатите (ИОДС-1911)*	*Индекс на основните заплатите (ИОДС-1939)*
	Лв./год.	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Year	*Average Annual Contract Wage, 35 Professions*	*Contract Wages Index for Civil Servants (CWICS-1911)*	*Contract Wages Index for Civil Servants (CWICS-1939)*
	Leva/year	*1911 = 100*	*1939 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1887	4003,20	87,45	6,07
1888	4475,89	97,77	6,79
1889	4575,69	99,95	6,94
1890	4727,66	103,27	7,17
1891	4717,37	103,05	7,15
1892	4685,14	102,34	7,10
1893	4767,43	104,14	7,23
1894	4760,57	103,99	7,22
1895	4766,06	104,11	7,23
1896	4736,91	103,48	7,18
1897	4718,74	103,08	7,16
1898	4434,74	96,87	6,72
1899	4419,97	96,55	6,70
1900	4032,00	88,08	6,11
1901	4147,31	90,60	6,29
1902	4158,17	90,83	6,31
1903	4165,03	90,98	6,32

Индекс на труда (ИТ-1911)	*Индекс на труда (ИТ-1939)*	*Индекс на заплатите на чиновниците (ИДС-1911)*	*Индекс на заплатите на чиновниците (ИДС-1939)*
1911 = 100	*1939 = 100*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Labour Wage Index (LWI-1911)	*Labour Wage Index (LWI-1911)*	*Index of Civil Servants' Wages (ICSW-1911)*	*Index of Civil Servants' Wages (ICSW-1939)*
1911 = 100	*1939 = 100*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
75,64	3,78	81,54	4,93
74,00	3,70	85,88	5,24
75,45	3,77	87,70	5,36
77,34	3,87	90,31	5,52
74,80	3,74	88,92	5,45
77,38	3,87	89,86	5,49
84,52	4,23	94,33	5,73
83,62	4,18	93,81	5,70
79,03	3,95	91,57	5,59
76,26	3,82	89,87	5,50
83,19	4,16	93,14	5,66
76,39	3,82	86,63	5,27
65,41	3,27	80,98	4,99
63,82	3,19	75,95	4,65
62,69	3,14	76,64	4,71
62,71	3,14	76,77	4,72
64,07	3,20	77,52	4,76

Година	*Средна основна заплата, 35 професии*	*Индекс на основните заплатите (ИОДС-1911)*	*Индекс на основните заплатите (ИОДС-1939)*
	Лв./год.	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Year	*Average Annual Contract Wage, 35 Professions*	*Contract Wages Index for Civil Servants (CWICS-1911)*	*Contract Wages Index for Civil Servants (CWICS-1939)*
	Leva/year	*1911 = 100*	*1939 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1904	4174,29	91,18	6,33
1905	4225,71	92,31	6,41
1906	4220,11	92,19	6,40
1907	4250,66	92,85	6,45
1908	4411,54	96,37	6,69
1909	4442,40	97,04	6,74
1910	4507,54	98,46	6,84
1911	4577,83	**100,00**	6,94
1912	4471,54	97,68	6,78
1913	4471,54	97,68	6,78
1914	4540,11	99,18	6,88
1915	5018,29	109,62	7,61
1916	5018,29	109,62	7,61
1917	5054,29	110,41	7,66
1918	…	*147,78*	*11,12*
1919	…	*178,97*	*13,46*
1920	12949,43	282,87	19,64
1921	13105,43	286,28	19,87
1922	14016,86	306,19	21,26
1923	…	*548,67*	*41,28*

Индекс на труда (ИТ-1911)	*Индекс на труда (ИТ-1939)*	*Индекс на заплатите на чиновниците (ИДС-1911)*	*Индекс на заплатите на чиновниците (ИДС-1939)*
1911 = 100	*1939 = 100*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Labour Wage Index (LWI-1911)	*Labour Wage Index (LWI-1911)*	*Index of Civil Servants' Wages (ICSW-1911)*	*Index of Civil Servants' Wages (ICSW-1939)*
1911 = 100	*1939 = 100*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
66,50	3,33	78,84	4,83
73,06	3,65	82,68	5,03
79,38	3,97	85,78	5,19
84,28	4,22	88,56	5,33
85,58	4,28	90,97	5,49
88,85	4,45	92,94	5,59
93,78	4,69	96,12	5,76
100,00	5,01	**100,00**	5,97
110,27	5,52	103,98	6,15
111,36	5,57	104,52	6,18
121,18	6,06	110,18	6,47
124,04	6,21	116,83	6,91
156,62	7,83	133,12	7,72
272,35	13,62	191,38	10,64
533,36	26,67	340,57	18,89
973,22	48,63	576,10	31,05
1577,88	78,88	930,38	49,26
1812,55	90,70	1049,42	55,28
2483,78	124,37	1394,99	72,81
2891,48	144,81	1720,08	93,04

Година	*Средна основна заплата, 35 професии*	*Индекс на основните заплатите (ИОДС-1911)*	*Индекс на основните заплатите (ИОДС-1939)*
	Лв./год.	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Year	*Average Annual Contract Wage, 35 Professions*	*Contract Wages Index for Civil Servants (CWICS-1911)*	*Contract Wages Index for Civil Servants (CWICS-1939)*
	Leva/year	*1911 = 100*	*1939 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1924	…	*589,25*	*44,33*
1925	27260,31	595,49	41,34
1926	27275,43	595,82	41,36
1927	65592,00	1432,82	99,46
1928	65505,26	1430,92	99,33
1929	65460,63	1429,95	99,27
1930	65490,66	1430,61	99,31
1931	78907,71	1723,69	119,66
1932	…	*1727,20*	*119,90*
1933	79228,57	1730,70	120,14
1934	65665,71	1434,43	99,58
1935	64589,14	1410,91	97,94
1936	65629,71	1433,64	99,52
1937	66171,43	1445,48	100,34
1938	66104,57	1444,02	100,24
1939	65945,14	1440,53	**100,00**
1940	66017,14	1442,11	100,11
1941	66449,14	1451,54	100,76
1942	66661,71	1456,19	101,09
1943	83958,62	1834,03	127,32

Индекс на труда (ИТ-1911)	*Индекс на труда (ИТ-1939)*	*Индекс на заплатите на чиновниците (ИДС-1911)*	*Индекс на заплатите на чиновниците (ИДС-1939)*
1911 = 100	*1939 = 100*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Labour Wage Index (LWI-1911)	*Labour Wage Index (LWI-1911)*	*Index of Civil Servants' Wages (ICSW-1911)*	*Index of Civil Servants' Wages (ICSW-1939)*
1911 = 100	*1939 = 100*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
3142,94	157,42	1866,09	100,87
3295,10	164,97	1945,29	103,15
3143,15	157,37	1869,48	99,37
2933,68	146,90	2183,25	123,18
2955,65	147,98	2193,29	123,66
2885,76	144,49	2157,85	121,88
2615,53	130,98	2023,07	115,15
2316,56	116,00	2020,12	117,83
2079,69	104,14	1903,45	112,02
1885,04	94,36	1807,87	107,25
1788,84	89,54	1611,64	94,56
1682,96	84,23	1546,94	91,09
1646,36	82,40	1540,00	90,96
1724,18	86,29	1584,83	93,31
1889,70	94,56	1666,86	97,40
1998,34	**100,00**	1719,44	**100,00**
2165,82	108,37	1803,96	104,24
2891,94	144,72	2171,74	122,74
4318,01	216,14	2887,10	158,61
6401,62	320,44	4117,83	223,88

Година	*Средна основна заплата, 35 професии*	*Индекс на основните заплатите (ИОДС-1911)*	*Индекс на основните заплатите (ИОДС-1939)*
	Лв./год.	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Year	*Average Annual Contract Wage, 35 Professions*	*Contract Wages Index for Civil Servants (CWICS-1911)*	*Contract Wages Index for Civil Servants (CWICS-1939)*
	Leva/year	*1911 = 100*	*1939 = 100*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1944	83917,24	1833,12	127,25
1945	84000,00	1834,93	127,38

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Индекс на труда (ИТ-1911)	*Индекс на труда (ИТ-1939)*	*Индекс на заплатите на чиновниците (ИДС-1911)*	*Индекс на заплатите на чиновниците (ИДС-1939)*
1911 = 100	*1939 = 100*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
Labour Wage Index (LWI-1911)	*Labour Wage Index (LWI-1911)*	*Index of Civil Servants' Wages (ICSW-1911)*	*Index of Civil Servants' Wages (ICSW-1939)*
1911 = 100	*1939 = 100*	*1911 = 100*	*1939 = 100*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
10792,09	540,21	6312,61	333,73
16294,86	815,66	9064,90	471,52

Таблица 49. Брутен вътрешен продукт по постоянни цени, хил. лв., (1911 = 100)
Table 49. Gross Domestic Product at Constant Prices, thousand Leva, (1911 = 100)

Година	*Селско стопанство*	*Индустрия и занаяти*	*Транспорт и съобщения*	*Търговия*	*Финансови услуги*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Agriculture*	*Industry and Crafts*	*Transport and Communication*	*Commerce*	*Financial Services*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1870	533775	118229	2442	41396	2442
1880	588184	125381	4731	39038	3943
1887	728152	124435	6398	50099	3833
1888	821611	124618	6920	58604	5064
1889	730126	123050	7346	65655	6026
1890	685838	121663	9163	69222	6804
1891	814085	120619	9423	71038	7057
1892	811793	120705	11756	67091	5862
1893	745858	119861	11811	74160	8605
1894	748557	119903	13072	69586	11322
1895	737068	121125	17150	65168	15171
1896	798463	121604	17418	76045	20224
1897	732569	121923	13322	65896	23211
1898	852084	123155	13708	66702	25397
1899	758708	126574	14718	77281	27236
1900	758785	125909	14122	60504	29723

Свободни професии	*Градски покрити имоти*	*Държавни и общински служители*	*БВП по цени от 1911 г.*	*Доход на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*
Free-lance Professions	*Urban Dwellings*	*Civil Servants*	*GDP at Constant 1911 Prices*	*Income Per Capita*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*Leva Per Capita*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*
15489	75658	4970	794399	307,19
19660	85065	20101	886103	289,39
20362	102053	26651	1061982	319,84
22785	103282	12033	1154916	344,47
25225	104352	35924	1097703	324,25
27675	105581	39533	1065479	311,71
30092	106844	40576	1199734	347,61
32554	108073	47765	1205599	345,94
35006	109108	52516	1156925	326,90
37078	111636	55463	1166618	324,61
39159	114163	52787	1161792	318,34
41243	116690	55695	1247381	336,56
43328	119024	51672	1170944	311,13
45412	121551	53986	1301995	340,67
47498	124079	56320	1232412	317,54
49570	126606	59097	1224316	310,63

Година	*Селско стопанство*	*Индустрия и занаяти*	*Транспорт и съобщения*	*Търговия*	*Финансови услуги*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Agriculture*	*Industry and Crafts*	*Transport and Communication*	*Commerce*	*Financial Services*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1901	796529	122232	24229	77909	36004
1902	856414	116856	23841	84224	40035
1903	900449	110119	22097	90137	41990
1904	910181	107107	27583	112220	45835
1905	882244	101638	30043	93481	46509
1906	948259	105537	29513	88235	51296
1907	770037	119016	30987	97409	54774
1908	929161	127995	34444	102687	53509
1909	901404	138848	31603	105813	57449
1910	929755	148311	35694	102176	60379
1911	1002657	161676	41988	121610	69457
1912	942175	153226	38971	107589	70003
1913	892044	142682	33095	83203	72764
1914	816304	171800	41215	105201	77512
1915	863485	156686	34156	65768	70549
1916	754149	137564	20190	44111	61683
1917	718261	143165	30327	49346	52490
1918	663098	147940	52211	54396	44425
1919	769161	149125	41648	48732	85694
1920	811737	158681	57676	47079	25033
1921	855717	184284	55243	70388	44211

Свободни професии	*Градски покрити имоти*	*Държавни и общински служители*	*БВП по цени от 1911 г.*	*Доход на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*
Free-lance Professions	*Urban Dwellings*	*Civil Servants*	*GDP at Constant 1911 Prices*	*Income Per Capita*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*Leva Per Capita*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*
48515	125798	58808	1290023	322,44
47474	124991	58730	1352565	333,04
46445	124184	61204	1396625	338,77
45405	123570	67421	1439323	343,94
44348	122762	77364	1398390	329,19
45026	121955	87389	1477209	342,76
45724	121148	94189	1333284	304,93
46390	120533	90232	1504952	339,27
47100	119726	100874	1502816	333,94
47788	118919	103449	1546472	338,71
47905	120095	105604	1670990	360,73
48020	121113	89294	1570390	334,16
48136	122288	74395	1468608	308,06
48263	123271	135012	1518579	311,48
48368	124254	129789	1493055	299,89
48484	125465	140365	1332010	264,98
48611	126448	110334	1278982	251,98
48728	127659	71894	1210351	236,16
48833	128642	94371	1366205	284,39
48948	129817	79187	1358158	280,21
50324	134889	108420	1503476	303,92

Година	*Селско стопанство*	*Индустрия и занаяти*	*Транспорт и съобщения*	*Търговия*	*Финансови услуги*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Agriculture*	*Industry and Crafts*	*Transport and Communication*	*Commerce*	*Financial Services*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1922	917765	196088	51696	88043	39080
1923	934662	223640	47685	98635	39984
1924	843737	183336	69352	121915	48171

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Свободни професии	*Градски покрити имоти*	*Държавни и общински служители*	*БВП по цени от 1911 г.*	*Доход на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*
Free-lance Professions	*Urban Dwellings*	*Civil Servants*	*GDP at Constant 1911 Prices*	*Income Per Capita*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*Leva Per Capita*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*
51679	139926	80017	1564294	309,82
53044	144963	109641	1652254	320,63
54397	149842	196044	1666795	316,91

Таблица 50. Брутен вътрешен продукт по постоянни цени, хил. лв., (1939 = 100)
Table 50. Gross Domestic Product at Constant Prices, thousand Leva, (1939 = 100)

Година	*Селско стопанство*	*Индустрия и занаяти*	*Транспорт и съобщения*	*Търговия*	*Финансови услуги*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Agriculture*	*Industry and Crafts*	*Transport and Communication*	*Commerce*	*Financial Services*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1870	10315375	4027514	49848	792617	49848
1880	11329091	4263174	97892	784107	81577
1887	14348946	4135199	136721	981030	75051
1888	16136212	4133230	148798	1147563	99169
1889	14363098	4085636	158529	1285633	117996
1890	13486667	4040735	201469	1355499	133226
1891	15965575	4002770	207280	1391045	138186
1892	15803807	3988471	262542	1313767	114789
1893	14468725	3954427	263414	1452187	168492
1894	14479654	3923919	290869	1362626	221713
1895	14398272	3917148	385405	1276110	297078
1896	15672505	3894181	389149	1489090	396013
1897	14148688	3870104	288823	1290355	454507
1898	16898291	3863612	295400	1306144	497314
1899	14600026	3903746	316799	1513292	533320
1900	14936312	3854826	299971	1184766	582024
1901	15617287	3691723	539668	1525594	705018
1902	17068326	3503138	529212	1649250	783956
1903	18121169	3288467	486415	1765036	822229

Свободни професии	*Градски покрити имоти*	*Държавни и общински служители*	*БВП по цени от 1939 г.*	*Доход на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*
Free-lance Professions	*Urban Dwellings*	*Civil Servants*	*GDP at Constant 1939 Prices*	*Income Per Capita*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*Leva Per Capita*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*
555046	1648958	99537	17538742	6782,19
701250	1853978	401879	19512947	6372,61
705978	2224238	443012	23050176	6942,00
798318	2251013	199539	24913841	7430,90
891537	2274345	597525	23774298	7022,66
985005	2301120	655342	23159064	6775,20
1077407	2328660	671478	25782401	7470,20
1171284	2355435	790966	25801061	7403,54
1264910	2378003	873146	24823303	7014,11
1345318	2433083	921390	24978572	6950,28
1425981	2488163	870658	25058815	6866,22
1506798	2543243	917880	26808857	7233,50
1587773	2594115	858601	25092967	6667,32
1668589	2649195	892825	28071369	7344,88
1749722	2704275	920312	26241492	6761,25
1830131	2759355	974632	26422016	6703,80
1791595	2741760	969129	27581774	6893,99
1753621	2724165	967653	28979322	7135,54
1716214	2706570	1009936	29916036	7256,54

Година	*Селско стопанство*	*Индустрия и занаяти*	*Транспорт и съобщения*	*Търговия*	*Финансови услуги*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Agriculture*	*Industry and Crafts*	*Transport and Communication*	*Commerce*	*Financial Services*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1904	18079681	3140778	615970	2197466	897538
1905	17307458	2946888	673338	1830515	910719
1906	19177067	3139012	659456	1727804	1004458
1907	15114930	3522131	693387	1907435	1072579
1908	18366255	3813835	774564	2010803	1047799
1909	17868456	4144337	705610	2072003	1124950
1910	18493972	4446910	801923	2000796	1182320
1911	20349004	4721064	952089	2381332	1360085
1912	18827262	4529912	880261	2106779	1370784
1913	17521962	4306979	740279	1629260	1424857
1914	16324129	5001765	933949	2060030	1517821
1915	17006087	4604733	765798	1287850	1381468
1916	14482121	4152558	432962	863770	1207863
1917	13740546	4155743	674702	966282	1027842
1918	12653270	4215432	1196478	1065176	869923
1919	14653997	4217978	944805	954263	1678042
1920	15887359	4349261	1326983	921883	490182
1921	16670667	5065437	1267340	1378327	865726
1922	18177765	5424050	1181120	1724045	765249
1923	19020883	6073224	1083865	1931453	782957
1924	16773384	5299315	1598670	2387318	943281
1925	21275249	5592624	1093248	2142527	739135

Свободни професии	*Градски покрити имоти*	*Държавни и общински служители*	*БВП по цени от 1939 г.*	*Доход на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*
Free-lance Professions	*Urban Dwellings*	*Civil Servants*	*GDP at Constant 1939 Prices*	*Income Per Capita*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*Leva Per Capita*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*
1678398	2693183	1114190	30417204	7268,42
1639705	2675588	1285985	29270195	6890,39
1662560	2657993	1459498	31487848	7306,12
1685916	2640398	1579390	28216166	6453,21
1708363	2627010	1513164	31861794	7182,72
1732127	2609415	1697584	31954482	7100,50
1755233	2591820	1742210	33015184	7230,97
1763458	2617448	1784694	35929173	7756,38
1771526	2639633	1525349	33651505	7160,70
1779593	2665260	1272614	31340804	6574,17
1788069	2686680	2315173	32627616	6692,43
1795886	2708100	2208759	31758680	6379,04
1803953	2734493	2428549	28106268	5591,17
1812429	2755913	1989403	27122859	5343,56
1820655	2782305	1300548	25903786	5054,20
1828472	2803725	1754382	28835663	6002,55
1836539	2829353	1497426	29138986	6011,79
1884692	2939895	2060650	32132732	6495,53
1932344	3049673	1534647	33788892	6692,19
1980246	3159450	2031452	36063530	6998,28
2027740	3265785	3632858	35928351	6831,13
1591468	2666766	3365186	38466203	7165,84

Година	*Селско стопанство*	*Индустрия и занаяти*	*Транспорт и съобщения*	*Търговия*	*Финансови услуги*
	000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
Year	*Agriculture*	*Industry and Crafts*	*Transport and Communication*	*Commerce*	*Financial Services*
	000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*	*(5)*
1926	20602702	5668685	1196435	2255586	892207
1927	20544615	6031206	1217916	2342201	932884
1928	20681841	6205677	1330109	2428890	1100762
1929	20607825	6331264	1388775	2322669	1145071
1930	24763666	6351883	1579863	2159425	1228811
1931	25619755	6674423	1253878	2538032	1488935
1932	23488628	6858993	1241859	2488476	1782353
1933	24956604	6701044	1179165	2002851	1510036
1934	22252428	6187102	1199475	2108961	1378899
1935	24746096	6320663	1271674	2568744	1575828
1936	26572651	7184916	1335427	4073469	1856975
1937	28057440	7766594	1651434	4523528	2044388
1938	27814814	8296788	1716238	4827718	2160335
1939	30938786	8919762	1996448	5973000	2332000
1940	27407844	9395688	1910568	6222289	2264794
1941	29711636	9666592	1973137	7307410	2171445
1942	27957976	9690266	2390415	6915823	1873202
1943	30124258	10092919	2912604	7076243	1824347
1944	28283515	9521786	2575815	5534762	1579664
1945	21696217	9195295	1880412	4376590	1045438

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Свободни професии	*Градски покрити имоти*	*Държавни и общински служители*	*БВП по цени от 1939 г.*	*Доход на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*	*Лв./на глава*
Free-lance Professions	*Urban Dwellings*	*Civil Servants*	*GDP at Constant 1939 Prices*	*Income Per Capita*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*	*Leva Per Capita*
(6)	*(7)*	*(8)*	*(9)*	*(10)*
1624131	1991109	3705739	37936595	6924,33
1625526	1704100	3855364	38253812	6892,21
1677427	1838135	3831356	39094198	6952,80
1675704	1918858	3969480	39359646	6909,81
1603069	1915879	4248864	43851460	7599,12
1580940	1994703	3721330	44871997	7675,81
1529048	2093859	3786024	43269241	7306,15
1478447	1954814	3733709	43516669	7253,26
1425067	1985197	4348848	40885977	6726,95
1398748	2064966	4733975	44680694	7294,33
1508634	2196281	4967183	49695536	8050,08
1650528	2240712	4935989	52870614	8498,05
1649016	2419198	5088253	53972360	8607,89
1672998	2444000	5154000	59430994	9405,13
1698959	2575670	5292314	56768125	8914,03
2267719	2905575	5828671	61832185	9169,97
1781646	2469175	6327530	59406033	8737,21
1860437	2475177	8975247	65341231	9530,52
1729706	2412939	7654509	59292696	8576,61
1915835	1840453	8610689	50560929	7252,93

Таблица 51. Брутен вътрешен продукт по постоянни цени и територия, кв. км., хил. лв.
Table 51. Gross Domestic Product at Constant Prices and Territory, thousand km and thousand Leva

	Територия	*БВП по цени от 1911 г.*	*БВП по цени от 1939 г.*
	Кв. км	*000 лв.*	*000 лв.*
	Territory	*GDP at 1911 Constant Prices*	*GDP at 1939 Constant Prices*
	Sq. km	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1870	…	794399	17538742
1880	96346	886103	19512947
1887	96346	1061982	23050176
1888	96346	1154916	24913841
1889	96346	1097703	23774298
1890	96346	1065479	23159064
1891	96346	1199734	25782401
1892	96346	1205599	25801061
1893	96346	1156925	24823303
1894	96346	1166618	24978572
1895	96346	1161792	25058815
1896	96346	1247381	26808857
1897	96346	1170944	25092967
1898	96346	1301995	28071369
1899	96346	1232412	26241492

БВП по цени от 1911 и днешна територия	*БВП по цени от 1939 и днешна територия*	*БВП 1911 = 100 и днешна територия на глава от населението*	*БВП 1939 = 100 и днешна територия на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*Лв./на глава*	*Лв./на глава*
GDP at 1911 Constant Prices and Present-Day Territory	*GDP at 1939 Constant Prices and Present-Day Territory*	*Per Capita GDP at 1911 Constant Prices and Present-Day Territory*	*Per Capita GDP at 1939 Constant Prices and Present-Day Territory*
000 Leva	*000 Leva*	*Leva Per Capita*	*Leva Per Capita*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
794399	17538742	307,19	6782,19
886103	19512947	289,39	6372,61
923091	20035559	278,01	6034,08
1154916	24913841	344,47	7430,98
1097703	23774298	324,25	7022,60
926131	20130205	270,94	5889,12
1199734	25782401	347,61	7470,13
1205599	25801061	345,94	7403,46
1005617	21576788	284,14	6096,69
1166618	24978572	324,61	6950,27
1161792	25058815	318,33	6866,18
1084242	23302661	292,55	6287,48
1170944	25092967	311,12	6667,28
1301995	28071369	340,67	7344,87
1071231	22809499	276,01	5876,92

	Територия	*БВП по цени от 1911 г.*	*БВП по цени от 1939 г.*
	Кв. км	*000 лв.*	*000 лв.*
	Territory	*GDP at 1911 Constant Prices*	*GDP at 1939 Constant Prices*
	Sq. km	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1900	96346	1224316	26422016
1901	96346	1290023	27581774
1902	96346	1352565	28979322
1903	96346	1396625	29916036
1904	96346	1439323	30417204
1905	96346	1398390	29270195
1906	96346	1477209	31487848
1907	96346	1333284	28216166
1908	96346	1504952	31861794
1909	96346	1502816	31954482
1910	96346	1546472	33015184
1911	96346	1670990	35929173
1912	96346	1570390	33651505
1913	96346	1468608	31340804
1914	111837	1518579	32627616
1915	111837	1493055	31758680
1916	114425	1332010	28106268
1917	114425	1278982	27122859
1918	114425	1210351	25903786

БВП по цени от 1911 и днешна територия	*БВП по цени от 1939 и днешна територия*	*БВП 1911 = 100 и днешна територия на глава от населението*	*БВП 1939 = 100 и днешна територия на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*Лв./на глава*	*Лв./на глава*
GDP at 1911 Constant Prices and Present-Day Territory	*GDP at 1939 Constant Prices and Present-Day Territory*	*Per Capita GDP at 1911 Constant Prices and Present-Day Territory*	*Per Capita GDP at 1939 Constant Prices and Present-Day Territory*
000 Leva	*000 Leva*	*Leva Per Capita*	*Leva Per Capita*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
1224316	26422016	310,63	6703,71
1290023	27581774	322,44	6894,06
1175670	25189261	289,48	6202,27
1396625	29916036	338,77	7256,59
1439323	30417204	343,94	7268,50
1215501	25442093	286,13	5989,19
1477209	31487848	342,76	7306,10
1333284	28216166	304,93	6453,24
1308127	27694749	294,90	6243,32
1502816	31954482	333,94	7100,52
1546472	33015184	338,71	7230,97
1452450	31230176	313,56	6741,97
1570390	33651505	334,16	7160,66
1468608	31340804	308,06	6574,12
1532210	32920482	314,28	6752,50
1493055	31758680	299,89	6379,04
1332010	28106268	264,98	5591,17
1320320	27999496	260,12	5516,27
1210351	25903786	236,16	5054,20

	Територия	*БВП по цени от 1911 г.*	*БВП по цени от 1939 г.*
	Кв. км	*000 лв.*	*000 лв.*
	Territory	*GDP at 1911 Constant Prices*	*GDP at 1939 Constant Prices*
	Sq. km	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1919	114425	1366205	28835663
1920	103146	1358158	29138986
1921	103146	1503476	32132732
1922	103146	1564294	33788892
1923	103146	1652254	36063530
1924	103146	1666795	35928351
1925	103146	2017371	38466203
1926	103146	2088041	37936595
1927	103146	2030141	38253812
1928	103146	2108490	39094198
1929	103146	2161091	39359646
1930	103146	2273490	43851460
1931	103146	2323874	44871997
1932	103146	2232487	43269241
1933	103146	2417637	43516669
1934	103146	2211496	40885977
1935	103146	2379353	44680694
1936	103146	2672497	49695536
1937	103146	2954751	52870614

БВП по цени от 1911 и днешна територия	*БВП по цени от 1939 и днешна територия*	*БВП 1911 = 100 и днешна територия на глава от населението*	*БВП 1939 = 100 и днешна територия на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*Лв./на глава*	*Лв./на глава*
GDP at 1911 Constant Prices and Present-Day Territory	*GDP at 1939 Constant Prices and Present-Day Territory*	*Per Capita GDP at 1911 Constant Prices and Present-Day Territory*	*Per Capita GDP at 1939 Constant Prices and Present-Day Territory*
000 Leva	*000 Leva*	*Leva Per Capita*	*Leva Per Capita*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
1366205	28835663	284,39	6002,55
1263855	27115750	260,75	5594,37
1503476	32132732	303,92	6495,53
1564294	33788892	309,82	6692,19
1537532	33559495	298,36	6512,36
1551063	33433702	294,91	6356,82
1877297	35795341	349,72	6668,28
1943060	35302506	354,65	6443,54
1889180	35597697	340,37	6413,65
1962089	36379731	348,95	6470,04
2011037	36626748	353,05	6430,03
2115632	40806678	366,62	7071,48
2162519	41756355	369,92	7142,84
2077477	40264885	350,79	6798,86
2249770	40495132	374,99	6749,64
2057943	38047100	338,59	6259,87
2214145	41578334	361,47	6787,86
2486935	46244976	402,85	7491,13
2749591	49199596	441,95	7908,00

	Територия	*БВП по цени от 1911 г.*	*БВП по цени от 1939 г.*
	Кв. км	*000 лв.*	*000 лв.*
	Territory	*GDP at 1911 Constant Prices*	*GDP at 1939 Constant Prices*
	Sq. km	*000 Leva*	*000 Leva*
	(1)	*(2)*	*(3)*
1938	103146	2967183	53972360
1939	103146	3294604	59430994
1940	103146	3325772	56768125
1941	110842	3130638	61832185
1942	110842	3042663	59406033
1943	110842	3135036	65341231
1944	110842	2810976	59292696
1945	110842	2323545	50560929

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

БВП по цени от 1911 и днешна територия	*БВП по цени от 1939 и днешна територия*	*БВП 1911 = 100 и днешна територия на глава от населението*	*БВП 1939 = 100 и днешна територия на глава от населението*
000 лв.	*000 лв.*	*Лв./на глава*	*Лв./на глава*
GDP at 1911 Constant Prices and Present-Day Territory	*GDP at 1939 Constant Prices and Present-Day Territory*	*Per Capita GDP at 1911 Constant Prices and Present-Day Territory*	*Per Capita GDP at 1939 Constant Prices and Present-Day Territory*
000 Leva	*000 Leva*	*Leva Per Capita*	*Leva Per Capita*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*
2761160	50224843	440,37	8010,21
3065846	55304462	485,18	8752,09
3094850	52826487	485,97	8295,10
3130638	61832185	464,29	9169,97
3042663	59406033	447,50	8737,21
3135036	65341231	457,27	9530,52
2810976	59292696	406,60	8576,61
2323545	50560929	333,31	7252,93

Таблица 52. Брутен вътрешен продукт и БВП на глава от населението, Гиъри-Камис 1990 щ. д.
Table 52. Real GDP and Per Capita Real GDP, Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars

Година	*БВП*	*БВП на глава от населението*
	Млн. Г-К 1990 щ.д.	*Г-К 1990 щ.д.*
Year	*Real GDP*	*Per Capita GDP*
	Mil. Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars	*Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
	(1)	*(2)*
1870	3132	1211,11
1880	3484	1137,97
1887	3578	1077,51
1888	4449	1326,96
1889	4245	1254,04
1890	3595	1051,63
1891	4604	1333,95
1892	4607	1322,05
1893	3853	1088,69
1894	4460	1241,12
1895	4475	1226,10
1896	4161	1122,76
1897	4481	1190,59
1898	5013	1311,58
1899	4073	1049,45
1900	4718	1197,09
1901	4925	1231,08
1902	4498	1107,55

БВП на глава (Maddison) *Г-К 1990 щ.д.* *Per Capita GDP (Maddison)* *Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
(3)
840
1131
1223

Година	*БВП*	*БВП на глава от населението*
	Млн. Г-К 1990 щ.д.	*Г-К 1990 щ.д.*
Year	*Real GDP*	*Per Capita GDP*
	Mil. Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars	*Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
	(1)	*(2)*
1903	5342	1295,82
1904	5432	1297,95
1905	4543	1069,50
1906	5623	1304,66
1907	5039	1152,37
1908	4945	1114,88
1909	5706	1267,95
1910	5896	1291,25
1911	5577	1203,92
1912	6009	1278,69
1913	5597	1173,95
1914	5879	1205,80
1915	5671	1139,11
1916	5019	998,42
1917	5000	985,05
1918	4626	902,54
1919	5149	1071,88
1920	4842	998,99
1921	5738	1159,92
1922	6034	1195,03
1923	5993	1162,92
1924	5970	1135,15

БВП на глава (Maddison) *Г-К 1990 щ.д.*
Per Capita GDP (Maddison) *Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
(3)
1456
1534
909

Година	*БВП*	*БВП на глава от населението*
	Млн. Г-К 1990 щ.д.	*Г-К 1990 щ.д.*
Year	*Real GDP*	*Per Capita GDP*
	Mil. Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars	*Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
	(1)	*(2)*
1925	6392	1190,76
1926	6304	1150,63
1927	6357	1145,30
1928	6496	1155,36
1929	6540	1148,22
1930	7287	1262,76
1931	7456	1275,51
1932	7190	1214,08
1933	7231	1205,29
1934	6794	1117,83
1935	7425	1212,12
1936	8258	1337,70
1937	8786	1412,14
1938	8969	1430,40
1939	9876	1562,87
1940	9433	1481,27
1941	11041	1637,49
1942	10608	1560,22
1943	11668	1701,88
1944	10588	1531,54
1945	9029	1295,17
1950	11971	1651,03

БВП на глава (Maddison) *Г-К 1990 щ.д.* *Per Capita GDP (Maddison)* *Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
(3)
922
1169
1255
1219
1180
1284
1454
1444
1450
1309
1236
1493
1567
1595
1603
1548
1567
1479
1513
1387
1073
1651

Година	*БВП*	*БВП на глава от населението*
	Млн. Г-К 1990 щ.д.	*Г-К 1990 щ.д.*
Year	*Real GDP*	*Per Capita GDP*
	Mil. Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars	*Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
	(1)	*(2)*
1951	14434	1988,63
1952	13773	1893,26
1953	15317	2085,07
1954	15030	2024,70
1955	16107	2147,78
1956	16121	2128,02
1957	17831	2330,41
1958	19382	2508,12
1959	20926	2683,53
1960	22908	2911,71
1961	24401	3071,99
1962	26405	3295,26
1963	27611	3418,00
1964	29787	3657,38
1965	31575	3849,96
1966	34067	4125,29
1967	35898	4319,74
1968	36559	4368,03
1969	38340	4545,75
1970	40523	4773,22
1971	41844	4901,83
1972	43826	5110,18

БВП на глава (Maddison) *Г-К 1990 щ.д.* *Per Capita GDP (Maddison)* *Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
(3)
1989
1893
2085
2025
2148
2128
2330
2508
2684
2912
3072
3295
3418
3657
3850
4125
4320
4368
4546
4773
4902
5110

Година	*БВП*	*БВП на глава от населението*
	Млн. Г-К 1990 щ.д.	*Г-К 1990 щ.д.*
Year	*Real GDP*	*Per Capita GDP*
	Mil. Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars	*Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
	(1)	*(2)*
1973	45557	5284,37
1974	46986	5413,87
1975	50849	5830,81
1976	52371	5981,85
1977	51869	5896,16
1978	52989	6019,22
1979	55028	6245,00
1980	53449	6043,80
1981	54870	6186,45
1982	56644	6370,16
1983	55574	6237,07
1984	57412	6430,41
1985	55682	6225,90
1986	57154	6379,66
1987	57262	6382,29
1988	56903	6335,16
1989	55883	6216,08
1990	49779	5596,90
1991	45598	5197,91
1992	42689	4930,30
1993	41635	4932,53
1994	42384	5070,00

БВП на глава (Maddison) *Г-К 1990 щ.д.* *Per Capita GDP (Maddison)* *Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
(3)
5284
5414
5831
5982
5896
6019
6245
6044
6186
6370
6237
6430
6226
6380
6382
6335
6216
5597
5198
4930
4933
5070

Година	*БВП*	*БВП на глава от населението*
	Млн. Г-К 1990 щ.д.	*Г-К 1990 щ.д.*
Year	*Real GDP*	*Per Capita GDP*
	Mil. Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars	*Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
	(1)	*(2)*
1995	43613	5272,15
1996	39514	4829,94
1997	37301	4613,88
1998	38793	4858,42
1999	39868	5053,62
2000	41829	5364,97
2001	43502	5644,12

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

БВП на глава (Maddison) *Г-К 1990 щ.д.* *Per Capita GDP (Maddison)* *Geary-Khamis 1990 U.S. Dollars*
(3)
5272
4830
4614
4858
5054
5365
5644

Таблица 54. Производство на земеделски култури, около 1870 г.
Table 54. Output of Agricultural Crops, circa 1870

		Дунавски вилает (Северна България)	*Одрински вилает*
		Ист. Киле	*Ист. киле*
		Danubian Vilayet (North Bulgaria)	*Edirne Vilayet (South Bulgaria)*
		Istanbul kile	*Istanbul kile*
		(1)	*(2)*
Жито, смес и лимец	Wheat, Mixed Cereals and Spelt	30678222	10540000
Ръж	Rye	907938	2511000
Ечемик	Barley	10658288	3900000
Овес	Oats	2718055	1060000
Просо	Millet	317971	210000
Царевица	Maize	6986332	611000
Ориз	Rice	*23696*	500000
Тютюн	Tobacco	1848276	400000
Боб	Beans	196304	200000
Леща, грах, нахут	Chick-peas, Broad Beans, Peas	*72030*	196000
Картофи	Potatoes		85000
Фуражи	Fodder	1770139	394000

Източна Румелия и южни покрайнини	*Пиринска Македония*	*Южна България (3) + (4)*	*Общо производство България (1) + (5)*
Ист. киле	*Ист. киле*	*Ист. киле*	*Кг*
Eastern Roumelia and South Outskirts	*Pirin Macedonia*	*South Bulgaria (3) + (4)*	*Total output in Bulgaria (1) + (5)*
Istanbul kile	*Istanbul kile*	*Istanbul kile*	*Kg*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
6851000	137020	6988020	708125350
1632150	130572	1762722	45935352
2535000	50700	2585700	196011022
689000	13780	702780	42418354
136500	3413	139913	8058750
397150	27006	424156	130424592
443750	30175	473925	8758134
260000	50440	310440	1726973
130000	2925	132925	5794430
173950	2240	176055	2918165
75438	3772	79209	2376320
256100	15878	271978	36267637

		Дунавски вилает (Северна България)	*Одрински вилает*
		Ист. Киле	*Ист. киле*
		Danubian Vilayet (North Bulgaria)	*Edirne Vilayet (South Bulgaria)*
		Istanbul kile	*Istanbul kile*
		(1)	*(2)*
Грозде (оки)	Grapes (*oki*)	33785807	
Рози (мускали)	Rose attar (*muskals*)		

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

Източна Румелия и южни покрайнини	*Пиринска Македония*	*Южна България (3) + (4)*	*Общо производство България (1) + (5)*
Ист. киле	*Ист. киле*	*Ист. киле*	*Кг*
Eastern Roumelia and South Outskirts	*Pirin Macedonia*	*South Bulgaria (3) + (4)*	*Total output in Bulgaria (1) + (5)*
Istanbul kile	*Istanbul kile*	*Istanbul kile*	*Kg*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
		55000000	71028646
			518000

Таблица 55. Производство на земеделски култури, ок. 1880 г.
Таблица 55. Output of Agricultural Crops, circa 1880

		Княжество България		
		Десятък	*Десятък*	*Общо производство*
		Оки	*Кг*	*Кг*
		Principality of Bulgaria		
		Tithe	*Tithe*	*Total Output*
		Oki	*Kg*	*Kg*
		(1)	*(2)*	*(3)*
Жито, смес и лимец	Wheat, Mixed Cereals and Spelt	35222971	28683201	358540014
Ръж	Rye	7499061	6106727	76334090
Ечемик	Barley	16271730	19981684	249771049
Овес	Oats	6931041	5644170	70552127
Просо	Millet	527923	429905	5373809
Царевица	Maize	28771431	23429504	292868805
Тютюн	Tobacco			853666
Рози (мускали)	Rose attar			

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Южна България				*Общо производство България (3) + (7)*
Източна Румелия	*Южни покрайнини*	*Пиринска Македония*	*Общо производство (4) + (5) + (6)*	
Кг	*Кг*	*Кг*	*Кг*	*Кг*
South Bulgaria				
Eastern Roumelia	*Southern Outskirts*	*Pirin Macedonia*	*Total Output col. (4) + (5) + (6)*	*Total Output in Bulgaria col. (3) + (7)*
Kg	*Kg*	*Kg*	*Kg*	*Kg*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
254329200	25432920	5086584	284848704	643388718
124253300	10313024	10934290	145500614	221834704
111249000	6229944	2224980	119703924	369474973
56888300	3015080	1137766	61041146	131593273
8935700	330621	205521	9471842	14845651
56888300	5973272	3413298	66274870	359143674
672021	175002	130184	977206	1830872
				577316

Таблица 56. Производство на основните земеделски култури, кг (1870–1899 г.)
Table 56. Output of Main Agricultural Crops, kg (1870–1899)

		1870	*1880*	*1889*	*1890*
		(1)	*(2)*	*(3)*	*(4)*
Жито, смес и лимец	Wheat, Maslin and Spelt	708125350	643388718	1021795100	899816900
Ръж	Rye	45935352	221834704	203671500	164688400
Ечемик	Barley	196011022	369474973	248562300	226749000
Овес	Oats	42418354	131593273	138739300	90208600
Просо	Millet	8058750	14845651	17185000	3437500
Царевица	Maize	130424592	359143674	482818300	213649300
Ориз	Rice	8758134	*2151503*	…	…
Тютюн	Tobacco	1726973	1830872	2352900	1138800
Боб	Beans	5794430	*11510399*	…	…
Грозде	Grapes	71028646	*51799015*	…	…
Розово масло (мускали)	Rose attar (*muskals*)	518000	577316	…	…

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

Бележка: В инверсия са дадени стойностите, които са получени чрез интерполация или чрез използване на корелация.

Note: All values in italic are extrapolated or estimated through correlation.

1891	*1892*	*1896/97*	*1897/98*	*1898/99*
(5)	*(6)*	*(7)*	*(8)*	*(9)*
1151433700	1216023400	859685000	1007799400	671911800
197904000	226078100	160874700	138100800	118254200
263818900	275500800	255831200	265720600	144789200
111641500	94165500	113176000	154764800	83730600
8264500	23373700	25346100	40183400	15116500
286740600	608603300	696458200	958929400	529763500
…	…	2436800	3908400	486600
1616200	2016700	897500	3460900	4026000
…	…	…	24772800	7331100
…	59429700	153524500	99473100	366505800
…	…	539000	413569	445602

Таблица 57. Индекс на цените на дребно

Стока	*Количество*	*Цена*	*Район*
		Гроша	
	(1)	*(2)*	*(3)*
Каменна сол	1 ока	0,980	Русе
Хляб	1 брой	1,127	Русе, СИ България
Брашно	100 оки	115,000	Русе
Жито	1 ист. киле	12,026	СИ България
Ечемик	1 ист. киле	7,900	Русе
Ориз	1 ист. киле	42,500	Цариград
Царевица	1 ист. киле	16,140	Цариград
Кафе	1 ока	9,875	Цариград, България
Зехтин	1 ока	7,400	Цариград
Овче месо	1 ока	1,000	България
Свинско месо	1 ока	1,000	България
Лук	1 ока	0,500	България
Краве масло	1 ока	5,000	България
Вино	1 ока	1,130	България
Сирене	1 ока	1,750	България
Средно			
Индекс цени			
1911 = 100			
1939 = 100			

Източник: Виж текста.

Месец и година	*Източник*	*Цена 1870*	*Цена 1911*	*Цена 1939*
		Лв./кг	*Лв./кг*	*Лв./кг*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
януари 1871	„Дунав“	0,178	0,210	3,480
септ. 1869 – септ. 1871	„Дунав“	0,277	0,270	5,780
септ. 1869 – септ. 1871	„Дунав“	0,209	0,199	5,223
ноември 1871	„Дунав“, Беров	0,169	0,167	3,930
ноември 1871	„Дунав“	0,096	0,125	3,196
1870	Памук	0,514	0,550	16,500
1870	Памук	0,195	0,120	3,101
1870	Памук, Гаврилова	1,795	3,040	140,800
1870	Памук	1,345	2,110	77,500
70-те години	Гаврилова	0,182	0,980	23,050
70-те години	Гаврилова	0,318	1,210	27,980
70-те години	Гаврилова	0,091	0,120	3,990
70-те години	Гаврилова	0,909	2,640	53,610
70-те години	Гаврилова	0,205	0,700	9,990
70-те години	Гаврилова	0,318	1,110	25,730
		0,453	0,903	26,924
		50,19		
		1,68		

Table 57. General Retail Price Index

Commodity	*Quantity*	*Price* *kurush*	*Region*
	(1)	*(2)*	*(3)*
Stone Salt	1 oka	0,980	Ruse
Bread	1 брой	1,127	Ruse, S-E Bulgaria
Flour	100 оки	115,000	Ruse
Wheat	1 ист. киле	12,026	S-E Bulgaria
Barley	1 ист. киле	7,900	Ruse
Rice	1 ист. киле	42,500	Istanbul
Maize	1 ист. киле	16,140	Istanbul
Coffee	1 oka	9,875	Istanbul, Bulgaria
Olive Oil	1 oka	7,400	Istanbul
Mutton	1 oka	1,000	Bulgaria
Pork	1 oka	1,000	Bulgaria
Лук	1 oka	0,500	Bulgaria
Butter	1 oka	5,000	Bulgaria
Wine	1 oka	1,130	Bulgaria
Cheese	1 oka	1,750	Bulgaria
Average			
Indices			
1911 = 100			
1939 = 100			

Source: See the text.

Month and Year	*Source*	*1870 Price*	*1911 Price*	*1939 Price*
		Leva.kg	*Leva.kg*	*Leva.kg*
(4)	*(5)*	*(6)*	*(7)*	*(8)*
Jan. 1871	*Dunav* Newspaper	0,178	0,210	3,480
Sept. 1869 – Sept. 1871	*Dunav* Newspaper	0,277	0,270	5,780
Sept. 1869 – Sept. 1871	*Dunav* Newspaper	0,209	0,199	5,223
Nov. 1871	*Dunav*, Berov	0,169	0,167	3,930
Nov. 1871	*Dunav* Newspaper	0,096	0,125	3,196
1870	Pamuk	0,514	0,550	16,500
1870	Pamuk	0,195	0,120	3,101
1870	Pamuk, Gavrilova	1,795	3,040	140,800
1870	Pamuk	1,345	2,110	77,500
1870s	Gavrilova	0,182	0,980	23,050
1870s	Gavrilova	0,318	1,210	27,980
1870s	Gavrilova	0,091	0,120	3,990
1870s	Gavrilova	0,909	2,640	53,610
1870s	Gavrilova	0,205	0,700	9,990
1870s	Gavrilova	0,318	1,110	25,730
		0,453	0,903	26,924
		50,19		
		1,68		

Таблица 58. Брутен вътрешен продукт
и брутен национален продукт, хил. лв.
Table 58. GDP and GNP, thousand Leva

Години	*По текущи цени*	
	БНП	*БВП*
	000 лв.	*000 лв.*
Years	*Current Prices*	
	GNP	*GDP*
	000 Leva	*000 Leva*
	(1)	*(2)*
1887	678170	778040
1888	680369	780158
1889	645499	739631
1890	679768	778651
1891	840755	963456
1892	813429	931586
1893	796759	912023
1894	786503	899796
1895	765517	875277
1896	788954	901891
1897	814902	931336
1898	869579	993857
1899	768537	886588
1900	750289	854760
1901	781074	888854
1902	847423	963878
1903	871225	989951
1904	930375	1056720

По цени от 1911 г.		*По цени от 1939*	
БНП	*БВП*	*БНП*	*БВП*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
1911 Constant Prices		*1939 Constant Prices*	
GNP	*GDP*	*GNP*	*GDP*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
925877	1061982	20090087	23050176
1007373	1154916	21724035	24913841
958315	1097703	20746700	23774298
930586	1065479	20217397	23159064
1047548	1199734	22502856	25782401
1053130	1205599	22528526	25801061
1011124	1156925	21684549	24823303
1020198	1166618	21832191	24978572
1016493	1161792	21911510	25058815
1091520	1247381	23445010	26808857
1025411	1170944	21959969	25092967
1139882	1301995	24559732	28071369
1080307	1232412	22986896	26241492
1075295	1224316	23183441	26422016
1134144	1290023	24225495	27581774
1189710	1352565	25463801	28979322
1229193	1396625	26301179	29916036
1267236	1439323	26755086	30417204

Години	*По текущи цени*	
	БНП	*БВП*
	000 лв.	*000 лв.*
Years	*Current Prices*	
	GNP	*GDP*
	000 Leva	*000 Leva*
	(1)	*(2)*
1905	979031	1111359
1906	1067833	1210929
1907	1054779	1193124
1908	1243110	1406919
1909	1274086	1439768
1910	1315656	1484741
1911	1481535	1673003
1912	1510506	1720375
1913	1480389	1694539
1914	1848148	1813881
1915	2081701	2065284
1916	2553821	2474541
1917	4124813	3997594
1918	7512652	7283604
1919	15976083	15493999
1920	19468039	20983124
1921	23469194	25331821
1922	33206414	35835890
1923	37637233	40608035
1924	40354011	43542089

Източник: Виж текста.
Source: See the text.

По цени от 1911 г.		*По цени от 1939*	
БНП	*БВП*	*БНП*	*БВП*
000 лв.	*000 лв.*	*000 лв.*	*000 лв.*
1911 Constant Prices		*1939 Constant Prices*	
GNP	*GDP*	*GNP*	*GDP*
000 Leva	*000 Leva*	*000 Leva*	*000 Leva*
(3)	*(4)*	*(5)*	*(6)*
1231720	1398390	25759360	29270195
1301323	1477209	27708271	31487848
1178319	1333284	24905497	28216166
1329690	1504952	28116443	31861794
1328876	1502816	28217328	31954482
1368617	1546472	29174403	33015184
1477296	1670990	31715917	35929173
1377762	1570390	29498865	33651505
1282040	1468608	27348842	31340804
1545061	1518579	33169176	32627616
1501308	1493055	31940382	31758680
1373630	1332010	28985623	28106268
1318654	1278982	27965186	27122859
1247629	1210351	26701978	25903786
1407224	1366205	29702835	28835663
1259683	1358158	27022999	29138986
1392529	1503476	29753304	32132732
1449180	1564294	31297187	33788892
1530574	1652254	33405408	36063530
1543067	1666795	33256666	35928351

Мартин Иванов

БРУТНИЯТ ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ НА БЪЛГАРИЯ 1870–1945 г.

Българска
Първо издание

Отговорен редактор Светлана Минева
Редактор и коректор Милена Братованова
Предпечатна подготовка Издателска къща „Гутенберг“

Формат 70×100/16 Печатни коли 35
Сиела Норма АД
1510 София, бул. Владимир Вазов 9
тел. 02 903 00 23

www.ciela.bg
e-mail: booksales@ciela.net

Печатна база Сиела
Книгите на СИЕЛА могат да бъдат купени
от интернет книжарница www.mobilis.bg,
www.ciela.com, от книжарница СИЕЛА Книгомания
в Mall of Sofia, бул. Ал. Стамболийски № 101,
City Center Sofia, бул. Арсеналски № 2,
The Mall, Public, бул. Цариградско шосе № 115,
Летище София – Терминал 2,
Книжарница Сиела – СУ „Св. Кл. Охридски“
Public, бул. Сливница № 24, Варна,
Фестивален и конгресен център Варна
бул. Сливница № 2,
Mall Plovdiv, ул. Перущица № 8,
Park Mall, бул. Н. Петков № 52, Стара Загора,
Mall Rousse, бул. Липник № 121 Д